

Hitopadeśa

[Sanskrit in
Malayālam -Schrift]

1847

Ci
XII
800

Kps. 4

N11< 50160429 021

UB Tübingen

100

200

600

H. G. G. G.
1849

പഞ്ചതന്ത്രപ്രദീപിതിശാസ്ത്രാദ്ധ്യായം

മിത്രലാഭ-സുഹൃത്തുഭ-വിഗ്രഹ-സന്ധ്യവയവാഹിതഃ

Hitopadesia
ഹിതോപദേശഃ

വിഷ്ണുശർമ്മാസംഗ്രഹിതഃ

ചരാത്രാനാഹിതാത്ഥം

ഇറ്റാലിയൻപണ്ഡിതകൃതിപയപണ്ഡിതൈഃശോധിതഃ

കൊട്ടയനാഥിനഗരമിശൻയന്ത്രാലയേമുദ്രാങ്കിതശ്ച

കൊല്ലവരപ്പം ൧൦൨൨

COTTAYAM:
PRINTED AT THE CHURCH MISSION PRESS.

1847.

പ്രഥമ
ഇതിഥ
ആദി

- 1 കടക-കു-കു
- 2 പൃഷ്ട-പഥി
- 3 കടക-കു-കു
- 4 കേനി-മ-ജ
- 5 പരിപ്ര-ജക
- 6 പൃഷ്ട-കു-ക
- 7 സുഗ-ല-മന

- 8 ബേനി-ക-വൃ
- 9 കീലോ-ല-വി
- 10 ഗ-ക-ക-ക
- 11 കൃഷി-വി-ല
- 12 കേ-ക-ക-ക
- 13 വയ-സ-ക-ന
- 14 സി-മ-ക-ക
- 15 സ-ക-ക-ക

- 16 ക-ക-ക-ക
- 17 ക-ക-ക-ക
- 18 ക-ക-ക-ക
- 19 ക-ക-ക-ക
- 20 ക-ക-ക-ക

അഥഹിതോപദേശസ്യാനുക്രമനികാ

പ്രഥമാധ്യായേമിത്രലാഭേ |
ഇതിഹാസഃ
ആഭാഷഃ

- ൧ കാക-കൃമ്മ-മൃഷ്ടിക-കപോത-ഹരിണാനാം
- ൨ പ്രാല്യ-പഥികയോഃ
- ൩ കാക-മൃഗ-ശൃഗാലാനാം
- ൪ ശകനി-മാജ്ജാര-പക്ഷിണാം
- ൫ പരിബ്രാജക-മൃഷ്ടികഹിരണ്യകയോഃ
- ൬ പ്രാധ-മൃഗ-സുകര-സപ്ത-സൃഗാലാനാം
- ൭ സൃഗാല-ഹസ്തിനാം

ദ്വിതീയാധ്യായേസുഹൃത്തേഭേ |

- ൧ ബണിക്-വൃഷ്ട-സിംഹ-സൃഗാലാനാം
- ൨ കീലോപ്ലാടിവാനരസ്യ
- ൩ ഗർഭ-കർക്കര-ചൊരാണാം
- ൪ മൃഷ്ടിക-വിലാള-സിംഹാനാം
- ൫ ഘണ്ടാകണ്ഠകുട്ടിന്യോഃ
- ൬ വായസഭവതി-കൃഷ്ണസപ്താണാം
- ൭ സിംഹ-ശശകയോഃ
- ൮ സമുദ്രകുട്ടിഭയോഃ

തൃതീയാധ്യായേവിഗ്രഹേ |

- ൧ മയൂര-ഹംസാഭിനാം
- ൨ പക്ഷി-വാനരാണാം
- ൩ പ്രാല്യ-ചർമ്മാവൃതഗർഭയോഃ
- ൪ ശശകഹസ്തിനാം
- ൫ കാക-ഹംസാനാം
- ൬ കാക-വർഷകാനാം

സൂചിപത്രം

ഇതിഹാസം

- ൭ നീലീ-സുഗാചന്ദ്ര
- ൮ സീയപുത്രബലിപ്രദാനകാരിവീരവരന്ദ്ര
- ൯ ഭിക്ഷുകുലാതിനാപിരന്ദ്ര

ചതുരത്ഥാധ്യായേസന്ധൗ |

- ൧ ഹംസ-മയൂരാനാം
- ൨ ശങ്കടവികടനാദ്വാഹം സയോരേവംതയോമ്മിത്രകംബു
ശ്രീവനാമകൃമ്മന്ദ്ര
- ൩ മത്സ്യത്രയാണാം
- ൪ നകുല-വകാനാം
- ൫ മുനി-മുഷികയോഃ
- ൬ വക-കർക്കട-മത്സ്യാനാം
- ൭ ശക്തശരാവനഷ്ടകാരിബ്രാഹ്മണന്ദ്ര
- ൮ സുന്ദോപസുന്ദയോഃ
- ൯ ബ്രാഹ്മണ-ശാഗയോഃ
- ൧൦ ഉഷ്ര-കാക-പ്രാജ-സുഗാലാനാം
- ൧൧ പൃഥസപ്-മണ്ഡുകാനാം
- ൧൨ ബ്രാഹ്മണന്ദ്ര-നകുലന്ദ്ര

bi XII 800 kps. 4

൩൦

ശ്രീരാമീണ
 വാചംസർവ്വ
 രാജരാമവ
 ഗ്രഹിതജപ
 സർവ്വവ്യക്
 അമാർത്ഥ
 സുഗമയനി
 സമുദ്രവദ
 വിദ്യാഭാവി
 ചാത്രമാർഗ്ഗ
 വിദ്യാശ്രേണ
 ആദ്യാഹന്യ
 യന്നവഭജ
 കഥാമധ്യേ
 മിത്രലാഭസ്യ
 ചഞ്ചനത്രാ
 അഗ്നിശിരപീ
 മിത്രനോപേ
 ക്ഷാപിപത്ര
 അനേകസം
 സ്വസ്ത്യലോ
 യൌവനല
 ഘ്നകൈകമ
 ശ്രീരാമീണ
 ഗുഗാമിനാശ
 സ്യ
 കോര്യപുത്ര
 ഹനേനചക്
 രാജരാമവ
 സമുദ്രവദ

ചരമേശ്വരോജയതി |

അഥാഹിതോപദേശഃ |

ശ്രുതോഹിതോപദേശോ, യം പാടവം സംസ്കൃതോക്തിഷു |
 വാചാംസർവ്വത്രവൈചിത്ര്യം നീതിവിദ്യാം ഭദാതിച ||
 അജരാമരവൽപ്രാജ്ഞോ വിദ്യാമർമ്മഞ്ച ചിന്തയേൽ |
 ഗൃഹീതജ്വലകേശേഷു ഭൃത്യനാഡമ്മാചരേൽ ||
 സർവ്വഭൃത്യേഷു വിദ്വൈവഭൃത്യമാഹരണത്തമം |
 അഹായ്യാത് അനഘ്യാത് അക്ഷയത്യാച്ച സർവ്വദാ ||
 സജ്ജമയതി വിദ്വൈവനീചഗാപിനരം സരിൽ
 സമുദമിവദുപ്ഷന്ദ്രപംഭാഗ്രം അതഃ പരം ||
 വിദ്യാഭദാതിവിനയം വിനയാൽ യാതി പാത്രതാം |
 പാത്രത്യാൽ ധനമാപ്ലോതി ധനാൽ ധമം തതഃ സുഖം ||
 വിദ്യാശസ്ത്രഞ്ച ശാസ്ത്രഞ്ച ഭേദവിദ്യേ പ്രതിപത്തയേ |
 ആദ്യാഹാസ്ത്യായ വൃദ്ധതേ ചിതീയാദിയതേ സദാ ||
 യന്നവേദാജനേ ലഗ്നഃ സംസ്കാരോ നാസ്ത്വഥാഭവേൽ |
 കഥാമരഭേ നഖാലാനാം നീതിസുഖിഹ കഥ്യതേ ||
 മിത്രലാഭഃ സുഹൃൽഭേദോ വിഗ്രഹഃ സന്ധിരേവ ച |
 പഞ്ചതന്ത്രാൽ തഥാസ്ത്യാൽ ഗ്രന്ഥാഭാക്ത്യച്ഛിച്ഛതേ ||
 അസ്തിദാശീരഥീതീരേ പാടവിപുത്രനാമധേയം നഗരം, തത്ര സർവ്വസ്വ
 മിഗുണോപേതഃ സുഭദ്രം നോനാമനരപതിരാസീൽ | സഭ്രപതിരേകദാഭേ
 ക്കനാപി പവ്രമാനം ഭൃശാകദയം ശുശ്രാവ ||
 അനേകസംശയോ മേദിപരോക്ഷാത്മസ്വഭദ്രം |
 സർവ്വസ്വലോചനം ശാസ്ത്രം യസ്ത്വനാസ്ത്വസാഹുവസഃ ||
 യൌവനം ധനസമ്പത്തിഃ പ്രഭുതമവിവേകതാ |
 ഏകൈകമപ്യനന്മായകിമുതത്ര ചതുഷ്ടയം ||
 ഇത്യാകണ്ഠേ അത്മനഃ പുത്രാണാം അനധിഗതശാസ്ത്രാണാം നിത്യമുന്മാ
 ധ്യാനമിനാം ശാസ്ത്രാനുഷ്ഠാനേനോദിഗമനാഃ സരാജാചിന്തയാമാ
 സ |

കോ, ത്വം പുത്രേണ ജാതേന യോനവിചാൻ നധാമ്മികഃ |
 കാനേന ചക്ഷുഷാ കിംവാചക്ഷുഃപീഡൈവ കേവലം ||
 അജാതമുഖാണാം വരമാദ്വൈന ചാനിമഃ |
 സകൃദുഖകരാവാദ്യാവന്തി മസ്തുപദേപദേ ||

കിഞ്ച | വരംഗപുത്രോവോവരമപിചന്നൈവാദിഗമനം
 വരംജാതഃപ്രേതോപരമപിചകന്യൈവജനിതാ |
 വരംബന്ധ്യാഭായ്യാവരമപിചഗഭേഷുവസതിഃ,
 നവാപിചാൻരൂപഭൂവിഗണയുഷേതാപിതനയഃ ||
 സജാതോയേനജാതേനയാതിവംശഃസമുന്നതിഃ |
 പരിവർത്തിനിസംസാരേമൃതഃകോവാന്യായതേ ||
 അന്യച്ച | ഗുണിഗണഗണനാരംഭേനപതതികിനിസുസംഭ്രമാൽയ
 സ്യ |

തേനാംബായദിസുതിനിവദബന്ധ്യാകീട്ടശീഭവതി ||
 അപിച | ദാനേതപസിശൈത്യേചയന്യനപ്രഥിതംയശഃ |
 വിദ്യായാമത്ഥലാഭേചമാതുജോരഹുവസഃ ||
 അപരഞ്ച | പരമേകോഗുണിപുത്രോനചമുഖശതാഗ്രപി |
 ഏകശ്ചന്ദ്രസ്യമോഹന്തിനഹിതാരാഗനോപിച ||
 പുണ്യതീർത്ഥകൃതംയേനതപഃകൃപ്യതിഭിഷ്ണരം |
 തസ്യപുത്രോഭവേൽവശ്രൂഃസമൃദ്ധോധാമ്മിഃകുസുധീഃ ||
 തഥാചോക്തം | അത്മാഗമോനിത്യമരോഗിതാചപ്രിയാചഭായ്യാപ്രിയ
 വാദിനീച | വശ്രൂഃപുത്രോ, ത്ഥകരീചവിദ്യാസ്ഥിപ്തജീവലോകേഷുസു
 വാനിരാജൻ |

കോധന്യാബഹുഭിഃപുരൈരുകൃശ്രലാപുരണാഡകൈഃ |
 വരമേകഃകുലാലംബിയരൂപശ്രൂയതേപിതാ ||
 ഇദാനീമേതേമമപുത്രാഗുണവന്തഃക്രീയന്താം |
 യതഃ | ആഹാരനിദ്രാഭയമൈമഗ്നഞ്ചസാമാന്യമേതൽപശൂഭിൻരാ
 ണാം |
 ധമ്മോഹിതേഷാമധികോവിശേഷോധമ്മേണഹീനാപശൂഭിഃ
 സമാനാഃ ||

യതഃ | ധമ്മാത്ഥകാമമോക്ഷാണാംയന്യൈകോപിനവിദ്യതേ |
 അജാഗൃഹ്യനസ്യേവതസ്യജന്മനിരത്ഥകം ||
 യച്ചോച്യതേ | ആയുഃകർമ്മചവിതംചവിദ്യാനിധനമേവച |
 പഞ്ചൈതാനപിസുജ്യന്തേഗർഭസ്ഥസ്യൈവഭേദിനഃ ||
 കിഞ്ച | അവശ്രൂഃഭാവിനോഭാവാഭവന്തിമഹതാമപി |
 നഗതപംഗീലകണ്ഠസ്യമഹാഹിശയനംഹരേഃ ||

അന്യച്ച | യദഭാവിനതത്ഭാവിദാവിചേനതദഗ്രഥാ |
 ഇതിചിന്താവിഷ്ണുപ്ലോ, യമഗദഃകിനപീയതേ ||
 ഏതൽകായ്യാക്ഷമാണാംകേഷാഞ്ചിത്ആലസ്യവചനം |
 യഥാഹ്യേകേനചഭൂണനരഥസ്യഗതിർഭവേൽ |
 ഏവംപുരുഷകാരേണവിനാഭൈവംനസിദ്യതി ||
 തഥാച | പൂർവ്വജന്മകൃതംകർമ്മമൈവമിതികഥ്യതേ |
 തസ്മാൽപുരുഷകാരേണയതംകായ്യാദതന്ദ്രിതഃ ||

അന്യച്ച | ഉദേശാഗിനംപുരുഷസിംഹമുഖൈതിലക്ഷ്മിഭൈവേനദയേ

മിതികാപുതേഷാപര
 ന്നമൃതേയദിനസി
 യഥാമൃതപിണ്
 ഏവമരകൃത
 രപരഞ്ച | കാകതാ
 നസ്യയംഭൈ
 ഉദ്യമേനഹിന്
 നമിസുപു
 വഥാചോക്തം | മ
 നശോഭേന
 രൂപയേവ
 വിദ്യാഹിനാ
 രപരഞ്ച | പുണ്യ
 നശോഭേന
 പുണ്യചിന്താ
 യജോവാചശോഭ
 സ്യഭിഷ്ണിതം
 ഗമനം അന്ധി
 നപുണ്യമകായ
 യഃ | കാചക്ഷായ
 തഥാസന്ത
 ഉരഞ്ച | ഹിയതേ
 സമൈവ
 അനാരോപിഷ്ട
 ധ്മസ്യതിവിദ്യാ
 യാനീതിഗ്രാഹ
 യഃ | നാഭ്യേനി
 നപ്രാപാര
 അന്യച്ച | അസ്തി
 ആകരപര
 അതോമഷ്ണോ
 ക്ഷുദ്രി | രാജാസ്വ
 കീടോപിസു
 അശ്ലാപിയത്
 അന്യച്ച | യഥാഭയ
 തഥാസന്ത
 അഭോധാമന്യ
 ന്നമൃതപുതസ്യ
 വിവൻ | അഥ

മിതികാപുരുഷാവദന്തി | ദൈവംനിഹത്യകുരുപൌരുഷംമാതമശക്ത്യായ
 നേതൃതേയദിനസിദ്ധ്യതികോ,ത്രദോഷഃ ||
 യഥാമൃതപിണ്ഡതഃകന്താകുരുതേയൽയദിമരതി |
 ഏവമാതമകൃതംകർമ്മമാനവഃപ്രതിപദ്യതേ ||
 അപരഞ്ച | കാകതാലീയവൽപ്രാപു.ഭൃഷ്ട്യാപിനിധിമഗ്രതഃ ||
 നസവയംദൈവമാദത്തേപുരുഷാത്ഥമപേക്ഷതേ ||
 ഉദ്യമേനഹിസിദ്ധ്യന്തികായ്യാണിനമനോരഥൈഃ |
 നഹിസുപുസ്യസിംഹസ്യപ്രവിശന്തിമുഖമുഗാഃ ||
 തഥാചോക്തം | മാതാശത്രുഃപീതാവെരീഭ്യേനബാലോനപാഠിതഃ |
 നശോദതേസദാമധ്യേഹംസമധ്യേബേകോയഥാ ||
 രൂപയൌവനസമ്പന്നാവിശാലകലസഃഭവാഃ |
 വിദ്യാഹീനാനശോഭനേനിഗ്നന്ധാഇവകിംശുകാഃ ||
 അപരഞ്ച | പുസ്യകേക്ഷുചനാധീതംനാധീതംഗുരുസന്നിധൌ |
 നശോദതേസദാമധ്യേജാരഗർഭ്ജഇവസ്ത്രീയഃ ||
 ഏതച്ചിന്തയിതപാസരാജാപണ്ഡിതസദാംകാരിതവാൻ |
 രാജോവാചഭോഭോഃപണ്ഡിതാഃശ്രൂയതാംമമവചനം |
 അസ്തികശ്ചിത്ഏവം ഭൂതോവിദ്വാൻയോമമപുത്രാണാം നിത്യമുന്മാഗ്ന
 ഗാമിനാം അനധിഗതശാസ്ത്രാണാം ഇദാനീനീതിശാസ്ത്രോപദേശേ
 നപുനജ്ജന്മകാരയിതുംസമർത്ഥഃ |
 യതഃ | കാചഃകാഞ്ചനസംസഗ്നാൽധത്തേമാരകിതദ്വൃതീഃ |
 തഥാസത്സന്നിധാനേനമുഖോയാതിപ്രവീണതാം ||
 ഉക്തഞ്ച | ഹീയതേഹിമതിസ്കാതഹീനൈഃസഹസമാഗമാൽ |
 സമൈശ്വസമതാമേതിവിശിഷ്ടൈശ്ചവിശിഷ്ടതാം ||
 അത്രാന്തരേവിഷ്ണുശർമ്മനാമാപണ്ഡിതഃസകലനീതിശാസ്ത്രതപജ്ജ്ഞേ
 പൂഹസ്തിരിവാബ്രവീൽഭേവമവാകലസം ഭൂതാഏതേ രാജപുത്രാസ്തു
 നയാനീതിംഗ്രാഹയിതുംശക്യന്തേ |
 യതഃ | നാഭ്യേനിഹിതാകാചിൽക്രിയാഫലവതീഭവേൽ |
 നപ്യാപാരശതേനാപിശൂകവൽപാഗ്വതേവകഃ ||
 അന്വച്ച | അസ്തിംസ്യനിഗ്നംഗോത്രേനാപത്യമുപജായതേ |
 ആകരേപത്മരാഗ്നാണംജന്മകാചമഖൈഃകൃതഃ ||
 അതോഹംഷ്ണാബാസാദ്യന്തരേതപുത്രാൻനീതി ശാസ്ത്രാഭിജ്ഞാൻകരി
 ഷ്ട്യാമി | രാജാസവിനയംപുനരുവാച |
 കീടോപിസുമനഃസദ്ഗാഭാരോഹതിസതാംശിരഃ |
 അശ്ലാപിയാതിഭേവതപംമഹതഃസുപ്രതിഷ്ഠിതഃ ||
 അന്വച്ച | യഥോഭയഗിരൌഭൃംസന്നികഷ്ണേണഭീപദ്യതേ |
 തഥാസത്സന്നിധാനേനഹീനവദ്യോപിഭീപദ്യതേ ||
 തദേതേഷാമസ്മത്പുത്രാണം നീതിശാസ്ത്രോപദേശായഭവന്തഃ പ്രമാ
 ണമിത്യുക്തപാതസ്യവിഷ്ണുശർമ്മണോബഹുമാനപുരഃസരംപുത്രാൻസമ
 പ്ലീതവാൻ | അഥപ്രാസാദപുഷ്ട്യസുഖോപവിഷ്ടാനാം രാജപുത്രാ

രേബ്രൂതേ,ദോദോഃപാഹ്വഹംസുവണ്ണകങ്കണംഹൃദ്യതാം | തതോലോ
 ഭാവിഷ്ടേനകേനചിൽ പാഹേനാലോചിതംദാഗ്രേനൈതൽസംഭവ
 തികിന്തപസ്വിനാത്മസന്ദേഹേപ്രപൃത്തിൻവിയേയാ |
 യതഃ | അനിഷ്ടാഭിഷ്ടലാഭേ,പിനഗതിജ്ഞായതേശുഭാ |
 യത്രാസ്യേവിഷ്ഠസംസദ്യോ,മൃതംതദപിമൃത്യവേ ||
 കിന്ദ്രസദ്വത്രാത്മാജനേപ്രപൃത്തിഃസസന്ദേഹൈവ |
 തഥാചോക്തം | നസംശയമനാര്യഹൃനരോദദ്രാണിപശ്രുതി |
 സംശയംപനരാത്യയഭിജീവതിപശ്രുതി ||

തന്നിരൂപയാമിതാവൽപ്രകാശംബ്രൂതേ,കത്രതവകങ്കണം? പ്യാശ്ലോ
 ഹസ്യംപ്രസാർജ്ജഭയതിസുപാഹോ,വദൽ കഥംമാരാത്മകേതവിവി
 ശ്വോസഃ? പ്യാശ്ലോഉവാചശ്രൗണരേപാഹപ്രാഗേവയൌവനദശയാം
 അതിദൃപ്തേതാസ്തി,അനേകഗോമാനഷാണാംബധാനേപുത്രാമൃതാദാ
 രാശ്ചവംശഹീനശ്ചാഹം | തതഃകേനചിൽധാമ്മികേനാഹമാഭിഷ്ടഃ |
 ദാനധർമ്മാഭികംചരതുദവാൻതദപദേശാൽഇദാനീമഹംസ്നാനശിഖോ
 ദാതാവ്യധോഗതിനവദന്തേനകഥംവിശ്വാസഭൃമിഃ?

യതഃ | ഇജാധ്യയനദാനാനിതപഃസത്യംധൃതിഃക്ഷമാ |
 അലോഭഇതിമാദ്യോ,യംധർമ്മസ്രാഷ്ടവിധഃസ്മൃതഃ ||
 തത്രപുർവ്വശ്ചതുവദ്യോഡംഭാർമ്മമിസേവ്യതേ |
 ഉത്തരസുചതുർദ്യോമഹാത്മവ്യേവതിഷ്ഠതി ||

മമചൈതാവൻലോഭവിരഹോയേനസ്വഹസ്യസ്ഥമപി സുവണ്ണക
 ക്കണംയസൈകസൈകചിൽദാതുമിശാമി | തഥാപിപ്യാശ്ലോമാനഷം
 വാദതിതിലോകാപവാദോദന്നിവാദഃ |

യതഃ | ഗതാനുഗതികോലോകഃകുട്ടിനീമുപദേശിനിം |
 പ്രമാണയതിനോധമേയഥാഗോഘ്ലമപിദിജം ||
 മയാചധർമ്മശാസ്ത്രാബ്രഹ്മീതാണിശ്രൗണ |

പ്രാണായമാത്മനോഭിഷ്ടാഭൂതാനാമപിതേതഥാ |
 ആത്മൗപദ്യേനഭൂതേഷ്ടദയാംകുർവ്വന്തിസാധവഃ ||
 അപരഞ്ച | പ്രത്യാഖ്യാനേചദാനേചസുഖദഃഖേപ്രിയപ്രിയേ |
 അത്മൗപദ്യേനപുരുഷഃപ്രമാണമധിഗമതി ||

അന്യച്ച | മാതൃവൽപരദാരേഷുപരഭുവ്യേഷുലോക്സുവൽ |
 ആത്മവൽസർവ്വഭൂതേഷുയഃപശ്രുതിസപണ്ഡിതഃ ||
 തപഞ്ചാതീപദഗ്ക്തസ്യേനതത്തൃഭാതുസയതോഹം |
 തഥാചോക്തം | ദരിദ്രാൻദരകൌന്തേയമാപ്രയമേശ്വരേധനം |

പ്യാധിതസ്ത്രൈഷഡംപത്രിഹീരുജസ്യകിമൌഷഡൈഃ ||
 അന്യച്ച | ദാതവ്യമിതിയദാനംഭീയതേ,നപകാരിണേ |
 ദേശേകാലേചപാത്രോചതദാനംസാതപികംവിദഃ ||

തദത്രസരസിസ്താതപസുവണ്ണകങ്കണംഹൃവാണ | തതോയാവദസൌ
 തദചഃപ്രതീതോലോഭാൽസരസിസ്താതുപ്രവിശതിതാവന്മാഹപങ്കേ
 നിമഗഃ പലായിതുമക്ഷമഃ | തപേഷേപതിതംമൃച്ഛാപ്യാശ്ലോ,വദൽ,

അഹമഹാപദേഷപതിതോസി? അതസ്യാപംഅഹമുത്ഥാപയാമി, ഇത്യ
കുപാശനൈഃശനൈരൂപഗത്യതേനപ്രാഷേണപൃതഃസപാമോ, ചി
ന്തയൽ |

നധമ്മശാസ്രംപന്തീതികാരണംനചാപിവേദാധ്യയനംകുരാത്മനഃ |
സ്വഭാവഘോരതമാതിരിച്ചതേയഥാപ്രകൃത്യാമധുരംഗവാപയഃ ||
കിയെ | അവശേന്ദ്രിയചിത്താനാംഹസ്തിസ്സാനമിവക്രിയാ |
കുട്സാദരണപ്രായോജ്ഞാനംഭാരഃക്രിയാംവിനാ ||
തന്മയാദദംനക്രതംയദത്രമാരാത്മകേവിശ്വാസഃകൃതഃ |
തഥാചോക്തം | ശ്രംഗിനാഞ്ചനദീനാഞ്ചനവിനാംശസ്രോപാണിനാം |
വിശ്വാസോനൈവകർത്തവ്യഃസ്രീഷ്ടരാജകുലേഷുച ||
അപരഞ്ച | സപ്തസ്രവിപരീക്ഷ്യന്തേസ്വഭാവാനേതരേഗുണാഃ |
അതീത്യവിഗുണാൻസദ്യാൻസ്വഭാവോമൃച്ഛിവാത്തതേ ||
അന്യച്ച | സഹിഗഗനവിഹാരികലുഷ്ഠഃസകാരി,
ദശശതകരധാരിജ്യോതിഷാംമധ്യാചാരി |
വിധുരപിവിധിയോഗാൽഗ്രസ്യതേരാഹുണാസൗ,
ലിഖിതമപിലചാദേപ്രോശിതുംകഃസമന്തഃ ||

ഇതിചിന്തയന്നേവാസൗപ്രാഷേണപ്രാപാദിതഃഖാദിതശ്ച |
അതോഹംബ്രവീമികങ്കണസ്യ തുലോദേനഇത്യാദി | അതഃസദ്യമാഅ
വിചാരിതംകർമ്മകർത്തവ്യമിതി |
യതഃ | സുജീണ്മനംസുവിചക്ഷണഃ സുതഃ സുശാസിതാസ്രീഹൃപ
തിഃ സുസേവിതഃ സുചിന്ത്യചോക്തം സുവിചായ്യയച്ഛൃതംസുഭിഷ്കാ
ലപിനയാതിവിക്രിയാം ||
ഏതദപനംശ്രുതാകശ്ചിതകപോതഃ സദപ്പമാഹരതഃ കിമേവമച്ഛ
തേ |

വൃദ്ധസ്യവചനംഗ്രാഹ്യമാപൽകാലേഹ്യപസ്വിതേ |
സദ്യശ്ചൈവംവിചാരേണഭോജനേതപ്രവർത്തനം ||
യതഃ | ശങ്കാഭിഃസദ്യമാക്രാന്തമനംപാനഞ്ചക്രതേ |
പ്രപൃത്തിഃകത്രകർത്തവ്യാജീവിതവ്യംകഥംനവാ ||
തഥാചോക്തം | ഹസ്തിപൃഷ്ണീതപസന്ദൃഷ്ടഃകോധനോനിത്യശക്തിതഃ |
പരമാഗ്യാപജീവിചക്ഷുഃസേതേദുഃഖദാഗിനഃ ||
ഏതദുക്തം ത്വാസദ്വേകപോതാഃതത്രോപവിഷ്ടാഃ |
യതഃ | സുമഹാന്യപിശാസ്രാണിധാരയന്തോബഹുശ്രുതാഃ |
മേത്താരഃസംശയാനാഞ്ചക്രിഷ്ടന്തേലോഭമോഹിതാഃ ||
അന്യച്ച | ലോഭാൽകോധഃപ്രഭവതിലോഭാൽകാമഃപ്രജായതേ |
ലോഭാനോഹശ്ചനാശശ്ചലോഭഃപാപസ്യകാരണം ||
അനന്തരംസദ്യോജാലനിവെഡാബദ്രവഃ | തതോയസ്യവചനാൽത
ത്രാവലംബിതാസംസവേതിരസ്തം പൃന്തിസ്യ |
യതഃ | നഗണസ്യഗ്രതോഗമേൽസിദ്ധേകായ്യേസമംഫലം |
യദികായ്യപിപത്തിഃസ്യാൽമുഖരസ്യത്രഹന്യതേ ||

പഥമേകം | അ
രജ്യയസ
സ്യതിരന്യാരംശ്ര
യഃ | അപമാ
മാരജ്യം
അച്ച | സബ
നൃമിതപ
വിപ്ലവേപിന
ബൃഹ്ണികാരം
യഃ | വിപി
വിക്രമ | യ
ഹിമഹാത്മന
ചധിരത്വം
അച്ച | ക്ഷേ
നിദാശ്ര
ജാനിമിഹി
സ്വീയതാം |
യഃ | അപ
തൃണൈ
സംഹിത
തുഷ്ടണ
ഇതിവിചിന്ത്യ
സദ്യാഃ സ
തോചിന്തയൽ
സംഹത
യദാതുനി
അസ്യേ
യഃ | അഥ
ചിന്തഃ | ചിത്രഗ്ര
മാത്മി
കായ്കാര
അസ്യകമി
വന്നിവാ
ധിരന്യകവിവ
ശോഭാവിവ
അച്ചക്രി
ചമസ്തന്നസം
യസ്യശ്ചേവ
സ്യജ്ജേവ

തഥാചോക്തം | ആപദാംകഥിതഃപന്ഥാഇന്ദ്രിയാണാമസംയമഃ |
 തജ്ജയഃസമ്പദാംമാഗ്ഗോയേനേഷ്ടേതേനഗമ്യതാം ||
 തസ്മിന്നിരസ്കാരംശ്രുതാചിത്രശ്രീവളവാച,നായംഅസ്സഭോഷഃ |
 യതഃ | ആപദാമാപതന്തിനാംഹിതോപ്യായാതിമേതതാം
 മാതൃജംഘാഹിവസസ്യസ്കംഭീഭവതിബന്ധനേ ||
 അന്വച്ച | സബന്ധസ്യോവിപന്നാനാമാപഭൂലരണക്ഷമഃ |
 നതുഭിതപരിത്രാണവസ്തുപാലംഭപണ്ഡിതഃ ||
 വിപക്ലാലേവിസ്മയഹ്വവകാപുരുഷലക്ഷണംതദത്രയൈയ്മമവലം
 ബ്രഹ്മപ്രതീകാരശ്ച | നൃതാം |
 യതഃ | വിപദിയൈയ്മമമാദ്യഭയേക്ഷമാസദസിവാക്പടുതായുധി |
 വിക്രമഃ | യശസിചാഭിരുചിപ്യസനംശ്രുതൈപ്രകൃതിസിദ്ധമിദം
 ഹിമഹാത്മനാം || സമ്പദിയസ്യനഹേഷോവിപദിവിഷാഭോനരണേ
 ധധീരതപംതംഭവനത്രയതിലകംജനയതിജനനീസുതംവിരളം ||
 അന്വച്ച | ഷുഭംഭോഷാഃപുരുഷേണേഹഹാതപ്യാഭൃതിമിമതാ |
 നിഭാതന്ദ്രാഭയംക്രാധആലസ്യംഭീഷ്യസൂത്രതാ ||
 ഇദാനിമപിഹ്വം ക്ഷിയതാം സരൈവ്വരേകചിത്തിദ്രയജാലമാദായ ഉ
 സ്സീയതാം |
 യതഃ | അത്പാനാമപിവസ്തുനാംസംഹതിഃകായ്സാധികാ |
 തുണൈശ്ശന്നതമാപന്നൈബ്ധ്യനേമതമരണിനഃ ||
 സംഹതഃഃശ്രുയസീപുംസാംസ്വകളൈരല്ലൈകൈരപി |
 തുഷേണാപിപരിത്യക്താനപ്രരോഹന്തിതണ്ഡലഃ ||
 ഇതിവിചിന്ത്യപക്ഷിനഃസദ്യേജാലമാദായഉത്പതിതഃ | അനന്തരം
 സപ്യാധഃ സുഭൂരാജ്ജാലാപഹാരകാം സ്കാനവലോക്യപശ്യാസ്സാവി
 തോ,ചിന്തയൽ |
 സംഹതാസ്മഹരന്തിമേജാലംമമവിഹംഗമാഃ |
 യദാതുനിപതിഷ്യന്തിവശമേഷ്യന്തിമേതദാ ||
 തതസ്യേഷു ധക്ഷുദ്വിഷയാതിക്രാന്തേഷുപക്ഷിഷു സപ്യാധോനിവൃ
 തഃ | അഥലുബ്ബകംനിവൃത്തംദൃഷ്ട്വാകപോതാഊഷഃ കിമിദാനീകത്തമു
 ചിതഃ? ചിത്രശ്രീവളവാച |
 മാതമിത്രംപിതാലേതിസ്വദാവാൽത്രിയംഹിതം |
 കായ്കാരണതശ്ചാന്വേദവന്തിഹിതവ്വേദയഃ ||
 തദസ്സാകംമിത്രം ഹിരണ്യകോനാമമൃഷികരാജോഗണ്ഡകീതീരേചിത്ര
 വനേനിവസതി,സോ,സ്സാകംപാശാംമേന്ദ്ര്യതി,ഇത്യാലോച്യ സദ്യേ
 ഹിരണ്യകവിവരസമീപംഗതഃ | ഹിരണ്യകശ്ചസദ്യദാപായശങ്കയാ
 ശതഭാരംവിവരംകൃതാനിവസതി,തതോഹിരണ്യകഃ കപോതാവപാ
 തദയാചകിതസ്യഷ്ടീംസ്ഥിതഃ | ചിത്രശ്രീവളവാചസഖേഹിരണ്യക
 കഥമസ്സാനസംഭാഷസേ? തതോഹിരണ്യകസ്യഭചനംപ്രത്യഭിജ്ഞാ
 യസസംഭ്രമംവഹിന്നിഃ സൃത്യാബ്രവീൽ,ആഃ പുണ്യവാനസ്മിപ്രിയ
 സുഹൃന്മേചിത്രശ്രീവഃസമായാതഃ |

യസ്യമിത്രേണസംഭാഷോയസ്യമിത്രേണസംസ്ഥിതിഃ |
 യസ്യമിത്രേണസംല്ലാപസ്യതോനാസ്തിഹപുണ്യവാൻ ||
 അഥപാശബദ്ധംഽഭയേതാൻദൃഷ്ട്യാസവിസ്തൃയഃ ക്ഷണംസ്ഥിതാ ഉ
 വാച,സഭേകിമേതൽ? ചിത്രഗ്രീവഉവാച,സഭേ,സ്താകംപ്രാകനജ
 നകമ്മനഃഫലമേതൽ |
 യസ്മാച്ചയേനചയഥാചയദാചയച്ചയാവച്ചയത്രച ശുഭാശുഭമാത
 ക്മൽ| തസ്മാച്ചതേനചതഥാചതദാചതച്ചതാവച്ചതത്രചവിധാതുവശാ
 ഭൂവൈതി ||

രോഗശോകപരിതാപബന്ധനവ്യസനാനിച |
 ആത്മാപരാധപുഷ്പാണാംഫലാന്വേതാനിദേഹിനാം ||
 മൂഷികശ്ചിത്രഗ്രീവസ്യബന്ധനംഽഭേദത്തംസതരമുപസൃപ്തി |
 ചിത്രഗ്രീവഉവാച,മിത്രമൈവംകൃഷകിന്ദസ്മാഭാശ്രിതാനാമേഷാംതാവ
 ത്പാശാംശ്ചിന്ധിതദാമമപാശംപശ്യാഽഭേദശ്ച | ഹിരണ്യകോപ്യ
 ഹ,അഹമതപശ്ചകിന്ദന്താശ്ചമൈകോമളാസ്മഭേദേഷാം പാശാംശ്ചേ
 ത്തംകഥംസമന്തഃ? തത്യാവന്മേദനാനത്രൂന്തിതാവതപപാശംഽഹി
 നമ്ബി,അനന്തരമപ്യേഷാംബന്ധനംയാവഹരക്യം ഽഭേദശ്ചാമി | ചിത്ര
 ഗ്രീവഉവാച,അന്യേപവതഥാപിയഥാശ്ചിന്ധിബന്ധനമേതേഷാംഖ
 ണ്ഡയഹിരണ്യകേനഉക്തം,ആത്മാപരിത്യാഗേനയദാശ്രിതാനാം പരി
 രക്ഷണംതന്നനീതിവിദാംസമ്മതം |

യതഃ | ആപദത്ഥേധനരക്ഷേൽദാരാൻരക്ഷേൽധനൈരപി |
 ആത്മാനംസതതരരക്ഷേൽദാരൈരപിധനൈരപി ||
 അന്യച്ഛ | ധർമ്മാത്മകാമമോക്ഷാണാംപ്രാണാംഽസംസ്ഥിതിമേതവഃ |
 താനിഷ്ഠതാകിനഹതരക്ഷതാകിനരക്ഷിതം ||
 ചിത്രഗ്രീവഉവാച,സഭേനീതിസ്യാവദിദൃശ്യവകിന്തപഹമസ്മാശ്രി
 താനാംഭൂഃഖംസോഽസ്മാസദ്വഥാ,സമന്തസ്യേനേകംബ്രവീമി |
 യതഃ | ധനാനിജീവിതമൈവപരാത്ഥംപ്രാജ്ഞമുത്സൃജേൽ |
 തന്നിമിത്തോപരംത്യാഗോവിനാശേനിയതേസതി ||

അയമപരശ്ചാസാധാരണോമേതഃ |
 ജാതിഭവ്യവചാനഞ്ചസാമ്യമേഷാംമയാസഹ |
 മന്ത്രേഽപരഫലംബ്രഹ്മികദാകിന്തതഃവിഷ്ണുതി ||
 അന്യച്ഛ | വിനാവർത്തനമവൈതേനത്യജന്തിമമാന്തികം |
 തന്മേപ്രാണവ്യയേനാപിജീവമൈതാനമാശ്രിതാൻ ||
 കിഞ്ച | മാംസമൃത്രപുരിഷാസ്ഥിനിമ്മിദേചകളേവരേ |
 വിനശ്ചരവിഹായാസ്ഥാംയശഃപാലയമിത്രമേ ||
 പശ്യ | യദിനിത്യമനിത്യേനനിമ്ലംമലവാഹിനാ |
 യശഃകായേനചഭൃതതദാലസ്തംഭവേനകിം ||

യതഃ | ശരീരസ്യഗുണാനഞ്ചഭൂരമത്വനന്തരം |
 ശരീരംക്ഷണവിധാപംസികതപാന്തസ്ഥായിനോഗുണാഃ ||
 ഇത്യാകണ്ഠഹിരണ്യകഃ പ്രമുഷ്ടമന്ദാഃപുളകിതഃ സന്നബ്രവീൽ,സാ

ധർമ്മസാധാരണ
 മലവിഷ്ണുതഃ
 നിരന്തരമിരണ്യ
 സപ്തമാത്രജാല
 നകന്തവ്യ |
 യതഃ | യോധികാ
 സമുപ്രാ
 പരഞ്ച | ശേ
 ബന്ധനം |
 മന്തമഞ്ചപി
 അച്ഛ | യോധി
 പദം |
 ബഹുതേന
 ഭൂഷ്ണീതംകി
 കാഃപാഹി
 ഇതിപ്രബോധ്യ
 പിസഹിവാദര
 മംപ്രപച്ഛ |
 യാനികാനി
 പശ്യമൂഷിക
 അപച്ഛപതന
 അഹോപിരണ്യ
 മാമ,മാമൈവ
 പിവിവരാഗ്രന്ത
 സേഹം | ഹിരണ്യ
 യതഃ | യതഃയേന
 അമമന
 അപരഞ്ച | ഭക്ത്യ
 സ്യഗാധാ
 വായസ്യേബ്രഹ്മ
 ഭവേമ്പകാവതി
 കരകാനിവസര
 പിതസ്യഗാഭേന
 കഥമേതന്തംസം
 യോമിത്തായോ
 ക്ഷംസ്യേ | സ
 സ്തേബന്ധഹിര
 നാബന്ധസ്യജ്ജീവ
 യസ്മാചപിതര

ധൃമിത്രസാധു.അനേന ശ്രീതവാസല്യേന ത്രൈലോക്യസ്യാപി പ്രഭ
തപതപയീയുജ്യതേ,ഏവമുക്തപാതേനസംഭ്യേഷാം ബന്ധനാനിമിന്നാ
നി | തതോഹിരണ്യകുസംപ്താൻ സാദരംസമ്പൂജ്യാഹ,സംഭവചിത്രശ്രീവ
സംപ്തമാത്രജാലബന്ധനവിധൌ ഭോഷമാശങ്കുആത്മസ്വപജ്ഞാ
നകർത്വ്യാ |

യതഃ | യോധികാൽയോജനശതാൽപശ്രുതിഹാമിഷംഖഗഃ |

സമുപപ്രാപ്തകാലസ്മുപാശബന്ധംനപശ്രുതി ||

അപരഞ്ച | ശശിദിവാകരയോഗ്രഹചീഡനം ഗജജംഗമയോരവി
ബന്ധനം |

മതിമതാഞ്ച വിചോക്യാദരിദൃതാംവിധിരഹോബലവാനിതിമേമതിഃ ||
അപ്യച്ഛപ്യാമൈകാന്തവിഹാരീണോപിവിഹാഃ സപ്രാപ്തവപ്യാ
പദം |

ബധ്യന്തേനിപുണ്ണൈരഗാധസലിലാന്ത്യാഃസമുദ്രാദപി ||

കൃന്തിതംകിമഹാസ്തികിംസുചരിതംകുസ്ഥാനലാഭേഗുണഃ |

കാചോഹിവ്യസനപ്രസാര തകരോഗുല്കാതിദൂരാദപി ||

ഇതിപ്രബോധ്യാത്ഥം കൃതാലിംഗ്യചസംപ്രേഷിതശ്ചിത്രശ്രീവോ
പിസപരിവാരോയഥേഷ്ടഭേശാൻയയൌ | ഹിരണ്യകോപിസപവി
വരംപ്രവഷ്ടഃ |

യാനികാനിചമിത്രാണികർത്വ്യാനിശതാനിച |

പശ്രുഷ്ടികിമത്രേണകപോതാമുക്തബന്ധനാഃ ||

അഥചപ്യപതനകനാമാകാകഃ സവപൃത്താന്തദർശിസാശ്ചമിദമാഹ,
അഹോഹിരണ്യക ഗ്യാഘോ,സി,അതോഹമപിതപായാ സഹമൈതീമി
ശാമി,മാമൈത്രേണാനുഗ്രഹീതുമഹംസി | ഏവ ശ്രുതപാഹിരണ്യകോ
പിവിവരാഗ്രന്തരാദാഹ,കന്യപഃ? സബ്രൂതേലപ്യപതനകനാമാപായ
സോഹം | ഹിരണ്യകോവിഹസ്യആഹകാത്വയാസഹമൈതീ |
യതഃ | യൽയേനയുജ്യതേചോകേബുധസ്യ,ൽതേനയോജയേൽ |

അഹമനംഭവാൻഭോക്താകഥ പ്രീതിർദ്വിഷ്ടൃതി ||

അപരഞ്ച | ദക്ഷ്യദക്ഷ്യകയോഃപ്രീതിർപരന്തഃകാരണംയതഃ |

സുഗാചാൽപാശബന്ധോ,സൌമ്യഗുഹകാകേനരക്ഷിതഃ ||

വായസോബ്രവീൽകഥമേതൽ | ഹിരണ്യകുക്ഥയതി,അസ്മിമഗധഭേ
ശേചവകാവതിനാമാരണ്യാനിതസ്യാം ചിരാന്തഹതാ സ്തേഹേനമഗ
കാകൌനിവസതഃ | സചമഗഃസേചശയാദ്രാമ്യൻഇഷ്ടപുഷ്ടാംഗഃകേന
ചിത്സുഗാലേനാവലോകിതഃ | തദ്ദഷ്ട്യാസുഗാലോ,ചിന്തയൽ,ആഃ
കഥമേതന്മാംസംസുലളിതംദക്ഷ്യയാമി | ദവതുവിശ്വാസംതാവദുൽപാ
ദയാമി,ഇത്യാലോചോപസ്യത്യാബ്രവീൽമത്രകശലംതേ | ഉഗേനോ
ക്തംകന്യപഃ? സബ്രൂതേ ക്ഷുദ്രബുധിനാമാജംബുഃകാ,ഹം അത്രാ
ന്യേബന്ധുഹീനോമൃതവന്നിവസാമി,ഇദാനീം തപാ മിത്രമാസാദ്യപ
നഃ. സബന്ധുജ്ജീവചോകംപ്രവിഷ്ടോസ്തി | അധുനാതവാനുചരേണമ
യാസംപ്തമാദവിതവ്യമിതി | ഉഗേനോക്തം,ഏവമസ്യ | തതഃപശ്യാദ

സുഹൃതേസവിതരിഭഗവതിമരീചിമാചിനിതൈഃഗൃഹസ്വപാസഭ്രമിംഗ
തൈ | തത്രചമ്പകവൃക്ഷശാഖായാംസുബുദ്ധിനാമാകാകോഽഗസ്വചി
രമിത്രംനിവസതി | തൈഃഽഷ്ടാകാകോ,വദൽ,സഖേകോ,യംചിതീയഃഽ
ഗോബ്രൂതേജംബുകോയമസ്മൽ സഖ്യമിഹന്നാഗതഃ,കാകോബ്രൂതേമി
ത്രശകസ്യാദാഗന്തനാസഫമൈത്രീനയുക്താ |

തഥാചോക്തം | അജ്ഞാതകലശീലസ്വപാസോഭേദേനകസ്വചിൽ |
മാജ്ഞാമസ്യഹിദോഷേണമതോഽഗ്രേഽജരൽഗ്രവഃ ||

താവാഹതഃകഥമേതൽ? കാകഃകഥയതി,അസ്മിദാഗീരഥീതീരേഽഗ്ര്യകൃ
ടനാഗ്നിപർവ്വതേമഹാൻപക്ഷീവൃക്ഷഃ | തസ്യകോടരേദൈവദർപ്പിപാകാ
ൽഗളിതനവനയനോജരല്ലവനാമാഽഗ്ര്യഃ പ്രതിവസതി | അപകൃപ
യാതജ്ജീവനായതദ്വൃക്ഷവാസിനഃ പക്ഷിണഃ സ്വാഹാരാൽകിഞ്ചിൽ
കിഞ്ചി ദൃഢ്യതുദദതി,തേനാസൌജീവതി | അഥകദാചിൽഭിഗ്ലകണ്ണോ
മാമാജ്ഞാമഃപക്ഷിശാഖൈകാൻദക്ഷിതുംതത്രാഗതഃ | തതസ്യമായാനം
ദൃഷ്ട്വാപക്ഷിശാഖൈകൈർയാതൈഃകോലാഹലഃകൃതഃ | തശ്ചതാജര
ല്ലഭവനഉക്തംകോ,യമായാനി? ഭിഗ്ലകണ്ണോഽഗ്ര്യമവചോക്തസഭ്യ
മാഹവാഹതോസ്മി |

യതഃ | താവൽഭയസ്യഭേദപ്യംയാവൽഭയമനാഗതം |
അഗതഞ്ചേടയംവിക്ഷിന്തരഃകയാൽയഥോചിതം ||

തതോ ധുനാസന്നിധാനേപചായിതുമക്ഷമഃ,തൽയഥാഭവിതവ്യംതൽ
ഭവതൃതാവദിശ്ചാസമുതപാത്യാസ്യ സമീപമുപഗമോമി,ഇത്യാലോച്യ
ഉപന്യത്യാബ്രവീൽ,ആയുതപാമദിവന്ദേ | ഹൃദ്യോ,വദൽകസ്വപഃ? സോ,
വദൽമാജ്ഞാരോ,ഹംഽഗ്രേഽ ബ്രൂതേ ദൂരമപസരനചേൽ ഹന്തവ്യോ
സിമയാ | മാജ്ഞാരോ,വദൽശ്രുയതാംതാവൽ അസ്മദചനംതതോയദ്വ
ഹംവപ്യസ്യദാഹന്തവ്യഃ ||

യതഃ | ജാതിമാത്രേണകിംകശ്ചിദന്യത്രേപുജ്യതേകാചിൽ |
വ്യവഹാരംപരിജ്ഞായവേദ്യഃപുജ്ജാഥവാഭവേൽ ||

ഹൃദ്യോബ്രൂതേബ്രൂഹികിമത്ഥമാഗതോ,സി | സോ,വദൽഅഹമത്രഗം
ഗാതിരേനിത്യസ്സായീനിരാമിഷ്ടാശീബ്രഹ്മചാരിചാന്ദ്രായണ പ്രതമാച
രംസ്വീഷ്ടാമി,യുയംധമ്ജ്ഞാനരതാവിശ്വാസഭ്രമയഃ ഇതിപക്ഷിണഃ
സദ്വ്യസർപ്പദാമമാഗ്രേ പ്രസൂവന്തി,അതോഭവതേത്യാ വിദ്യാവയോവൃ
ദ്ധേഽദ്യാധമ്ഃഽശ്രോതുമിവാഗതഃ, ഭവന്തശ്ചൈതാദശാധമ്ജ്ഞാഃ യ
ന്മാമതിഥിംഹന്തുമുദ്യതഃ? ഹൃമസ്വധമ്ഃശ്ചൈഷഃ ||

അരാവപ്തചിതംകായ്മാതിഹൃംഽഗ്രഹമാഗതേ |
ഛേദതഃപാപഗതാംഛായാനോപസംഹരതേഭ്യഃ ||

യദിവധനംനാസ്തിതദാപ്രീതിവചസാപ്യതിഥി? പുജ്യതഃഽവ |
യതഃ | തുണാനിഭൂമിദദകംവാക്ചതുർമീചസുന്ദതാ |

ഏതാന്വചിസതാംഗേഹേനോമദിദ്വന്തേകദാചന ||
അപരഞ്ച | നിശ്ശ്വന്നേഷപിസതേപക്ഷുദയാംകർപ്പന്തിസാധവഃ |

നഹിസംഹരതേജ്യാത്യാംചന്ദ്രശ്ചണ്ഡാലവേദശ്ശനി ||

ബ്രൂച്ച | ഗുരശി
പതകോ
ബ്രൂച്ച | അഥ
സതസ്മൈ
ബ്രൂച്ച | ഉത്തമ
പുഷ്നിയോ
ഗ്രേഽ,വദൽമാ
വസതി,തേനാ
പുഷ്നിയോ
തയഗേണ
വിവമമന്ന
തുളൈകമൃ
യതഃ | സ്വപ്ന
സ്വപ്നാ
ബ്രൂച്ച | ഏക
ശേരേണ
ഖിജ | യോ
ഏക
ബീച | മ
ശ്ചേതേ
ഗ്രേപു
ബ്രൂച്ച | സ്വ
ബ്രൂച്ച
ഏവ | വി
മസ്വപക്ഷി
പത്യാനിഖ
സസര
പചായി
ദശോ
ന്നാകു
ബ്രൂച്ച | പ
അതോ
ജംവക
കാശി
അവ
യത്ര
നിസ്വ
ബ്രൂച്ച | അ
ദൂരമ
യഥ

അന്യച്ഛ | ഗുരരഗീർവ്വീജാതിനാംവണ്ണാനാംബ്രാഹ്മണോഗുരുഃ |
പതരേകോഗുരുഃസ്ത്രീണാംസർവ്വത്രാജാഗതോഗുരുഃ ||

അന്യച്ഛ | അതിഥ്യന്യദഗോശോഗൃഹാന്പ്രതിനിവർത്തതേ |
സതസ്മൈദൃഷ്ട്വതഃശ്വാപുണ്യമാദായഗൃഹത്തി ||

അന്യച്ഛ | ഉത്തമസ്യാപി വണ്ണസ്യാനീചോപിഗൃഹമാഗതഃ |
പുഷ്കനീയോയഥായോഗംസർവ്വഭേദമയോ, ത്ഥിഃ ||

ഗൃഹ്യോ, വദന്മാജ്ഞാരോഹിമാംസരൂപിഃ പക്ഷിശാവകാശ്ചാച്ഛാത്രനി
വസന്തി, തേനാഹംഘൃവം ബ്രവീമി | തൽ ശ്രുത്വാമാജ്ഞാരോഭൃമിഃസ്തു
ഷ്ട്യാകണ്ഠസ്മൃശതികൃഷ്ണകൃഷ്ണബ്രൂതേചമയാധർശാസ്രംശ്രുതാപി
തരാഗേണഇഃകൃഷ്ണരംപ്രതംചാസ്രായണമധ്യപസിതം | യതഃപരസ്തു
രംവിവദമാനാനാമപ്യാധർശാസ്രാനാം അഹിം സാപരമോധർശ
ത്വൈതൈകമത്വം |

യതഃ | സർവ്വഹിംസാനിവൃത്തായേനരഃസർവ്വസഹായയേ |
സർവ്വസ്യാശ്രയഭൂതായേതേനരഃസംഗ്രഹാമിനഃ ||

അന്യച്ഛ | ഏകഘൃപസുഹൃദ്ധമോനിധനേപുനയാതിയഃ |
ശരീരേണസമംനാശംസർവ്വമന്യത്സുഗൃഹത്തി ||

കിഞ്ച | യോത്തിയസ്യയദാമാംസമുദയോഃപശൃതാന്തരം |
ഏകസ്യക്ഷണികാപ്രീതിരന്യഃപ്രാണൈർവ്വിമുച്യതേ ||

അപിച | മത്ത്വമിതിയതഃദുഃഖംപൃതക്ഷസ്ത്യാപജായതേ |
ശക്യതേനാനമനേനപരേണപരിമാണിതം ||

ശുബ്രപുനഃ | സ്വജന്മദവനജാതേനശാകേനാപിപ്രപൃച്യതേ |
അന്യഭദ്രോദരസ്യാന്തേമകഃകൃയാൽപാതകംമഹൽ ||

ഏവം വിചോസ്യസമാജ്ഞാരഃ തദുകോടരേസ്ഥിതഃതതോഭിനേക്ഷുഗ
മത്സുപക്ഷിശാവകാനാക്രമ്യകോടരമാനീയപ്രത്യഹംഖാദതി | യേഷാമ
പത്യാനിഖാദിതാനിതൈഃശോകാത്തർപ്പ്വിലപത്തിരിതസ്യതോജിജ്ഞാ
സാസമരബ്ധോ | തപരിജ്ഞായസമാജ്ഞാരഃകോടരാനിഃസൃത്യുപേരിഃ
പലായിതഃ | പശ്യാൽപക്ഷിഭിരിതസ്യതോനിരൂപയത്തിസ്യത്രതദുകോ
ടരശാവകാസ്ഥീനിപ്രാപ്യാനി | അനന്തരംഅനേനൈവജരൽഗൃവേ
നാസ്മാകംശാവകാഃ ഖാദിതാഃ, ഇതിസർവ്വഃ പക്ഷിഭിന്നീശ്ചിത്യഗൃ
ഹ്യോപ്യാപാദിതഃ |

അതോഹംബ്രവീമി | അജ്ഞാതകുലശീലസ്ത്രോഭി | ഇത്യാകണ്ഠസ
ജംബുകഃ സകോപമാഹ, ഗൃഗസ്യപ്രഥമമദംനേനേഭവാനപ്യാജ്ഞാത
കുലശീലഘൃവതൽകഥംഭവതാസഹഘൃതസ്യസ്തേഹാരവൃത്തിരതരോ
ത്തരംവൽതേ |

യത്രവിചജ്ഞാനോനാസ്തിശ്ലാഘ്യസുത്രാപ്യാധിരപി |
നിരസ്യപാദപേദേദശേരേണ്യാപിഭൂമായതേ ||

അന്യച്ഛ | അയംനിജഃപരോവേതിഗണനാലഘുചേതസാം |
ഉദാരചരിതാനാന്ദ്രവസുധൈവകുസുംബകം ||

യഥായംഗുഹോമമബസ്യസ്യമാഭവാനപി | ഉഗോ, ബ്രവീൽകിമനേ.

നോത്തരേണസഞ്ചേദേകത്രവിസ്രംഭാലാപൈഃസുഖിഭിഃസ്ഥിയതാം |
യതഃ | നകശ്ചിതകന്യചിന്മിത്രംനകശ്ചിതകന്യചിദ്രിപുഃ |

പ്രവഹാരേണമത്രാണിജായന്തേരപവസ്വഥാ ||

കാഷേനോക്തമേവമസ്യ | അഥപ്രാതഃസുവ്യയഥാ | മിമതദേശംഗതാഃ | ഏകദാനിദൃശ്യഗാലോബ്രൂതേ സഖേഅസ്തിൻവനൈകദേശേസസ്യ
പുണ്ണക്ഷേത്രമസ്തിതദവംതാനീതാദശ്യാമി | തഥാകൃതേനതിമൃഗഃ
പ്രത്യഹംതത്രഗതാസസ്ത്വംഖാദതി | അഥക്ഷേത്രപതിനാക്ഷേത്രം ദ
സ്ത്വപാശോയോജിതഃ | അനന്തരംപുനരാഗതോമൃഗഃ പാശൈശ്ചേവ
ചിന്തയ ത്തകോമാമിതഃ കാലപാശാദിവ്യായപാശാൽത്രാതുംസമേതോ
മിത്രാദന്വഃ | അനന്തരംജംബുകന്യത്രാഗ്യാഉപസ്ഥിതോ ചിന്തയ ത്ത
വദസ്യാകംകപടപ്രബന്ധേനമനോരഥ നിദ്ധിജ്ഞാതാ | ഏതന്യോപ്ല
ത്വമാനസ്ത്വമാം സാസ്യശ്ചിപ്താനിഅസ്ഥിനിമയാപശ്യാം പ്രാപ്തോനി
താനിബാഹുചേനദോജനാനിദവിഷ്ണുരി | മൃഗസ്യംദൃഷ്ട്യാപ്താനിഭതാ
ബ്രൂതേ, സഖേമരിസിതാവന്മമബന്ധനംസതപര. ത്രായസ്വഥാ. |
യതഃ | ആപസ്മമിത്ര ജാനീയാതയ്യദേവശ്രൂരമൃണേശ്ചചി. |

ദായ്യാംക്ഷിണേഷ്ടവിത്തേഷ്ടപ്യസന്ദേഷ്ടചബാസവാൻ ||

അപരഞ്ച | ഉത്സവേവ്യസന്ദേവൈവദിദിക്ഷേരാശ്രീവ് പ്പവേ |

രാജഭാരേശ്ശശാനേചയസ്യിഷ്ടതിസബാസവാഃ ||

ജംബുകഃ പാശംവിചോക്യമുഹൂരചിന്തയ ത്തദൃശ്യസ്യവദയംബന്ധഃ,
ബ്രൂതേചസഖേസ്തായു ന്മ്മിതപാശാസ്യദൃഢോരകവാദേകഥമേതോ
ൻ ദദൈനഃസ്തശാമ, മിത്രയദിച്ഛേതനാസ്ഥ മന്യുസേതദാ പ്രദാനേ
യത്പയാവക്തൃപതൽകൽപ്പമിതി | അനന്തരംസകാഷഃപ്രദോഷകാ
ലേമൃഗമനാഗത. അവചോക്യഇതസ്യതോ, നപിഷ്ഠതഥാപ്യാം ദൃഷ്ട്യാ
വാചസഖേകിമേതൽ | ഉദേശേനോക്തംഅവധീരതസുഹൃദാക്യസ്ഥ
ലമേതൽ |

തഥാചോക്തം | സുഹൃദാഹിതകാമാനായഃശ്രീണോതിനദാഷിതം |

വിപൽസന്നിഹിതാതന്യസന്ദേശശത്രുനന്ദനഃ ||

കാകോബ്രൂതേ, സവഞ്ചകഃ ക്യാസ്യ, ഉദേശേനോക്തം, മന്മാംസാത്മിതി

ഷ്ട്യപ്രൈവ | കാകോബ്രൂതേഉക്തമേവമയാപൂർവ്വം |

അപരായോനമേന്ദ്രീതിനൈതൽവിചോസകാരണം |

വിദ്യതേഹിന്ദ്രശംസേദ്യോദയംഗുണവതാമപി ||

ദീപനിപ്താണഗന്ധേഷുസുഹൃത്വാക്യമരന്ധതീ. |

നജിപ്രൃതിനശൃണവന്തിനപശ്ചാതിഗതായുഷഃ ||

പരോക്ഷേകായുഹന്താര. പ്രത്യക്ഷേ പ്രിയവാദിനം |

വജ്ജ്യേതൽതാദൃശ മിത്രംവിഷകംഭംഘോമുഖം ||

തതഃ കാകോദീപ്തംനിപ്രസ്യഅരേവഞ്ചകകിംബയാപാപകമ്മ്ണാകൃ

തം |

യതഃ | സംലാപിതാനാംമധുരൈർവ്ചോദിച്ഛിദ്യോപചാരൈശ്ചപശിക്ര

താനാം | ആശാപതാംശ്രൂദധതാഞ്ചോകേകിമമിനാം ഘഞ്ചയി

തപ്യമസ്മി ||

... ഉപകാരി
... ജനമസ
... ദൃഷ്ട്യാമേ
... സ്ഥാപിതി
... പ്രകാശയോ
... ശൈവ്യ
... വചസ്വ
... ദൃഷ്ട്യാപ്ര
... മധുരൈ
... അഥപ്രാ
... നവചക്ര
... പൽസന്ദ
... മതപക്ഷി
... വായസ
... ത്തിതഃക്ഷ
... ചേകിതഃ | ത
... യോചിത
... ശ്രോമൃഗ
... സ
... നക്ഷിപ്
... മമോക്ത
... ണൈ
... ആപ്ത
... അതോ
... ക്ഷിതേ
... രചിജീ
... സ്വയം
... സതാഹി
... ിഞ്ച | സാ
... സ്ഥിതാ
... ഹിസ്യോ
... ന്വ
... മമോക്ത
... വിശ്വാ
... ിഞ്ചാ
... ഉക്തൈ
... സുതപ്ത
... ദൃഷ്ട്യാ
... ഹിനാദൃ

അന്യഃ | ഉപകാരിണിവിശ്രമേഽപ്യശ്രദ്ധമതേയഃ സമാചരതിപാപഃ |
തഃജനമസത്യസന്ധഃഭഗവതിവസുധേകഥഃവഹസി ||

ഒജ്ജ്ഞാനേനസമംസഖ്യംപ്രീതിഞ്ചോപിനകാരയേൽ |
ഉജ്ജ്ഞാദമതിചാംഗാരഃ ശിതഃകൃഷ്ണായതേകരം ||

അഥ പാസ്വതിരിയംഒജ്ജ്ഞാനാനം |

പ്രാക്പാദയോഃപതന്തിവാദതിപുഷ്പമാംസംകണ്ണുകലംകിമപിരൗതി
ശന്നൈവ്വിചിത്രം | മരിഭംനിരൂപ്യസമസംപ്രവിശ്യശംകഃ സ
ദ്യുഃഖചന്യചരിതംമശകഃകരേ തി ||

ഒജ്ജ്ഞാനപ്രിയവാദീചന്നൈതൽവിശ്വാസകാരണം |
മധുതിഷ്ണുതിജീവപ്രഗ്രഹ്വദിഹാചാഹലംവിഷം ||

അഥപ്രഭാതേക്ഷേത്രപരില്പഗൃഹസ്മൃത്യുൽപ്രദേശംഗമൻകാകേ
നാവചോകിതഃ തമാലോക്യാകേകനോകരം,സഖേമൃഗപഥമാത്മാനംമൃത
വൽസന്ദർശ്യവാനേനോദരംപൂരയിത്യാപാദാംസുണ്ണീകൃത്യതിഷ്ണു, അ
ഹംതവചക്ഷുഷീചംചപാലംവാമി | യദാഹംശബ്ദംകരോമിതദാപമൃ
ത്വായസതപരംപലായിഷ്യസി | ഉഗസ്യമൈവകാകവചനേന സ്ഥി
തഃ | തതഃക്ഷേത്രപതിനാഹഷോൽഫല്ലഭ്യോചനേനതഥാവിധമൃഗത്തേ
ലോകിതഃ | തതഃസഭ്യഃസ്വയംമൃതോസി,ഇത്യക്രവാമൃഗംബന്ധനാൽ
ദോചയിത്യാപാശാൻഗ്രഹീതുംസതപരോബഭൂവ | തതഃ കാകശബ്ദം
ശ്രുത്വാമൃഗഃ സതപമൃത്വായപലായിതഃ | തമുദ്ദിഗൃതേനക്ഷേത്രപതി
നാക്ഷീപേനചഗൃഹേനസ്യഗായോഹതഃ |

തഥാചോക്തം | ത്രിഭിദ്യുഷൈസ്ത്രിഭിമ്മാസൈസ്ത്രിഭിഃ പക്ഷൈസ്ത്രിഭിദ്ദി
ന്നൈഃ |

അത്രേകുടൈഃപാപപുണ്യൈരിഹൈവഫലമൗത്തേ ||

അതോ ഹംബ്രവീമിദക്ഷിദക്ഷിക്വംയാഃപ്രീതിരിത്യാദി || കാകഃപുനരാഹ |
ദക്ഷിതേനാപിദവതാനാഹാരോമമപുഷ്ടി -ഃ |

തപയിജീവതിജീവാമിചിത്രഗ്രീവജവാനമ ||

അന്യഃ | തിരശ്ചാമപിവിശ്വാസോദൃഷ്ടഃപുണ്യൈകകമ്ണാനം |
സതാംഹിസാധുശീലത്വൽതച്ചിത്രഗ്രീവയോരിവ ||

കിഞ്ച | സാധോഃപ്രകോപിതസ്യാപിമനോനായാതിവിക്രിയാം |
നഹിതാപയിതുംശക്ത്യാസാഗരാഭസ്യുണോക്ലയാ ||

ഹിരണ്യകോബ്രൂതേ,ചപലസ്യ,ചപലചേനസമമൈത്രീസ്മാമനക
ൽസ്യാ

തഥാചോക്തം | മാജ്ജ്യാരോമഹിഷോമേഷഃകാകഃകാപുരുഷസ്യഥാ |
വിശ്വാസാതപ്രഭവന്യൈതേവിശ്വാസസ്യത്രനോഹിതഃ ||

കിഞ്ചാന്തശത്രപക്ഷോഭവന്നസ്മാകം |

ഉക്തഞ്ചൈതഃ | ശ്രേണാനഹിസന്ദധ്യാൽസുശ്ലിഷ്ടേനാപിസന്ധിനാ
സുതപമപിപാനീയംശമയത്വേ പപാവകം ||

ഒജ്ജ്ഞാനപരിഹർത്വോവിദ്വയാലംകൃതോപിസൻ |

മന്നിനാഭൃഷിതഃസപ്തഃകിമസൗനദയങ്കരഃ ||

യദശക്യം നതമശക്യം യമശക്യം ശക്യമേവതത് |
 നോദംകശകടംയാതിനചന്നേഗ്ഗമതിസ്ഥവേ ||
 അപരഞ്ച | മഹതാപ്യത്വസാരേണയോവിശ്വസിതിശരത്സ്യ |
 ഭായ്യാസുചവിരക്താസുതദന്തംതസ്യജീവനം ||
 ലുഘുപതനകോബ്രൂതേ ശ്രുതംമയാസപ്തംതഥാപിമമചൈതാവൻസ
 ക്കല്പഃ തപയാസഹസ്രേഹൃദ്യമവശ്രംകരണീയമിതിനോചേദനാഹാരേ
 ണാത്മാനംപ്രാപാദയിഷ്ട്യാമി
 തഥാഹി | മൂർഘടവത് സുഖഭേദോദസ്സന്ധാനശ്ചമൃജ്ജ്വനോഭവതി |
 സുജനസ്യകനകഘടവത്കുടേദ്യശ്ചാശ്രൂസന്ധേയഃ ||
 കിഞ്ച | ഭവതാൽസപ്തലയമാനാനിമിത്താന്ദഗപക്ഷിണാം |
 ഭയാല്ലോഭാമൃക്ഷാണാംസംഗതംഭഗ്നാൽസതാം ||
 കിഞ്ച | നാമുകേരസമാകാരാദശ്രുതേ, പിഹിസജ്ജനഃ |
 അന്വേവദരികാകാരാവഹിരേവമനോഹരഃ ||
 അന്വേച്ച | സ്തേഹമേദേ, പിസാധുനാംഗുണാനയാന്തിവിക്രിയാം |
 ഭേദേനാപിമൂണാമനാമനുബദ്ധന്തിതന്തവഃ ||
 അന്വേച്ച | ശുചിതപംത്യാശിതാശൈത്യംസമാനംസുഖദുഃഖയോഃ |
 ഭാക്ഷിണ്യംചാനരകതിശ്ചസത്യതാചസുഹൃൽഗുണഃ ||
 ഏതൈശ്ശരണൈരപേതോഭവദന്ത്രോമയാകുഃപമാൻപ്രാപുദ്യഃ? ഇത്യാ
 മിതഭചനമാകണ്ഠഹിരണ്യകോവഹിന്നിഃ സൃത്യാഹ അപ്രായീതോ,
 ഹംഭവതാമനേനവചനാമൃതേന |
 തഥാചോക്തം | ഘർമ്മാൽനതഥാസുശീതളജലൈഃസ്നാനംനമുക്താ
 വലീനശ്രീഖണ്ഡവിഭേപനംസുഖയതിപ്രത്യംഗമച്ഛിതം |
 പ്രിത്യാസജ്ജനദാക്ഷിതം പ്രഭവതിപ്രായോയഥാചേതസ്സൽ
 യക്ത്വാചപരസ്തുതംസുകൃതിനാമാകൃഷ്ടിമന്ത്രോപമം ||
 അന്വേച്ച | രഹസ്വഭേദോയാച്ഛാചനൈഷ്ട്യംചചചിത്തതാ |
 ക്രോധോനിഃസത്യതാച്ഛതമേതന്മിത്രസ്യദൃഷ്ടം ||
 അനേനവചനക്രമേണരഭേകദൃഷ്ടന്നമപിതപയിനലക്ഷ്യേതേ |
 യതഃ | പട്ടതപംസത്യവാദിതപംകഥായോഭഗനബുദ്ധ്യേതേ |
 അസുബ്ബതമചാപല്യംപ്രത്യക്ഷേണാപഗമൃതേ ||
 അപരഞ്ച | അന്വേദാനഹിസൗഹൃദംഭവസഖാദന്തരാത്മനഃ |
 പ്രവർത്തതേ, ന്യഥാവാണീശാശ്ലോപഹതചേതസഃ ||
 മനസ്സന്ദ്രവചസ്യന്ദ്രൽകായേച്ചാന്ദ്രൽദുരാത്മനഃ |
 മനസ്സേകംവചസ്യേചംകമണ്യേകംമഹാത്മനാം ||
 തത്ഭവതുഭവതോ, ഭിമതമേവ, ഇത്യക്തവാഹിരണ്യകോമൈത്ര്യം വിധായ
 ഭോജനവിശേഷൈർച്ചായസംസന്തോഷ്യവിവരംപ്രവിഷ്ടഃ | വായ
 സോ, പിസ്വസ്ഥാനംഗതഃ | തതഃ പ്രദതിതയോരന്ത്യാന്യാഹാരപ്രദാ
 നേനകശചപ്രദൈർദ്വിശ്രംഭാലാപൈശ്ചകാലോ, തവർത്തതേ | ഏക
 ദാചഘൃതനകോഹിരണ്യകമാഹസവേകഷ്ടതരലദ്യാഹാരം ഇദം
 സ്ഥാനംപരിത്യജ്യസ്ഥാനാന്തരംഗന്ദമിച്ഛാമി | ഹിരണ്യകോബ്രൂതേമി
 ത്രകഗതപ്യം?

തഥാചോക്തം | ച
 മസമിക്ത്യ
 വായസോബ്രൂതേ
 ക്തത്? വായ
 യനംസരദശ്രു
 ന്നകമചോധമ
 യതഃ | പരോപ
 ധമസി
 സമഭോജനവി
 മരക്തമിത്രാപ
 യതഃ | യസ്മിന്ദേ
 നചിദ്വേ
 അപരഞ്ച | ചോക്
 പഞ്ചയത്രവിദ്
 അന്വേച്ച | തത്രമി
 ജ്ജനാതാ
 തത്ത്വമപിതത്ര
 ലാപേസുഖോ
 വചോക്തപ
 മിമിസക്താച
 യതഃ | വാചോ
 തസ്യപു
 അപരഞ്ച | ഗു
 പൽരേകേ
 അപരഞ്ച | ഉത്ത
 പുജനീയ
 വായസോവർ
 തോ, യപണ്യക്
 മദൃഷ്ട്യാകാജ്ഞ
 സ്വപ്തരാജഃ കദാ
 പാപ്യാനവണ്
 അത്തമനോ
 ഭോവൽകഥയ
 വിപ്രാജകനാം
 സി, സമഭോജ
 നഭവസ്ഥാപ്യ
 യമിന്നേനരത
 സ്ഥായാഃസതേ
 ദ്വേവപരസേവ

തമാചോക്തം | ചലത്യേകേനപാദേനതിഷ്ഠത്യേകേനബുദ്ധിമാൻ |
 മാസമിക്ത്യപരംസ്ഥാനംപൂർവ്വമായതനന്ത്യജേൽ ||
 വായസോബ്രൂതേ,അസ്തിസുനിരൂപിതംസ്ഥാനം | ഹിരണ്യകോ,വദൽ
 കിന്തൽ? വായസോബ്രൂതേ,അസ്തിഭണ്ഡകാരണ്യേകപ്ലംഗൈരരാഭി
 ധാനംസരഃ,തത്രചിരകാലോപാജ്ഞിതഃ പ്രിയസുഹൃന്മേമന്മരാഭധാ
 നഃകമരപോധാമ്മികഃപ്രതിവസതി |
 യതഃ | പരോപദേശോപാസ്മിത്യംസദ്വേഷംസുകരംനൃണാം |
 ധർമ്മസപി മനുഷ്യാനംകന്യചിത്സുമഹാമനഃ ||
 സചഭോജനവിശേഷൈർമ്മാസംവധ്യിഷ്ടതി | ഹിരണ്യകോ,പ്രാ
 മതക്ലിമത്രാവസ്ഥായമയാകർതവ്യഃ |
 യതഃ | യസ്മിന്ദേശേനസന്മാനംനവൃത്തിനചബാസവഃ |
 നചവിദ്യാഗമഃകശ്ചിത്തംദേശംപരിവജ്ജ്വേൽ ||
 അപരഞ്ച | ചോകയാത്രാഭയംലജ്ജാദാക്ഷിണ്യംത്യാഗശീലതാ |
 പഞ്ചയത്രനവിദ്യന്തേനകയ്യാൽതത്രസംസ്ഥിതിം ||
 അഗ്രച്ഛ | തത്രമിത്രനവസ്യപ്യംയത്രനാസ്മിചതുഷ്ടയഃ |
 ഋണദാതാചവൈദ്യശ്ചശ്രോത്രീയഃസജചാനഭി ||
 തതോമാമചിതത്രനയ | അഥവായസസ്യേനമിത്രേണസഹവിചിത്രാ
 ലാപൈഃസുഖേനതസ്യസരസഃ സമീപംയയൈതതോമന്മരോദ്ദരാദ
 വചോക്തവചുപതനകസ്യയഥോചിതമാതിപ്രംവിധായ ക്ഷിക്കസ്യോ
 തിമിസക്ലാരംചകാര |
 യതഃ | ബാലോപായദിവാവൃദ്ധോഽയുവാവാഹൃമാഗതഃ |
 തസ്യപുജാവിധാതപ്രാസർവ്വത്രാദ്യാഗതോഗുരുഃ ||
 അപരഞ്ച | ഗുരുരഗ്നിദിജാതീനാംവണ്ണനാംബ്രഹ്മണോഗുരുഃ |
 പന്തരേകോഗുരുസ്ത്രീണാംസർവ്വത്രാദ്യാഗതോഗുരുഃ ||
 അപരഞ്ച | ഉത്തമപ്രാപി വണ്ണസ്യനീചോ,പിഗൃഹമാഗതഃ |
 പുജനീയോയഥായോഗ്യംസർവ്വദേവമയോ,തിഥിഃ ||
 വായസോവദൽ,സഖേമന്മരസവിശേഷപുജാമണ്യേ വിധേഹിയ
 തോ,യപുണ്യകർമ്മണാഽധരീണഃ കാരുണ്യരത്നാകരോഹിരണ്യകനാ
 മാമുഷ്ടികരാജഃപുത്രസ്യഗുണസ്മൃതിംജിഹവാസഹസ്രഭയേനാപിയദി
 സ്പ്പരാജഃ കദാചിരകഥയിതുംസമർത്ഥഃ സ്യാദിത്യകന്യാചിത്രശ്രീവോ
 പാഖ്യാനംവണ്ണിതവാൻ | മന്മരഃസാദരംഹിരണ്യകംസംപൂജ്യാഹഭദ്ര
 നേരേരത്നനേനിജ്ജ്വനപനാഗമനകാരണമാഖ്യാതുമർസി | ഹിരണ്യ
 കോ,വദൽകഥയാമിശ്രയതാം | അസ്തിചമ്പകാഭിധാനായാൻഗയ്യാം
 പരിപ്രാജകാനാംവസതി? തത്രചൂഡാകണ്ഠാനാമപരിപ്രാപ്തപ്രതിവ
 സതി,സചഭോജനാവശിഷ്ടഭിക്ഷാനസഹിതംഭിക്ഷാപാത്രം നാഗഭ
 നുകേ,വസ്ഥാപ്യസ്വപിതി,അഹഞ്ചതദനംഉൽ പ്ലുത്യപ്രത്യഹംഭക്ഷ
 യാമി | അനന്തരംതസ്യപ്രിയസുഹൃൽവീണാകണ്ഠാനാമപരിപ്രാജകഃ
 സമായാതഃ,സന്തേനസഹകഥാപ്രസംഗാവസ്ഥിതോമമത്രാസാർത്ഥം ജ
 ജ്ജ്വരവംശഖണ്ഡനഭൂമിമതാഡയൽ | വീണാകണ്ഠഉവാചസഖേകി

മതിമകമാവീരകേര, ന്യാസകേരവാൻ? മൂഡാകണ്ണേന ഉക്കംമിത്ര
 നാഹംവീരകരഃ കിംതുപശ്രായമുഷ്ടികോമമാപകാർ. സദാപരസ്രം
 ഭിക്ഷാ നം ഉൽപ്പത്രഭക്ഷിയതിവീണാകണ്ണേനാഗദനം കംവ്ചോക്യാ
 ഹകഥംമുഷ്ടികഃ സ്വപ്തബദ്ധോദ്യേതാദശക്രമമുതപതതിതദത്രകേനാ
 പികാരണേനഭവിതവ്യം? വിചിന്ത്വ പർ പ്രാജ്ഞേനോക്തംകാരണഞ്ച
 രൂപാഹുല്യാൽധനമേപദവിഷ്ണുതിതി |

യതഃ | ധ. നവാൻബചവാൻചോകേസർച്ചഃ സർവ്വത്രസർവ്വദാ |

പ്രഭുതപംധനമൂലംഹിരാജ്ഞാമപ്യപജായതേ ||

തതഃ ഖനിത്രമാദായതേനവിവരം. ഖനിതപാച് രസഞ്ചിതംമധനംഗൃ
 ഹീതം | തതഃപ്രഭുതിനിജശക്തിഹീനഃ സതോത്സാഹരഹീതഃസ്വാഹാര
 മപ്യതപാദയ തുമക്ഷമഃ സത്രാസംമദംമദമുപസപ്തൻമൂഡാകണ്ണേ
 നാഹമപചോകിതഃ |

തതസ്മേനോക്തം | ധനേനബലവാ. ഭ്യാകോധനാൽഭവതിപണ്ഡിതഃ

പദ്വൈനമുഷ്ടികംപാപംസ്വജാതിസമതാംഗതം ||

കിഞ്ച | അത്ഥനതുവിഹീനസ്യപുരുഷസ്യ തപമേധസഃ |

ക്രിയാഃസർവാവിനശ്രന്തഃശ്രീഷ്ഠേകസരിതോയഥാ ||

അപരഞ്ച | യസ്മാത്സാസ്ത്രമിത്രാണിയസ്മാത്സാസ്ത്രബാസവാഃ |

യസ്മാത്സാഃസപമാഭ്യാകേയസ്മാത്സാഃസഹിപണ്ഡിതഃ ||

അത്രച്ച | അപത്രസ്യഗൃഹംശ്രത്യ. സമിത്രരഹിതസ്യച |

മുഖസ്യചകിശഃശന്യാഃസർവ്വശ്രന്യാദർഭതാ ||

അത്രച്ച | ത. നീർത്യാണവികലാനിമനസ്യഭവസാബുധിരപ്രതി

ഹതാവചനംതദേവ | അത്ഥാഷ്ടണാവിരഹിതഃപുരുഷഃസഘ

വഅന്യഃക്ഷണേനഭവതീതിവിചിത്രമേതത് ||

ഏതൽ സർവ്വമാകണ്ഠമയാലോചിതംമമാത്രാവസ്ഥാനമയുക്തം, ഇദാ

നീയച്ചാന്യസ്മൈഏതൽവൃത്താനതകഥനംതദ്വ്യാദിതം |

യതഃ | അത്ഥനാശ. മനസ്സാപംഗ്രഹേദൃശ്ചരിതാനിച |

വഞ്ചനഞ്ചാപമാനഞ്ചമതീമാനപ്രകാശയേൽ ||

തഥാചോക്തം | ആയുർവിത്തംഗൃഹമർഭംമന്ത്രമൈഥുനഭേഷജം |

തപോദാനാപമാനഞ്ചനവഗോപ്യാനിയതതഃ ||

തഥാചോക്തം | അത്രുതവിമുഖേവൈവപ്യന്തേയതേചപൈരുഷ്ടേ |

മനസിനോദരിദ്രസ്യവനാദന്ത്രൽകതഃസുഖം ||

അത്രച്ച | മനസിശ്രിയതേകാമംകാപ്തംഗൃഹമർഭം |

അപിനിവ്യാണമായാതിനാനചോയാതിശിതതാം ||

കിഞ്ച | കസുമസ്യവകസ്യേവദേവൃത്തിതുമനസിനഃ |

സർവ്വേഷാമൂർച്ഛിവാത ഷ്കേൽവിശിയേദഥവാവദേ. ന ||

യച്ചാന്യയാഹ്വയാജീവനംതദതീവഗഹീതം |

യതഃ | വരംവിഭവഹീനേനപ്രാണൈഃസന്തപ്പിതോ, നചഃ |

നോപചാരപരിദ്രഷ്ടഃകൃപണഃപ്രാത്യന്തേജനഃ ||

അത്രച്ച | ദാരിദ്രാശ്രിയമേതിശ്രീപർഗതഃസത്യാൽപരിദ്രശ്രതേ |

നിഃസത്വപ
 നിവൃന്നിശ്ച
 നിവൃദ്ധിഃ
 കിഞ്ച | വരംമേ
 വരംമേ
 വരംപ്രാണ
 വരംമിക്ഷ
 വരംശ്രത്യ
 വരംവേശ്ര
 വരംവേശ്ര
 വരംപ്രാണ
 ശ്ചപിച | സേ
 ഹിമിനക
 ഇതിവിദൂരത്
 ക്ഷേത്രേസ്യമ
 യതഃ | പല്ലവശ്ര
 ഭോജനാ
 ശ്ച | സോശീ
 യജ്ജീവൻ
 ഇന്ദ്രാലോച്യാ
 നഥാചോക്തം |
 തൃഷാൻ
 തതോ, മംമദം
 സേനതസി
 ദോഹീഭവതി |
 നഥാച | സർവ്വ
 ഉചാരൻ
 അപരഞ്ച | സ
 കസ്മൽ
 കിഞ്ച | തന്നാ
 യേനാശ
 ശ്ചപിച | അ
 അനകർഷ്
 യതഃ | നയോജ
 സന്തുഷ്ടസ്യ
 നേത്രാവസ്ഥ
 ഉക്തഞ്ച | കോധ
 ജനനകര
 നഥാച | പരിമേ

നിഃസതഃപരിഭ്രയതേപരിഭവാനിദ്വേദമാപദൃതേ |
 നിർദ്വിന്നഃശുചമേതിശോകനിഹതോബുദ്ധ്യാപരിത്യജ്യതേ,
 നിബ്ബുദ്ധിഃക്ഷയമേത്യമോനിധനതാസർപ്പാപദാമാസ്സദം ||
 കിഞ്ച | പരംമൗനംകായംനചവചനമകുശലംയദന്ത്രം,
 പരംകൈര്യംപുംസാംനചപരകളത്രാഭിഗമനം |
 പരംപ്രാണത്രാഗോനചപിശൂനവാക്യേഷ്ചഭിരുചിഃ,
 പരംഭിക്ഷാശിതപനചപരധനാസ്യാദനസുഖം |
 പരംശ്രാന്താശാലാനചഖലപരോദൃഷ്ടവൃഷഭഃ,
 പരംവേശ്രാപതീനപുനരവിനീതാക്ഷലവധൂഃ |
 പരംവാസോ,രബ്ബേനപുനരവിവേകാധിപപുരേ,
 പരംപ്രാണത്രാഗോനപുനരധമാനാമുപഗമഃ ||
 അപിച | സേവേവമാനമഖിലംജ്യോസ്തേപതമോജരേവലാവന്ത്രം |
 ഹരിഹരകഥേവഭൂരിതംഗുണശതമപ്യത്ഥിതാഹരതി ||
 ഇതിവിമുക്തൽകിമഹംപരപിണ്ഡേനാത്മാനംപോഷയാമി ?
 കഷ്ടംഭോസ്യദപിഭവീതിയംഗുത്യഭാരം |
 യതഃ | പല്ലവഗ്രാഹിപാസ്വിത്യംഭേയക്രിതഞ്ചമൈമുനം |
 ഭോജനഞ്ചപരാധീനംതിസ്രഃപുംസാംവിഡംബനഃ ||
 അന്വച്ച | രോഗീചിരപ്രവാസിപരാനഭോജിപരവാസശായിച |
 യജ്ജീവതിതന്മരണംയന്മരണംസോ,സ്യവിശ്രാമഃ ||
 ഇത്യാലോച്യോപിലോഭാൽപുനരപ്യത്ഥംഗ്രഹീതുംഗ്രഹമകരവം |
 തഥാചോക്തം | ലോഭേനബുദ്ധിശ്ചലതിലോഭോജനയതേതൃഷാം
 തൃഷാത്തോദുഃഖമാപ്ലോതിപരത്രേഹചമാനവഃ ||
 തതോ,ഹംമദംമദമുപസപ്തംസ്യേനവീനോകണ്ണേന ജജ്ജുരവംശഖ
 ണ്ടേനതാഡിതശ്ചാചിന്തയം, ലുബ്ധോഽഹ്യ സന്തുഷ്ടോ ? നിയതമാതമ
 ദ്രോഹീഭവതി |
 തഥാച | സർപ്പാഃസഖതയസ്യ,സ്യസന്തുഷ്ടംയസ്യമാനസം |
 ഉപാനൽഗ്രഹപാദസ്യസർപ്പാചമ്മാപൃതേവദ്രഃ ||
 അപരഞ്ച | സന്തോഷാമൃതതുപാനായത്സുഖംശാന്തചേതസാം |
 കതസ്യൽധനലുബ്ധോനാമിതശ്ചേതശ്ചധാവതാം ||
 കിഞ്ച | തേനാധിതഃശ്രുതംതേനതേനസർപ്പമനുഷ്ഠിതം |
 യേനാശാഃപൃഷ്ടതഃകൃതാണൈരാശ്രമവലംബിതം ||
 അപിച | അസേവിതേശ്ചരഭാരംഅദൃഷ്ടവിരഹപൃഥം |
 അനുക്തകീവവചനംധന്യാകസ്യോപിജീവനം ||
 യതഃ | നയോജനശതംകൂരംബോധ്യമാനസ്യതൃഷ്ണയാ |
 സന്തുഷ്ടസ്യകരപ്രാപേ,പ്യന്തേഭവതിനാദരഃ ||
 തദത്രാവസ്ഥോചിതകായ്പരിമേദഃശ്രോയാൻ |
 ഉക്തഞ്ച | കോധമോദ്രതഭയാകിംസൈഃപുനീതമരോഗിതാജഗതി |
 ജനേനാകഃസ്തേഹഃസത്ഭാവഃകിംപാസ്വിത്യംപരിമേദഃ ||
 തഥാച | പരിമേദഭോപിപാസ്വിത്യംയദാപന്നാവിപരതയഃ |

അപരിമേദകർത്തുണാംവിപദഃസ്ത്രീഃപദേപദേ ||
 തഥാഹി | തൃജേദേകംകലസ്രാതേംഗ്രാമസ്രാതേംകലംത്രജേൽ |
 ഗ്രാമംജനപദസ്രാതേംസ്വാത്മാതേംപൃഥിവിംത്രജേൽ ||
 അപരഞ്ച | പാനീയംവാനിരായാസംസ്വാദനംവാദയോത്തരം |
 വിചായ്വഖലുപശ്രാമിതൽസുഖംയത്രനിവൃതിഃ ||
 ഇത്യാലോച്യാഹംനിജ്ജനവനമാഗതഃ
 യതഃ | വരംവനംപ്രാപ്തഗജേന്ദ്രസേവിതംഭ്രമാലയഃ പകപഥലാംബു
 ഭോജനം | തൃണാനിശയ്യാപരിധാനവക്ലപം,
 നവസ്യമദ്യേധനഹീനജീവനം ||
 തതോപസ്മൽപുണ്യബലോദയാൽ അനേനമിത്രേണാഹംസേഹാ
 നപുത്യാഅനുഗ്രഹീതഃ, അധുനാപുണ്യബലോദയാൽ ഭവഭാദ്രയഃ
 സ്വഗൃഹേവമചപ്രാപ്തഃ |
 യതഃ | സംസാരവിഷ്വക്സുസ്രഭേഹുവരസവൽഫലേ |
 കാച്യാമൃതരസാസ്വാദഃസംഗമഃസുജനൈഃസഹ ||
 മന്വര ഉവാച |
 അത്മാഃപാദരജോപമാഗിരിനദീവേഗോപമംയൌവനം |
 ആയുഷ്ട്യംജലലോലവിന്ദുചപലംഫേനോപമംജീവിതം ||
 ധർമ്മംയോനകരോതിനിശ്ചിതമതിഃസ്വഗ്യാഗൃളോച്ഛാടനം,
 പശ്യാൽപാവയുതോജരാപരിഗതഃശോകാഗ്നിനാഭഹൃതേ ||
 യുഷ്ണാദിരതിസഞ്ചയഃകൃതസ്യസ്രായംഭോഷഃ |
 ശൂൺ | ഉപാജ്ഞിതാനംവിത്താനംത്യാഗഹൃവഹിരക്ഷണം |
 തസാഭോദരസംസ്ഥാനംപരീവാഹഇവാംഭസാം ||
 അന്വച്ച | യദധോധഃക്ഷിതൌവിത്തംനിചഖാനമിതംപചഃ |
 തദധോനിലയംഗന്ത്രംചക്രേപന്മാനമഗ്രതഃ ||
 അന്വച്ച | നിജസൗഖ്യംനിരുന്ധാനോയോധനാജ്ജനമിമതി |
 പരാത്ഥമാരവാഹീപക്ലേശസ്ത്രൈവഹിദാജനം ||
 അപരഞ്ച | ദാനോപദോഗഹീനേനധനേനധനീനോയദി |
 ഭവാനഃകിമുതേനൈവധനേനധനീനോവയം ||
 അന്വച്ച | അസംഭോഗേനസാമാന്യംകൃപണസ്യധനംപരൈഃ |
 അന്വേദമിതിസംബന്ധോഹാനൌദുഃഖേനഗമൃതേ ||
 തഥാചോക്തം | ദാനംപ്രിയവാക്സഹിതംജ്ഞാനമഗ്ച്ഛക്ഷമാന്വി
 തംശൌഖ്യം |
 വിത്തംത്യാഗനിയുക്തംദുല്ലഭമേതച്ചതുഷ്ടയംലോകേ ||
 ഉക്തഞ്ച | കർമ്മപുഃസായയോനിത്യംകർമ്മപ്രോനാതിസഞ്ചയഃ |
 പശ്രുസഞ്ചയശീലോ,സൌധനക്ഷാജംബുഭോഹരതഃ ||
 താവാഹതഃ കഥമേതൽ | മന്വരഃകഥയതി,അന്യ്യികല്യാണകടകേവാ
 സ്യപ്രേഭൈരവോനാത്യാപ്യാധഃസഖൈകദാമൃഗമപിഷ്ടുൻ വിന്ധ്യാ
 ടവീംഗതപാൻ, തതസ്മൈനപ്യാപാദിതം മൃഗമാദായഗമതോഘോരക്ര
 തിഃസൂകരോമൃഷ്ടഃ തേനപ്യാധേനമൃഗംഭ്രമൌ നിധായശ്രുകരഃശരേ

അതഃ സുകരേ
 പൃഥമിനമേ
 യഃ | ജലമനിവൃ
 നിമിത്തംകി
 അതഃപാദ
 ബാനമജംബു
 ശ്രുകരൻഅപ
 പത്ഥിതഃ |
 അഥാ | അവി
 സുഖത്വപി
 അപരമൃഷ്ടാ
 മൃഷ്ടഞ്ച | മസ്മ
 അവിരകംനി
 തഃ പ്രഥമപു
 സന്ധിവാമി |
 ഉ
 ത്വതിതേനധ
 തോഹം | ബ്ര
 മായ | യൻ
 അന്വ
 ക്ഷി | യൻ
 തം
 യാതു
 യതഃ
 അ
 യതഃ | ശ
 സ്വി
 ഞ
 അ
 യന
 യതഃ | രാ
 സ്വ
 ഇ
 തേ
 യതഃ | സ്വ
 അ

നോഹതഃ സുകരേണാപിഘനഘോരഗജ്ജംകൃതാപ്രായോഹതഃ
പ്രായശ്ചിന്നഭൂമുവഭൂമേണിപപാത |

യതഃ | ജലമഗ്നിവ്ലിഷ്ടംശസ്ത്രംക്ഷുൽപ്രാധിഃപതനംഗിരേഃ |

നിമിത്തംകിഞ്ചിദാസാദ്യദേഹീപ്രാണാൻവിമുഞ്ചതി ||

അഥതയോഃപാദാസ്സാലനേനസപ്തോപിമൃതഃ അഥാനന്തരംദീപ്തഃ
വോനാമജംബുകഃ പരിഭ്രമന്നാഹാരാത്മീതാൻമൃതാൻമൃഗപ്രായസപ്ത
ശ്രകരാൻഅപശ്രുത്,അചിന്തയച്ചഅഹോഅദ്യമഹൽദോജ്യംമേസമു
പസ്ഥിതം |

അഥവാ | അചിന്തിതാനിദുഃഖാനിയമൈവായാനിദേഹിനാം |

സുഖാന്യപിതഥാമന്ത്രൈരൈവമത്രാതിരിച്ചതേ ||

തത്സവതുഏഷാംമാംസൈമ്മാസത്രയംമേസുവേനഗമിഷ്യാതി |

ഉക്തഞ്ച | മാസമേകംനരോയാതിചൈവമാസൗമൃഗശ്രകരൌ ||

അഹിരേകംദിനംയാതുഅദ്യദക്ഷ്യായനുഗ്ഗുണം |

തതഃ പ്രഥമബുഭുക്ത്വായാമിദംനിസ്യാദുകോദസ്യലഗ്നം സ്തായുബ
ന്ധനംഖാദാമി | ഇത്യക്തപാതഥാകൃതേസതിചിനേസ്തായുബന്ധനേ
ഉല്പതിതേനധനുഷ്ഠാമുദിനിദിനഃസദീപ്തരവഃപഞ്ചതഥാഗതഃ | അ

തോഹംബ്രവീമി,കത്തവ്യംസഞ്ചയോനിത്യമിത്യാദി |

തഥാച | യൽദദാതിയദത്താതിതദേവധനീനോധനം |

അന്യേമൃതസ്യക്രിഡന്തിദാരൈരപിധനൈരപി ||

കിഞ്ച | യൽദദാതിവിശിഷ്ടേദ്വോയച്ചാത്താതിദിനേദിനേ |

തൽതേവിത്തമഹംമന്ത്രേശേഷംകന്യാപിരക്ഷസി ||

യാതുകിമിദാനിമതിക്രാന്തോപവണ്ണനേന |

യതഃനാപ്രാപ്യമദിവാഞ്ചന്തിനഷ്ടംനേമന്തിശോചിതും |

ആപത്പചിനമുഹ്യന്തിനരഃപണ്ഡിതബുദ്ധയഃ ||

തൽസവേസദ്വദാപയാസോത്സാഹേനദവിതപ്യം |

യതഃ | ശാസ്ത്രാണുധിത്യാപിദവന്തിമുക്തായസ്യക്രിയാവാൻപുരുഷഃ
സവിദ്വാൻ സുചിന്തിതഞ്ചൈഷധമാതുരാണാം നനാമമാത്രേ

ണകരോത്വരോഗം ||

അന്യച്ച | നസ്വപ്തമ്യപ്രവസായദീരോഃകരോതിവിജ്ഞാനവിധിഗ്നു
ണംഹി |

അന്യസ്യകിംഹസ്യ,തലസ്ഥിതോ,പിപ്രകാശയത്രത്ഥമിവപ്രദീപഃ ||
തദത്രസവേദശാവിശേഷേശാന്തിഃകരണീയാ,ഏതദപ്രതികണ്ഠം തപ
യാനമതപ്യം |

യതഃ | രാജാക്ഷലവപൃച്ഛിപ്രാമത്രീണശ്ചപയോധരാഃ |

സ്ഥാനശ്രേഷ്ഠാനശോഭന്തേദന്താഃകേശാനരാഗവാഃ ||

ഇതിവിജ്ഞായമതിമാൻസ്വസ്ഥാനംനപരിത്യജേൽ,കാപുരുഷവചന
മേതൽ |

യതഃ | സ്ഥാനമത്യജഗമന്തിസിംഹാഃസപ്തപുരുഷാഗജാഃ |

തത്രൈവനിധനംയാന്തികാകാഃകാപുരുഷാമുഗാഃ ||

തഥാചോക്തം | കോവീരസ്യമന്നസിനഃസ്വവിഷ്ണുഃ കോവാവിഭദശ
സ്കഥാ |

യംഭേദശംഭരയതേതമേവകൃതേബോഹുപ്രതാപാജ്ജിതം |
യൽഭംക്രാനഖലംഗുലപ്രഹരണഃസിംഹോവനംഗാഹതേ,
തസ്മിന്നേവഹതദപിപേദ്രഭധിരൈഃതുഷ്ണാംചമിന്ത്യാരന്തനഃ ||

അപരഞ്ച | നിപാനമിവമണ്യുകാഃസരഃപൂണ്ണമിവാബ്ജാഃ |
സോദ്യോഗംനരമായാന്തിവിവശാഃസർവ്വസമ്പദഃ ||

അന്യച്ച | സുഖമാപതിതംസേപ്യംദുഃഖമാപതിതംതഥാ |
ചക്രവർത്തപതിവർത്തനേദുഃഖാനിചസുഖാനിച ||

അന്യച്ച | ഉത്സാഹസമ്പന്നമദിഗ്ലസൂത്രംക്രിയാവിധിജ്ഞംപ്രസന്നേ
ഷ്ടപസക്തം |

ശ്രമംക്രമജ്ഞംദൃശസൗഹൃദഞ്ചലക്ഷ്മീഃ സ്വയംയാതിനിവാസ
മേദതോഃ ||

വിശേഷേതഞ്ച | വിനാപ്യമൈവീരഃസ്തുശതിബഹുമാനോനന്തിപദം,
സമായുക്തോപ്യമൈവീരഃപരിഭവപദംയാതികൃപണഃ |

സ്വഭാവദൃശ്യതാംഗുണസമുദയാപ്യാപ്തിവിഷ്ണയാം,
ദ്വൃതിസൈംഹീംകീംശ്യാപൃതകനകമാലോപിലഭതേ ||

കിഞ്ച | ധനവാനിതിഹിമദോമേകിംഗതവിഭവോവിഷ്ണാദമുപയാമി |
കരനിഹിതകന്ദുകസമാഃപാതോല്പാതാമനുഷ്ഠാനാം ||

അപരഞ്ച | അഭ്രശായാഖലപ്രീതിനർവശംയാന്തിയോഷ്ഠിതഃ |
കിഞ്ചിത്കാലോപദോഗ്രാനിയൈവനാനിധനാനിച ||

അന്യച്ച | പൃത്വമംനാനിചേഷ്ടേതസാഹിധാത്രൈവനിമ്ബിതാ |
ഗർഭാദുപ്ലതിതേജന്തൈരമാതുഃപ്രസ്രവതസ്യന്തേ ||

അപിചസഭേ | യേനശ്രക്രീകൃതാഹംസാഃശൂകാശ്വഹരിതീകൃതാഃ |
മയൂരാശ്വിത്രിതായേനസതേവൃത്തിംപിധാസ്യതി ||

അപരഞ്ച | സതാംരഹസ്യംശ്രൗണമിത്ര |
ജനയന്ത്രജ്ഞേദുഃഖംതാപയന്തിവിപത്തിഷ്ട |

മോഹയന്തിചസമ്പത്തൈകഥമന്മാഃസുഖാവഹാഃ ||
അപരഞ്ച | ധർമ്മംയസ്യവിത്തേഹാവരംതസ്യനിരീഹതാ |

പ്രകാശനാഡിപങ്കസ്യദൂരാദസ്സർണംപരം ||
യതഃ | യഥാഹ്യാമിഷ്ടമാകാശോപക്ഷിഭിഃപോപമൈദ്ഭവി |

ഭക്ത്യതേസലിചേനക്രൈസ്കഥാസർവ്വവിതവാൻ ||
അന്യച്ച | രാജതഃസലിലാദഗേഘൗരതഃകജനാദപി |

ഭയമർത്ഥവതാനിത്യംദൃശ്യാഃപ്രാണഭൃതാമിവ ||
തഥാഹി | ജന്മനിക്ഷേപബഹുലേകിനഃദുഃഖമതഃപരം |

ഇഹാസമ്പൽയതോനാസ്തിയത്രേഹാനനിവർത്തതേ |
അന്യച്ച | ദ്രാതഃശ്രൗണ | ധനംതാവദസുഖദംലബ്ധ്യാംകൃത്യേണരക്ഷിതി |

ലബ്ധ്യാനശോയഥാമൃത്യസ്മാദേതന്നചിന്തയേൽ ||
തുഷ്ണാംചേഹപരിത്യജ്യകോദരിദുഃകരംശപരഃ |

തന്യാശ്വയം
അപരഞ്ച | യൽയ
പ്രാപ്തോ
കിഞ്ച
യഃ | ആമണാ
പരിത്യാഗ
ഇതിശ്രുത്വച
ഗുണോസി |
യതഃ | സന്തപ
ഗജാനപ
ശ്യാപ
സ്വന്യ | യ
വിജ്ഞാ
ബന്ധ
നിവസന്തി | ര
മിശ്രം | തപ
ലപ്രപി
വസ്യതോ ല
യതിത്യാ
ശൈവ
ദുകാ
യതഃ | ചി
രേവ
സം
യതഃ | ഞ
രക്ഷി
അ
ദോ
യ
ജ്ഞ
ദു
ഗി
കോ
പൃ
സ്വ
വ
പ്ര
യതഃ |

തന്യാശേഷൽപ്രസരോദത്തോദാസ്യാഞ്ചരസിസ്ഥിതം ||
 രൂപരഞ്ച | യൽയദേവഹിവാഞ്ചേതേതതോവാഞ്ചോപ്രവർത്തതേ |
 പ്രാപ്തഘ്നവാത്മതഃസോത്മസ്വതോവാഞ്ചോനവർത്തതേ ||
 കിംബഹനാമമപക്ഷപാതേനമയൈവസഹാത്രകാലോനീയതാം |
 യതഃ | ആമരണാന്തഃപ്രണയാഃകോപാസ്യൽക്ഷണഭംഗരാഃ |
 പരിത്യാഗാച്ചനിസ്സംഗാവന്തിഹിമഹാത്മനാം ||
 ഇതിശ്രുത്വാലഘുപതനകോബ്രൂതേധന്യോസിമന്മ രസദ്വന്മാശ്ലാഘ്യ
 ഗൃണോസി |
 യതഃ | സന്തഘ്നവസതാംനിത്യാമാപദുധരണക്ഷമാഃ |
 ഗജാനാപങ്കമഗാനാംഗജാഘവധൂരന്ധരാഃ ||
 ശ്ലാഘ്യഃസഘ്നകോളവിമാനവാനാംസഉത്തമഃസപ്തരൂക്ഷഃ
 സധന്യഃ | യസ്യാത്മിനോവാശരണോഗതാവാനാശാ
 വിഭജോവിസുഖാഃപ്രയാന്തി ||

അഥതദേവംതേസ്യേവശാഹാരവിഹാരംകല്പാനോഃ സന്തുഷ്ടാഃസുഖം
 നിവസന്തി | അഥചിത്രാംഗനാമാമൃഗഃകേനാപിത്രാസിതസ്യത്രാഗത്വ
 മിളിതഃ | തൽപശ്യാദായാനംമൃഗമവലോക്യഭയംസഞ്ചിന്ത്യമന്മരോജ
 ലംപ്രവിഷ്ടോമുഷികശ്ചവിവരംഗതഃ കാകോപിഉസ്സീയവൃക്ഷമാത്ര
 ഡസ്യതോ ലഘുപതനകേനസുഭൂരം നിരൂപ്യഭയമേതുനുകോ,പ്യാ
 യാതിത്യാലോചിതഃ | പശ്യാൽതമചപനാദാഗത്വപുനഃസദ്വേമിളിതാത
 ത്രൈവോപവിഷ്ടാഃ | മന്മരേണോക്തം,ഭദ്രംമൃഗന്ധാഗതംസേവശയാ
 ഉദകാദ്യാഹാരോനുഭൂയതാംഅത്രാവസ്ഥാനേനവനമിമം സനാഥീക്രി
 യതാം | ചിത്രാംഗോബ്രൂതേമുണ്ണകത്രാസിതോഹംഭവതാംശരണമാഗ
 തഃ,ഭവന്തിഃസഹസബ്രമിശാമി | ഹിരണ്യകോ,വദൽമിത്രാവദസ്മാദിഃ
 സഹഭവതായനേനമിളിതം |

യതഃ | ഔരസംക്രതസംബന്ധംതഥാവംശക്രമാഗതം |
 രക്ഷിതംപ്രസന്നേദ്യശ്ചമിത്രംജേയംചതുർദ്വീപം ||
 തദത്രഭവതാസ്വഗൃഹനിർദ്വിശേഷംസ്ഥീയതാം | തശ്രുത്വാമൃഗഃസാന
 നോദ്രുതാസേവശാഹാരംക്രതപാനീയം പിതപാജലാസന്നതശ്ചശാ
 യായാമുപവിഷ്ടഃ | അഥമന്മരേണോക്തം,സഖേമൃഗഘൃതസ്മിൻനി
 ജ്ജ്വേനവനേകേനതപംത്രാസിതഃ ? കദാചിൻകീംവ്യാധാഃസഞ്ചരന്തി ?
 മൃഗേണോക്തം,അസ്തികലിംഗപിഷയേരഥാംഗഭോനാമനരപരിട്ടി
 ഗപിജയപ്യാപാരക്രമേണോഗത്വ ചന്ദ്രഭാഗാനഭീതിരേസമാവാസിതക
 ടകോവർത്തതേ | പ്രാതശ്ചതേനാത്രാഗത്വകല്പരസരഃ സമീപേഭവിത
 പ്രമിതിപ്യാധാനാം മുഖാൽകിംവദന്തിശ്രൂയതേതദത്രാപി പ്രാതരവ
 സ്ഥാനംഭയമേതുകമിത്യാലോച്യയഥാവസരകായ്മമാരദ്യതാം | തശ്രു
 ത്വാക്രമഃസഭയമാഹജലാശയാന്തരംഗശാമി | കാകമൃഗാവപിഉക്ത
 വന്താവേവമസ്മു | തതോഹിരണ്യകോവിഹസ്യാഹജലാശയാന്തരേ
 പ്രാപ്തേമന്മരസ്യകശലംസ്ഥലേഗമതഃ കഃപ്രതീകാരഃ |
 യതഃ | അംഭാംസിജലജന്തുനാംകുല്പംകുല്പനിവാസിനാം |

സ്വഭൂമിഃശ്വാപദാഭിനാംരാജകാമഭ്രോപരംബലം ||
സുഗാലേനഹതോഹസ്തീഗമതോപജവർമ്മനാ |

ഭവിഷ്യസിതഥൈവതപ്രയാസ്സൻസ്ഥലവർമ്മനാ ||

തതോമന്മരേണോക്തംകഥമേതൽ | ഹിരണ്യകുടകഥയതിരസ്മിബ്ര
ഹാരണ്യേ കപ്ലരതിലകോനാമഹസ്തീതമവലോക്യ സദ്യേസുഗാലാ
ശ്ചിന്തയന്തിസ്മയദ്യയംകേനാ പുപായേനഗ്രീയതേതദാസ്താകമേതൽ
ഭേദേനമാസഹിതൃഷ്ടയസ്വഭോജനംഭവിഷ്യതി | തത്രഹേകേനവൃദ്ധസ്യ
ഗാലേനപ്രതിജ്ഞാതമയാബുദ്ധി പ്രഭാവദന്യമരണം സാധയിത
വ്യം | അനന്തരംസവഞ്ചകഃകപ്ലരതിലകസമീപംഗത്യാസാഷ്ടാംഗപാ
തംപ്രണമ്യുവാചഭേദവദുഷ്ടിപ്രസാദംകേത | ഹസ്തീബ്രൂതേ, കസ്യപം?
കതഃസമായാതഃ ? സോ, വദൽജംബുകോഹംസദ്യൈർവ്വനവാസിഭിഃ
പശുഭിമ്മിളിതപാദവൽസകാശംപ്രസ്ഥാപിതഃ യൽവിനാരാജകാരാവ
സ്ഥാതുനയുക്തം | തദത്രാടവീരാജ്യേ, ഭിഷേകകൃംഭവാൻസദ്യസ്വാമിശു
ണോപേതോനിരൂപിതഃ |

യതഃ | യഃകലാഭിജനാചരൈരതിശൂഭഃപ്രതാപവാൻ |
ധാമ്മികോനീതികശലഃസസ്വാമീയുജ്യതേഭവി ||

അപരഞ്ചപശ്രു | രാജാനംപ്രഥമംവിന്ദേൽതതോദായ്യാംതതോധനം |
രാജന്യസതിലോകേ, സ്തിൻകതോദായ്യാകതോധനം ||

അന്യച്ഛ | പജ്ജന്തുഇവഭൂതാനാമാധാരഃപൃഥിവീപതിഃ |
വികലേപിഹിപയ്ന്ത്യേജീപൃതേനതുഭൂപതൌ ||

നിയതവിഷയവത്സീപ്രായശോഭസേയോഗാജ്ജഗതിപര
വശേ, സ്തിൻകപ്ലഭൂഭൂസാധുവൃത്തഃ | കൃശമപിവികലംവാപ്യാധി
തംവാധനംവാപതിമപികലനാദീദണ്ഡമീത്യാദൃചൈതി ||

തൽയഥാലഗാവേലാനവിചലതിതഥാ കൃതാസതപരമാഗമൃതാം ഭേ
വേന | ഇത്യക്ത്വാഉത്ഥായചലിതഃ | തതോ, സൌരാജ്യലോഭകൃഷ്ടഃക
പ്ലരതിലകഃ സുഗാലവർമ്മനാധാവൻമഹാപങ്കേനിമഗഃ | തതസ്മേന
ഹിസ്തീനാഉക്തംസവേസ്യഗാലകിംരേധുനാവിധേയം ? പങ്കേനിപതി
തോ, ഹംഗ്രിയേപരാപൃത്യപശ്രു | സുഗാലേനവിഹസ്ത്രോക്തം, ഭേവമമ
പുഷകാവലംബനം കൃതാഉത്തിഷ്ട, യസ്യമദ്ധിധസ്യവചസിതപയാ
പ്രത്യയഃകൃതഃതദനുഭ്രയതാമരണേംഃഃഃഖമിതി |

തഥാചോക്തം | യദിസസംഗനിരതോഭവിഷ്യസിഭവിഷ്യസി |
തഥാ, സജ്ജനഗോഷ്ടീഷ്ടപതിഷ്യസിപതിഷ്യസി ||

തതോമഹാപങ്കേനിമഗോഹസ്തീസുഗാലൈർക്ഷിതഃ |
അതോഹംബ്രൂപിമിസുഗാലേനഹതോഹസ്തീത്വാഭി |
തഡിതവചനമവധീയ്മഹതാഭയേനവിമുഖാ ഇവതജ്ജലാശയമു
സ്യജ്യമന്മരശ്ചലിതഃതേപിഹിരണ്യകാഭയഃ സ്തേഹാദനിഷ്ടംശങ്കമാ
നാമന്മരമനുഗമന്തി | തതഃ സ്ഥലേഗമൻകേനാപിപ്യാധേനകാന
നംപയ്ക്താമന്മരഃ പ്രാപും | പ്രാപ്യാചതംഗ്രഹീത്വാഉത്ഥാപ്യാനഷ്ടി
ബധ്യാഭ്രമൻകൃശാൽ ക്ഷുപ്ലിപാസാകലഃ സ്വഗൃഹാഭിമുഖംചലിതഃ |

സ്വഗൃഹായസമുദ
മിരണ്യകോവിലപ
ഏകന്യഭൂവേ
വദിതിയന്ന
സ്വാഭാവിക
തദഭൂതിമന്ന
നമത്തിനദ
വിശ്വസന്
ഇതിമുഖ്യവിന്ത്യ
യതഃ | സ്വകമ്മ
നി |
ഇവൈവദു
അഥാഇമ്മമേ
കായസന്ന
സമാഗമന
പുനർവ്വീക്യാമ |
ശോകരാതി
കേരതമി
കിഞ്ച | മന്ത്രപ്രി
പശ്രുയൽ
യോസ്ത്ര
തേസ്വപൃ
ഇതിമുഖ്യവില
യപ്യാധാവനാ
യതഃ | താപുപ
ഗോജലസമീപ
പരിസ്ഥിതപാ
മേപരിത്യജ്യ
സ്യവനസംഭ
വ്യം | ചിത്രാഗ
സ്വപ്യാശം ശ്രാ
ധംഗമപശ്രു
ലിതഃ | തത്രാത
കൃഷ്ണം സന്തരംഃ
ലോകുതായവ
യതിതാപൽ കൃ
ഷ്ട്യാഭിരണം ?
യതഃ | യോപ്രവാ
പ്രവണിന

അഥമഗവായസമൃഷ്ടികാഃപരംവിഷാദംഗമന്തസ്മമനുജഃ | തതഃ
ഹിരണ്യകോവിലപതി |

ഏകസ്യദുഃഖസ്യനയാവദന്തംഗമൊമൃതംപാരമിവാസ്തസ്യ | താ
വദപിതീയംസമൃപസ്ഥിതംമേമളിരേഷ്വപനത്മാബഹുലീഭവന്തി ||

സ്വാഭാവികരൂയന്മിത്രംഭാഗ്യേനൈവാഭിജായതേ |

തദക്രമിമസേനാമൃമാപസ്വപിനമുഖതി ||

നമാതരിനദാരേഷ്വനസോദയേനചാത്മനി |

വിശ്വാസസ്യാദശഃപുംസാംയാവമിത്രേസ്യഭാവജേ ||

ഇതിമുഹൂർച്ചിചിന്ത്രഅഹോദുദ്ദൈവം |

യതഃ | സ്വകർമ്മസന്താപവിചേഷിതാനികാലാന്തരാവർത്തിശൂഭാശൂഭാ
നി |

ഇഹൈവദൃഷ്ട്യാനിമയൈവതാനിജന്മാന്തരാണിവദശാന്തരാണി
അഥവാഇമ്മമേവൈതൽ |

കായഃസന്നിഹിതാപായഃസമ്പദഃപദമാപദാം |

സമാഗമഃസാപഗമഃസമുദ്ഭവാദിദംഗുരം ||

പുനർദ്വിളിക്യാഹ |

ശോകാരതിഭയത്രാണപ്രീതിവിശ്രംഭഭാജനം |

കേനരത്നമിദംസൃഷ്ടംമിത്രമിത്യക്ഷരഭയം ||

കിഞ്ച | മിത്രംപ്രീതിരസായനംനയനയോരാനന്ദനംചേതസഃ |

പാത്രംയൽസുഖദുഃഖയോഃസഹഭവൻമിത്രേണതൽ കൃല്യദം |

യേചാന്ത്രേസുഹൃദഃസമൃദ്ധിസമയേദ്രവ്യാഭിലാഷാകലാഃ,

തേസമുത്രമിളന്തിതപനികഷ്ടഗ്രാവാതുതേഷാംവിപൽ ||

ഇതിബഹുവിലപുഹിരണ്യകശ്ചിത്രാംഗലഘുപതനകവാഹ,യാവദ
യഃപ്രാധോവനാൽനനിഃ സരതിതാവന്മന്ദരംമോചിയതുംയതഃ ക്രി

യതാം | താപുചതുഃസതപരംകായ്മുച്യതാം | ഹിരണ്യകോബൃതേ,ചിത്രാം
ഗോജചസമീപംഗതാമൃതമിവരത്നാനംദശയത്ര | കാകശ്വതസ്യോ

പരിസ്ഥിതാചംചാകിമപിവിചിഖത്ര,നൂനമനേനപുണ്യകേനതത്രക
മപംപരിത്യജ്യമൃഗമാംസാത്മിനാ സതപരംഗന്തപ്യം,രതോഹം മന്ദര

സ്യബന്ധനംമേരത്യാമി,സന്നിഹിതേപുണ്യകേദവത്യാം പലായിത
പ്യം | ചിത്രാംഗലഘുപതനകാദ്യാം ശീഘ്രംഗതാതമാനഷ്ടിതേസതി

സപ്താധഃ ശ്രാന്തഃപാനീയംപീതാതരോരധസ്മാദുപവിഷ്ടഃതമാവി
ധംഗമപശ്രുൽ | തതഃ കർഷികാമാദായപ്രഹൃഷ്ടമനാമൃഗാന്തികംച

ലിതഃ | തത്രാന്തരേഹിരണ്യകേനാഗത്വമന്ദരസ്യ,ബന്ധനംമിന്നം,സ
കൃമ്മഃ സതപരംജലാശയംപ്രവിവേശ,സമൃഗത്രേസനംതംപ്രാധംവി

ചോക്യമുന്മായപലായിതഃ | പ്രത്യാപുത്യപുണ്യകോയാവൽതതലമാ
യാതിതാവൽ കൃമ്മമശ്രന്നചിന്തയൽ,ഉചിതമേവൈതൽ മമാസമീ

ക്ത്യകാരിണഃ ?
യതഃ | യോധ്യവാണിപരിത്യജ്യഅധ്യവാണിനിഷേവതേ |

ധ്യവാണിതസ്യനശ്രന്തിഅധ്യവംനഷ്ടമേവഹി ||

തതോ, സൗസ്വകമ്വശാൽനിവാസകടകംപ്രവിഷ്ടഃ |
 കൽപ്യാനിചമിത്രാണിദുഗ്ഗമാനിവന്നാച |
 പശ്യകൃമപതിബ്ദുഃഖാമൃഷ്ടികേണവിമോചിതഃ ||
 മന്മാരാഭയഃ സർവ്വേത്യക്താപദഃ സ്വസ്ഥാനംഗതായഥാസുഖമാസ്ഥി
 താഃ | അഥരാജപുത്രൈഃസാനന്ദചേതോദിഃസർവ്വംതൽശ്രുതം | സർവ്വ
 ഭേസുഖിനഃസമ്പന്നാസുസ്യാൽസിദ്ധംനഃസമീഹിതം | വിഷ്ണുശമോ
 വാചഃഘതാവതാഭവതാമദിലക്ഷിതംസമ്പന്നമപരമപിദമസ്യ |
 മിത്രംപ്രാപ്തസജ്ജനാജനപദൈല്ലക്ഷ്മിഃസമാലംബതാം |
 ഭൂപാലാഃപരിപാലയന്തുവസുധാംശശപൽസ്വധമേസ്ഥിതാഃ |
 ആസ്യാംമാനസതുഷ്ടയേസുകൃതിനാംനീതിനർവോശേവവഃ,
 കല്യാണംകരുതാംജനസ്യഭഗവാംശ്വന്ദ്രാഡ്ചൂഡാമണിഃ ||
 ഇതിഹിതോപദേശമിത്രലാഭോനാമപ്രഥമകഥാസംഗ്രഹഃസമാപ്തഃ |

അഥദപിതീയഭാഗഃസുഹൃത്തേഭഃ |

അഥരാജപുത്രാൗഽപ്യഃ, ആയ്മിത്രലാഭഃ ശ്രുതസ്യാവദസ്യാദിരിദാനീംവ
 യംസുഹൃത്തേഭഃശ്രോതുമിചാമാഃ | വിഷ്ണുശമോവാച, സുഹൃത്തേഭഃതാ
 വൽശ്രൗണതയസ്രായമാദ്യഃശ്ലോകഃ |
 വൽമാനോമഹാസ്തേഹോമൃഗേഹരൂപുഷ്ടയോവ്വനേ |
 വിശുണേനാപിലുണ്വേനജംബുകേനവിനാശിതഃ ||
 രാജപുത്രൈരതകരം, കഥമേതൽ ? വിഷ്ണുശമോകഥയതി, അസ്തി ഭക്ഷി
 ന്നാപഥേസുവണ്ണവതീനാമനഗരി, തത്രവൽമാനോ നാമവണിക്സി
 വസതി | തസ്യപ്രചുരേ, പിവിത്തേഅപരാൻബസ്യനതിസമൃദ്ധാൻ
 സമീക്ഷ്യ, പുനരത്ഥപുഡിഃകരണീയേതിമതിബ്ദ്രവ |
 യതഃ | അധോധഃപശ്യതഃകസ്യമഹിമാനോപചിയതേ |
 ഉപയ്യപരിപശ്യന്തഃസർവ്വഘവദരിഭിഃ ||
 അപരഞ്ച | ബ്രഹ്മഹാപിനരഃപുജ്യോയസ്രാസ്തിവിപുലംധനം |
 ശശിനസ്യപ്യവംശോപിനിധനഃപരിഭ്രയതേ ||
 അന്യച്ഛ, അപ്രവസായിനമലസംഭൈവപരംസാഹസാച്ഛപരിഹീനം
 പ്രമദേവപുഡപതിനേമത്യാപഗ്രഹീതംലക്ഷ്മിഃ ||
 കിഞ്ച | ആലസ്യംസ്ത്രീസേവാസരോഗതാജന്മഭ്രമിവാസല്യം |
 സന്തോഷോഭിരുതപംഷുപ്യാഘാതാമരതപസ്യ ||
 യതഃ | സമ്പദാസുസ്ഥിതംമന്ത്രോഭവതിസ്വപ്നയാപിയഃ |
 കൃതകൃത്യോപിധിമന്ത്രേനവൽയതിതസ്യതാം ||
 അപരഞ്ച | നിരസാഹംനിരാനന്ദംനിർദ്വീയ്മമരിനന്ദനം |

മസ്യസമിതി
 ന്നമോമേഃ | അ
 രക്ഷിതവൽയേ
 യഃ | അലസ്യമി
 ലസ്തസ്യച്ഛ
 രാപിച്ഛ | അവ
 യമതി |
 അപേജ്യ
 ന്നമോമേഃ | ധ
 ബലേനക
 ശ്രുതേനക
 കിമന്തന
 യഃ | ജപവിന്ദ
 സമേതസ
 ദാനോപദ
 സകമകാ
 ഇതിസഞ്ചി
 ക്കന്നാവിധ
 സ്തച്ഛ | അ
 രഞ്ചസ്യ
 യഃ | കോതി
 കോപദേ
 അഥമരസ്യ
 ന്നിപതിതഃ, ത
 കരോമുന
 ഫലഃപു
 കിന്ദ്ര | വിസൃ
 തസ്യാൻ
 ഇതിസഞ്ചി
 മ്ചപരംനമാ
 നിയോജ്യച
 കൃതേവതി
 യഃ | നിമഗ
 തക്ഷികേ
 നാകാലേ
 കശേഗ്ര
 അക്ഷി
 നശ്രുതി |
 ജിപുനാ
 ഷ്വതി |

മാസ്മസീമന്തിനീകാചിത്ജനയേത്പത്രമീദൃശം ||
 തമാചോക്തം | അലബ്ധൈവലിഷ്ഠേതലബ്ധൈരക്ഷേദവക്ഷയാൽ |
 രക്ഷിതംവൽയേത്സമൃക്വപുലംതീന്മേഷ്വനിഃക്ഷിപേത് ||
 യതഃ | അലബ്ധമിഹതോ, ത്മയോഗാദത്സ്യപ്രാപ്തിരേവ |
 ലബ്ധസ്യാപ്തരക്ഷിതസ്യനിയേരപിസ്വയംവിനാശഃ ||
 അപിച | അവൽമാനശ്ചാത്മഃകാലേസ്വപ്തവ്യയോ, പ്രജ്ഞനവൽക്ഷ
 യമേതി |

അനുപദൃജ്യമാനശ്ചനിശ്ചയോജനഹൃവസഃ ||
 തമാചോക്തം | ധനേനകിംയോനദദാതിനാശ്ചതേ,
 വെലേനകിംയശ്ചരിപുംനബാധതേ |
 ശ്രുതേനകിംയോനചധമ്മമാചരേൽ
 കിമാത്മനായോനജിതേന്ദ്രിയോദവേൽ |
 യതഃ | ജലവിന്ദുനിപാതേനക്രമശഃപൃയ്തേഘടഃ |
 സഹേതുഃസദ്വവിദ്യാനാംധർമ്മസ്യചധനസ്യച ||
 ദാനോപദേശരഹിതാദിവസായസ്യയാന്തിവൈ
 സകമ്കാരദശ്രോവശസന്നപിനജീവതി ||

ഇതിസഞ്ചിന്ത്രനദകസഞ്ജീവകനാമാന്യേ വൃഷ്ടഭയധൂരിനിയുജ്വശ
 കടന്നാവാവിധദപ്രപൃഷ്ണംകൃതവാബാണിജ്യേനഗതഃകാശ്ശീരംപ്രതി |
 അന്യച്ച | അജ്ഞസ്യക്ഷയഃദൃഷ്ട്യാവലീകസ്യചസഞ്ചയം |
 അബന്ധ്യംഭിവസംകൃത്വാത്മാനാപ്രയനകമ്സു ||

യതഃ | കോതിദാരഃസമന്മാനാംകിംഭൂരംപ്രവസായിനാം |
 കോവിദേശഃസവിദ്യാനാംകുപരഃപ്രിയവാദിനാം ||
 അഥഗജരസ്യസ്യസുദൃഗ്നാളി മഹാരണ്യേസഞ്ജീവകോദഗജാന
 ന്നിപതിതഃ, തമാലോക്യവൽമാനോ, ചിന്തയൽ |

കരോതനാമനീതിജ്ഞോപ്യവസായമിതസ്മതഃ |
 ഫലംപുനസ്യദേവാസ്യയൽപിധേമ്നസീസ്ഥിതം ||
 കിന്തു | പിസ്മയഃസദ്വമാഹേയഃപ്രത്യമഃസദ്വകമ്ണാം |
 തസ്മാൽപിസ്മയമസ്യജ്യസാപ്യേസിദിദ്വീധീയതാം ||

ഇതിസഞ്ചിന്ത്രസഞ്ജീവകംതത്രപരിത്യജ്യവൽമാനഃപുനഃ സ്വയംധ
 മ്പുരംനാമനഗരംഗതാമഹാകായമന്ത്ര വൃഷ്ടഭമേകംസമാനീയധൂരി
 നിയോജ്യചലിതഃ തതഃ സഞ്ജീവകോപികഥംകഥമചിഖരത്രയേദരം
 കൃതോത്ഥിതഃ |

യതഃ | നിമഗ്നസ്യപയോരാശൈപദ്വതാൽപതിതസ്യച |
 തക്ഷകേണാപിദഷ്ടസ്യത്രയുമ്മ്മാണിരക്ഷിതി ||
 നാകാലേഗ്രിയതേജന്തുവിധഃശരശതൈരപി |
 കശാഗ്രൈവസംസ്സൃഷ്ടഃപ്രാപ്തകാലോനജീവതി
 അരക്ഷിതംതിഷ്ഠതിദൈവരക്ഷിതം സുരക്ഷിതംദൈവമതംവി
 നശ്രുതി |
 ജീവന്യാമോപിവനേവിസജ്ജിതഃ കൃതപ്രയത്നോപിഹമേന
 ജീവതി ||

തതോഭിന്നേഷുഗമരസ്യസഞ്ജീവകഃസ്വേചഛാഹാരവിഹാരംകൃതപാ അര
 ബ്രഹ്മാമുൻഘൃഷ്ടപുഷ്ടാംഗോബലവാൻനനാഭ | തസ്തിൻവനേപിംഗ
 ലകനാമാസിംഹഃസ്വഭജോപാജ്ഞിതരാജ്യസുഖമനുഭവൻനിവസതി |
 തഥാപോക്തം | നാഭിഷേഘോനസംസ്കാരഃസിംഹസ്യക്രിയതേളഗൈഃ |
 വിഭ്രമാജ്ഞിതരാജ്യസ്യസ്വയമേവമുഗ്രതാ ||

സചൈകദാപിപാസാകുചിതഃ പാനീയംപാതുംയമുനാകമമഗമരൻ,
 തേനചതത്രസിംഹേനാനുഭൂതമകാചഘനഗജ്ജിതമിവസഞ്ജീവകനദ്വി
 തമശ്രാവി,തശ്ശതപാനീയമപീതപാസചകിതഃ പരിപൃത്യസ്വസ്ഥാ
 നമാഗത്യകിമിദമിത്യാചോചയൻശ്രുഷ്ടിംസ്ഥിതഃ | സചതഥാവിധഃക
 രടകദമനകാശ്വാമ്യമന്ത്രി പുത്രാശ്വാസ്യഗാചാശ്വാദൃഷ്ടഃ, തംതഥാവി
 ധംദൃഷ്ട്വാദമനകഃ കരടകമാഹ,സവേകരടകകിമിത്യയംഉദകാത്മീസപാ
 മിപാനീയമപീതപാസചകിതോമദംമദുമവതിഷ്ഠേത|കരടകോബ്രൂഃത,
 മിത്രദമനകാസ്മന്തേനാസ്യസേവൈവനക്രിയതേ,യദിതഥാഭവതിത
 ഹ്നികിമനേനസ്വാമിചേഷ്ഠാനിരൂപണേനാസ്മാകം?യതശ്ചാനേനരാ
 ജ്ഞാവിനാ,പരാധേനചിര ദിവസംഅവധീരിതാശ്വാമാവാശ്വാംമഹൻ
 ദഃഖമനുഭൂതം |

അപരഞ്ചപശ്യ | സേവയാധനമിമരങ്ങിഃസേവകൈഃപശ്യയൽകൃതഃ |
 സ്വാതന്ത്ര്യംയമരീരസ്യമൃദൈസ്മദപിഹാരിതം ||

അപരഞ്ച | ശിതവാതാരപക്ഷേശാൻസഹന്തേയാൻപരാശ്രിതാഃ |
 തദംശേനാപിമേധാവിതപസ്യപ്ചാസുഖീഭവേത് ||

അഗ്രച്ഛ | ഏതാവജ്ജന്മസാഹപ്യംയമനായത്തവൃത്തിതാ |
 യേപരാധീനതായാതാസ്യേവൈജീവന്തികേകൃതാഃ ||

അപരഞ്ച | ഏഹിഗമരപതോതിഷ്ഠപദമൌനംസമാചര |
 ഏവമാശാഗ്രഹഗ്രഹൈഃക്രിഡന്തിധനീനോത്ഥിഭിഃ ||

കിഞ്ച | അച്ചൈരധരത്ഥചാഭായപണ്യസ്രീഭിരിവസവയം |
 ആത്മാസംസ്കൃത്യസംസ്കൃത്യപരോപകരണീകൃതഃ ||

കിഞ്ച | യാപ്രകൃത്യേവചപലാനിപതത്യശുചാവപി |
 സ്വാമിനോബഹുമന്യന്തേദൃഷ്ടിംതാമപീസേവകാഃ ||

അപരഞ്ച | മൌനാൻമൃക്പഃപ്രപചനപട്ട്യാതുചോജല്ലകോവ,
 ക്ഷാന്ത്യാഭിരുഃയദിനസഹതേപ്രായശോനാഭിജാതഃ |

ധൃഷ്ടഃപാശ്ചേവസതിനിയതംഭൂരതശ്ചാപ്രഗന്തഃ,
 സേവാധർമ്മപരമഗഹനോയോഗിനാമപ്യഗമ്യഃ ||

വിശേഷതശ്ച | പ്രണമത്യന്നതിഹേതോജ്ജീവിതഹേതോവിമുഞ്ചതീ
 പ്രാണാൻ |

ദുഃഖീയതിസുഖഹേതോഃകോമൂഢഃസേവകാദന്യഃ ||
 ദമനകോബ്രൂതേ,മിത്രസപ്തദമനസാപിനൈതൽകർത്തവ്യം |

യതഃ | കഥംനാമനസ്യപ്യന്തേയത്തതഃപരമീശ്വരഃ |
 അചിരേണൈവയേതുഷ്ടാഃപൂരയന്തിമനോരഥാൻ ||

അഗ്രച്ഛപശ്യ | കരുതേസേവാവിഹീനാനാംചാമരോദ്ധൃതസമ്പദഃ |

ദൃശ്യംധർമ്മ
 മരടകോബ്രൂതേ
 യഃ | അഗ്രച്ഛപശ്യ
 പശ്യ | അഗ്രച്ഛപശ്യ
 സൂത്രംമുനീവ
 ദമനകഃപുഷ്ടി
 കപ
 മ്മാണസ്മി
 ഹാരഃ കർമ്മ
 ജ്ഞിതരാജ്യ
 തംശ്രോവചവാൻ
 ഇവതകിലക
 വെമ്മാകുഷ്മ
 ജചപരയാമ
 ചകിലകേധു
 പാരജ്യപു
 നിരൂപണഃസേ
 നധികാരയ
 നപരധികാര
 പശ്യ | പരധിക
 സവിഷ്ണി
 മേനകഃപുഷ്ടി
 പ്പരപടകോ
 മപിംഗ്രസ്യ
 വിഷ്ടഃ, തസ്യ
 ജ്ഞാസ്മി | അ
 സുൽകിരി
 ശാബ്രൂതേ,ദ
 നജ്ഞാസിയ
 രാണിപുതാ
 നേമദാഭഃ യ
 ദരാഭവതി | ഗ
 യാചതേ
 അകൃഷ്ട
 ക്ഷരേബ്രൂതേ
 യഃ | ആശ്ര
 പുണ്യ
 ന്തോദ്ധൃത
 ന്തോദ്ധൃത
 വേദവ്യർത്ഥ

ഉദണ്ഡവളമരത്രവാജിവാരണവാഹിനീ ||

കരടകോബ്രൂതേ, തഥാപി കിമനേനാസ്യാകംപ്രാപാരണേ ?

യതഃ | അപ്രാപാരേഷുപ്രാപാരഃ സർവ്വമാപരിഹരണീയഃ |

പശ്യ | അപ്രാപാരേഷുപ്രാപാരഃ യോനരഃ കർത്തുമിമരതി |

സഭ്രമന്ദനിഹതഃ ശേതേ കീലോല്ലാടീവചാനരഃ ||

ദമനകഃ പൂജരതി, കഥമേതൽ ? കരടകഃ കഥയതി, അസ്തി മഗധദേശേ ധ

മ്യാരണ്യേ സന്നിഹിതവസുധായാം ശുഭദത്തനാസ്താകായന്മഃ, തേനവി

ഹാരഃ കർത്തമാരണ്യഃ തത്രകരപത്രദായ്മാണൈകസ്യം ഭസ്യകിയൽ ഭൂര

ഷ്ടാദിതസ്യ കാഷ്ടവണ്ഡാഭയമധ്യേ കിലകനിധായസൂത്രധാരണധൃ

തതഃ ശ്രവേലവാൻ വാനരയുമഃ ക്ഷീഡനേകോ വാനരഃ കാലപ്രേരിത

ഇവതം കീലകം ഹസ്യാദ്യാപ്യതോപവിഷ്ടഃ | തത്രതസ്യ ലാ. ശ്രപം ലം

ബമാനം കാഷ്ടവണ്ഡാഭയാദ്യാനുരേപ്രവിഷ്ടം | അനന്തരം സചസഹ

ജപലതയാമഹതാപ്രയത്നേന തം കീലകം ഭൂതൃഷ്ടുവാൻ ആകൃഷ്ടു

ചകിലകേ കൃതലാ. ശ്രപോപ്രാപാദിതശ്ച | അതോഹം ബ്രവീമി അപ്രാ

പാരേഷുപ്രാപാരമിത്യാദി | ദമനകോ ബ്രൂതേ, തഥാപി സാമിചേഷ്ടാ

നിരൂപണം സേവകേനാവശ്യം കരണീയം | കരടകോ ബ്രൂതേ, സർവ്വസ്മി

ന്നധികാരേ യഃ ഹവനിയുക്തഃ പ്രധാനമന്ത്രിസകരോ ത്രയതോ, നജീവി

നാപരാധികാരചച്ഛാസർവ്വമാനകർത്തവ്യാ |

പശ്യ | പരാധികാരചച്ഛായഃ കൃയാൻ സാമിഹിതേമയാ |

സവിഷ്ടീഭതി ചിൽകാരാൽ ഗപ്തസ്യ ഡിതോയഥാ ||

ദമനകഃ പൂജരതി കഥമേതൽ ? കരടകോ ബ്രൂതേ, അസ്തി വാരണസ്യാം ക

പ്ലൂരടകോനാമരജകഃ സചാദിനവവയസ്സയാവധാസഹനിർര

മാപിംഗ്രപ്രസൂപഃ | തദനന്തരം തൽഗൃഹദ്വ്യാണിഹർത്തുചോരഃ പ്ര

വിഷ്ടഃ, തസ്യ പ്രാ. ഗണേ ഗർഭദോ ബദ്ധസ്മിഷ്ടുതി, ക്കരരശ്ചോപവി

ഷ്ടോ, സ്മി | അഥ ഗർഭദഃ ശ്യാനമാഹ, സഭവേദവതസ്മാപദയം പ്രാപാര

സ്തൽകിമിതി ? തപമുഖൈഃ ശഠ്യം കൃതാസ്ഥാമിനം നജാഗരയസി ? ക്കര

രഃ ബ്രൂതേ, ദദം മമനി യോഗസ്യ ചച്ഛാതപയാന കർത്തവ്യാതമേവകിം

നജാനാസിയഥാ തസ്യ മഹൻ. ശംഗ്രഹരക്ഷാം കരോമിയതോ, യംചി

രാന്നിപ്ലൂതോമമോപയോഗം നജാനാതി ? തേനാധുനാപി മമാഹാരദാ

നേമന്ദാഭരഃ യതോപിനാവിധുരഭംഗം സാമിന ഉപജീവിഷ്ടമന്ദാ

ദരാഭവതി | ഗർഭദോ ബ്രൂതേ ശ്രണുരേവ പ്ശര |

യാചതേ കായ്കാലേ യഃ സകിംഭൃത്യഃ സകിംസുഹൃൽ |

അകായ്കായ്കർത്തായസ്യ പനാദിഷ്ടോപ്യസൗസുഹൃൽ ||

ക്കരരോ ബ്രൂതേ, ഭൃത്യാൻ സംഭാഷയേൽ യസ്യ കായ്കാലേ സകിം പ്രഭൃഃ |

യതഃ | ആശ്രിതാനാം ഭൃതൗ സാമിസേവായാം ധർമ്മസേവനേ |

പുത്രസ്ത്യാല്ലാഭനേ ചൈവ നസന്തി പ്രതിഹസ്യാകഃ |

തതോ ഗർഭദഃ സകോപമാഹ, അരേ ഭൃഷ്ടമതേ പാപീയാം സ്യ പം യൽ വിപ

രൌ സാമി കായ്കാലേ ക്ഷാപകരോഷി |

ഭവതു താവൽ യഥാസ്ഥാമി ജാഗരിഷ്ടി തിതന്മയാ കർത്തവ്യാ |

യതഃ | പൃഷ്ഠതഃസേവയേദകംജംഭരണഹൃതാസനം |

സ്വാമിനംസർവ്വഭാവേനപരലോകമമായയാ ||

ഇത്യക്രപാശതീവചീക്ലാരശാഷ്ടംകൃതവാൻ | തതഃസരജകസ്യേനചീ
ക്ലാരേണപ്രബുദ്ധോനിദ്രാഭംഗകോപാ ഭൃത്ഥായഗദ്ദംലഗ്നേനതാ
ഡയാമാസ,തേനാസൌപഞ്ചത്വമഗമൽ,അതോഹംബ്രവീമിപരാധി
കാരചച്ചാമിത്യാദി | പശ്യപശ്രുനാമന്വേഷണമേവാസ്വന്നിയോഗഃ
സ്വനിയോഗചച്ചാക്രിയതാംവിദൃഷ്ട്യകിംത്വദ്യതയാചച്ചയാനപ്രയോ
ജനം | തതഃതുവയോദക്ഷിതശേഷോഹാരഃപ്രചുരോസ്മി | മമനകഃസ
രോഷമാഹ,കഥമാഹാരാത്മീദവാൻകേവലംരാജാനംസേവതേ,ഏതദ
യുക്തമുക്തംവയാ |

യതഃ | സുഹൃദാമുപകാരകാരണാൽദപിഷ്ഠതാമപ്യപകാരകാരണാൽ |

നൃപസംശ്രയഇഷ്ട്യതേബുദ്ധൈജ്ജംഭരംകോനവിദത്തികേവലം ||

ജീവിതേയസ്യജീവന്തിവിപ്രാമിത്രാനിബാസവഃ |

സഫലംജീവിതംതസ്യ,ആത്മാത്മേകോനജീവതി ||

അപിച | യസ്മിൻജീവതിജീവന്തിബഹവഃസതുജീവതു |

കാകോപികിംനകുരുതേചഞ്ചാസോദരപുരണം ||

പശ്യ | പഞ്ചദിയാതിദാസത്വംപുരാണൈഃകോപിമാനവഃ |

കോപിലക്ഷൈഃകൃതീകോപിലക്ഷരപിനലദ്വതേ ||

അസ്യച | മനുഷ്യജാതൌതുല്യായാംഭൃത്യത്വമതിഗഹ്നിതം |

പ്രഥമോയോനതത്രാപിസകിംജീവസുഗണ്യതേ ||

തഥാചോക്തം | വാജീവാരണയൌഹാനാംകാഷ്ടപാഷാണവാസസാം |

നാരിപുരുഷന്തോയാനാമനുരംമഹദനുരം ||

തഥാഹിസപ്തമപ്യതിരിച്യതേ |

സപ്തസ്തായുവശാവശേഷമലിനംനിമ്മംസമപ്യസ്ഥികം,

ശ്വാലബ്ബപാപരിതോഷമേതിനഭവേൽതസ്യ,ക്ഷുധഃശാന്തയേ |

സിംഹോജംബുകമജമാഗതമചിത്യക്രപാനിഹന്തിദപിപം |

സർവ്വക്രൂരഗതോപിവാഞ്ചരതിജനഃസതപാനരൂപംഫലം ||

അപരഞ്ച | സേവ്യസേവകയോരന്തരംപശ്യ |

ലാംഗ്രലചാലനമധശ്ചരണാവപാതം,

ഭ്രമൌനപത്വവദനോദരദർശഞ്ച |

ശ്വാപിണ്ഡദസ്യകുരുതേഗജപുംഗവസ്യ,

ധീരംവിലോകയതിചാടുശൈത്യഭൃഷേത ||

കിഞ്ച | യജ്ജീവതിക്ഷണമപിപ്രഥിതംമനുഷ്യൈഃ,

വിജ്ഞാനവിക്രമയശോഭിരഭജ്യമാനം |

തന്നാമജീവിതമിഹപ്രവദന്തിതജ്ഞാഃ,

കാകോ,പിജീവതിചിരായബലിഞ്ചഭൃഷേത ||

അപരഞ്ച | യോനാത്മനോനചഗുരൌനചഭൃത്യവദ്യേ,

ഭിന്നേദയാനകുരുതേനചബന്ധവദ്യേ |

കിംതസ്യജീവിതഫലേനമനുഷ്യലോകേ,

കാകോപിജീവ
അപരമപി | അവി
ശ്രുതിസമേ
ഉമദരണമ
പുരുഷപദേ
കരകോബ്രുതേ
വിചാരണയാദ
മപ്രധാനതംവാ
യതഃ | നകസ്യച
വ |
ചോദകഗുരുത്വ
കിഞ്ച | ആരോച്യ
നിലത്വത
യാത്യധോ
കൃപസ്യവ
തൽദ്രേസ്യത
വാൻകി,ബ്രവീ
പി കാരണാത്സ
തൽപംജാനാസ്
ഉക്തഞ്ച | ഉദീരി
മയാവന
അനകമ
പരംഗിത
ആകാശ
നേത്രവക്ര
അത്രയേപ്രസ്യ
വിക്യാമി |
യതഃ | പ്രസ്യവ
ആത്മശക്
കരകോബ്രുതേ
പശ്യ | അനാപ
ആത്മാന
മനകോബ്രുതേ
പശ്യ | കിമ്യസ്യ
യദേവതോ
യതഃ | യസ്യയസ്യ
അപ്രപി
അസ്യച്ഛോഭേ
ആജാമവി

കാകോപിജീവതിചിരഞ്ചവലിഞ്ചഭുജേതേ ||
 അപരമപി | അഹിതഹിതവിചാരശ്രുത്യബുദ്ധോഃ,
 ശ്രുതിസമയൈബ്ബഹുഭിസ്സീരസ്ത്യതസ്ത്വ |
 ഉദരഭരണമാത്രകേവലേഭോഃ,
 പുരുഷപദേശഃപശോശ്ചകോവിദശേഷഃ ||

കരടകോബ്രൂതേ,ആവാതാവപ്രധാനൈതദാപ്യാവയോഃ കിമനയാ
 വിചാരണയാ? ഭമനകോബ്രൂതേ,കിയതാകാലേനമാത്രഃ പ്രധാനതാ
 മപ്രധാനതാംവാലഭന്തേ |
 യതഃ | നകസ്യചിന്കശ്ചിദിഹസ്വഭാവതഃപത്യാദാരോഭിമതഃ വലോ
 വാ |

ലോകേഗുരുത്വംവിപരീതതാംവാസ്വചേഷ്ടിതാന്ത്രേവനരംനയന്തി ||
 ക്ഷിഞ്ച | ആരോപ്യതേശിലാശൈലേയത്തേനമഹതായഥാ |
 നിപാത്യതേക്ഷണേനാധസ്യ,മാത്മാഗുണഭോഷയോഃ ||
 യാത്യധോധോപ്രജത്യച്ചൈന്നരഃസൈവരേവകർമ്മഭിഃ |
 കൃപസ്യവനിതായഭൽപ്രാകാരന്ത്രേവകാരകഃ ||

തൽഭദ്രസ്വയന്തായത്തോഹ്യാത്മാസമ്സ്യ | കരടകോബ്രൂതേ,അഥഭ
 വാൻകിംബ്രവീതി? സആഹ,അയംതാവൽസ്വാമീപിംഗലകഃകന്തോ
 പികാരണാൽസചകിതഃപരിവൃത്രോപവിഷ്ടഃ? കരടകോബ്രൂതേകിം
 തൽതംജാനാസി? ഭമനകോബ്രൂതേകിമത്രാവിദിതമസ്മി |
 ഉക്തഞ്ച | ഉദീരിതോത്ഥഃപശൂനാപിഗൃഹ്യതേ |

ഹയാശ്വനാഗാശ്വവഹന്തിഭദ്രഭിതാഃ | ചാരുതഃ
 അനുക്രമപ്ലഹതിപണ്ഡിതോജനഃ,
 പരേംഗിരജ്ഞാനഫലാഹിബുദ്ധയഃ ||
 ആകാരൈരിംഗിതൈശ്ശത്യാചേഷ്ടയാദാഷണേനച |
 നേത്രവക്ത്രവികാരൈശ്ചലക്ഷ്യതേ,നശ്ശതംമനഃ ||

അത്രഭയപ്രസൂാവേപ്രജ്ഞാബലേനാഹമേനംസ്വാമിന മാതീയംക
 റിഷ്ടാമി |

യതഃ | പ്രസൂാവസദൃശംവാക്യംസതഃവസദൃശംപ്രിയം |
 ആത്മശക്തിസമംകോപംഘോജാനാതിസപണ്ഡിതഃ ||

കരടകോബ്രൂതേസഖേ,തപംസേവാനഭിജ്ഞഃ |
 പശ്യ | അനാഹൃതോവിശേൽയസ്മഅപുഷ്ടോബഹുഭാഷതേ |
 ആത്മാനംമന്ത്രേപ്രീതംഭൂപാലസ്യസദൃശ്ശതിഃ ||

ഭമനകോബ്രൂതേ,ഭദ്ര,കഥമഹംസേവാനഭിജ്ഞഃ? |
 പശ്യ | കിമപ്യസ്മിസ്വഭാവേനസുന്ദരംവാപ്യസുന്ദരം |
 യദേവരോചതേയസ്മൈഭവേൽതൽതന്ത്രസുന്ദരം ||

യതഃ | യസ്യയസ്യഹിയോദാവസ്യേനതേനഹിതംനരം |
 അനുപ്രവിശ്ശമേധാവാക്സിപ്രമാത്മവശംനയേൽ ||

അന്യച്ച | കോ,ത്രേത്യഹമിതിബ്രൂയാൽസമൃഗാഭദ്രശയേതിച |
 ആജ്ഞാമവിതഥാകൃത്യാൽയഥാശക്തിമവീപതേഃ ||

അപരഞ്ച | അല്ലെങ്കൂർത്തിമാൻപ്രാജ്ഞശ്ശരായേവാസഗതഃസദാ |
 അഭിഷ്ടാനവികല്പേതസരാജവസന്തേവസേൽ ||
 കരടകോബ്രൂതേ, കദാചിത് തപാമനവസരപ്രവേശാൽ അവമന്ത്രേ
 സ്വാമി, സചാഹരേസ്യേപവതമാപ്യനുജീവിനാ സ്വാമിസാന്നിധ്യേ
 വശ്രംകരണീയം |

യതഃ | ഭോഷ്ടീഭിതേരനാരംഭസ്യ, ത്കാപുരുഷലക്ഷണം |
 കൈരജീണ്ണഭയാൽദ്രാതഭാജനംപരിവീയതേ ||

പശ്യ | ആസന്നമേവനൃപതിഭജതേമനുഷ്യം,
 വിദ്വാവിഹീനമക്ഷീനമസംഗതംവർ |

പ്രായേണഭൂമിപതയഃപ്രഥാചതാശ്ച,
 യഃപാപതോവസതിതംപരിവേഷ്ടയന്തി ||

കരടകോബ്രൂതേ, അഥതത്രഗതപാകിവക്ഷ്യതിഭവാൻസത്രാഹ, ശ്രണം,
 കിമനുരേക്കാവീരകേവാമയിസ്വാമിതിജ്ഞാസ്യാമി | കരടകോബ്രൂതേ,
 കിന്തൽജ്ഞാനലക്ഷണം? ഭമനകോബ്രൂതേശ്രണം, |

ഭൂരാഭവേക്ഷണംവാസഃസംപ്രശ്നോചാഭരോദ്രം |
 പരോക്ഷേപിഗുണശ്ശാഘാസ്മരണംപ്രിയവസൂഷ്യ ||

തദേവ | അസേവകേചാനരകിത്ഭാനംസപ്രിയദാഷണം |
 അനരകസ്ത്വചിന്നാനിഭോഷേപിഗുണസംഗ്രഹഃ ||

അന്യച്ഛ | കചയാപനമാശാനാംവർണ്ണഫലഖണ്ഡനം |
 വിരകേതശ്ചരചിന്നാനിജാനീയാൻമതിമാൻനരഃ ||

ഏതൽജ്ഞാതായഥാചായംമമായത്തോഭവിഷ്ടതിതമാകരിഷ്ടാമി |
 യതഃ | അപായസന്ദർശനജാംവിപത്തിഃഉപായസന്ദർശനജാഞ്ചസി
 ഡിം |

മധോവിനോനീതിവിധിപ്രയുക്താംപുരഃസ്സരന്തീമിവദർശയന്തി ||
 കരടകോബ്രൂതേ, തമാപ്യപ്രാപ്തേപ്രസ്താവേനവക്തുമർഹസി |

യതഃ | അപ്രാപ്തകാലവചനംബ്രഹ്മസ്സതിരപിബ്രവൻ |
 പ്രാപ്തയാൽബുധ്യവജ്ഞാനമപമാനഞ്ചശാശ്വതം |

ഭമനകോബ്രൂതേ, മിത്രമാദൈഷീന്നാഹമ പ്രാപ്താവസരംവചനംവദി
 ഷ്ടാമി |

യതഃ | ആപദ്യനാഗ്ഗ്ഗമനേകായ്കാലാത്യയേഷ്ച |
 അപുഷ്ടാനാപിവക്തവ്യംഭൂത്യനവിതമിഹതഃ ||

യദിച്ഛപ്രാപ്താവസരേണാപിമയാമത്രാനവകതവ്യസ്യഭാമന്ത്രിതപദേ
 വമമാനപപന്നം |

യതഃ | കല്പയതിയേനവൃത്തിഃയേനചലോകേപ്രശംസ്യതേസന്ദിഃ |
 സഗുണസ്യനചഗുണിനാസംരക്ഷ്യഃസംവർണ്ണീയശ്ച ||

തൽഭ്രാനുജാനീഹിമാംഗശാമി | കരടകോബ്രൂതേ, ശൂഭമസ്മശിവാസ്യേപ
 ണ്വാനോയഥാഭിലഷിതമനുഷ്ടീയതാമിതി |

തതോഭമനകോവിസ്മിതഇവപിംഗലകസമീപംഗതഃ | അഥശൂരാഭേവ
 സാഭരംരാജ്ഞാപ്രവേശിതഃ സാഷ്ടാംഗപ്രണിപാതംപ്രണിപദ്യോപ

വിഷ്ട | രാജാഹവി
 മാരകബ്രൂതേ, യ
 ഷിർപ്രായേണമ
 വശ്രംകരവൃമിത്യ
 ക്ഷിപ്രന്ത്യനി
 പി |
 തുണനകായ്ഃ
 യദ്വചിമിരേണ
 തേരചിനശ്ചേ
 യതഃ | കദമിത
 ണീയഃ |
 അഷ്ടേന്ത്യ
 ഭേവതസർവ്വഥ
 യതഃ | മനീഷ്യാതി
 യഥൈവ
 സ്തേച്ഛ | നിർവ്വ
 രാജാഗുണ
 ക്ഷിപ്ര | ത്രിവിധഃ
 നിയോജയേ
 യഃ | സ്വന്തവ്യ
 നമിച്ഛ
 അപിച്ഛ | കനക
 യമിമനി
 നസവിര
 ഭേതിയോ
 സ്തേച്ഛ | മകട
 നമിഭോ
 പശ്യ | ബുദ്ധി
 ഇതിശൃ
 തഥാമി | അശ
 പുരുഷവി
 സ്തേച്ഛ | കിംകേ
 ഭേരംകേര
 യഃ | അവജ്ഞ
 രസ്യൻപ്ര
 ല്ലധ്യസ്യ
 വിപന്നയാ
 രവഞ്ചജ്ഞ
 ന്വപന്നാമ

വിഷ്ണുഃ | രാജാഹ, ചിരാൻദ്രേഷ്ടാസി |

ഭവനകോബ്രൂതേ, യദ്വചിമയാസേവകേന ശ്രീമദ്ദേവപാദാനാം നകി
ഞ്ചിത്പ്രയോജനമസ്തി. തഥാപി പ്രാപ്തകാലമനുജീവിനാസാന്നിധ്യമ
വശ്രംകർത്തവ്യമിത്യാഗതോസ്തി |

കിഞ്ച | ഭവസ്യ നിഷ്ഠണകേനരാജൻകണ്ഠസ്തൃകണ്ഠയനകേനവാ
പി |

തുണേനകായുംഭവതീശ്വരാണാംകിമംഗവാ. ക്ഷപാണിമതാനരേണ ||
യദ്വചിചിരേണാവധീരിതസ്തദേവപാദൈർമുഖ്യേഷിനാശഃ ശശ്വ
തേരപിനശങ്കനീയം |

യതഃ | കഭത്തിതസ്യാപിചയൈവ്യുവൃത്തേർവ്യഭാവിനാശോനഹിശ
ങ്കനീയഃ |

രേഡഃകൃതസ്യാപിതന്ത്രപാതോനാഡഃശിഖായാതികഭാചിദേവ ||
ദേവതൽസർവ്വഥാവിശേഷജ്ഞേനസ്വാമിനാഭവിതദ്വം |

യതഃ | മണിപ്ലംതിപാദേഷ്ടകാചഃശിരസിധായുതേ |

യഥൈവാസ്യേതഥൈവാസ്യാംകാചഃകാചോമണിർമണിഃ ||

അന്വച്ച | നിർദ്വിശേഷോയദാരാജാസമംസർവ്വേഷുവർത്തതേ |

തദോദ്യമസമന്മാനാമുത്സാഹഃപരിഹീയതേ ||

കിഞ്ച | ത്രിവിധഃപുരുഷാരാജൻഉത്തമാധമമധ്യമാഃ |

നിയോജയേൽതഥൈവൈതാംശ്രീവിധേഷപവകർമ്മസു ||

യതഃ | സ്ഥാനഘവതിയോജ്യന്തേദൃത്യാശ്ചാഭരണാനിച |

നഹിച്യുഡാമണിഃപാദേന്ദ്രപുരംമുക്തിധായുതേ ||

അപിച | കനകഭൂഷണംസംഗ്രഹണോചിതോ,

യദിമണിസ്രത്രപുണിപ്രണിധീയതേ |

നസവിരൗതിനചാപിഹിശോഭതേ,

ഭവതിയോജയിതുവ്ചനീയതാ,

അന്വച്ച | മകദേശോപിതഃകാചശ്ചരണോഭരണേമണിഃ |

നഹിഭോഷോമണേരസ്തികിന്ദ്രസാധോരവിജ്ഞതാ ||

പശ്യ | ബുദ്ധിമാനനുരഭേതായമയംശ്രരണ്ണതോഭയം |

ഇതിദൃത്യവിചാരജ്ഞോഭയൈരാപുഷ്ട്യേതേനഃ ||

തഥാപി | അശഃശസ്ത്രംശാസ്ത്രംവീണാവാനീനരശ്ചനാരിച |

പുരുഷവിശേഷംപ്രാപ്യഭവന്തിയോഗ്രാശ്ചയോഗ്രശ്ച ||

അന്വച്ച | കിംഭേദേനാസമതേമനകിംഭേദേനാപകാരിണാ |

ഭക്തംശക്തൈമാംരാജൻനാവജ്ഞാതംതഥമഹസി ||

യതഃ | അവജ്ഞാനാൽപ്രാജ്ഞോഭവതിമതിഹീനഃപരിജനഃ,

തതസ്തൽപ്രാമാണ്യാൽഭവതിനസമീപേബുധജനഃ |

ബുധൈസ്ത്യേതേരാജ്യേനഹിഭവതിനീതിഗ്നേവതീ,

വിപന്നായംനീതൗസകലമവശംസഭിജിഗൽ ||

അപരഞ്ച | ജനംജനപദാനിത്വമച്ചയന്തിനൃപാച്ചിതം |

നൃപേണാവമതോയസ്യസസർവ്വൈവമന്ത്രതേ ||

കിഞ്ച | ബാലാർപിഗ്രഹീതവ്യം യുക്തമുക്തം മനീഷിഭിഃ |

രവേരവിഷയേ കിം ന പ്രദീപസ്യ പ്രകാശനം ||

പിംഗലകോ, വരൽ, ഭദ്രമനകകിമേതൽ? തമസ്തുഭീയപ്രധാനമാത്മ്യ
പുത്രഇയൽകാലം യാവൽകതോപിലവപാക്യാൽനാഗതോ, സി? ഇദാ
നീം യഥാഭിമതം (ബ്രഹ്മഹി | മമനകോ (ബ്രഹ്മതേ, ഭേവപുഷാമി, കിഞ്ചിദുച്യ
താം, ഉദകാത്ഥീസാമീപാനീയമപീതാകിമിതിവിസ്തിത ഇവതിഷ്ണതി |
പിംഗലകോ, വരൽ ഭദ്രമുക്തം തപയാകിം തുഹൃതൽ രഹസ്യാവകതും കാചി
ൽവിശ്വാസഭ്രമിന്നാസ്തിതഥാപിനിദൃതം കൃതപാകഥയാമിശ്രണസം
പ്രതിവനമിദമപുച്ഛസതാധിഷ്ണിതം, അതോസ്താകംത്യാജ്യം അനേന
മേതുനാവിസ്തിതോസ്തിതഥാചശ്രുതോമയാപിമഹാനപുച്ഛശ്ചേഷ്ടഃ ശ
ബ്ദാനുരൂപേണാസ്യ പ്രാണിനോമഹതാബേനഭവിതവ്യം | മമന
കോ (ബ്രഹ്മതേ, ഭേവ, അസ്തിതാവദയം മഹാൻഭയമേതഃ സശബ്ദോ
സ്താഭിരപ്യാകണ്ഠിതഃ കിന്ദ്രസകിം മന്തീയഃ പ്രഥമം ഭ്രമിത്യാഗം പശ്യാൽ
യുധം ചോപദിശതി | അപരഞ്ച, അസ്തിനകായ്സന്ദേഹേദത്യാനാമു
പയോഗഹൃപജ്ഞാതവ്യഃ |

യതഃ | ബന്ധുസ്ത്രിദത്വവക്ത്രസ്യ ബുദ്ധേഃ സതസ്യ ചാത്മനഃ |

ആപനികഷ്ടപാഷാണേന രോജാനാതിസാരതാം ||

സിംഹോ (ബ്രഹ്മതേ, ഭദ്രമഹതീശങ്കാമാംബാധതേ | മമനകഃ പുനരാഹ,
സ്വാഗതം അന്യഥാരാജ്യസുഖം പരിത്യജ്യ സ്ഥാനാന്തരം ഗന്തും സം
ഭാഷസേ, പ്രകാശം (ബ്രഹ്മതേ, ഭേവയാവദഹം ജീവാമിതാവൽഭയം നക
ൽവ്യം | കിന്ദ്രകരടകാഭയോ, പ്രാപാസ്യ നായസ്താദാപൽ പ്രതീകാര
കാലേദുല്പ്ലഭഃ പുരുഷസമവായഃ | തതസ്മൈ മമനകകരടകൈരാജ്ഞാ
സർവ്വസ്വേനാപി പുജിതൈരഭയപ്രതീകാരം പ്രതിജ്ഞായചലിതൈഃ | കര
ടകോ ഗഹൺ മമനകമാഹ, സഖേ, കിം ശക്യപ്രതീകാരോഭയമേതുരശ
ക്യപ്രതീകാരോവേതി? നജ്ഞാതപാദയോപശമം പ്രതിജ്ഞായകഥമയം
മഹാപ്രസാദോഗ്രഹീതഃ | യതോനപകുച്ഛാണോനകസ്യാപി ഉപായ
നം ഗൃഹ്ണീയാൽവിശേഷേതോരാജ്ഞഃ |

പശ്യ | യസ്യ പ്രസാദേ പത്മാസ്മേ വിജയശ്ച പരാക്രമേ |

ഉത്യശ്ച പസതി ക്രോധേ സർവ്വതേജോമയോഹിസഃ ||

തഥാഹി | ബാലോ വിനാവമനഃ പ്രോമനഷ്ട ഇതി ഭ്രമിപഃ |

മഹതീഭേവതാഹ്വേഷാനരരൂപേണ തിഷ്ണതി ||

മമനകോ വിഹസ്യാഹമിത്രരൂക്ഷീമാസ്യതാം, ജ്ഞാതം മയാഭയകാരണം,
ബലീവദ്ഗന്ദിതം തൽവൃഷഭാശ്യാസ്താകമചിദക്ത്യാഃ കിം പുനഃ സിംഹ
സ്യ | കരടകോ (ബ്രഹ്മതേ, യദ്യേവം തദാകിം പുനഃ സ്വാമിത്രാസഃ തരൈവ
കിമിതിനാപനീതഃ? മമനകോ (ബ്രഹ്മതേ, യദിസ്വാമിത്രാസസ്യ, തരൈവമു
ച്യതേ തദാകഥമയം മഹാപ്രസാദലാഭഃ സ്യാൽ |

അപരഞ്ച | നിരവേക്ഷാനകൽപ്യാദൃശ്വൈഃ സ്വാമികദാചന |

നിരവേക്ഷം പ്രളം കൃതാദൃത്യം സ്യാൽ ഭധികണ്ഠവൽ ||

കരടകഃ പുഷതി കഥമേതൽ? മമനകഃ കഥയതി, അസ്ത്യുത്തരാപഥേ അർവ്വ

ഭവേനസ്തിപച്ഛ
കരമധീശയാന
താ കേസരഗ്രഹ
ബാപിനയൽ
ക്ഷ്യരേത്രേ
തഥാമന്ദം
ഇത്യാലാപ്യതേ
ലാജ്ഞായനേന
നന്തരം തദയാ
മോ, ക്ഷതകേസ
തിമം സാഹാരദാ
ക്ഷികഃ ക്ഷയാപി
പദിതശ്ച | അ
പശ്യതിൽകൃത
ഉച്ഛിച്ഛാമരദാ
ദ്വപോഭധികര
പേക്ഷാനകൽ
പശ്യാതേ കൃ
ജ്ഞപ്രകാശം
നസ്തേ ക്ഷാ
സ്വാമിഗഹന
ലം മലം പേക്ഷി
ത്വസംജീവക
ആജ്ഞാ
പൃഥ്വീശ്ച
നതോദേശ്യ
ഗാതകരടക
തഥാചോക്തം |
ഭദ്രശഃ |
ഇതിലോ
ഈൻ ||
അഥസംജീവക
ധീയതാം | കര
വപോവിദ്രം പ്ര
ശമിതകരടക
യഃ | പ്രതിവാച
അഹ്വേഷത
അഗ്നിമേ
ദ്യേനിരവേ

ദശിവരന്നാമിപദ്യതേദുദ്ദാനോനാമമഹാവിക്രമഃസിംഹഃ, തസ്യപദ്യത
കദരമധിശയാനസ്യകേസരാഗ്രംകശ്ചിന്മുഷികഃപ്രത്യഹംചിനന്തി |
തഃ കേസരാഗ്രംപൃന്നംദൃഷ്ട്യാകപിതോവിവരാന്തഗ്നതംമുഷികമലദമാ
നോ, ചിന്തയൽ |

ക്ഷുദ്രശ്രോർദ്ധേവൽയസ്മവിക്രമാനൈവലഭ്യതേ |

തമാഹന്തം, പുരസ്കായ്ഃസദശസ്മസ്യസൈനികഃ ||

ഇത്യാലോച്യതേനഗ്രാമംഗതാ വിശ്വാസംകൃതപാദധികണ്ണനാമാ വി
ലാഭോയതേനാനീയമാംസാഹാരംഭതാസ്വകന്ദരേസ്മാപിതഃ | അ
നന്തരംതൽഭയാൽമുഷികോപിവിചാൽനനിഃസരതിതേനാസൗസിം
ഹോ, ക്ഷിതകേസരഃ സുഖംസ്വപതി, മുഷികശ്ചൈവദായദാശ്രണോ
തിമാംസാഹാരദാനേനതംവിലാഭംസംവൽയതി | അഥൈകദാസമു
ഷികഃ ക്ഷുധാപീഡിതോബഹിഃ സഞ്ചരൻവിലാഭേനപ്രാപ്യാപ്യാ
പാദിതശ്ച | അനന്തരം സസിംഹോ, നേകകാലംയാവൽമുഷികംന
പശ്രുതിതൽകൃതവമപിനശ്രണോതിതദാത്സ്യാനുപയോഗാൽവിലാ
ഭസ്യോപ്യാഹാരദാനേനദാദരോബഭൂവ | തതോസാവാഹാരവിരഹാൽ
ദുഃഖോദധികണ്ണോ, വസനോബഭൂവ | അതോ, ഹംബ്രവീമി | നിര
പേക്ഷാനകൽപ്പുഇത്യാദി | തതോദമനകകരടകൗസഞ്ജീവകസമീ
പംഗന്തേതത്രകരടകസ്മരതലേസാദോപമുപവിഷ്ടഃ | ദമനകഃ സ
ഞ്ജീവകസമീപംഗതാബ്രവീൽ, അരേവുഷ്ടഭൃഷ്ടരാജ്ഞാപിംഗലകേ
നാരണ്യരക്ഷാർത്ഥംനിയുകതഃസേനാപതിഃകരടകഃ സമാജ്ഞാപയതി
സത്പരമാഗമ, നചേദസ്മാദരണ്യാൽ ഭൂരമപസര, അന്ത്രമാതേവിര
ഡംഫലംഭവിഷ്ടിതി, നജാനേകൃഡഃ സ്വാമീകിം വിധാസ്യതി, തത്ര
താസഞ്ജീവകശ്ചായാൽ |

ആജ്ഞാഭംഗോനരേന്ദ്രാണാംബ്രാഹ്മണാനാമനാദരഃ |

പൃഥക്ശയ്യാചനാരിണാമശ്രസ്മവിഹിതോവധഃ ||

തതോഭേദശ്ചവഹാരാനഭിജ്ഞഃസഞ്ജീവകഃസഭയമുപസൃത്യസാഷ്ടാം
ഗപാതംകരടകപ്രണതവാൻ |
തഥാചോക്തം | മതിരേവബലാൽഗരീയസീയദഭാവേകരിണാമിയ
ദശാ |

ഇതിഘോഷയതീവഡിഡിമഃ കരിണോഹസ്മിപകാഹതകപ
ണൻ ||

അഥസഞ്ജീവകഃസശങ്കമാഹ, സേനാപതേകിംയോക്തംപ്രം ? തദഭി
ധീയതാം | കരടകോബ്രൂതേ, വൃഷ്ടഭരത്രകാനനേതിഷ്ടസി, അസ്മദേ
വപദാരവിദംപ്രണമ | സഞ്ജീവകോബ്രൂതേ, തദഭയവാചംമേയമ,
ഗജാമികരടകോബ്രൂതേശ്രൗണരേബചീവദ്, അലമനയാശങ്കയാ |
യതഃ | പ്രതിവാചമദതേകേശവഃശപമാനായനചേദിഭൂദജേ |

അനുഹംകരതേഘനധനിംനഹിഗോമായുതതാനികേസരീ ||

അന്യച്ഛ | തുണാനിനോന്മുലയതിപ്രഭഞ്ജനോ,
ദുദുനിനീചൈഃപ്രണതാനിസദ്യതഃ |

സമൃദ്ധിതാനേവതരൂപപ്രബോധതേ,
മഹാൻമഹദ്യേവകരോതിവിക്രമം ||

തതസ്യേതസഞ്ജീവകംകിയൽഭൂരേസംസ്ഥാപ്യ പിംഗലകസമീപംഗ
തൌ തതോ രാജ്ഞാസാദരമാലോകിതൌ പ്രണയോപവിഷ്ണുരാജാ
ഹ, തപയാസദൃഷ്ടിഃ | ദമനകോബ്രൂതേ, ദേവദൃഷ്ടിഃ | കിംതുയദേവേനജ്ഞാ
തംതൽ തഥാമഹാനേവാസൌഭേവംഭൃഷ്ടമിമതികിന്ദ്ര മഹാബലോ,
സൌ | തതഃസഞ്ജീവ്യോപവിശ്യാദൃശ്യതാം, ശബ്ദമാത്രാഭേവനഭേതവ്യം
തഥാചോക്തം | ശബ്ദമാത്രാൻനഭേതവ്യമജ്ഞാതപാശബ്ദകാരണം |

ശബ്ദേതരൂപരിജ്ഞായക്തിനീഗൌരവംഗതാ ||
രാജാഹ, കഥമേതൽ ? ദമനകഃകഥയതി, അന്ധിശ്രീപദ്മമധ്യബ്ര
ഹ്മപുരാപ്യം നഗരം, തമിഖരപ്രഭേദശേഷൈകശ്ലോ നാമരാക്ഷസഃ
പ്രതിവസതിതിജനപ്രവാദഃശ്രൂയതേ, ഏകദാ ഘണ്ടാമാദായപലായ
മാനഃകശ്ചിച്ഛോരോപ്യാഘ്രണപ്യാപാദിതഃ | തല്ലാണിപതിതാഘ
ണ്ടാവാനന്ദൈഃ പ്രാപ്യാപാനരസ്യം ഘണ്ടാംഅനുക്ഷണം വാദയതി
തതോനഗരജനൈഃസമനുഷ്ടഃ ഖാദിതോദൃഷ്ടഃ പ്രതിക്ഷണംഘണ്ടാ
രവശ്ശ്രൂയതേ | അനന്തരം ഘണ്ടാകണ്ഠഃ കപിതോമനുഷ്യാൻ
ഖാദതിഘണ്ടാഘവാദയതി, ഇത്യകുപാസപ്തജനാനഗരാൽ പലായി
തഃ | തതഃകരാളാനാമുകിന്ദ്രാവിമുക്യാഅനവസരോയാഘണ്ടാവാദഃ |
തൽകിംമക്സാഘണ്ടാംവാദയതി ? ഇതിസ്വയംവിജ്ഞായരാജാവി
ജ്ഞാപിതഃ, ദേവ, യദികിയൽധനോപക്ഷയഃ ക്രിയതേതദാഹമേനം
ഘണ്ടാകണ്ഠംസാധയാമി | തതോരാജ്ഞാതസ്യേധനംഭരതം, കിന്ദ്രാ
ചമസേചംകൃത്യാതത്രഗണേശാദിപൂജാഗൌരവംഭട്യിത്യാസ്വയം
വാനരപ്രിയഘലാന്യാദായവനംപ്രവിശ്യാമലാന്യാകിണ്ണാനി | തതോ
ഘണ്ടാംപരിത്യജ്യാവാനരാഘലാസക്തഃ ബഭ്രുവുഃ, കിന്ദ്രാചഘണ്ടാം
ഹൃദീത്യാനഗരമാഗതാസപ്തജനപൂജാഭവൽ | അതോഹംബ്രവീമിശ
ബ്ദമാത്രാനഭേതവ്യമിത്യാദി | തതഃസഞ്ജീവകആനീയഭട്നംകാരിതഃ |
പശ്ചാൽ തത്രൈവാശ്രിതേവേഷേതാവന്യോന്യംപരമപ്രിത്യാചിരംനി
വസതഃ | അഥകദാചിൻതസ്യസിംഹസ്യഭ്രാതാസ്യശ്ലോകണ്ഠനാമാസിം
ഹഃ സമാഗത | തസ്മാതിപ്രംകൃത്യാസമുപവിശ്യാപിംഗലകസ്യഭാഹാരാ
യപശ്രംഹന്ദംചലിതഃ | അത്രാന്തരേസഞ്ജീവകോവദതി, ദേവഅദ്വഹ
തദ്ഗഗാണാംമാംസാനികപഃരാജാഹ, ദമനകകരടകൌജാനീതഃ | സഞ്ജീ
വകോബ്രൂതേ, ജ്ഞായതാംകിമന്ധിനാസ്യിവാ ? സിംഹോവിമുക്യാഹ
നാസ്യേവതൽ | സഞ്ജീവകോബ്രൂതേ, കഥമേതാവനാംസംതാദ്യാഖാ
ദിതം, രാജാഹ, ഖാദിതം പ്യയിതം, അപധീരിതഞ്ച പ്രത്യഹമേക്ഷകൃമഃ |
സഞ്ജീവകോ ബ്രൂതകഥംശ്രീമൽദേവപാദാനാമഗോചരേണൈവം
ക്രിയതേ | രാജാഹ, മദീയാഗോചരേണൈവക്രിയതേ | അഥസഞ്ജീവ
കോബ്രൂതേനൈതദുചിതം |

തഥാചോക്ത | നാനിവേദ്യപ്രകുദ്വിതഭത്തുഃകിഞ്ചിദപിസ്വയം |
കായ്മാപൽപ്രതീകാരാമന്യത്രജഗതിപതേ ||

ആച്ചി കരസ്യ
വൃന്തകിംക
സമൃദ്ധി
കോക്ഷകോ
കിഞ്ചിതേ
ധനമിന
ഘണ്ടാജ്ഞാപ്ര
തത്വേ
മോക്ഷണം
യതഃ | ക്ഷിപ്രമാ
പരിക്ഷീയ
സ്യുക്തേണേ
കേസസിവിപ്ര
നീയാക്കവ്യാ
കൃപ്തേ |
ബ്രാഹ്മണ
ബ്രാഹ്മണ
നിയുക്തഃ
സ്വസ്വഗ്രസ
അപാപേ
സ്വസ്വമി
ഉപകന്മാ
ഉപകന്മാ
ഉപഃഭൃ
അവജ്ഞ
അന്ദൃഷ്ട
ശക്തിഃ
സമാമേ
സിദ്ധാന
പ്രാപ്ത
ഉപേക്ഷ
നിയോ
പ്രതിപത്
നിവിധി
ദൃഷ്ടപ്രണ
മുഹൂനിയോ
സമൃദ്ധി
ഘണ്ടാജ്ഞാ
അന്യോവദേവ

അന്യച്ഛ | കമസ്യച്ഛപമോ,മാതുസ്യ,നന്യാഗോബഹുഗ്രഹഃ |
 നൃപതേകിംക്ഷണോമുഖോഭരിഃകിംവരാടകഃ ||
 സഹ്യമാത്യഃസദാശ്രോയാൻകാകിനീംയഃപ്രപദ്യേൽ |
 കോഷഃകോഷവതഃപ്രാണാഃപ്രാണാഃപ്രാണാഃനദ്രുപതേഃ ||
 കിഞ്ചാന്റെനക്വചാചാരൈരസേവ്യതാമേതിപുരഃ |
 ധനമീനഃസ്വപത്യാപിത്യജ്യതേകിംപുനഃപരൈഃ ||
 ഏതച്ചരാജഃപ്രധാനഃകൃഷ്ണം |
 അതിവ്യയോ,നവേക്ഷാചതമാജ്ഞനമയമ്തഃ |
 മോക്ഷണംകൂരസംസ്ഥാനംകോഷദ്യസനമുച്യതേ ||
 യതഃ | ക്ഷിപ്രമായമനാചോച്ഛ്യയാനശ്വസ്വപാഞ്ചൈയാ |
 പരിക്ഷീയതഏവാസൈധനീവൈശ്രവണോപമഃ ||
 സൃഷ്ടകണ്ഠാബ്രൂതേ, ശൃണുദ്രാതശ്ചിരാശ്രിതാവേതൈരമനക കരട
 കൌസന്ധിവിഗ്രഹകായ്യാധികാരിണൌച കദാചിദന്മാധികാരേന
 നിത്യോക്തവ്യൌ | അപരഞ്ചനിയോഗപ്രസൂദവേയന്മയാശ്രുതംതൽ
 കപ്രതേ |
 ബ്രാഹ്മണഃക്ഷത്രിയോബന്ധുനാധികാരപ്രശസ്ത്യതേ |
 ബ്രാഹ്മണഃസിദ്ധമപ്യർത്ഥംകൃത്യേണോപിനയമതി ||
 നിയുക്തഃക്ഷത്രിയോഭൂവ്യവസ്തഃഭർയതേധ്രുവം |
 സർവ്വസ്വംഗ്രസതേബന്ധുരാക്രമുജ്ജ്വലിതാവതഃ ||
 അപരാധേപിനീഃശങ്കോനിയോഗീചിരസേവകഃ |
 സന്ധാമിനമവജ്ജായചരേച്ചനിരവഗ്രഹഃ ||
 ഉപകർത്താധികാരസ്ഥഃസ്വാപരാധംനമന്ത്രതേ |
 ഉപകാരംധജീകൃത്യസർവ്വമേവാവലുപതി ||
 ഉപാംശുക്രോഡിതോ,മാത്യഃസ്വയംരാജായതേയതഃ |
 അവജ്ജ്വലിയതേതേനസദാപരിചയാൽധ്രുവം ||
 അന്തർദ്വന്ദ്വഃക്ഷമായുക്തഃസർവ്വാനമകരഃകിപ |
 ശകനീഃശകാരശ്വദന്ത്യാന്താവത്രുപതേ ||
 സദാമാത്യാനസാധ്യസ്സാൽസമൃദ്ധഃസർവ്വഹവഹി |
 സിദ്ധാനാമയമാദേശജ്വലിശ്ചിത്തവികാരിണീ ||
 പ്രാപ്താർത്ഥഗ്രഹണംഭൂപ്രപരീവതേന്താനരേധനം |
 ഉപേക്ഷാബുദ്ധിഹീനതപഃഭോഗോമാത്യസൃഷ്ടിണം ||
 നിയോഗ്യാർത്ഥഗ്രഹോപായോരാജ്ജ്വലിനീവരീക്ഷണം |
 പ്രതിപത്തിപ്രദാനശ്ചതമാകമ്ബവിപയ്യഃ ||
 നിപീഡിതാവമന്ത്രച്ചൈരന്തഃസാരംമഹീപതേ |
 ദുഷ്ടപ്രണാജപ്രായോഭവന്തിനിത്യോഗിനഃ ||
 മുഹൂർന്നിയോഗിനോബോധ്യാവസുധായാമഹീപതേ |
 സകൃൽകീംപീഡിതസ്സാനവസ്രംമുഷ്ടേൽഭൂതംപയഃ ||
 ഏതൽസർവ്വായമാവസരംജ്ജ്വലിതാവഹർത്വം | സിംഹോബ്രൂതേ,
 അസ്തിതാവദേവംകിന്ദ്രഏതൌസർവ്വമാനമമവചനകാരിണൌ | സൃ

ബുക്തേന്ദ്രാബ്രൂതേ, ഏതൽസദ്വമനുചിതംസദ്വമാ
യതഃ | ആജ്ഞാഭംഗകരാൻരാജാനക്ഷാമേൽസ്വസുതാനപി |

വിശേഷഃ കോ, നരാഗന്യരാജചിത്തഗതസ്യാച ||

സുബ്ബസ്യാനശ്രുതിയശോവിഷമന്യുമൈത്രീ,
നഷ്ടേന്ദ്രിയസ്യാകലമത്ഥപരസ്യാധമഃ |

വിദ്യാഫലംപ്രസന്നിനഃകൃപണസ്യാസൗഖ്യം,
രാജ്യംപ്രമത്തസചിവസ്യാനരാധിപസ്യാ ||

അപരത്വ | തന്നുരേദ്യാനിയുക്തേദ്യഃശത്രുദ്യാനൃപവല്ലഭാൽ |
നൃപതിന്നിജലോഭാച്ഛപ്രജാരക്ഷേൽപിതേവഹി ||

ദ്രാതഃസദ്വമാസുചചനംക്രിയതാം, പ്രവഹാരോപ്യസ്യാഭിഃ കൃതഏവ,
അയംസഞ്ജീവകഃശസ്യാഭക്ഷകോ, ത്ഥാധികാരേനിയുജ്ജ്യാതാം, ഏതചച
നാന്മാനഷ്ടതേസതിതദാരദ്വപിംഗലകസഞ്ജീവകയോഃ സദ്വബ
സ്യപരിത്യാഗേനമഹതാന്യേഹേനകാലോ, തിവാൻതേ | തതോ, നജീ
വിനാമപ്രാഹാരദാനേശൈലിച്ച ദംനാൻദമനകകരടകാവന്യാനൃ
ചിന്തയതഃ | തദാഹ, ദമനകഃ കരടകംമിത്രകിംകൻതപ്യാം? ആത്മകൃ
തോയംദോഷഃസ്വയംകൃതേപിഭോഷേപരിഭവനമപ്യനുചിതം | ക
രടകോബ്രൂതേ അസ്മൈ, വംകിന്തപനയോമ്ഹവാനന്യാനൃ നിസദ്യോ
പജാതസ്തേഹഃകഥംഭേദയിതുംശക്യഃ? ദമനകോബ്രൂതേഉപായഃക്രിയ
താം |

തഥാചോക്തഃ | ഉപായേനഹിയമരക്യംനതമരക്യംപരാക്രമൈഃ |

കാക്യാകനകസുത്രേണകൃഷ്ണസപ്തോനിപാതിതഃ ||

കരടകഃപുശതി, കഥമേതൽ, ? ദമനകഃ കഥയതി, കസ്തിംശ്ചിൻതരൌ
വായസഭംപതീനിവസതഃ തയോശ്ചാപത്യാനിതൽകോടരാവസ്ഥിത
കൃഷ്ണസപ്തേണഖാദിതാനി | തതഃപുനശ്ശർവതീവായസിവാധസംആ
ഹനാഥശ്ച, താമയംതതഃആത്രാവസ്ഥിതകൃഷ്ണസപ്തേണാവയോഃസ
ന്തതിഃസതതംഭക്ത്യതേ |

യതഃ | ദഷ്ടാഭായ്യാശംമിത്രംദൃത്യാശ്ചോത്തരദായകാഃ |

സസപ്തേചഗൃഹേവാസോമൃത്യുരേവനസംശയഃ ||

വായസോബ്രൂതേ, പ്രിയേനഭേദേപ്യം, വാരംവാരംമയൈതസ്യമഹാപ
രാധഃസോഢഃ, ഇദാനീംപുനന്നക്ഷന്തപ്യഃ | വായസ്യാഹകഥമേതേ
നബലവതാസാധംഭവാൻവിഗ്രഹിതുംസമത്ഥഃ? വായസോബ്രൂതേ
അലമനയാശങ്കയാ |

യതഃ | ബുദ്ധിശ്ചസ്യബലംതസ്യനിബ്ബുദ്ധേസുകതോബലം |

പശ്രസിംഹോമദോമത്തഃശശകേനനിപാതിതഃ ||

വായസിവിഹസ്യാഹകഥമേതൽ? വായസഃകഥയതി, അസ്തിമന്ദര
നാമിപദ്വതേദുദ്ദാനോനാമസിംഹഃസചസദ്വദാപശ്രുനാംവധംകുപ്ത
നാസ്മൈ, | തതഃസദ്വൈപശ്രുദിമ്മിളിത്യാസസിംഹോവിജ്ഞപുഃദൃഗേ
ന്ദ്രകിമത്ഥമേകദാബഹുപശ്രുഘാതഃ ക്രിയതേയദിപ്രസാരോഭവതിതദാ
വയമേവഭവദാഹാരായപ്രത്യാഹമേകൈകംപശ്രുപഠപൌരുകയാമഃ | ത

സസിംഹോമനോക്തഃ
ദൃശ്യൈകൈകപശ്രു
ശക്ത്യുവാസസ
സസംഹോവ്വി
പഞ്ചപദേ
തന്മദംഗമ
തന്മദപക്ത
ഭവേനാമമര
തഃസ്യാശ്രുപ
അത്രാഗതോസ്തി
നഭയേ, കസ്യ
ഭയേതുഗതഃ |
കൃപയേതസ്യ
സസ്യപ്രകടം
തോപ്താൻതേ
മാബ്രൂപിമപ
പ്രതിയഥാകൻ
രസിരാജപുത്ര
രിതൻമഹോ
ടരോരയിഷ്യ
ത്രേവായസ്യ
രാജപുരൈഷ്ഠ
അതോമാബ്ര
ദ്യേവതവിഗ
വിഗലകസമി
വായകരിക്ക
യതഃ | ആപ
കല്യാണ
അച്ച | ദോ
രാജകായ
തഥാവിപശ്ര
വരപ്ര
നശ്രസ്വ
വിഗലകസാ
വനജീവകസ്യ
സുസന്നിധാനേ
ബലേലേതി |
സ്തിഃ | മനക
വായസ്യായ

തഃസിംഹേനോക്തംയദ്യേതദഭിമതംഭവതാംതർഹിഭവതുതൽ | തതഃപ്ര
ദൃതിഏകൈകംപശൂമുപകല്പിതംഭക്ഷിയന്നാസ്യേ | അഥകദാചിത്പൃഥ
ശശകന്യപാരഃസമായാതഃസോ,ചിന്തയൽ |
ത്രാസഹേതോർപ്പിനീതിസൂക്രിയതേജീവിതാശയാ |

പഞ്ചതപഃചേൽഗമിഷ്യാമി.കിംസിംഹാനന്യേനമേ ||

തന്മന്ദംമന്ദം ഗമോമി | തതഃസിംഹോപിക്ഷുധാപീഡിതഃ കോപാ
ൽതമുവാച,കതന്യപംവിളംബ്രെസമാഗതോസി? ശശകോബ്രവീൽ,
ഭേവനാഹമപരാധീ ആഗമൻ പഥിസിംഹാനന്യേന ബലാഘ്യാ
തഃ തന്യാഗ്രേപനരാഗമനായശപഥംകൃതാസ്ഥാമിനംനിവേദയിതും
അത്രാഗതോസ്തി | സിംഹഃ സകോപമാഹസതപരംഗതപാ ദുരാത്മാ
നംഭർഷയ,കപസദുരാത്മാതിഷ്ഠതി | തതഃശശകസുംഹൃതീത്യാഗഭീരകൃപം
ഭർഷയിതുംഗതഃ | തത്രാഗന്യസപയമേവപശൂതുസ്ഥാമീത്യക്തപാതസ്തിൻ
കൃപജചേതസ്യസിംഹസൈവപ്രതിബിംബംഭർഷിതവാൻ | തതോ,
സൌപ്രകുതിരംക്രാനവപ്രകരകമ്പിതസ്യബ്ബകേസരഃക്രോധാൽധ്യാ
തോദപ്ലാൽതസ്യോപരിആത്മാനംനിക്ഷിപ്തപഞ്ചതപംഗതഃ | അതോ
ഹംബ്രവീമിഖ്യേഡിയ്സ്യേത്യാദി | വായന്യാഹശ്രുതംമയാസപ്തംസ
ബ്രതിയഥാകർത്തവ്യംതൽബ്രൂഹി | വായസോ,വദൽ,അത്രാസനേസ
രസിരാജപുത്രഃപ്രത്യഹമാഗന്യസ്താതിസ്താനസമയതരംഗാൽഅപതാ
രിതതീർമ്മശിലാനിഹിതകനകസൂത്രംചംചവാവിധ്യത്യാനീയാസ്തിൻകോ
ടരേധാരയിഷ്ടസി | അഥകദാചിത്സ്താതുംജലംപ്രവിഷ്ടോരാജപു
ത്രേവായന്യാതദനുഷ്ഠിതം | അഥകനകസൂത്രാനുസരണപ്രവൃത്തൈ
രാജപുത്രഃസൈന്യത്രതരകോടരേ കൃഷ്ണസപ്തോദഷോപ്യാപാദിതശ്ച |
അതോഹംബ്രവീമിഉപായേനഹിയമക്രമിത്യാദി | കരടകോബ്രൂതേ,യ
ദ്യേവംതർഹിഗമതുഭവാൻശിവസ്യേസന്തുപന്മാനഃ | തതോഭമനകഃ
പിംഗലകസമീപംഗതപ്രണമ്യോവാച,ഭേവ,ആത്യയികംകിമപിമ
ഹാഭയകാരികായ്മന്ത്രമാനഃസമാഗതോസ്തി |

യതഃ | ആപദ്യന്മാഗ്ഗഗമനേകായ്കാലാത്യയേഷുച |

കല്യാണവചനംബ്രൂയാദപുഷ്ടോപിഹിതോനരഃ ||

അന്യച്ഛ | ഭോഗസ്യഭാജനംരാജാനരാജായ്കാജനം |

രാജകായ്പരിധപംസീമന്ത്രിഭോഷേണലിപ്യതേ ||

തഥാഹിപശൂഅമാത്യാനാമേഷഃകൃമഃ |

വരംപ്രാണപരിത്യാഗഃശിരസോവാപികർത്തനം |

നതുസ്ഥാമിപദാവാപ്തിപാതകേമോരൂപേക്ഷണം ||

പിംഗലകഃസാദരമാഹ,ഭവാൻകിംവക്തുമിമതി | ഭമനകോബ്രൂതേ,ഭേ
വ,സഞ്ജീവകസ്യവോപരിഅസദൃശ്യവഹാർവചക്വതേ തഥാചാ
സ്മത്സന്നിധാനേശ്രീമദ്ദേവപാദാനാം ശക്തിരായനിദാം കൃതപാരാജ്യ
മേവാദിലഷ്ഠി | ഏതശ്രുതപാപിംഗലകഃസഭയമാശ്ചയ്മന്തപാശ്രുഷ്ണീം
സ്ഥിതഃ | ഭമനകഃപുനരാഹ,ഭേവ,സപ്താമാത്യാപരിത്യാഗംകൃതപാഘ്യാ
വായംയസ്യപഞ്ചാസപ്താധികാരികൃതഃസഹ്യവദോഷഃ |

യതഃ | അത്യശ്രിതേമശ്രിണിപാത്മിവേച
വിഷ്ണുപാദാപുപതിഷ്ണുതേശ്രീഃ |
സാസ്ത്രീസ്വഭാവോദസഹാഭരന്യ,
തയോദപയോരേകതരംജഹാതി ||

അപരഞ്ച | ഏകംഭൂമിപതിഃകരോതിസചിവരോജ്യേപ്രമാണംയദാ,
തംമോഹാശ്രയതേമദഃസചമരാലന്യേനനിദൃത്യതേ |
നിദിന്നന്യപദകരോതിഘഭയേതന്യസ്വതത്രസ്തമാ,
സ്വാതന്ത്രസ്തഹയാതതഃസന്തപതേഃപ്രാണാന്തികംഭൂഹൃതി ||

അന്യച്ച | വിഷ്ണുശ്യാസ്യഭക്തന്യഭന്തന്യചചിതന്യച |
അമാത്യന്യചഭക്തന്യചചാഭ്യഭാരണംസുഖം ||

കിഞ്ച | യഃകയ്യാൽസചിവായത്താം ശ്രിയംതദ്വ്യസനേസതി |
സോന്ധവജ്ജഗതീപാലഃസീഭേൽസഞ്ചാരകൈച്ഛിനാ ||

വിശേഷതത്വ | സദാമാത്യാനസാധ്യഃസ്യാൽസമൃദ്ധഃസന്ധ്യവഹി |
സിദ്ധാനാമയമാദേദശ്ശേധിശ്ചിത്തവികാരിണി ||

സന്ധ്യാകായേഷ്ടസേചമാതഃ പ്രവർത്തതേതദത്രപ്രമാണംസ്വാമീഘൃതച്ച
ജാനാതി |

നസോസ്തിപുരുഷോഽപോകേയോനകാമയതേശ്രിയം |
പരന്യയുവതീരമൃംസാദരംനേക്ഷ്യതേ,ത്രകഃ ||

സിംഹോവിഗൃശ്യാഹ,ഭയേദ്വപിഘൃപം തഥാപിസഞ്ജീവകേനസഹമ
മമഹാൻസ്സേഹഃ |

പശ്യ | കച്ഛന്നപിപ്രതീകാനിയഃപ്രിയഃപ്രിയഘൃവസഃ |
അശേഷഭോഷ്ടദന്യാപികായഃകന്യനവല്ലഭഃ ||

അന്യച്ച | അപ്രിയായ്യാപികച്ഛാണോയഃപ്രിയഃപ്രിയഘൃവസഃ |
ദശാമന്ദിരസാരേപികന്യവഹ്നാവനാദരഃ ||

ദമനകഃപുനരേവാഹ,ഭേവ,സഘൃവാതിഭോഷഃ |

യതഃ | യസ്മിന്നേവാധികംചക്ഷുരാഭോഹയതിപാത്മിവഃ ||
സുഃത,മാത്രേ,പുദാസീനേസലക്ഷ്യശ്രിയതേജനഃ |

ശ്രൗണഭേവ | അപ്രിയസ്യാപിപശ്യസ്വപരിണാമഃസുഖാവഹഃ |
വക്താശ്രോതാചയത്രാസ്തിരമനേതത്രസംപദഃ ||

തപയാചമൃലദത്യാൻഅപാസ്ത്യായമാഗന്തകഃപുരസ്ത്യതഃ ഏതച്ചാനുചി
തംകൃതം |

യതഃ | മൂലദത്യാൻപരിത്യജ്യ,നാഗന്തൻപരിപാലയേൽ |
നാതഃപരതരോഭോഷോരാജ്യഭേദകരോയതഃ ||

സിംഹോബ്രൂതേകിമാശ്ചയ്ം?മയായദഭയവാചംദതാനീതഃസംവർധി
തശ്ചതൽകഥംമഹ്യംഭൂഹൃതി | ദമനകോബ്രൂതേ,ഭേവ ?

ദുജ്ജ്നോനാജ്ജ്വംയാതിസേവ്യമാനോപിനിത്യഃ |
സ്വേദനാദ്യഞ്ജനോപായൈഃശപുമമിവാമിതം ||

അപരഞ്ച | സ്വേദിതോമദ്ദിതശ്ചൈവരജ്ജ്വദിഃപരിവേഷ്ടിതഃ |
മുഷേകാദപാദശഭിച്ഛ്വൈഷ്ടംശപുമഃപ്രകൃതിംഗതഃ ||

അത്യശ്രിതേമശ്രിണിപാത്മിവേച
വിഷ്ണുപാദാപുപതിഷ്ണുതേശ്രീഃ |
സാസ്ത്രീസ്വഭാവോദസഹാഭരന്യ,
തയോദപയോരേകതരംജഹാതി ||
അപരഞ്ച | ഏകംഭൂമിപതിഃകരോതിസചിവരോജ്യേപ്രമാണംയദാ,
തംമോഹാശ്രയതേമദഃസചമരാലന്യേനനിദൃത്യതേ |
നിദിന്നന്യപദകരോതിഘഭയേതന്യസ്വതത്രസ്തമാ,
സ്വാതന്ത്രസ്തഹയാതതഃസന്തപതേഃപ്രാണാന്തികംഭൂഹൃതി ||
അന്യച്ച | വിഷ്ണുശ്യാസ്യഭക്തന്യഭന്തന്യചചിതന്യച |
അമാത്യന്യചഭക്തന്യചചാഭ്യഭാരണംസുഖം ||
കിഞ്ച | യഃകയ്യാൽസചിവായത്താം ശ്രിയംതദ്വ്യസനേസതി |
സോന്ധവജ്ജഗതീപാലഃസീഭേൽസഞ്ചാരകൈച്ഛിനാ ||
വിശേഷതത്വ | സദാമാത്യാനസാധ്യഃസ്യാൽസമൃദ്ധഃസന്ധ്യവഹി |
സിദ്ധാനാമയമാദേദശ്ശേധിശ്ചിത്തവികാരിണി ||
സന്ധ്യാകായേഷ്ടസേചമാതഃ പ്രവർത്തതേതദത്രപ്രമാണംസ്വാമീഘൃതച്ച
ജാനാതി |
നസോസ്തിപുരുഷോഽപോകേയോനകാമയതേശ്രിയം |
പരന്യയുവതീരമൃംസാദരംനേക്ഷ്യതേ,ത്രകഃ ||
സിംഹോവിഗൃശ്യാഹ,ഭയേദ്വപിഘൃപം തഥാപിസഞ്ജീവകേനസഹമ
മമഹാൻസ്സേഹഃ |
പശ്യ | കച്ഛന്നപിപ്രതീകാനിയഃപ്രിയഃപ്രിയഘൃവസഃ |
അശേഷഭോഷ്ടദന്യാപികായഃകന്യനവല്ലഭഃ ||
അന്യച്ച | അപ്രിയായ്യാപികച്ഛാണോയഃപ്രിയഃപ്രിയഘൃവസഃ |
ദശാമന്ദിരസാരേപികന്യവഹ്നാവനാദരഃ ||
ദമനകഃപുനരേവാഹ,ഭേവ,സഘൃവാതിഭോഷഃ |
യതഃ | യസ്മിന്നേവാധികംചക്ഷുരാഭോഹയതിപാത്മിവഃ ||
സുഃത,മാത്രേ,പുദാസീനേസലക്ഷ്യശ്രിയതേജനഃ |
ശ്രൗണഭേവ | അപ്രിയസ്യാപിപശ്യസ്വപരിണാമഃസുഖാവഹഃ |
വക്താശ്രോതാചയത്രാസ്തിരമനേതത്രസംപദഃ ||
തപയാചമൃലദത്യാൻഅപാസ്ത്യായമാഗന്തകഃപുരസ്ത്യതഃ ഏതച്ചാനുചി
തംകൃതം |
യതഃ | മൂലദത്യാൻപരിത്യജ്യ,നാഗന്തൻപരിപാലയേൽ |
നാതഃപരതരോഭോഷോരാജ്യഭേദകരോയതഃ ||
സിംഹോബ്രൂതേകിമാശ്ചയ്ം?മയായദഭയവാചംദതാനീതഃസംവർധി
തശ്ചതൽകഥംമഹ്യംഭൂഹൃതി | ദമനകോബ്രൂതേ,ഭേവ ?
ദുജ്ജ്നോനാജ്ജ്വംയാതിസേവ്യമാനോപിനിത്യഃ |
സ്വേദനാദ്യഞ്ജനോപായൈഃശപുമമിവാമിതം ||
അപരഞ്ച | സ്വേദിതോമദ്ദിതശ്ചൈവരജ്ജ്വദിഃപരിവേഷ്ടിതഃ |
മുഷേകാദപാദശഭിച്ഛ്വൈഷ്ടംശപുമഃപ്രകൃതിംഗതഃ ||

അന്യച്ഛ | ബലായൻവാമസന്മാനംഖലാനാംപ്രീതയേകതഃ |

ഫലന്യദൃതസേകേപിനപഗ്യാനിവിഷ്ഠമാഃ ||

അതോഹംബ്രഹ്മിമി |

അപുഷ്ടോപിഹിതംബ്രൂയാൽയന്യനേഹൻപരാഭവം |

ഏഷ്ഠഏവസതാംധമ്മോവിപരിതമതോ, നൃഥാ ||

തഥാചോക്തം | സസ്തിഡോ, കശലാനിവാശയതിയസൃഷ്ട, ക്ഷ്മയന്നി
മ്ചം |

സാസ്ത്രീയാനവിധായീനീസമതിമാൻയഃസന്ദിരദ്യച്ഛേ |

സാശ്രിയാനമദംകരോതിസസുഖീയസൃഷ്ടിയാമുച്യതേ,

തന്മിത്രംയദക്രന്ദിമംസപുരുഷോയഃവിദ്യതേനേന്ദ്രിയൈഃ ||

യദിസഞ്ജീവകവ്യസനാദ്ദിതോവിജ്ഞാപിതോപിനനി വന്തതേതദ
സ്യാദിദൃശിദൃത്യേനഭോഷഃ |

തഥാച | നൃപഃകാമാസകോഗണയതിനകായ്നചഹിതം,

യഥേഷ്ടംസ്വഹന്ദഃപ്രവിചരതിമത്തോഗജ്ജവ |

തതോമാനധ്യാതഃസപതതിയദാശോകഗഹനേ,

തദാദൃത്യേഭോഷാൻക്ഷിപതിനനിജംവേത്യപിനയം ||

പിംഗലകഃസ്വഗതം |

നപരസ്ത്യാപരായേനപരേഷാംദണ്ഡമാചരേൻ |

ആത്മനാവഗതംകൃതാബന്ധീയാൽപുജയേച്ഛവാ ||

തഥാചോക്തം | ഗുണഭോഷാവനിശ്ചിത്രവിധിൻഗ്രഹനിഗ്രഹേ |

സ്വനാശായയഥാനൃത്യോദച്ഛാൻസപ്തമുഖേകരഃ ||

പ്രകാശംബ്രൂതേ, തദാസഞ്ജീവകഃകിംപ്രത്യാമിശ്രതാം |

ഭമനകഃസസംഭ്രമമാഹഭേവമൈവമേതാവതാമന്ത്രഭേഭോജായതേ ||

തഥാഹ്യക്തം | മന്ത്രബീജമിദംഗുപുരക്ഷണീയംയഥാതഥാ |

മനാഗപിനദിദ്യേതതത്തിനംനപ്രരോഹതി ||

കിഞ്ച | ആഭരന്യപ്രധാനന്യകർത്തവ്യന്യചകർമ്മണഃ |

ക്ഷിപ്രമക്രയമാണന്യകാലഃപിബതിരദ്രസം ||

തദവശ്യംസമരജ്ഞോമഹതാപ്രയത്തേനസമ്പാദനീയഃ |

കിഞ്ച | മന്ത്രോയോധഇവാധിരഃസപ്തംഗൈഃസംവൃതൈരപി |

ചിരംനസഹതേസ്ഥാതുപരേദ്യോഭേദശങ്കയാ ||

യദ്യസൗദൃഷ്ടഭോഷോപിഭോഷാനിപുത്രസന്ധാതവ്യസൃഷ്ടീവാൻ
ചിരം |

യതഃ | സകൃൽദൃഷ്ടന്ത്രയന്മിത്രംപുനഃസന്ധാതുമിഹതി |

സമുദ്രമേവഗുണ്ണാതിഗർഭമപതരീയഥാ ||

കിഞ്ച | അന്തർദ്ദൃഷ്ടക്ഷമായുക്തഃസപ്താനന്ധകരഃകിച |

ശകനിഃശകാശചദ്യോന്താവത്രഭൂപതേ ||

സിംഹോബ്രൂതേ, ജ്ഞായതാംതാവൽകിമസ്യാകമസൗകർത്തുസമർത്ഥഃ |

ഭമനകആഹ, ഭേവ |

അംഗാംഗിഭാവമജോതാകഥംസാമന്ത്രിനിസ്തൃയഃ |

പശുടിദിദമാത്രേണസമുദ്രോപ്യാകചീകൃതഃ ||
 സിംഹഃപൃശതി,കഥമേതൽ? ദമനകഃകഥയതി,ദക്ഷിണസമുദ്രതീരേടി
 ദിഭഭംവതീനിവസതഃതത്രചാസന്നപ്രസവാടിദിദീ ഭന്താരമാഹനാഥ
 പ്രസവയോഗ്യസ്ഥാനംനിദ്രതമനുസസീയതാം | ടിദിദോ,വദൽ,ദാ
 യേഇളമേവസ്ഥാനംപ്രസൂതിയോഗ്യം | സാബ്രൂതേ,സദുദവേലയാ
 പ്യാപ്യതേസ്ഥാനമേതൽ | ടിദിദോ വദൽകിമഹംനിബ്ലഃസമുദ്രേണ
 നിഗ്രഹീതവ്യഃ | ടിദിദീവിഹസ്യാഹ | സപാമിംസ്യപയാസമുദ്രേണമ
 ഹദന്തരം |

അഥവാ | പരാദവംപരിചേരതുംയോഗ്യായോഗ്യംനവേത്തിയഃ |
 അസ്മിനയസ്യവിജ്ഞാതംകൃശ്രേണോപിനസീദതി ||
 അപിച | അനുചിതകമ്മാരംഭഃ സ്വജനവിരോധോബലീയസാസ്ത്വ
 ഡാ |

പ്രമദജനവിശ്വാസോമൃത്യോർപാരാണിചതപാരി ||
 തതഃസ്വാമിപചനാൽസാകൃശ്രേണതരൈവപ്രസൂതാ | ഏതൽസപ്തം
 ശ്രുതയാസമുദ്രേണോപിതമരക്കിജ്ഞാനാത്മംതദണ്യാന്യപഹൃതാനി | ത
 തഃടിദിദീശോകാത്ഭന്താരമാഹ, നാഥകഷ്ടമാപതിതം,താനൃണ്യാനി
 മേനഷ്ടാനി | ടിദിദോ,വദൽ,പ്രിയേ,മാദൈഷ്ടീഃ, ഇത്യുക്തപാപക്ഷി
 ണാംമേളകംകൃതപാപക്ഷിസ്വാമിനോഗരഭസ്യസമീപംഗതഃ | തത്ര
 ഗതാസകലവൃത്താനംടിദിദേനഭഗവതോഗരഭസ്യ പുരതോനിവേ
 ദിതം,ദേവസമുദ്രേണാഹംസ്വഗൃഹാവസ്ഥിതോവിനാ പരാധേണൈ
 വനിഗ്രഹീതഃ | തതസ്യ,ചചനമാ കണ്യു ഗതമതാപ്രദർഗവാനൻനാ
 രായണഃ സൃഷ്ടിസ്ഥിതിപ്രത്യയമേതുവ്വിജ്ഞപുഃ,സസമുദ്രംഅണ്ഡഭാ
 നായാഭിഭേദം | തതോഭഗവദാജ്ഞാമൌഖൌനിധായസമുദ്രേണതാനൃ
 ണ്യാനിടിദിദായസമപ്സിതാനി | അതോഹംബ്രവീമിഅംഗാംഗിഭാവ
 മജ്ഞാതപാഇത്യാദി |

ശാസ്ത്രാതിക്രമമജ്ഞാതപാവൈരമാരഭതേദപിഷ്ടഃ |
 സപരാഭവമാപ്ലോതിസമുദ്രഇവടിദിദാൽ ||
 രാജാഹ,കഥമസൗജാതപ്രോഹവുഡിരിതി | ദമനകോബ്രൂതേ,
 യദാസൗസദപ്ലഃശ്രംഗാഗ്രപ്രഹരണാഭിമുഖശ്ചകിതഇവ ആഗമ
 തി | തദാജ്ഞാസ്യതിസ്വാമി | ഏ,വമുക്തപാസഞ്ജീവകസമീപംഗതഃതത്രഗ
 തശ്ചമദമദമുപസപ്തൻവിസ്മിതമിവാത്മാനമദംയൻ | സഞ്ജീവകേ
 നസാദരമുക്തം,ഭദ്ര,കുശലം,തേ? ദമനകോബ്രൂതേഅനുജീവിനാംകൃതഃ
 കുശലം |

യതഃ | സമ്പത്തയഃപരാധിനഃസദാചിത്തമനിവൃതം |
 സ്വജീവിതേപ്രവിശ്വാസസ്യേഷാംയേരാജസേവകാഃ
 അന്യച്ഛകോത്മാൻപ്രാപ്യനഗർവ്വീതോവിഷയിനഃകന്യാപദോ,സ്യം
 ഗതാഃ,
 സ്ത്രീദിഃകന്യനഖണ്ഡിതംഭവിമനഃകോവാസ്വീരാജ്ഞാംപ്രിയഃ |
 ക്കുചസ്യഭജാനന്തരംനചഗതഃകോത്വിഗതോഗൌരവം,

കോപദണ്ണ
 സഞ്ജീവകേണേക
 മിമദഗൃ
 ചക്ര | മണ്ണപി
 നമുഖതിന
 യതഃ | ഏകത്രാജ
 ക്കുശലം
 ഇത്യുക്തപാപ
 അസ്തകൃതജ്ഞ
 കസ്യനിദ്രതമാ
 ന്യൂതിയപ്രത്യ
 ശ്രുതവഹിതമേ
 പിരമന്യുക്തവ
 ഏതൽസ്വാസ
 ലവിഷ്ണവേണ
 വിദൃശ്യാമനിശ
 യതഃ | ദണ്ണസ
 കൃപണാ
 സ്വഗതകിംവാ
 നശക്വേത |
 യതഃ | കവിഭാ
 പ്രമാലോ
 നരൂപിശ്വേ
 യതഃ | ആപ്യ
 നതോഷമ
 അയംവ
 യസേവ
 തയമശക്വപ്ര
 യതഃ | നിമി
 പ്രവംസ
 അകാരണ
 കഥജനന
 കിംയാപത്യര
 നജനഃ | ദമന
 വിജ്ഞാണ
 സകുമാരൈ
 ചിത്രചിത്രം
 സേവധമ്മം
 അന്യച്ഛ | സു
 ക്കു |

കോവാദുജ്ജ്വനവാഗുരാസുപതിതഃക്ഷേമേണയാതഃപുമാൻ ||
സഞ്ജീവകേനോക്തം,സഖേബ്രൂഹികിമേതൽദമനകരോഹ,കിംബ്രവീ
മിമദദാഗ്രഃ

പശ്ര | മജ്ജനപിപയോരാശൈലബ്ധ്യാസപ്പാവലംബനം |
നമുഞ്ചതിനചാധത്തേതമാമുഡോ,സ്തിസംപ്രതി ||

യതഃ | ഏകത്രരാജവിശ്വാസീനശ്രുത്യന്ത്രബാസ്യവഃ |
കിംകരോമികപഗഹാമിപതിതോദഃഖസാഗരേ ||

ഇത്യക്തവാദീഃഘ്നിശ്വസ്യോപവിഷ്ടഃ | സഞ്ജീവകോബ്രൂതേ,ദവാൻ
അസ്തുൽകൃതജ്ജ്വ,തഥാപിമിത്രസുവിസ്മരംമനോഗതമുച്യതാം | ദമന
കഃസുനിദ്രതമാഹ,യദ്യപിരാജവിശ്വാസോനകഥനീയസ്യ,ഥാപിദവാ
നസ്മദീയപ്രത്യയാദാഗതഃ സ്ഥിതശ്ചതന്ത്രയാത്രപരലോകാത്മിനാവ
ശ്രോതവഹിതമാഖ്യേയം | ശ്രൗൺ,അയംസ്വാമീതവോപരിവികൃതബു
ധീരഹസ്യക്തവാൻ,സഞ്ജീവകമേവഹതാസ്വപരിവാരം തപ്പയാമി
ഏതശ്ചതാസഞ്ജീവകഃപരംവിഷ്യാദമഗമൽ | ദമനകഃപുനരാഹ,അ
ലംവിഷ്യാദേനപ്രാപ്കാലകായ്മനഷ്ടീയതാം | സഞ്ജീവകഃക്ഷണം
വിദൃശ്യാഹ,നിശ്ചിതമിദമുക്തം |

യതഃ | ദുജ്ജ്വനഗമ്യാനായുഃപ്രായേണോപാത്രുൽഭവതിരാജാ |
കൃപണാനസാരിചധനംഭേവോഗിരിജലധിവഷ്ടീച ||

സ്വഗതംകിംവാദുജ്ജ്വനചേഷ്ടിതം നവേദിതൽവ്യവഹാരംനിണ്ണേതും
നശക്യതേ |

യതഃ | കശ്ചിദാശ്രയസൌന്ദര്യാൽധത്തേശോദാമസജ്ജനഃ |
പ്രമദാലോചനന്ദസ്യംമചീമസമിവാജനം ||

തത്രവിചിന്ത്രോക്തംകഷ്ടംകിമിദമാപതിതം |

യതഃ | ആരാധ്യമാനോന്ദപതിഃപ്രയത്നാൽ,
നതോഷ്മായാതികിമത്രചിത്രം |
അയംതപുച്ഛപ്രതിമാവിശേഷോ,
യഃസേവ്യമാനോരിപുതാമുചൈതി ||

തദയമശക്യപ്രയതഃ |

യതഃ | നിമിത്തമുദിശ്രുഹിയഃപ്രകൃപൃതി,
ശ്രവംസതന്ത്യാപഗമേപ്രസീദതി |
അകാരണഭേക്ഷിമനസ്മയസ്യ,
കഥംജനസ്യംപരിതോഷയിഷ്ടിതി ||

കിംമയാപകൃതംരാജ്ഞഃ ? അഥവാന്നിന്നിമിത്താപകാരിണശ്ചഭവന്തി
രാജാനഃ | ദമനകോബ്രൂതേ,ഏവമേവൈതൽശ്രൗൺ |

വിജ്ഞേഃസ്തിഡൈരപകൃതമപിഭേഷ്ട്യതാമേതികശ്ചിൽ,
സാക്ഷാദണ്വൈരപകൃതമപിപ്രീതിമേവോപയാതി |
ചിത്രംചിത്രംകിമഥചരിതംനൈകദാവാശ്രയാണാം,
സേവാധർമ്മഃപരമഗഹനോയോഗിനാമപ്യഗമഃ ||

അന്യച്ഛ | സുകൃതശതമസത്യനഷ്ടംസുഭാഷിതശതംചനഷ്ടമഖ്യേഭ്യേ
ഷ്ട |

വചനശതമവചനകരേഷുബുദ്ധിശതമചേതനേഷുനഷ്ടം ||
 കിഞ്ച | ചന്ദനതരഷ്ടുഭജംഗാജലേഷു കമലാനിതരൂപഗ്രാഹാഃ |
 ഗുണഘാതിനശ്ചഖലാഭോഗേഷു അലംസുഖാന്ത്രവിപ്ലാനി ||
 അന്യച്ച | മൃഗംഭജംഗൈഃകസുമാനിഭൃംഗൈഃ,
 ശാഖാപ്ലവംഗൈഃശിവരാണിഭരണ്ണൈഃ |
 നാസ്യേ വതച്ചന്ദനപാദപസ്യ,
 യന്നാശ്രിതംകൃഷ്ണതരൈശ്ചഹിംസ്രൈഃ ||
 ഭമനകോബ്രൂതേ അയംതാവൽ സ്വാമീവാചിമധുരോവിഷ്ണുഭയോ
 ജ്ഞാതഃ |
 യതഃ | ഭൂരാകൃതിതപാണിരാർന്നയനഃപ്രോത്സാരിതാർഘ്യാസനോ,
 ഗാഡാലിംഗനതപ്തഃപ്രിയകഥാപ്രശ്നേഷുഭത്താദരഃ |
 അന്തർഭൂതവിഷ്ണോബഹിർമധുമയശ്ചാതീവമായാപടുഃ,
 കോനാമായമപ്യുക്താടകവിധിയുഃശിക്ഷിതോകൃഷ്ണനൈഃ ||
 തഥാഹി | പോതോകൃത്യരവാരിരാശിതരണേഭീപോന്ധകാരാഗമേ,
 നിർവാതേവ്യജനംമദാസ്കരിണാംഭദ്രോപശാന്തൈസ്യുണിഃ |
 ഇത്ഥംതൽഭൂവിനാസ്യിയസ്യവിധിനാനോപായചിന്താകൃതാ,
 മന്ത്രേകൃഷ്ണനചിത്തവൃത്തിഹരണേധാതാപിഭഗ്നാദ്വമഃ ||
 സഞ്ജീവകഃപുനർനിശ്ചന്ദ്രകൃഷ്ണംഭോഃ കഥമഹംസസ്യഭക്ഷകഃ സിം
 ഘേനനിപാതിതവ്യഃ |
 യതഃ | ഭവയോരേവസമംവിത്തംഭവയോരേവസമംബലം |
 തയോർച്ചിവാഭോമന്ത്രേവ്യാനോത്തമാധമയോഃകപചിൽ ||
 പുനർച്ചിചിന്ത്രേഷ്കനായംരാജാമമോപരിവികാരിതഃ, നജാനേഭേഭദ്രപ
 ഗതാൻരാജ്ഞഃസദാഭേതവ്യം |
 യതഃ | മന്ത്രിണാപുഥീവീപാചചിത്തംവിഘ്നംകപചിൽ |
 വലയംസ്സടികസ്യേവകോഹിസന്ധാതുമീശ്വരഃ ||
 അന്യച്ച | വജ്രംചരാജതേജശ്ചലയമേവാതിഭിഷ്ണം |
 ഏകമേകരൂപതതിപതന്ത്ര്യൽസമന്തതഃ ||
 തതഃസംഗ്രാമേമുത്രേവവരമിദാനീംതദാജ്ഞാനവർത്തനമയുക്തം |
 യതഃ | മൃഗഃപ്രാപ്ലോതിവാസ്വഗ്ഗംശരംഹതപാസുഖാനിവാ |
 ഉദാപവിഹിശ്രരാണാംഗുണാവേതൈസുകൃഷ്ണൈഃ ||
 യുദ്ധകാലശ്ചായം |
 യത്രായുദ്ധേധ്യവംമുത്ര്യുദ്ധേജീവിതസംശയഃ |
 തമേവകാലംയുദ്ധസ്യപ്രവദന്തിമനീഷിണഃ ||
 യതഃ | അയുദ്ധേഹിയദാപശ്രുൽനകിഞ്ചിദിതമാത്മനഃ |
 യുദ്ധ്യമാനസുഭാപ്രജ്ഞോശ്രിയതേരിപണാസഹ ||
 ജയേചലഭതേലക്ഷ്മീംമൃതേനാപിസുരാംഗനാം |
 ക്ഷണവിധംസിനഃകായാഃകാചിന്താമരണേരണേ ||
 ഏതച്ചിന്തയിതാ സഞ്ജീവകത്തേ,ഭോമിത്രകഥം അസൗമാംജീഘാ
 സുജ്ഞാതവ്യഃ|ഭമനകോബ്രൂതേ,യദാസസ്യബ്ധകണ്ഠഃ സമുന്നതലാം

ഭൂമനോരണേ
 മരണീകൃസി |
 യഃ | ബലവാന
 നിശ്ചേഷ്ടയ
 കിന്ത്യവ്യമേതൽ
 ക്കാമമനഃകർഷ
 മനഃകേന്ദ്രേണ
 കോരസന്ദേഹ
 യഃ | ബന്ധുഭ
 കോരത്വച്ച
 അന്യച്ച | കൃഷ്ണ
 കിന്നമഖ
 തതാമനഃക
 പ
 പാരയഃ തഃ
 യാസ | സഞ്
 കൃഷ്ണാസ്വരൂപ
 മേനസ്യചിത
 വിശ്വാസസേ
 യഃ | പരൈ
 ധർമ്മീക
 രാപരബ്ധ ഭൂമ്യ
 നാശ
 ഭൂപ്രണാ
 ഭമനകോബ്രൂ
 സന്ധാപതി
 തഥാമേകം |
 പ്രണേ
 അപിച | ധർ
 നവിഹന
 കിഞ്ച | ക്ഷമാ
 അപരാധ
 രാപരബ്ധ | രാജ
 പ്രായശ്ചി
 അന്യച്ച | രാജാ
 ശ്രീവാച
 പ്രകൃഷ്ണ
 യുക്തമേ
 വിശ്വേശ്വ
 വിശ്വേശ്വ
 വിശ്വേശ്വ

ശ്രദ്ധണനതചരണോവികൃതാസ്യസ്വപാ പശ്രുതിതദാതപമേസ്വവിക്ര
മംദശ്യിഷ്ടസി |

യതഃ | ബലവാനപിനിസ്യേജാഃകസ്യനാദിഭവാസ്സഭം |

നിഃശങ്കംഭീയതേലോകൈഃപശ്രുദസ്തേചയേപഭം |

കിന്ദ്രസദ്യമേതൽ സുഗൃഹ്മനുഷ്യാതപ്യം നോചേനതപന്നാഹമിത്യ
ക്താദമനകഃകരടകസമീപംഗതഃ | കരടകേനോക്തം,കിന്നിഷ്ണനം?
ദമനകേനോക്തം,നിഷ്ണനോ,സാവന്യോന്യഭേദഃ | കരടകോബ്രൂതേ,
കോത്രസന്ദേഹഃ |

യതഃ | ബന്ധുഃകോനാമദൃഷ്ടാനാംകച്ഛേൽകോനാതിയാചിതഃ |

കോനതൃപ്തിവിത്തേനകക്തൃകോനപണ്ഡിതഃ ||

അന്യച്ഛ | ദുപ്യന്തഃകിയതേധൂരന്തഃശ്രീമാനാത്മവിപുഡയേ |

കിന്നാമഖലസംസഗ്ഗഃകരുതേനാശ്രയാശവൽ ||

തതോദമനകഃ പിംഗലകസപീപംഗതാദേവസമാഗതോസൗപാ
പാശയഃ തതഃ സജ്ജീദ്രയസ്വീയതാമിത്യക്താപുഷ്പാക്താകാരംകാര
യാമാസ | സജ്ജീവകോപ്യാഗത്യത്ഥമാവിധം വികൃതാകാരംസിംഹംദ
ഷ്ട്യാസ്യാനുരൂപംവിക്രമംചകാര | തതസ്യയോയ്യേഭസജ്ജീവകഃസിം
ഹേനപ്യാപാദിതഃ | അഥസജ്ജീവകംസേവകംപിംഗലകോപ്യാപാദ്യ
വിശ്രാന്തഃസശോകഇവതിഷ്ഠതിബ്രൂതേചകിംമയാദാതേനംകമ്മക്തം
യതഃ | പരൈഃസംഭജ്യതേരാജ്യംസ്വയംപാപസ്യഭാജനം |

ധർമ്മാതിക്രമതോരാജാസിംഹോഹസ്വിവധാദിവ |

അപരഞ്ച | ഭൂമ്യേകദേശസ്യഗുണാനിതസ്യഭൂമിസ്യവാബുദ്ധിമതഃപ്ര
ണാശഃ |

ഭൂമിപ്രണാശോമരണംനപാണാനഷ്ടാപിഭൂമിഃസുലഭാനഭൂമിഃ||
ദമനകോബ്രൂതേ, സ്വാമിൻകോയംഋതനോന്യായഃ യദരാതിഹതപാ
സന്താപഃകിയതേ |

തഥാചോക്തം | പിതാവായദിവാദ്രാതാപുത്രോവായദിവാസുഹൃൽ |

പ്രാണമേദകരാജാഹന്തപ്യാഭൂതിമിമരതാ ||

അപിച | ധർമ്മിതംകാമതപജ്ജ്ഞാനൈകാന്തകരുണോദഭവൽ |

നഹിഹസ്യസ്ഥമപ്യന്നംക്ഷമാവാൻദക്ഷിതുംക്ഷമഃ ||

കിഞ്ച | ക്ഷമാശരത്രേഽമിത്രേഽയതീനാമേവഭൂഷണം |

അപരാധിഷ്ടസരേപഷ്ടുനപാണാംസൈവഭൂഷണം ||

അപരഞ്ച | രാജ്യലോഭാദഹംകാരാദിമതഃസ്വാമിനഃപഭം |

പ്രായശ്ചിത്തന്തുതസ്യൈകംജീവോത്സഗ്ഗാനചാപരം ||

അന്യച്ഛ | രാജാഘൃണീബ്രോഹ്മണഃസദ്യദക്ഷഃ,

സ്രീചാവശാദൃഷ്ടകൃതിഃസഹായഃ |

പ്രേക്ഷ്യഃപ്രതീപോ,ധികൃതഃപ്രമാദീ,

ത്യാജ്യമേസപുക്തംനവേത്തി ||

വിശേഷതത്വ | സത്യാന്തതാചപരക്ഷാപ്രിയവാദിനീച,

വിംസ്രാദയാധൂരപിചാത്മപരാവദാനാ

നിത്യവ്യയാപ്രചുരരത്നധനാഗമാച,
വാരാഗനേവന്വപനീതിരനേകരൂപാ ||

ഇതിഭമനകേനസന്തോഷിതഃപിംഗലകഃസ്യാപ്രകൃതിമാപനഃസിംഹാസനേസമുപവിഷ്ടഃ | ഭമനകഃ പ്രഹൃഷ്ടമനാവിജയതാമഹാരാജശ്രഭമസ്മുസർപ്പജഗതാമിത്യുക്തപായഥാസുഖമവസ്ഥിതഃ | വിഷ്ണുശർമ്മാവാച, സുഹൃൽഭേദഃശ്രുതസ്യാവൽഭവതഃ | രാജപുത്രാഊഷഃഭവൽപ്രസാദാൽശ്രുതഃസുഖിനോഭൂതാവയം | വിഷ്ണുശർമ്മാബ്രവീൽഅപരമപീഭമസ്മു |

സുഹൃൽഭേദസ്യാവൽഭവതുഭവതാംശത്രനിലയേ,
ഖലഃകാലാകൃഷ്ടഃപ്രളയമുപസപ്തവഹരഹഃ |
ജനോനിത്യംഭ്രയാൽസകലസുഖസമ്പത്തിവസതിഃ,
കഥാരംഭേരശ്രേസതമിഹബാലോപിരമതാം ||

ഇതിഹിതോപദേശസുഹൃൽഭേദോനാമപിതീയകഥാസംഗ്രഹഃസമാപ്തഃ ||

അഥതുതീയഭാഗോവിഗ്രഹഃ |

പുനഃകഥാരംഭകാലേരാജപുത്രാഊഷഃ ആയ്യാജപുത്രാവയം, തൽവിഗ്രഹംശ്രോതുംനഃ കരുഹലമസ്മി | വിഷ്ണുശർമ്മണോക്തഃയദേവഭവതേദ്യാരോചതേകഥയാമിശ്രായതായസ്യായമാദ്യഃശ്ലോകഃ |

ഹംസൈഃസമമയുരാണാംവിഗ്രഹേതൃല്യപിക്തമേ |
വിശ്വാസ്യവഞ്ചിതാഹംസാഃകാക്വൈഃസ്ഥിതപാരിമന്ദിരേ ||

രാജപുത്രാഊഷഃ, കഥമേതൽ? വിഷ്ണുശർമ്മാകഥയതി, അസ്തികപ്ലൂരഭീപേപത്മകേളിനാമധേയംസരഃ തത്രഹിരണ്യഗഭ്യാനാമ രാജഹംസഃ പ്രതിവസതി | സചസരൈർജ്ജുപചരപക്ഷിഭിമ്മിളിതപാപക്ഷിരാജ്യേ, ഭിഷ്ണിതഃ |

യതഃ | യദിനസ്യാൽനരപതിഃസമൃദ്ധൈതാതതഃപ്രജാഃ |
അകണ്ഠധാരാജലധൗവിപ്ലവേതേഹനൌരിവ ||
അപരഞ്ച | പ്രജാംസംരക്ഷതിനൃപഃസാവധ്യാതിപാൽമിവാ |
വധ്യാനാൽരക്ഷണംശ്രേയസ്യഭഭാവേസഭപ്യസൽ ||

ഏകദാഅസൗരരാജഹംസഃസുവിസ്മീണ്ണകമലപയ്യുഷേസുഖാസീനഃ പരിവാരപരിവൃതസ്മിഷ്ടതി | തതഃകൃതശ്ചിതഭേദശാഭാഗത്വഭീഷ്ഠമുഖോനാമഖകഃപ്രണമ്യോപവിഷ്ടഃ | രാജോവാചഭീഷ്ഠമുഖ, ഭേദശാന്തരാഭാഗതോസിവാത്സാംകഥയ | സബ്രൂതേ, ഭേദവ, അസ്തിമഹന്തിവാത്സാതാവക്തുസതപരമാഗതോഹംശ്രായതാം | അസ്തിജംബൂദപീപേവിസ്യോനാമഗിരിഃതത്രചിത്രവണ്ണാനാമമയുരഃ പക്ഷിരാജോനിവസതി, തസ്മാനുചരൈശ്ചരതഃ | പക്ഷിഭിരഹംഭധാരണ്യമധ്യേചരന്നവലോകിതഃപൃഷ്ടശ്ച. കസ്യപംകതഃസമാഗതോസി? തദാമയോക്തംകപ്ലൂരഭീപസ്യ, രാജചക്രവർത്തിനോഹിരണ്യഗഭ്യാരാജ ഹംസസ്മാനുചരോഹംകൌതുകാൽഭേദശാന്തരംഭൂഷ്മാഗതോസ്തി | ഏതശ്രുതപാപ

ക്ഷിപിക്കുംതന്നേ
കുറേകുമോള
ജമനസചിതി
കഥാ | അസ്മദൃ
പാശവദൃഃ |
തഥാമോക്തം | പ
ഉപദേശേ
അസ്മി | വിഖ
വന്നാനേ
രാജോവാച, കഥ
ശലശലേച്ഛിത
നോവഞ്ചാസ്യപ
ലൈരാവൃതനേ
നാംചരതതേ
കൃപയാപക്ഷിഭി
അസ്മിൻ
മസ്യപാ
തൽശ്രവാണ
ഡഗഭവസ്ഥിത
തസ്മദൃഷ്ടപരമ
രൈർജ്ജുമാന്വ
തിനാ | അ
ജോവാചതര
കോപാകൃതഃ
തതോപനോക്
സർവ്വമാഹർ
യതഃ | അ
പരാകൃ
രാജാവിസ്മ
ആമനേ
അന്തരേ
അസ്മി | സു
ഭീഷ്മ
ഖണ്ഡമതിക
സ്മാനമജകഃ,
മ | അസ്മാനു
പേസസ്യഭൂഷ്മേ
പൃഷ്ടേതപന്യ
സ്യർക്ഷസ്യസു

ക്ഷിഭിരക്തം അനയോദ്ദേശയോഃ കോദേശോദ്രുതരോരാജാച | മയോ
കരം, ആഃ കിമേവം ഉച്യതേ മഹദന്തരായതഃ കപ്ലരപീപഃ സ്വഗ്നഃ ഏവരാ
ജഹംസശ്ചദീതീയഃ സ്വഗ്നപതിഃ, അത്രമരസ്മലേപതിതായുയം കിം
കരുഥ? അസ്മദുദേശോഗമൃതാംതതോസ്സദചനമാ കണ്യുസദ്യേസകോ
പാബദ്രവുഃ |

തഥാചോക്തം | പയഃപാനം ഭജംഗാനാം കേവലം വിഷവല്പം |

ഉപദേശോ ഹിമുഖാനാം പ്രകോപായനശാന്തയേ ||

അന്യച്ച | വിഭാഗേ വോപദേശ്യോ നാവിഭാസ്യകദാചന |

വാനരാനുപദേശ്യാഥസ്ഥാനഭൃഷ്ടായയുഃഖഗാഃ ||

രാജോവാച, കഥമേതൽ? ഭീഗ്വമുഖഃ കഥയതി, അസ്തിനമ്മദാതിരേവി
ശാലഃ ശാലൂചീതരുഃ, തത്ര നിജചഞ്ചുനിമ്മിതനീഡകോഡേ പക്ഷി
ണോവഷാസ്വപിസുഖം നിവസന്തി | അഥൈകദാവഷാസുനീലപട
വൈരാവൃതേനദസ്ഥലേധാരാസാരൈർമ്മഹതീപുഷ്ടിബ്ദ്രവതതോ വാ
നരാംശ്ചതരുതലേ, വസ്ഥിതാൻശീതാകുലാൻകമ്പമാനാൻഭവചോക്ത
ക്വപയാപക്ഷിഭിരക്തംഭോദോവാനരാഃ ശ്രൗത |

അസ്മാദിന്നിമ്മിതാനീഡാശ്ചഞ്ചുമാത്രാഹൃതൈസ്യണൈഃ |

ഹസ്യപാദാദിസംയുക്തായുയം കിമിതിസീദഥ ||

തൽശ്രുത്വാ വാനരൈർജ്ജാതാമഷ്ഠരാചോചിതം അഹോനിവ്യാതനീ
ഡഗദ്വസ്ഥിതാഃ സുഖിനഃ പക്ഷിണോ, സ്താൻനിദ്രന്തിദവതതാവ
ൽവൃഷ്ടേരുപശമഃ | അനന്തരം ശാന്തേപാനീയവഷ്ണേനൈർവ്യാന
രൈർവൃക്ഷമാരഹ്യസദ്യേനീഡാഭഗാസ്യേ, ഷാംഅണ്ഡാനിചാധഃപാ
തിതാനി | അതോഹം ബ്രവീമിവിഭാഗേ വോപദേശ്യപൃജ്യാദി | രാ
ജോവാചതതസ്യൈഃ കിംകൃതം? ബക്തകഥയതിതതസ്യൈഃ പക്ഷിഭിഃ
കോപാദൃകരം, കേനാസൌരാജഹംസോരാജാകൃതഃ | തതോമയോപജാ
തകോപേനോക്തം, യുഷ്ടീയമയുരുകേനരാജാകൃതഃ | ഏതശ്രുത്വാതേ
സദ്യേമാഹന്ദ്രമുദ്യതഃ, തതോമയാപിസ്വവിക്രമോദഗ്ഭിതഃ |
യതഃ | അന്യചാഭൃഷ്ടേണംപുംസാംക്ഷമാലജ്ജവയോഷിതാം |

പരാക്രമഃ പരിഭവേവൈയാത്വം സുരതേഷ്ഠിവ ||

രാജാവിഹസ്യാഹ,

ആത്മനശ്ചപരേഷാം ചയഃസമീക്ഷ്യ ബലാബലം |

അന്തരം നൈവജാനാതിസതിരസ്ത്രിയതേ, റിഭിഃ ||

അന്യച്ച | സുചിരം ഹിചരൻനിത്വം ക്ഷേത്രസസ്യമബുധിമാൻ |

ദീവിചമ്ബപരിശരണോവാദോഷാൽഗദ്ഭദോഹതഃ ||

ബക്തപുശരതികഥമേതൽ? രാജാകഥയതി, അസ്തിമാസ്മിനപുരേവിലാ
സോനാമരജകഃ, തസ്യഗദ്ഭദോ, തിവാഹനാൽദുബ്ദോമുഷ്ടിരിവാദവ
ൽ | തതസ്യേനരജകേനാസൌ പ്രാപ്തചമ്ബനോപ്രചോദ്യാരണ്യസമീ
പേസസ്യക്ഷേത്രനിയുക്തഃ | തതോദുരാൽ തമവചോക്തപ്രാപ്തബു
ദ്ധ്യാക്ഷേത്രപതയഃസതപരംപലായന്തേ | അഥൈകദാകേനാപിസ
സ്യരക്ഷകേനധൂസരകംബെളക്തതന്ത്രാണേനധനഃ കാഞ്ചംസ

ജ്ഞിക്തൃനതകായേനൈകാന്തസ്ഥിതം, തംചഭൂരാൽ ദൃഷ്ട്യാഗദ്ഭ്യഃപു
 ഞ്യാംഗോയഥേഷ്ട സസ്യഭക്ഷണജാതവലഃ ഗദ്ഭ്യമിതിമതപാള
 ചൈശ്ശ്രോകുപ്യാണസ്മദമിമം സധാപിതഃ സസ്യരക്ഷകേനഗദ്ഭ
 ഭോ, യമിതിചിതകാരശബ്ദാനിശ്ചിത്രലീലയൈവപ്രാപാദിതഃ | അ
 തോ, ഹംബ്രവീമിസുചിരം ഹിചരൻനിത്യമിത്യാദി | ഭീഗ്ലമുഖോബ്ര
 തേ, തതഃ പക്ഷിഭിരുകും, അരേപാപദ്യുബക, അസ്മാകംഭ്രമൗഛര
 നസ്മാകംസ്വാമിനമധിക്ഷിപസി, തന്നക്ഷന്തപ്രമിദാനീമിത്യക്വാ
 സദ്യേമാംചഞ്ചുഭിഹ്തപാസുകോപാഠഈചഃ പശുരേ മൂഖ്സഹംസസ്യ
 ഹരാജാസപ്തമാമൃദഃതസ്യരാജ്യാധികാരാനാസ്മി | യതഏകാന്തമൃദഃ
 കരതലസ്ഥമപ്യർത്ഥംരക്ഷിതമക്ഷമഃസകഥംപൃഥിവീംശാസ്മി? രാജ്യം
 വാതസ്യകിം? കിന്തുതഞ്ചക്ഷുപമസ്യുകഃ, തേനതദാശ്രയമുപദിശസി
 ശൃണു |

സേവിതപ്രോമഹാവൃക്ഷഃ ഫലശായാസമനപിതഃ |
 യദിദൈവാൽഫലംനാസ്മിശായാകേനനിവായ്യതേ ||
 അഗ്രച്ച | മീനസേവാനകർത്തവ്യകർത്തവ്യോമഹദാശ്രയഃ |
 പയോപിശൈശ്വസികീരസ്യേവാരുണിത്യഭിധീയതേ ||
 അഗ്രച്ച | മഹാനപ്യപ്തതായാതിനിഗ്നേണേണവിസ്മരഃ |
 ആധാരായേദാവേനഗജേഭ്രഹ്മവദപ്തേണേ ||
 വിശേഷതശ്ച | വ്യപദേശേ, പിസിദ്ധിഃ സ്യാദതിശകേതനരാധിപേ |
 ശശിനോവ്യപദേശേനശശകാഃസുഖമാസതേ ||
 മയോക്തംകഥമേതൽ? പക്ഷിണഃകഥയന്തി, കദാചിദപിവഷാസുവൃ
 ണ്ണേരഭാവൽ തൃഷ്ണാതോഗജയുമോയുമപതിമാഹ, നാഥകോ, ധ്രുവാ
 യോ, സ്മാകംജീവനായനാസ്മിക്ഷുഭജന്തോ ഹിമജ്ജനസ്ഥാനംവയ
 ണ്ണനിമജ്ജനസ്ഥാനാഭാവൽമൃതാഹ്യാഹ്യാവകിംകൃമ്മഃ? കപയാമഃതതോ
 ഹസ്മിരാജോനാതിഭൂരംഗതപാനിമലംബ്രദംഭരിതവൻ, തതോഭിനേ
 ഷ്ടഗമസ്യതത്തിരാവസ്ഥിതഗജപാദാഹതിഭിശ്ചൂണ്ണിതാഃ ക്ഷുഭശശ
 കാഃ | അനന്തരംശിലീമുഖോനാമശശകശ്ചിന്തയാമാസ | അനേനഗ
 ജയുമേനപിപാസാകലിതേനപ്രത്യഹമത്രാഗന്തവ്യഃ | അതോവിനശ്ര
 തൃസ്മൽകലം | തതോവിജയോനാവൃദ്ധശശകോ, വദൽ, മാവിഷീദത,
 മയാത്രപ്രതീകാരംകർത്തവ്യഃ | തതോ, ശൈശ്വപ്രതിജ്ഞായചലിതഃ | ഗമ
 താചതേനാലോചിതംകഥംഗജയുമസമീപേസ്ഥിതപാവകർത്വം |
 യതഃ | സുശന്നപിഗജോഹന്തിജിഹ്വന്നപിദജംഗമഃ |
 പലായന്നപിഭൂപാലഃപ്രഹസന്നപിദൃജ്ജനഃ |
 അതോഹംപവ്വതശിവരമാരുഹ്യയുമനാഥംസംവാദയാമി | തഥാനഷ്ടി
 തേയുമനാഥമുവാച, കസ്യപം? കതഃസമായാതഃ? സബ്രൂതേ, ശശകോ,
 ഹംഭഗവതാചന്ദ്രേണഭവദതികംപ്രേക്ഷിതഃ | യുമപതിരാഹ, കായ്മു
 ചൃതാം | വിജയോബ്രൂതേ |
 ഉഗ്രതേഷ്പപിശാശ്വേഷ്ടമുതോവദതിനാനൃഥാ |
 സദൈവാബദ്ധ്യഭാവേനയഥാത്മസ്യഹിവാചകഃ ||

രക്തമോക്ഷം...
 രക്ഷിതഃ | അതഃ
 മന്തികൃയാമഹാ
 വ്യം | ഭൂതമുഖ
 നംശേഷപ്ര
 ജലമഞ്ചല
 കഞ്ചതേവ
 നൈവംവത്ത
 മംബ്രവീമി
 ണ്ണവസ്മൽപ്ര
 സ്യാപിപ്രമ
 ഭൃക്തുകഥസ്മ
 സ്ഥിപഃനിതഃ | ത
 വേദശാധിയ
 വപാദാനധി
 ചുമിരണ്യഗ
 അമാഹംഭൂ
 ക്സംസ്യഭസ്മ
 നേയ്യേതേസ
 യതഃ | സഭേ
 മരജംമ
 രധീതവ്യ
 അർത്ഥസ്ത്ര
 അത്രാണരേ
 വ്യാപിചാന
 രജോച്യക
 യതഃ രാജാ
 അപ്രപ്യ
 നതോയോ
 ജംബൂപി
 തേകഥമ
 സ്വസ്വാമി
 പൃതഃ | രാ
 ക്ഷ്യ |
 ഷോണ്ണ
 സ്ത്രമണ
 ഉഗ്രേണ
 യതഃ | പ്ര

തദഹംതദാജ്ഞയാബ്രവീമി, ശ്രൗണ, യദേതേചന്ദ്രസരോരക്ഷകാഃ ശ
 ശകാസ്യപയാനിഃസാരിതാഃതദനുചിതംകൃതം | തേശശകാശ്ചിരമസ്യാൽ
 രക്ഷിതാഃ | അതഃപരമേശശാങ്കഇതിപ്രസിദ്ധിഃ, ഏവമുക്തവതികൃത്യേ
 മപതിദ്യാദിദമാഹ, പ്രണിധേഹിഇദമജ്ഞാനതഃകൃതംപുനന്ന കർത
 വ്യം | കൃതഉവാചയദ്യേവംതദത്രസരസിക്വോപാൽകമ്പമാനംഭഗവ
 നംശശാങ്കംപ്രണമ്യപ്രസാദ്യഗമര, തതോരാത്രേയുമപതിംഗ്രഹീതാ
 ജദ്വേചഞ്ചംചന്ദ്രവിംബംഭർയിതപായുമപതിഃ പ്രണാമംകാരിതഃ. ഉ
 ക്തഞ്ചതേനദേവ അജ്ഞാനാദനേനാപരാധഃകൃതഃ തതഃ ക്ഷിമൃതാം,
 നൈവംപാരാനരംവിധാസ്യതേഇത്യുക്തപ്രസ്ഥാപിതഃ | അതോ,
 ഹംബ്രവീമിപ്രപദേശേ, പിസിദ്ധിഃസ്യാദിതി | തതോമയോക്തംസ
 ഏവാസ്മൽപ്രദ്രോജഹംസഃമവാപ്രതാപോതിസമത്മഃ, ത്രൈലോക്യ
 സ്യാപിപ്രഭൃതംതത്രയുജ്യതേകിംപുനാരാജ്യമിതി | തദാഹംതൈപക്ഷി
 ദിദൃഷ്ടുകഥമസ്മൽഭ്രമൗചരസി? ഇത്യഭിധായരാജ്ഞശ്ചിത്രവണ്ണസ്യ
 സമീപംനീതഃ | തതോരാജ്ഞഃ പുരോമാംപ്രഭൃദ്യതൈഃ പ്രണമ്യഉക്തം,
 ദേവ, അവധീയതാംഏഷ്ടദൃഷ്ട്യാബകഃയൽഅസ്മദേദേശചരന്നപിദേ
 വപാദാനധിക്ഷിപതി | രാജാഹ, കോ, യം? കതഃസമായാതഃ? തേഽ
 ചുഹ്നിരന്യഗർഭനാമോരാജഹംസസ്യാനചരഃ കപ്ലരദീപാദഗതഃ |
 അഥാഹംഗ്രപ്രേണമന്ത്രിണാപൃഷ്ടഃ, കസ്യത്രമുഖ്യോമന്ത്രിതി | മയോ
 ക്തംസമുശാസ്ത്രാത്ഥപാരഗഃസമുജ്ജ്ഞാനാമചക്രവാകഃ | ഗ്രപ്രോബ്രൂ
 തേയുജ്യതേസ്വദേശജോ, സൌ |

യതഃ | സ്വദേശജംകലാചാരവിശുദ്ധമഥവാശുചിം
 മന്ത്രജ്ഞമദ്യസന്നിനംപ്രദിചാരവിവജ്ജിതം |
 അധീതവ്യവഹാരജ്ഞംമൗലംപ്രാതംവിപശ്ചിതം,
 അത്ഥസ്ത്യാല്ലാഭകശൈവവിദ്യോന്മന്ത്രിണംനൃപഃ ||

അത്രാനരേശുകേനോക്തം, ദേവ, കപ്ലരദീപാദയോ ലഘുദീപാജം
 ബുദ്ധീപാന്തഗ്ഗ്യാഹവ | തത്രാപിദേവപാദാനാമേവാധിപത്യംതതോ
 രാജ്ഞാപൃക്തംഏവമേവ |

യതഃ രാജാമതഃശിശുശൈവപ്രമാദീധനഗർവ്വീതഃ |
 അപ്രാപ്യമദിവാഞ്ചൈതികിംപുനല്ലഭ്യതേ, പിയാൽ ||
 തതോമയോക്തംയദിവചനമാത്രേണൈവാധിപാന്ത്യം സിദ്ധ്യതിതദാ
 ജംബുദ്ധീപേപ്യസ്മൽപ്രദോഹ്നിരന്യഗർവ്വസ്വാമ്യമസ്മി | ശുകോബ്രൂ
 തേകഥമന്ത്രിണ്ണയഃ? മയോക്തംസംഗ്രാമഏവ | രാജ്ഞാവിഹസ്ത്യാക്തം
 സ്വസ്വാമിനംഗതപാസജ്ജീകൃത | തദാമയോക്തംസ്വഭൂതോപിപ്രസ്ഥാ
 പ്യതാം | രാജോവാചകഃപ്രയാസ്യതി? ഭദ്രത്യേനയതഃഏവംഭൂതോക്തഃ
 കായ്മഃ |

ഭക്തോഗുണീശുചിദ്ദക്ഷഃപ്രഗത്ഭോ, വ്യസനീക്ഷമി |
 ബ്രാഹ്മണഃപരമർജ്ജ്ഞാകൃതഃസ്യാൽപ്രതിഭാവവാൻ ||
 ഗ്രപ്രോവദതി, സന്ത്യേവഭൂതാബഹവഃകിന്ദ്രബ്രാഹ്മണഏവകർത്വഃ
 യതഃ | പ്രസാദംകൃതേപത്യഃസമ്പത്തിനാഭിവാഞ്ചൈതി |

കാളിമാകാളകൃത്യമാവൈതീശപരസംഗമാൽ ||

രാജാഹ, തതഃ ശ്രീകൃഷ്ണപ്രജതു. ശ്രീകൃഷ്ണമേവാനേനസഹഗതപാശുസ്തു
ഭദ്രിലക്ഷിതം. ബ്രഹ്മി | ശ്രീകൃഷ്ണമേവമാജ്ഞാപയതിദേവഃ, കിന്ത്വയം
കൃഷ്ണം നോവേകഃ, തദനേനസഹഗതശാമി |

തഥാചോക്തം | ഖലഃ കരോതി കൃഷ്ണം. നൃണം ഖലതി സാധുഷു |

ഭഗവാനനോഹരേൽ സീതാം. ബന്ധനം. സ്ത്യാൽ മഹോദധേഃ ||

അപരഞ്ച | നസ്ഥാതപ്യം. നഗന്തപ്യം. കൃഷ്ണം. നേനസമം. കപചിത് |

കാകസംഗാഭതോഹസഃ. തിഷ്ണൻഗമം. ശ്വപരന്തകഃ ||

രാജോവാച, കഥമേതത് | ശ്രീകൃഷ്ണകഥയതി, അസ്യ ജ്ഞയിനീ പത്മപ്രാ
ന്തരേപ്ത ക്ഷതരഃ, തത്രഹം. സകാകൌനീവസരഃ; കദാചിത് ശ്രീകൃഷ്ണമ
യേപരിശ്രാന്തഃ കശ്ചിത് പഥികസ്യ. ത്രതരതലേധനഃ; കാണ്ഡം. സന്നി
ധായസുപ്തഃ | തത്ര ക്ഷണാന്തരേതന്മുഖാൽ പൃക്ഷ്യാശായാ അപഗതാ |
തതഃ സൂയന്തേ ജസാതന്മുഖം. പ്യാപ്തമവലോക്യ തൽപൃക്ഷ്യാസ്വിതേനഹം
സേനകൃപയാ പക്ഷൌ പ്രസായ്ച നസ്യ. നൃവേശായാ കൃതാ | തതോ
നിർരന്നിദ്രാസുഖിനാതേനമുഖപ്യാഭാനം കൃതം, അഥസുഖമസഹിഷ്ണുഃ
സ്വഭാവമൈജ്ഞേനസകാകസ്യ. സ്യമുഖേപുരീഷോസ്യം. കൃതപാപ
ലായിതഃ | തതോയാവദസൌപാഹമുത്ഥായ ഊർധ്വം നിരീക്ഷതേതാ
വൽതേനാവലോകിതോഹം. സഃ കാണ്ഡേനഹതൊപ്യാപാദിതഃ |

വർത്തകകഥാമപികഥയാമി, ഏകദാഭഗവതോ ഗരുഡസ്യയാത്രാപ്ര
സംഗേനസദ്വ്യപക്ഷിണഃ സമുദ്രതീരംഗതഃ | തതഃ കാകേനസഹവ
ർത്തകശ്ചചിതഃ | അഥഗോപാചസ്യ ഗരുതോഭധിഭാഷയാൽ വാരം. വാ
രം. തേനകാകേനഭധിവാദ്യതേ, തതോയാവദസൌ ഭധിഭാഷണം ഭ്രമൌ
നിധായ ഊർധ്വമവലോകതേതാവൽതേനകാകവർത്തകൌദൃഘ്യാതത
സ്യേനവേദിതഃ കാകഃ പലായിതഃ | വർത്തകഃ സ്വഭാവനിരപരാധോമദ
ഗതിസ്യേനപ്രാപ്തോപ്യാപാദിതഃ | അതോഹം. ബ്രഹ്മവിമിനസ്ഥാതപ്യം
നഗന്തപ്യമിത്യാമി | തതോമയോക്തഃ. ദ്രാതഃ ശ്രീകൃഷ്ണമേവം. ബ്രഹ്മവിഷ്ണി, മാം
പ്രതിയഥാശ്രീമദ്ദേവസ്യ. മാഭവാപി | ശ്രീകൃഷ്ണോക്തം. അസ്യേവം |
കിഞ്ച | കൃഷ്ണം. നൈരവ്യമാനാനി സമ്മതാനി പ്രിയാബ്രഹ്മി |

അകാലകസുമാനീവഭയം. സഞ്ജനയന്തിഹി ||

കൃഷ്ണനത്വഞ്ചഭവതോവാക്യാഭേദജ്ഞാതം. യദനയോ ഭൂപാലയോർപി
ഗ്രഹേഭവദപചനമേവനിഭാനം | പശ്യ, പ്രത്യക്ഷപിക്വതേദോഷേഭ്യ
ഖദശാന്തേനതുഷ്ടിതി | തതോ, ഹം. തേനരാജായമാപ്യവഹാരം. സംപൃ
ജ്യപ്രസ്ഥാപിതഃ, ശ്രീകൃഷ്ണപിമമപശ്യാദാഗഹണാനസ്യേ | ഏതൽസർവ്വം
പരിജ്ഞായയഥാകർണ്യമനുസസീയതാം | ചക്രവാകോവിഹസ്യാഹ,
ഭേദവ, ബന്ധനേനതാവൽ ഭേദാന്തരമപിഗതായഥാശക്തിരാജകായ്മനു
ഷ്ടിതം. കിന്തുഭേദവ, സ്വഭാവഘ്നേഷ്ടമുഖാണാം |

യതഃ | ശതം. ഭദ്യാനവിവദേദിതിവിജ്ഞസ്യസമ്മതം |

വിനാഹേതുമപിഭംഭമേതന്മുഖസ്യപക്ഷണം ||

രാജാഹ, കിമതിതോപാലംഭനേന പ്രസൂതമനുസസീയതാം | ചക്രോ

ശ്രീകൃഷ്ണമേവാനേന
സഹഗതപാശുസ്തു
ഭദ്രിലക്ഷിതം
ബ്രഹ്മി
ശ്രീകൃഷ്ണമേവമാ
ജ്ഞാപയതിദേവഃ
കിന്ത്വയം
കൃഷ്ണം നോവേകഃ
തദനേനസഹഗത
ശാമി
ഖലഃ കരോതി കൃഷ്ണ
നൃണം ഖലതി സാധു
ഷു
പത്മപ്രാന്തരേപ്ത
ക്ഷതരഃ
തത്രഹം സകാകൌ
നീവസരഃ
കദാചിത് ശ്രീകൃഷ്ണ
മയേപരിശ്രാന്തഃ
കശ്ചിത് പഥികസ്യ
ത്രതരതലേധനഃ
കാണ്ഡം സന്നിധായ
സുപ്തഃ
തത്ര ക്ഷണാന്തരേ
തന്മുഖാൽ പൃക്ഷ്യാ
ശായാ അപഗതാ
തതഃ സൂയന്തേ
ജസാതന്മുഖം
പ്യാപ്തമവലോക്യ
തൽപൃക്ഷ്യാസ്വി
തേനഹം സേനകൃ
പയാ പക്ഷൌ
പ്രസായ്ച നസ്യ
നൃവേശായാ കൃതാ
തതോ നിർരന്നി
ദ്രാസുഖിനാതേന
മുഖപ്യാഭാനം കൃ
തം അഥസുഖമ
സഹിഷ്ണുഃ സ്വഭാ
വമൈജ്ഞേന
സകാകസ്യ സ്യ
മുഖേപുരീഷോ
സ്യം കൃതപാപ
ലായിതഃ
തതോയാവദ
സൌപാഹമുത്ഥ
ായ ഊർധ്വം
നിരീക്ഷതേതാ
വൽതേനാവ
ലോകിതോഹം
സഃ കാണ്ഡേ
നഹതൊപ്യാ
പാദിതഃ
വർത്തകക
ഥാമപികഥയാ
മി ഏകദാ
ഭഗവതോ
ഗരുഡസ്യ
യാത്രാപ്ര
സംഗേന
സദ്വ്യപക്ഷി
ണഃ സമുദ്ര
തീരംഗതഃ
തതഃ കാ
കേനസഹ
വർത്തക
ശ്ചചിതഃ
അഥഗോ
പാചസ്യ
ഗരുതോ
ഭധിഭാഷ
യാൽ വാ
രം വാരം
തേനകാ
കേനഭധി
വാദ്യതേ
തതോ
യാവദ
സൌ
ഭധി
ഭാഷണം
ഭ്രമൌ
നിധായ
ഊർ
ധ്വമ
വലോ
കതേ
താവ
ൽതേ
നകാ
കവ
ർത്ത
കൌ
ദൃഘ്യാ
തത
സ്യേ
ന
വേ
ദി
തഃ
കാ
കഃ
പ
ലാ
യി
തഃ
വ
ർ
ത
ത
കഃ
സ്
വ
ഭ
ാ
വ
നി
ര
പ
രാ
ധ
ോ
മ
ദ
ഗ
തി
സ്യേ
ന
പ
്രാ
പ്
ത
ോ
പ്
യാ
പ
ാ
ദി
തഃ
അ
ത
ോ
ഹ
ം
ബ്ര
ഹ്മ
വി
മി
ന
സ്
ഥ
ാ
ത
പ്യ
ം
ന
ഗ
ന്
ത
പ്യ
മി
ത്യാ
മി
ത
ത
ോ
മ
യ
ോ
ക്
തഃ
ദ്രാ
തഃ
ശ്രീ
കൃ
ഷ്ണ
മേ
വ
ം
ബ്ര
ഹ്മ
വി
ഷ്ണി
മാ
ം
പ്ര
തി
യ
ഥ
ാ
ശ്രീ
മ
ദ്
ദേ
വ
സ്യ
മാ
ഭ
വാ
പി
ശ്രീ
കൃ
ഷ്ണ
ോ
ക്
തം
അ
സ്യ
േ
വ
ം
കി
ഞ്ച
കൃ
ഷ്ണ
ം
ന
ൈ
ര
വ
്യ
മാ
ന
ാ
നി
സ
മ്മ
ത
ാ
നി
പ്രി
യാ
ബ്ര
ഹ്മി
അ
കാ
ല
ക
സു
മാ
നീ
വ
ഭ
യ
ം
സ
ഞ്
ജ
ന
യ
ന്
തി
ഹി
കൃ
ഷ്ണ
ന
ത്
വ
ഞ്ച
ഭ
വ
ത
ോ
വാ
ക്യാ
ഭേ
ദ
ജ്ഞാ
ത
ം
യ
ദ
ന
യ
ോ
ഭൂ
പാ
ല
യ
ോ
ർ
പി
ഗ്ര
ഹ
േ
ഭ
വ
ദ
പ
ച
ന
മേ
വ
നി
ഭാ
ന
ം
പ
ശ്യ
പ്ര
ത്യ
ക്ഷ
പി
ക്വ
തേ
ദ
ോ
ഷേ
ഭ്യ
ഖ
ദ
ശ
ാ
ന്തേ
ന
തു
ഷ്ടി
തി
ത
ത
ോ
ഹ
ം
തേ
ന
രാ
ജ
ായ
മാ
പ്യ
വ
ഹാ
ര
ം
സം
പൃ
ജ്യ
പ്ര
സ്ഥാ
പി
തഃ
ശ്രീ
കൃ
ഷ്ണ
പി
മ
മ
പ
ശ്യാ
ദാ
ഗ
ഹ
ണ
ാ
ന
സ്യേ
ഏ
ത
ൽ
സ
ർ
വ്വ
ം
പരി
ജ്ഞ
ായ
യ
ഥാ
കർ
ണ്യ
മ
നു
സ
സീ
യ
താം
ചക്ര
വാ
കോ
വി
ഹ
സ്യ
ാ
ഹ
ഭേ
ദ
വ
ബന്ധ
നേ
ന
താ
വ
ൽ
ഭേ
ദ
ാന്ത
ര
മ
പി
ഗ
താ
യ
ഥാ
ശക്തി
രാ
ജ
കായ്മ
നു
ഷ്ടി
തം
കി
ന്തു
ഭേ
ദ
വ
സ്വ
ഭാ
വ
ഘ്ന
േഷ്ട
മു
ഖാ
ണാം
യതഃ
ശതം
ഭദ്യാ
ന
വി
വ
ദേ
ദി
തി
വി
ജ്ഞ
സ്യ
സ
മ്മ
തം
വി
നാ
ഹേ
തു
മ
പി
ഭം
ഭ
മേ
ത
ന്മു
ഖ
സ്യ
പ
ക്ഷ
ണം
രാ
ജാ
ഹ
കി
മ
തി
തോ
പാ
ലം
ഭ
നേ
ന
പ്ര
സൂ
ത
മ
നു
സ
സീ
യ
താം
ചക്രോ

ബ്രൂതേ, ദേവവിജനേ ബ്രവീമി |

യതഃ | വസ്ത്രാകാരപ്രതിധാനൈനേന നരവക്ത്രവികാരതഃ |

അപ്യഹന്തി മനോധീരാസുസ്താദഹസിമന്ത്രയേൽ ||

അഗ്രച്ഛ | ആകാരൈരിംഗിതൈശ്ശത്യാചേഷ്ടയാഭാഷണേന ച |

നേരവക്ത്രവികാരാദ്യാംജായതേ, നശ്ശതമനഃ ||

രാജാമന്ത്രിചതരസ്ഥിതഃ, അന്വേഅഗ്രരൂഗതാഃ | ചക്രോബ്രൂതേദേവാ
ഹമേവംജാനാമി കസ്രാപ്യസ്മന്നിയോഗിനഃ പ്രേരണയാവേകേനേദ
മനുഷ്യാതഃ |

യതഃ | വൈദ്യാനാമാതുരഃ ശ്രോയാൻപ്രസന്നിമൌനിയോഗിനാം |

വിദിഷ്യാംജീവനംമൃച്ഛഃസദപണ്ണോജീവനംസതാം |

രാജാ, ബ്രവീൽ ഭവതുകാരണമരൂപശ്ചാനിരൂപണീയംസബ്രൂചിയൽ
കന്തവ്യംതന്നിരൂപതാം | ചക്രവാകോബ്രൂതേ, ദേവപ്രണിധിസ്മാവ
ൽപ്രവീയതാം | തതസു, ദനുഷ്യാനംബലാബലഞ്ചജാനീമഃ |

തഥാഹി | ഭവേൽസ്വപരരാശ്ചാനാംകായാകായാവലോകനേ |

ചാരചക്ഷുർമഹീഭന്തയ്യസ്മിന്നസ്യ സഹൃദസഃ ||

സചചിതീയംവിശ്വാസപാത്രംഗൃഹീത്പായാതുനേനാസൌസ്വയംത
ത്രാവസ്ഥായതത്രമന്ത്രകായംസുനിദ്രതംനിശ്ചിത്യ ഭിതീയംനിഗദ്യ
പ്രസ്ഥാപയതി |

യഥാചോക്തം | തീർത്ഥശ്രമേസുരസ്ഥാനേശാസ്രവിജ്ഞാനമേതന്ന |

തപസീപ്യജനോപേതൈഃസ്വചരൈഃസഹസംവദേൽ ||

ശ്രദ്ധചാരശ്ചയോജലേസ്ഥലേചരതിതതോ, സാവേവബഹോനിയ
ജ്യതാം | ഏതാദസഹൃദകശ്ചിൽബഹോഭിതീയതേപ്രയാതരൽഗൃ
ഹലോകാശ്ചരാജഭാരേതിഷ്ണു കിന്ദ്രദേവഏതരചിസുഗൃഹമനുഷ്യാ
തപ്യം |

യതഃ | ഷൾകണ്ണോദിദ്വതേമന്ത്രംതഥാപ്രാപുശ്ചവാത്ത്യാ |

ഇത്യാത്മനാഭിതീയേനമന്ത്രംകായോമഹീദ്രതാ ||

പശ്യ | മന്ത്രദേദേപിയേദോഷാഭവതിപൃഥിവിപതേഃ |

നശക്യാസ്മേ, സമാധാതുമിതിനീതിവിഭാംമതം ||

രാജാവിദ്യശ്ശോവാച, പ്രാപുസ്മാവനയോത്തമഃ പ്രണിധിഃ | മന്ത്രി
ബ്രൂതേതദാസംഗ്രാമവിജയോപിപ്രാപുഃ | അത്രാന്തരേപ്രതീഹാരഃപ്ര
വിശ്വപ്രണമോവാച, ദേവജംബുഭീപാദാഗതോ ചാരിശ്ചകന്ധിഷ്ട
തി, രാജാചക്രവാകമാലോകതേ | ചക്രവാകേനോക്തംതാവൽഗതപാ, വാ
സേതിഷ്ണുതപശ്ചാദാനീയദഷ്ടവ്യഃ | പ്രതീഹാരസ്മാവാസസ്ഥാനം
നീതപാഗതഃ | രാജാഹവിഗ്രഹസ്മാവൽസമുപസ്ഥിതഃ | ചക്രോബ്രൂതേ
ദേവപ്രാദേവവിഗ്രഹോനവിധിഃ |

യതഃ | സകിന്ദ്രത്വംസകിംമന്ത്രിയത്തോവേവഭൂപതിം |

യുദ്ധോദ്യോഗംസ്വഭൂത്യാഗംനിട്ടിശ്ശൃവിചാരിതം ||

അപരഞ്ച | വിജേതുപ്രയതേതാതീൻനയുദ്ധോനകരാചന |

അനിത്യാവിജയോയസ്മാൽദൃശ്യതേയുദ്ധമാനയോഃ ||

അന്യച്ച | സാക്ഷാദാനേനഭേദേനസമസൈരഥവാപൃഥക് |
 സാധിതുംപ്രയതേതാരിൻനയഭേദനകഭാചന ||
 അപരഞ്ച | സർവ്വഹൃദയജനഃശ്രുതോഹൃനാസാഭിതവിഗ്രഹഃ |
 അദ്വൈതപരസാമന്ത്യഃസദപ്തഃകോഭവേനഹി ||
 കിഞ്ച | നതഥോത്ഥാപ്യതേഗ്രാവാപ്രാണിഭിദ്രാഭണോയഥാ |
 അല്ലോപായാനമഹാസിദ്ധീരേതന്മത്രാഫലംമഹൽ ||
 കിന്ദ്രവിഗ്രഹമുപസ്ഥിതംവിഭോക്യപ്യവഹ്രീയതാം |
 യതഃ | യഥാകാലക്രമോദ്യോഗാൽകൃഷ്ടിഃഫലവതീഭവേൽ |
 തദനീതിരിയംഭേദവചിരാൽഫലതിനക്ഷണാൽ ||
 അപരഞ്ച | മഹതോദൂരഭീരുതമാസന്നശ്രുതാഗുണേ |
 വിപത്തൗചമഹാല്ലോകോധീരതാമനുഗമരതി ||
 അന്യച്ച | പ്രത്യഹംസർവ്വസിദ്ധീനാമുത്താപഃപ്രഥമഃകില |
 അതിശീതമുച്യംഭഃകിംഭിനത്തിനഭൂതഃ ||
 വിശേഷതയമഹാബേലോ,സൈഠ്ചിത്രവണ്ണോരാജാ |
 യതഃ | ബലിനാസഹയോഽപ്യമിതിനാസ്തിനിദംഗം |
 തത്സ്യസംഹസ്തിനാസാധംനരാണാംമൃത്യമാവഹേൽ |
 അന്യച്ച | സമൃദ്ധഃകാലമപ്രാപ്യയോ,പകൽശിവർത്തേ |
 കലിബ്ബലവതാസാധംകീടപക്ഷോൽഗമൊയഥാ ||
 കിഞ്ച | കൌമംസംകോചമാസ്ഥായപ്രഹാരമപിമഷ്ടയേൽ |
 പ്രാപുകാലേതനീതിജ്ഞഉത്തിഷ്ഠേൽകൂരസപ്പവൽ ||
 മഹത്യല്ലേപ്യപായജ്ഞഃസമമേവഭവേൽക്ഷമഃ |
 സമന്വയയിതുംപക്ഷാൻതുണാനീവനദീരയഃ ||
 അതസ്യ,ൽദൂതോപ്രാശാസ്ത്രതാവൽധ്രിയതാംയാവൽദുഗ്ഃ സജ്ജീകൃ
 യതേ |
 യതഃ | ഏകഃശതംയോധയതിപ്രാകാരസ്ഥാധനരൂഃ |
 ശതംശതസഹസ്രാണിതസ്മാൽദുഗ്ഃവിശിഷ്ടതേ ||
 കിഞ്ച | അദുഗ്ഃപ്രാവിഷ്ടയഃകസ്യനാരോപരിഭവാസ്സഭം |
 അദുഗ്ഃ,നാശ്രയോരാജാപോതച്ചതമനുഷ്ടവൽ ||
 ദുഗ്ഃകുല്യാനമവാഖതമുചപ്രാകാരസംയുതം |
 സയത്രംസജലംശൈവസരിന്മരുവനാശ്രയം ||
 വിസ്തീർണ്ണഞ്ചാതിവിഷമംഗനധാന്യരസാനപിതം |
 അപ്രവേശപ്രസാരശ്വസൈന്യാതാദുഗ്ഃസപഭഃ ||
 സ്വാമുമാത്യസുഹൃൽകോശരാഷ്ട്രദുഗ്ഃബലാനില |
 പരസ്വരോപകാരിത്വാൽരാജ്യംസപ്തംഗമുച്യതേ ||
 ദുഗ്ഃപ്രാപ്യക്ഷോബലാപ്യക്ഷോധനാപ്യക്ഷിപ്രവ്രവതിഃ |
 ദൂതഃപുരോധാദൈവജ്ഞോഭിഷ്ടജ്ഞാമന്ത്രിണോമതാഃ ||
 രാജാഹ,ദുഗ്ഃനസന്ധാനേകോനിയുജ്യതാംചക്രോബ്രൂതേ |
 യോയത്രകശലഃകായേതംതത്രവിനിയോജയേൽ |
 കർമ്മസദൃഷ്ടകമ്മായഃശാസ്ത്രജ്ഞോപിവിമുഹൃതി ||

അദ്വൈതപരസാമന്ത്യഃ
 സാധിതുംപ്രയതേതാരിൻ
 പ്രത്യഹംസർവ്വസിദ്ധീ
 യതഃ | ധാന്യരസാനപി
 നിക്ഷിപ്തം
 കിഞ്ച | പ്രത്യഹംസർ
 ഗ്രഹിതഞ്ച
 രാജാഹ,സന്ധാനേ
 ക്രൂതേ,ചക്രോ
 പരിവേശാചാരി
 സർവ്വജ്ഞാബഹു
 ക്രോബ്രൂതേ,ചക്രോ
 ദക്ഷിണീയുക്തംക
 തഥാചോക്തം |
 സ്വപരൈ
 മാജോവാചക
 ലംസപഞ്ചയാന
 തമൃതമാസ
 നീലിജ്ഞസന്ധ
 വാസ്തവസരി
 കിയമരാനന്
 ണ്ണതലാമംസ്വ
 ലന്നാശ്രയതേ
 നാബ്രൂവജ്യ
 സുഭാജായപ്യ
 ചോക്തസാഹ്യം
 നേനൈവക്ര
 വ | തസ്മൈ
 ബൃന്യാപ്ര
 നാചോക്തപ
 തരോപിഷ്ണ
 നേതൽപ്രതിജ
 ണേമ്മജ്ഞാപ
 വിശ്വയം,തതോ
 കോപരാജാന
 തന്മൃതമേവമ
 ന്നേമ്മരവമേ
 ണ്ണേമ്മരവമേ
 ണ്ണേമ്മരവമേ

തദാഹ്രയതാംസാരസഃ, തഥാനക്ഷിതേസതിശ്രഗതംസാരസമാലോക്യ
രാജോവാച, ദോഃസാരസതപംസതപരംദുഗ്ഗമനുസന്ധേഹി | സാരസഃ
പ്രണമ്യോവാച, ദേവ, ദുഗ്ഗംതാവദിദമേവചിരാത്സുനിരൂപിതമാ
സ്മേ, മഹത്സരഃകിന്വത്രമധ്യവത്ഭിദീപേദ്രവ്യസംഗ്രഹഃകായ്യാതം |

യതഃ | ധാന്യാനാംസംഗ്രഹോരാജനുത്തമഃസർവ്വസംഗ്രഹാൽ |

നിക്ഷിപുംഹിമുഖേരതാനകയ്യാൽപ്രാണധാരണം ||

കിയേ | പ്രാതഃസർവ്വസാനാംഹിലവനോരസഉത്തമഃ |

ഗൃഹിതഞ്ചവിനാതേനവ്യഞ്ജനംഗോമയായതേ ||

രാജാഹ, സതപരംഗതധാസർവ്വമനുതിഷ്ഠ | പുനഃപ്രവിശ്യപ്രതീഹാരോ
ബ്രൂതേ, ദേവ, സിംഹമുദീപാദാഗതോമേഘവണ്ണാനാമായസഃസ
പരിവാരോദാരിതിഷ്ഠതി, ദേവപാദംദൃഷ്ടുമിമരതി, രാജാഹ, കാകാഃപുനഃ
സർവ്വജ്ഞാബഹുദൃഷ്ടാരശ്ച, തത്ഭവതിസംഗ്രാഹ്യഇത്യനുഭവിയതേ | ച
ക്രോബ്രൂതേദേവഅസ്മൈ, വംകിന്ദുകാകഃ സ്ഥലചരഃ തേനാസ്മദപി
ക്ഷേനിയുക്തഃകഥംസംഗ്രാഹ്യഃ |

തഥാചോക്തം | ആത്മപക്ഷിപരിത്യജ്യപരപക്ഷിഷ്ടയോരതഃ |

സപരൈർഹന്ത്രതേമുഡോനീലവണ്ണസ്യഗാചവൽ ||

രാജോവാച, കഥമേതൽ? മന്ത്രികഥയതി, അസ്മൈരണ്യേ, കശ്ചിത്സ്യഗാ
ലഃസ്വേഘയാനഗരോപാനേദ്രാമ്യൻ നീലീഭാസോപതിതഃപശ്ചാൽ
തതഃഉത്ഥാതുമസമന്തഃ, പ്രാതരാത്മാനംഗുതവൽസന്ദർശ്യസ്ഥിതഃ | അഥ
നീലീഭാസോസ്വാമിനാമുത ഇതിജ്ഞാതപാതസ്മാൽ സമുത്ഥാപ്യ ഭൂരേനീ
തപാഅവസാരിതഃതസ്മാൽപലായിതഃ | തതോ, സൈവനംഗതപാസ്വ
കിയമാത്മാനംനീലവണ്ണമവലോക്യാചിന്തയൽ, അഹമിദാനീമുത്തമവ
ണ്ണഃതദാഹംസ്വകീയോല്ലഷ്ടംകിംനസാധയാമി? ഇത്യാചോച്ഛസ്യഗാ
ലാനാഹ്രയതേനോക്തം, അഹംഭഗവത്പ്രാവന ദേവതയാസ്വഹസ്മൈ,
നാരണ്യരാജേസദ്യേഷ്യധിരസേനാഭിഷിക്തഃ തദപ്രാരദ്യാരണ്യേ,
സുഭാജ്ഞയാപ്രവഹാരഃ കായ്യാഃ | സ്യഗാലാശ്ചതംവിശിഷ്ടവണ്ണമവ
ലോക്യസാഷ്ടാംഗപാതംപ്രണമ്യോച്ഛ, യഥാജ്ഞാപയസ്മൈ, ദേവഇത്യ
നൈനൈവക്തുമേണസദ്യേഷ്യപരണ്യവാസിഷ്ഠപാധിപത്വംതസ്മൈ, ബഭ്രു
വ | തതസ്മൈനസ്വജ്ഞാതിദിരാവൃതേനാധികപ്രഭുതപംസാധിതം | തത
സ്മൈനപ്രാപ്തസിംഹാദീനത്തമപരിജനാൻ പ്രാപ്യസദസിസ്യഗാലാ
നവലോക്യചജ്ഞാനേനാവജ്ഞയാസ്വജ്ഞാതയഃ സദ്യേഷ്യദൃശിക്രതഃ |
തതോവിഷ്ണോൻ സ്യഗാലാനവലോക്യകേനചിത് പുലസ്ത്യഗാലോ
നൈതൽപ്രതിജ്ഞാതം, മാവിഷ്ഠിദത | യദനേനാനഭിജ്ഞാനീതിവി
ദോമമ്ജ്ഞാവയംസ്വസമീപാൽ ദൃശിക്രതഃ, തദ്യഥാ, യംനശ്ചതിതഥാ
വിധേയം, തതോ, മിപ്രാപ്തോദയോവണ്ണമാത്രവിപ്രലബ്ധഃ | സ്യഗാലമ
ജ്ഞാതപാരാജാനമിമംഹ്യതേ | തത്യാഥായംപരിചിതോദവതിതഥാക
രത, തത്രചൈവമനുഷ്യേയം | അദ്യസദ്യേഷ്യസസ്യാസമയേസന്നിധാ
നേ മഹാരാവമേകദൈവകരിഷ്യഥ, തതസ്മൈശാപമാകണ്ഠ ജാതിസ്വ
ഭാവാൽതേനാപിശാപഃകർത്തവ്യഃ | തതസ്മൈനക്ഷിതേസതിശ്രഗതം |

യതഃ | യഃസ്വഭാവോഹിയസ്യാസ്മൈസനിത്യംകുരതികൃമഃ |

ശ്ചായദിക്രിയതേരാജാതൽകിന്നാശ്ശാസ്ത്രപാനഹം ||

തതഃശ്ചോദദിജ്ഞായസപ്താഭ്യേണഹതഃ |

തഥാചോക്തം | ഛിദ്രംമർമ്മവീയ്ഞ്ചേസപ്തംവേത്തിനിജോരിപ |

ഭവത്യന്ത്യതശ്ചൈവശൃഷ്ടിംവൃക്ഷിമിവാഗലഃ ||

അതോ, ഹംബ്രവീമി. ആത്മപക്ഷംപരിത്യജ്യത്വാ | രാജാഹ, യദ്ഭൃപം

തഥാപിദൃശ്യതാംതാവദയംദൂരാദാഗതഃതസംഗ്രഹേവിചാരഃകായുഃ | ച

ക്രോബ്രൂതേ, ദേവ, പ്രണിധിഃപ്രവിതോദഗ്ദ്ധ്വേസജ്ജീകൃതം, അതഃ ശ്ര

കോപ്യാനീയപ്രസ്ഥാപ്യതാം |

യതഃ | നന്ദോജഘാനചാനക്യാതീക്ലിപ്തപ്രയോഗതഃ |

തൽദൂരാനരിതംദൂതംപശ്യേത്പിരസമന്വിതഃ ||

തതഃസഭാംകൃതാഹൃതഃശ്രുകഃകാകശ്ച | ശ്രുകഃകിഞ്ചിദനതരിരാദന്താ

സനേ ഉപവിശുബ്രൂതേ, ഭോഹിരന്യഗർമ്മഹാരാജാധിരാജഃ ശ്രീമ

ച്ചിത്രപണ്ണസുപാംസമാജ്ഞാപയതിയദിജീവിതേനശ്രിയാവാപ്രയോ

ജനമസ്മിതദാസത്വരമാഗത്യാസുചരണൗ പ്രണമ, നചേദവസ്ഥാ

തുംസ്ഥാനാന്തരംചിന്തയ | രാജാസകോപമാഹ, ആഃകോപ്യസ്മാകംപ

രതോനാസ്മി? ഏനംഗളഹസ്യ, യതു | ഉത്ഥായമേഘവല്ലോബ്രൂതേ, ദേ

വാജ്ഞാപയഹമിദിഷ്ടംശ്രുകം | സപ്തജ്ഞാരാജാനംകാകഞ്ചശാന്തയ

ൻബ്രൂതേ, ശ്രണതാവൽ |

നസാസഭായത്രനസന്തിവൃദ്ധഃവൃദ്ധാനതേയേനവദന്തിധർമ്മം |

ധർമ്മഃസനോയത്രനസത്യമസ്മിസത്യംനതൽയഛലമദ്യപൈതി ||

യതോധർമ്മശ്ചൈഷഃ |

ദൂതോദ്ദേഹോപ്യവെദ്യസ്ത്യാൻരാജാദൂതമുവോയതഃ |

ഉദ്യതേഷപിശാസ്രോഷ്ടൂതോവദതിനാന്യഥാ |

കിഞ്ച | സ്വാപകഷ്ണംപരോച്ഛംദൂതോദൈതമ്നൃതേതുകഃ |

സദൈവാവെദ്യ, ഭാവേനദൂതഃസപ്തംഹിജപതി ||

തതോരാജാകാകശ്ചസ്വാപ്രകൃതിമാപനഃ ശ്രുകോപ്യത്ഥായചലിതഃ |

പശ്യാച്ചക്രവാകേനാനീയ പ്രവോദ്യകനകാലംകാരാദികംദതാസം

പ്രേഷിതോയയൗ | ശ്രുകോപിവിന്ദ്യാചലേരാജാനംപ്രണതവാൻ |

രാജോവാച, ശ്രുകവാന്താ? കീദൃശോ, സൗഭേശഃ, ശ്രുകോബ്രൂതേദേ

വ, സംക്ഷേപാദിയംവാന്താ, സംപ്രതിയുദ്ധോദ്യോഗഃകിയതാം | ദേശ

ശ്ചാസൌകപ്പൂരദപീവഃസ്വഗൈകദേശഃരാജാചദിതീയഃ സ്വഗ്ഗൃപ

തിഃകഥംപണ്ണയിതുംശക്യതേ | തതഃസപ്തൻശിഷ്യാനാഹ്രയരാജാമത്ര

യിതുമുപവിഷ്ടഃ ആഹച, സംപ്രതികർത്തവ്യവിഗ്രഹേയഥാകർത്തവ്യം

തഥോപദിശ, വിഗ്രഹഃപുനരവശ്രംകർത്തവ്യഃ |

തഥാചോക്തം | അസന്ദൃഷ്ടാദിജാനഷ്യാഃസന്ദൃഷ്ടാഇവപാത്ഥിവാഃ |

സലജ്യാഗണികാനഷ്യാനില്പ്ലജ്യാശ്ചകുചസ്ത്രിയഃ ||

ദൂരദർശിനാമഗ്രേബ്രൂതേ, ദേവപ്രസന്നിതയാവിഗ്രഹോനവിധിഃ |

യതഃ | മിത്രമാത്സ്യസുഹൃദ്വ്യായദാസ്യുദ്വ്യാദകരയഃ |

ശ്രോണാവി...
ആച്ചി...
യദൈനനി...
രാജാഹ, മ...
ശ്ചോയതാമേ...
മുരളിബ്രൂതേ...
യതഃ | വിശ്വേ...
പസ്യാരാ...
രാജാഹ, മ...
പരമമക്രമി...
രജ്ജിതമേഘ...
തഥാചോക്തം | ക്...
നന്ദോജ...
രാജോജ...
നൃദിവാ...
തത്രതത്ര...
വെദ്യക...
മദ്യക...
പാപയോ...
തഥാ...
പശ്യാൻ...
മന്ദിദി...
സമയൻ...
സമമ...
വസ്മി...
തദ്യതു...
ശൈല...
സ്വയോ...
നാശേ...
പരദേശ...
യത്രരാജ...
സ്വദ്യേ...
യതഃ | നന്ദ...
ഗൗരവ...
രോദേ...
സ്വസ്വ...
ചിന്ത...
ഉപ...
സ്വസ്വ...

ശരണാംവിപരീതാശ്ചകർഷ്യോവിഗ്രഹസ്യദാ||
 ശന്യാച്ച | ഭൂമിമ്മിത്രംഹിരണ്യഞ്ചവിഗ്രഹസ്യഫലംത്രയം |
 യദൈതന്നിശ്ചിതംഭാവികർഷ്യോവിഗ്രഹസ്യദാ ||
 രാജാഹ,മൽ ബലംതാവദവലോകയതുമന്ത്രി,തദൈതേഷാം ഉപയോ
 ഗോജ്ഞായതാമേവമാഹ്രയതാംമൌഹ്രത്നികുനിണ്ണീയശ്രദ്ധഗംഭദാ
 തുമന്ത്രിബ്രൂതേ,തഥാപിസഹസായാത്രാകരണമനുചിതം |
 യതഃ | വിശന്തിസഹസാഭൂസായേ,വിചായ്വ്വദിഷ്യാത്ബലം |
 ഖസ്ത്രധാരാപരിഷ്യാപംഗംചഭന്തേതേസുനിശ്ചിതം ||
 രാജാഹ,മന്ത്രിൻമമോത്സാഹദംഗംസർപ്പമാമാക്രമാഃ, വിജിഗീഷ്യുമാ
 പരഭൂമിമാക്രാമതിതഥാകഥയ | ഹൃദ്യോബ്രൂതേ,തൽകഥയാമിതിന്ദൃത
 നഷ്ടിതമേവഫലപ്രദം |
 തഥാചോക്തം | കിംമത്രേണാനനുഷ്യാനാശാസ്രൂവിൽച്ചമിവിപതഃ |
 നഹ്യേഽഷ്ടധപരിജ്ഞാനാൽപ്രായേഃശാന്തിഃകപചിത്ഭവേൽ ||
 രാജാദേശശ്യാനതിക്രമനീയഃയഥാശ്രുതംതന്നിവേദയാമിശ്രണം |
 നദ്വദിവനദുഗ്ഗേഷ്യയത്രയത്രഭയംനൃപ |
 തത്രതത്രചസേനാനീയായാൽപൃഹീകൃതൈബ്ബലൈഃ ||
 ബലാധ്യക്ഷഃപുരോയായാൽപ്രവീരപുരുഷാനപിതഃ |
 മധ്യേകളത്രംസ്വാമീചകോശഃഫലച്ഛയൽബലം ||
 പാശ്ചയോരുദയോരശ്വാശ്വാശ്വാനാംപാശ്ചതോരഥാഃ |
 രഥാനാംപാശ്ചയോന്നാഗാനാഗാനാഞ്ചപദാതയഃ ||
 പശ്ചാൽസേനാപതിയായാൽഖിന്നാനാശ്വാസയൻശരണഃ |
 മന്ത്രിഭിഃസുഭടൈയുക്തഃപ്രതിഗൃഹ്യബലംനൃപഃ ||
 സമേയാൽവിഷമംനാഗൈജ്ജ്യാസ്ത്രംസമഹീധരം |
 സമമശ്ചൈജ്ജ്യാപംഗൌഭിഃസർപ്പൈത്രൈവപദാതിഭിഃ ||
 ഹസ്തിനാംഗമനംപ്രോക്തംപ്രശസ്തംജലദാഗമേ |
 തദന്യത്രതരംഗാനാംപതീനാംസർപ്പൈവഹി ||
 ശൈലേഷ്ടദുഗ്ഗമാഗ്ഗേഷ്യവിയേയംനൃപരക്ഷണം |
 സ്വയോധൈരക്ഷിതസ്യാപിശയനംയോഗിനിദ്രയാ ||
 നാശയേൽകഷയേച്ഛാത്സുൻദുഗ്ഗകണ്ടകമട്ട്കൈഃ |
 പരദേശപ്രവേശേചകയാദാടവികാൻപുരഃ ||
 യത്രരാജാതതഃകോശോവിനാകോശാനരാജതാ |
 സ്വദത്യേദ്വസ്യതോദഗ്വാൽകോഹിദാതുനൃയുദ്ധ്യതേ ||
 യതഃ | നന്നരസ്യനരോദാസോദാസശ്ചാത്മസ്യഭൂപതേ |
 ഗൌരവംചാഘവംവാപിധനാധനനിബന്ധനം ||
 അദേദേനചയുദ്ധ്യേതരക്ഷേച്ചൈവപരസ്വരം |
 ഫലസൈന്യഞ്ചയൽകിഞ്ചിന്മധ്യേപൃഹസ്യകാരയേൽ ||
 പദാതിഞ്ചമഹീപാലഃപുരോ,നീകസ്യയോജയേൽ |
 ഉപരധ്യാരിമാസീനേരാക്രഞ്ചാസ്ത്രോപവീഡയേൽ ||
 സ്ത്രീനാശൈഃസമേയുദ്ധ്യേദന്ദ്രപേണുർഭിപൈസ്സഥാ |

വൃക്ഷഗുല്ഫാപുത്രോചൈരസിചന്മായുധൈഃസ്ഥലേ ||
 ഭൃഷയേച്ചാസ്യസതതയവസാനോദകേന്ധനം |
 ദിന്യാചൈവതടാകാനിപ്രാകാരാൽപരിഖാസ്മമാ ||
 ബലേഷുപ്രമുഖോഹസ്വിനതമാന്ത്രോമഹീപതേ |
 നിജൈരവയവൈരേവമാതംഗോഷ്ടായുധഃസ്തുതഃ ||
 ബലമപ്രാപ്തസൈന്യാനാംപ്രാകാരോജംഗമോയതഃ |
 തസ്മാദപ്രാധികോരാജാവിജയീസ്ഥലവിഗ്രഹേ ||
 തഥാചോക്തം | യുദ്ധമാനാഹയാരൂഢാഭേവാനാമപിദുഷ്ടയാഃ |
 പരിഭൂരസ്ഥിതാനേന്ദ്രേഷാംവൈരിണോഹസ്തുവർത്തിനഃ ||
 പ്രഥമംയുദ്ധകാരിതംസമസ്യബലപാലനം |
 ദിശ്യാനായോധശാധിതംപത്തികമപ്രചക്ര്യതേ ||
 സ്വഭാവശൂരമസ്രജമവിരക്തംജിതശ്രമം |
 പ്രസിദ്ധക്ഷത്രിയപ്രായംബലംശ്രേഷ്ഠതമവിദുഃ ||
 യഥാപ്രഭൃതാനന്മാനാൽയുദ്ധന്തേഭവിമാനവാഃ |
 നതഥാബഹുഭിദ്ഭന്തേർവിണ്ണൈരപിഭൂപതേ ||
 തഥാപ്യസാരസാരഃക്രിയതാം |
 യതഃ | വരമല്ലബലംസാരംനക്ഷത്രാനുണ്ഡമണ്ഡലീം |
 ക്ഷാമസാരഭംഗോഹിസാരഭംഗമപിസ്പടം ||
 അപ്രസാദോ,നധിഷ്ഠാനംഭേയാംശഹരണഞ്ചയൽ |
 കാലയാപോ,പ്രതീകാരസ്മൽവൈരാഗ്യസ്യകാരണം ||
 ആപീഡയൻബലംശത്രാജ്ഞിഗീഷ്ണരതിപോഷയേൽ |
 സുഖസാധ്യംഭിഷ്ഠാസൈന്യംഭീഷ്ഠപ്രായാണപീഡിതം ||
 ദായാദാദപരോമന്ത്രാനാസ്മിദേദകരോഭിഷ്ഠം |
 തസ്മാദുത്ഥാപയേൽയത്താൽദായാദംതസ്യപിഭിഷ്ഠഃ ||
 സന്ധായയുവരാജേനയദിവാമുഖ്യമന്ത്രിണാ |
 അന്തഃപ്രകോപനംകായ്മദിയോക്തഃസ്ഥിരാത്മനഃ ||
 ക്രൂരംമിത്രംരണേചാപിദംഗംഭതാവിഷ്ഠാതയേൽ |
 അഥവാഗോഗ്രഹാക്രഷ്ണാൽതല്ലക്ത്യാശ്രിതബന്ധനാൽ ||
 സ്വരാഷ്ട്രംവാസയേൽരാജാപരദേശാവഗാഹനാൽ |
 അഥവാദാനമാനാദ്യാംവാസിതംധനഭംവിതൽ ||
 രാജാഹ,ആഃകിംബഹനോദിതേന |
 ആത്മാദയഃപരശ്ശാനിദ്വയംനീതിരിതിയതീ |
 തദുരികൃത്യക്രിമിദ്വാചസ്യത്വംപ്രതീയതേ ||
 മന്ത്രിണാവിഹസ്യാച്യതേസദ്ഭേദതൽവിശേഷേതശ്ചൈവതേ |
 കിന്ദ്ര | അന്യദുഷ്ടംബലംസതപമന്യചാസ്മനിയന്ത്രിതം |
 സാമാനാധികരണ്യംവിതേജസ്വിമിരയോഃകതഃ ||
 തതളത്ഥായരാജാമൌഘ്രത്തികാവേദിതലഗേപ്രസ്ഥിതഃ | അഥപ്രഹി
 തപ്രണിധിർഹരണ്യഗർഭംആഗത്യഉവാച,ഭേവസമാഗത പ്രായോരാ
 ജാചിത്രവണ്ണഃസപ്രതിമലയപദ്മതാധിത്യകായാം സമാവാസിതകട

ഭാഗവതംതേ
 സേനാപ്രമാ
 പ്രസംഗംവ
 പ്രാഗ്വൈക
 രാജമനക
 ദ്യാഗം കൃ
 നചിരമ
 ആഗ്രഹ
 ശ്രീപരോ
 രവിതോ
 അപരഞ്ച
 സേവക
 ചക്രപു
 ജംക്രി
 ജ്യാമ
 യിൽ
 ന്വേന
 നേ കാ
 മന്യ
 ശ്രീ
 വി
 രമ
 യു
 താ
 ശ്ര
 രച
 സ
 ര
 കോ
 സ
 സ്വ
 മി
 ന്ന
 ന്ന

കോ,നവൽതേദൃശോധനം പ്രതിക്ഷ്ണമനുസന്ധാതവ്യം | യതോ
 സൗഹൃദപ്രാഥമ്യമവതീകിഞ്ചകേനചിത് സഹതസ്യവിശ്വാസകഥാ
 പ്രസംഗേനൈവതദിംഗിതമവഗതം മയാ യദനേനകോപ്യ സൂക്ഷ്മേ
 പ്രാഗേ,വനിയുക്തഃ | ചക്രോബ്രൂതേ,ദേവകാകഘ്നവാസൗസംഭവതി |
 രാജാഹനകദാചിദേതൽ യദ്യേവംതദാകഥംതേന ശ്രകസ്യാദിദേവോ
 ദ്യാഗഃ കൃതഃ | ? അപരഞ്ചശ്രകസ്യാഗമനാൽ തസ്യവിഗ്രഹോത്സാഹഃ
 നചിരാദത്രാസ്യേ | മന്തീബ്രൂതേതഥാപ്യാഗന്തുഃശങ്കനീയഃ | രാജാഹ,
 ആഗന്തുകാഹികദാചിദുപകാരകാദൃശ്യേന |

ശ്രൗ | പരോപിഹിതവാൻബന്ധുബന്ധുരപ്യഹിതഃപരഃ |

അഹിതോദേഹജോപ്യാധിഹിതമാരണ്യമൌഷധം ||

അപരഞ്ച | ആസീൽവീരവരോനാമശ്രദ്രകസ്യമഹീദൃതഃ |

സേവകഃസ്വപ്ലകാലേനസദഭൗസുതമാതനഃ ||

ചക്രഃപുശതികഥമേതൽ? രാജാകഥയതി,അഹം പുരാശ്രദ്രകസ്യരാ
 ജഃക്രിഡാസരസികപ്ലരകേളിനാദ്യോരാജഹംസസ്യപത്രാഃ കപ്ലരമ
 ജയ്യാമഹാനരാഗവാൻദവം,തത്രവീരവരോനാമമഹാരാജപുത്രഃ കൃത
 ശ്ചിത്ഭേശാദാഗന്തുരാജദാരമുപഗമ്യ പ്രതീഹാരമുവാച,അഹംതാവ
 റ്ശവേതനാത്മീരാജപുത്രോരാജദംനംകാരയ | തതസ്യേനാസൗരാജദ
 ഹ്നം കാരിതോബ്രൂതേ,ദേവയദിമയാസേവകേനപ്രയോജനമസ്മിത
 ദാസ്യൻവൽനംക്രിയതാം || ശ്രദ്രക ഉവാചകിംതേവൽനം? വീരവരോ
 ബ്രൂതേ,പ്രത്യഹംസുവണ്ണപഞ്ചശതാനിദേഹി | രാജാഹ,കാതേസാമ
 ഗ്രീ? വീരവരോബ്രൂതേ,ചൈൗബാഹുരതീയശ്ചവസ്ത്രഃ | രാജാഹ,നൈ
 തമരക്തംതത്രോപവീരവരശ്ചലിതഃ | അഥമന്ത്രിദിദൃക്തംദേവദിനചതു
 സ്തയസ്യവൽനംദത്യാജ്ഞായതാമസ്യസ്വരൂപംകിമുപയുഷേതാ,യഘ്ന
 താവൽവൽനംഗൃഹ്ണാത്യനുപയുഷേതാവേതി | തതോമന്ത്രിവചനാദാ
 ഹുയവീരവരായതാംബുലംദത്യാപഞ്ചശതാനിസുവണ്ണാനിദത്താനി |
 തദചനംതദപിനിയോഗശ്ചരാജ്ഞാസുനിദൃതംനിരൂപിതഃ,തദല്പം വീ
 രവരേണദേവേദ്യോബ്രാഹ്മണേദ്യോദത്തം,സ്ഥിതസ്യാല്പം ദുഃഖിതേ
 ദ്വഃ,തദവശിഷ്ടം ദോജ്യവ്യയവിലാസപ്യയേന,ഘ്നതസ്പുനീത്യക്രത്യം
 കൃതാരാജദാരമഹന്നിശംവസ്ത്രപാണിഃ ശേതേ,യദാചരാജാസ്വയം
 സമാദിശതി,തദാസ്വഗൃഹമപിയാതി | അഥൈകകാകൃഷ്ണചതുർദ്വ്യം
 രാത്രൌ രാജാസകരണംകൂന്ദനധനിംശുശ്രാവ, ശുദ്രക ഉവാച,കഃ
 കോ,ത്രചാരി? തേനോക്തംദേവാഹംവീരവരഃ | രാജോവാചകൂന്ദനാനു
 സരണംക്രിയതാം,വീരവരോയഥാജ്ഞാപയതിദേവ ഇത്യക്താചലി
 തഃ | രാജ്ഞാചചിന്തിതംനതദുചിതം അയഘ്നകാകീരാജപുത്രോമയാ
 സുചീദേദ്യേതമസിപ്രേരിതഃ തദനുഗത്യാകിമേതദിതിനിരൂപയാമി ||
 തതോരാജാപിസ്വവസ്ത്രമാദായതദനുസരണക്രമേനനഗരാൽ ബ
 ഹിന്നിജ്ജഗാമ,ഗത്യാച വീരവരേണസാരദതിരൂപയൌവനസമ്പ
 ന്നാസപ്താലങ്കാരദൃഷ്ടിതാകാചിൽ സ്ത്രീദൃഷ്ടാപുഷ്ടാചകാത്വം കിമത്ഥം
 രോദിഷ്ടി? സ്ത്രീയോക്തം,അഹമേതസ്യശ്രദ്രകസ്യരാജലക്ഷ്മീശ്ചിരാദേ

ദാതാനുപാത്രവർഷിചപ്രഗല്ഭഃസ്യാദനിഷ്ഠഃ ||
 ഏതന്മഹാപുരുഷലക്ഷണംഏതസ്തിൻസർവ്വമന്യു | തതഃസരാജാപ്രാ
 തഃശിഷ്ടസദാംകൃതപാസർവ്വവൃത്താനം പ്രസൂത്യപ്രസാദാൽതസ്മൈക
 സ്തോടരാജ്യംദദേഃ | തൽകിമാഗന്തുകോജാതിമാത്രാൽദൃഷ്ടഃ ? തത്രാപി ഉ
 ത്തമാധമമധ്യമാഃസന്തി | ചക്രവാകോബ്രൂതേ,
 യോ,കായ്കായ്വപൽശാസ്ത്രിസകിംമന്ത്രിനൃപേഷയാ |
 വരംസ്വാമിമനോദുഃഖംതന്നശാസേദകായ്തഃ ||
 വൈദ്യോഗുരുശ്ചമന്ത്രിചയന്ത്യാരാജഃപ്രിയഃസദാ |
 ശരീരധർമ്മകോശേദ്യഃക്ഷിപ്രംസപരിഹീയതേ ||
 ശ്രൗണദേവ |

പുണ്യാപ്ലബ്ധംയദേകേനതന്മഹാപിദവിഷ്ണുതി |
 ഹതാഭിക്ഷ്യാമഹാഭോഭാനിധൃതീനാപിതോയഥാ |
 രാജാപുരതികഥമേതൽ ? മന്ത്രികഥയതി, അസ്മ്യ യോദ്ധ്യായാംചൂഡാ
 മണിന്നാമക്ഷത്രിയഃ, ഭതനധനാത്മിനാ മഹതാക്ലേശേനഭഗവാംശ്ച
 ദ്രാഡ്ചൂഡാമണിശ്ചിരമാരാധിതഃ | തതഃക്ഷിണപാപോ, സൗസ്വ
 പ്ലേദർഗ്നംഭതപാഭഗവദാദേശാൽയക്ഷേപഭരണാഭിഷ്ടഃ യൽതമദ്വ
 പ്രാതഃ ക്ഷൗരം കൃതപാലഗുഡംഹസ്യേകൃതപാഗ്രഹേനി ഭൂതംസ്ഥാസ്വ
 സി, തതോസ്തിന്നേവാംഗനേസമാഗതംഭിക്ഷ്യാ പശ്രസി, തംനിദൃയംച
 ഗുഡപ്രഹാരേണഹനിഷ്ടസിതതഃസുവസ്തുകലശോഭവിഷ്ണുതി, ഭേ
 നതപയായാവജ്ജീവം സുഖിനാഭവിതദ്വം | തതസ്മാന്നക്ഷീതേതദ്വ
 തംതത്രകൈശരകരണായത്രനീതേനനാപിതേനാലോക്യചിന്തിതം,
 അയേനി ധി പ്രാപ്തേരയമുപായഃഅഹമപ്യേവം കിംനകരോമി? തതഃ
 പ്രഭൃതിനാവിതഃ പ്രത്യഹംതഥാവിധോലഗുഡ ഹസ്യഃസുനിഭൂതംഭി
 ക്ഷ്യാരാഗമനംപ്രതീക്ഷതേ | ഏകദാതേനപ്രാപ്തോഭിക്ഷ്യാപ്ലഗുഡേന
 വ്യാപാഭിതഃ, തസ്താദപരാധാൽ സോപിനാപിതഃ രാജപുരുഷൈവ്യാ
 പാഭിതഃ | അതോഹംബ്രവീമിപുണ്യാപ്ലബ്ധംയദേകേനേത്യാഭി | രാജാഹ,
 പുരാവൃത്തകഥോല്ലാസൈകഥംനിസ്തീയതേപരഃ |
 സ്യാന്നിഷ്ഠാരണബന്ധുവ്യാകിംവാവിശ്വാസഘാതകഃ ||
 യാതുപ്രസൂതമനുസന്ധീയതാംമലയാധിത്യകായാംചേൽ ചിത്രവസ്ത
 സ്യ, ദധുനാകിംവിധേയഃ ? മന്ത്രിവദതി, ദേവത്രോഗതപ്രണധിമുഖാന്മ
 യാശ്രുതംതന്മഹാമന്ത്രിനോഗുപ്രസൂ ഉപദേശോയച്ചിത്രവസ്തേന
 നാദരഃകൃതഃതതോ, സൗമ്യഭൂദ്ധോജേതുശക്തഃ |
 യഥാചോക്തം | ലുബ്ധഃക്രൂരോ, ലസോ, സത്യഃപ്രമാദിഭിരവശ്വിതഃ |
 മൂഢോയോധാവമന്താചസുഖമേദദ്യാരിപുഃസ്യതഃ ||
 തതോ, സൗയവാദസുദുഗ്ദ്ധപാരരോധംനകരോതിതാവനദ്വദിവനവ
 ത്സുതൽവലാനിഹന്തംസാരസാദയഃസേനാപതയോനിയുജ്യന്താം
 തഥാച | ഭീഷ്മവൽപരിശ്രാന്തംനദ്വദിവനസങ്കലം |
 ഘോരാഗ്നിഭയസംത്രസ്യംക്ഷുൽപിപാസാദൃതംതഥാ ||
 പ്രമത്തംഭോജനദ്വഗുപ്യാധിദൃഭിക്ഷുപീഡിതം |

അസംസ്ഥിതമഭ്രയിഷ്ടംവൃഷ്ടിവാതസമാകലം ||
 പങ്കപാംസുജലാമനംസുപ്രസൂംദസ്യവിഭ്രതം |
 ഏവംഭ്രതംമഹീപാലഃ പരസൈന്യാംവിഷ്യാതയേൽ ||
 അന്യച്ച | അവസ്തുദ്രഭയാൽരാജാപ്രജാഗരകൃതഭ്രമം |
 ദിവാസുപുംസമാഹന്യാന്നിദ്രാപ്യാകലസൈനികം ||
 അതസ്യപ്രമാദിനോബലംഗതപായമാവകാശംദിവാനിശംഘ്നപ
 സ്തുൽസേനാപതയഃ | തമാനഷ്ടിതേചിത്രവണ്ണസ്യസൈനികാഃസേ
 നാപതയശ്ചബഹവോനിഹതാഃ | തതശ്ചിത്രവണ്ണോവിഷ്ണുഃസ്വമ
 ത്രിണംദൂരദർശിനമാഹ, താതകിമിത്യസുദൃഢപക്ഷാക്രിയതേ ? കിംകാപി
 അവിനയോമമാസ്മി ?
 തമാചോക്തം | നരാജ്യംപ്രാപ്തമിത്യേവംവർത്തിതവ്യമസാംപ്രതം |
 ശ്രിയംഹ്യവിനയോഹനരിജരാഭ്രപമിവോത്തമം ||
 അപിച | ദക്ഷഃ ശ്രിയമധിഗമതപപദ്യാശ്രികല്പതാംസുഖമരോഗീച |
 ഉദ്യക്ഷോവിദ്യാനംധർമ്മായശാംസിവിനീതഃ ||
 ഗൃഹ്യോവദൽ | ദേവഭൃണ |
 അവിഭാനപിഭൂപാലോവിദ്യാവൃദ്ധോപസേവയാ
 പരാഹായാമവാപ്ലോതിജലാസന്നതര്യൂഥാ
 അന്യച്ച | പാനംസ്രീമൃഗയാദൃതമത്മദൃഷ്ണമേവചവാദസ്യയോ
 ശ്ചപാദഷ്ട്യംപ്രസന്നാനിമഹീഭജാം ||
 കിഞ്ച | നസാഹസൈകാന്തരസാനുവർത്തിനാ
 നചാപ്യപായോപഹതാന്തരാത്മനാ
 വിഭ്രതയഃശക്തമവാപ്തഭൂഷ്ണിതാഃ
 നയേചശൈയ്യേചവസന്തിസമ്പദഃ ||
 തപയാസ്വബലോത്സാഹ മവലോക്യസാഹസൈകവാസിനാമയോപ
 ന്യസ്യേഷപിമത്രേഷ്വനവധാനംവാക് പാദഷ്ട്യഞ്ചകൃതം, അതോ
 ദുർന്നീതേഃഫലമിദമനുഭവയതേ |
 തമാചോക്തം | ദുർമ്മത്രിണംകമുപയാന്തിനനീതിഭോഷാഃ
 സന്താപയന്തികമപത്യാഭജംനരോഗാഃ
 കംശ്രീൻദപ്യയതികന്നനിഹന്തിമൃത്യുഃ
 കംസ്രീകൃതാനവിഷയാഃപരിതാപയന്തി ||
 അപരഞ്ച | മുദംവിഷ്യാദഃശരദംഹിമാഗമഃ,
 തമോവിവസ്യാൻസുകൃതംകൃതഘ്നതാ
 പ്രിയോപപത്തിഃശുചമാപരംനയഃ,
 ശ്രിയഃസമൃദ്ധാഅപിഹന്തിദുർന്നയഃ ||
 ഇത്യക്തപാതേനമത്രിണാലോചിതംപ്രജ്ഞാഹീനോ, യംരാജാനോചേ
 ത്കഥംനീതിശാസ്ത്രകഥാകൌമുദീംവാഗുക്ലാദിന്യീമിരയതി |
 യതഃ | യസ്യനാസ്തിസ്വയംപ്രജ്ഞാശാസ്ത്രംതസ്യകരോതികിം |
 ലോചനാദ്യാംവിഹീനസ്യദപ്തനഃകിംകരിഷ്യാതി ||
 ഇത്യാലോച്യതൃഷ്ണീസ്ഥിതഃ | അഥരാജാബലാജലിരാഹ, താതഅസ്യ

യഥാപരായ ഇ
 സ്യാലഗ്നാമി
 മത്രേണീകാരഃ |
 യഃ | വേദാസ്യ
 നിയന്ത്യാ
 മത്രീപ്രമന്യേ
 മത്രീനോഭി
 കർണീപ്ര
 രാപരഞ്ച | ആ
 മഹാരാജഃ
 തദത്രവേൽപ്ര
 ചിരേണാലേ
 ല്ലവേലേനതന്ന
 അവിഷ്ണീഷോ
 ന്നേതസ്മഹര
 വേകേനാഗത്വ
 യംരാജാചിത്ര
 ഷ്ട്യതി | രാജാമ
 വേദേസാരസ്യ
 കായമാഹപ്ര
 യതഃ | യഃക
 ല്യാം |
 കാലേഷു
 ക്ഷീഃ |
 അന്യച്ച | ക്ര
 യസ്മൈ
 പ്രിയം
 തിച്ഛയാ
 യതഃ | മുഖഃസ്വ
 കസ്യധീ
 രാജാമ, കഥി
 നരക്ഷേദിതി |
 ലതേലക്ഷ്മീമ
 ന്യമിമച്ഛാ
 തഥരാജാ
 യിതാഃ |
 ക്ഷിന്നാപ്യ
 അപഞ്ച | സ്വ
 അപിച

യം മമാപരാധഃ ഇദാനിം യഥാവ ശിഷ്ടബലസഹിതം പ്രൗഢപുത്രവി
സ്ത്യാചലംഗമാമിതത്രോപദിശഃ | ഗൃഹ്യഃ സ്വഗതം ചിന്തയതി, ക്രിയതാ
മത്ര പ്രതീകാരഃ |

യതഃ | ദേവതാസു ഗുരൗരേഗോഷ്ടരാജസു ബ്രാഹ്മണേഷു ച |
നിയന്തവ്യഃ സദാ കോപോ ബാലപൃഥ്യാ തുരേഷു ച ||

മന്ത്രിപ്രഹസ്യ ബ്രൂതേ ദേവ, മാദൈഷീഃ സമാശ്വസിഹി ശ്രൗണരേവ |
മന്ത്രിണാം ഭിന്നസന്ധാനേ ഭിക്ഷുജാം സന്നിപാതകേ |

കമ്ബ്നിപ്രേക്ഷ്യ തേ പ്രജ്ഞാസുസ്ഥേ കോവാ ന പണ്ഡിതഃ ||

അപരഞ്ച | ആരഭന്തേ പലമേവാജ്ഞാഃ കാമം വ്യഗ്രാഭവന്തി ച |

മഹാരംഭാഃ കൃതധിയസ്മിഷ്ടുന്തി ച നിരാകുലാഃ ||

തദത്ര ദവൽ പ്രതാപാദേവ ഭഗ്ഗം ഭജന്താ കീർത്തി പ്രതാപസഹിതം താമ
ചിരേണ കാലേ ന വിസ്ത്യാചലം നേഷ്ട്യാമി | രാജാഹ, കഥമധുനാ സ്വ
പ്ലബലേന തൽസമ്പദ്യതേ? ഗൃഹ്യോ വദതി, ദേവസർവ്വം ഭവീഷ്യതി, യ
തഃ വിജിഗീഷോ ഭീഷഃ പശ്യത്ര താ വിജയസിദ്ധേരവശ്രം ഭാവിലക്ഷ
ണം തൽസഹസൈവ ഭഗ്ഗ്യാവരോധഃ ക്രിയതാം | പ്രധിതപ്രണിധിനാ
ബകേനാഗത്വ ഹിരണ്യഗർഭസ്യ തൽ കഥിതം, ദേവ, സ്വപ്ലബലഘോ
യം രാജാചിത്രവണ്ണോ ഗൃഹ്യസ്യ മത്രോപഹ്തം ഭേന ഭഗ്ഗ്യാവരോധം കരി
ഷ്യതി | രാജാഹ, സർവ്വജ്ഞകിമധുനാ വിധേയം | ചക്രോ ബ്രൂതേ, സ്വ
ബലേ സാരാസാരവിചാരഃ ക്രിയതാം തൽ ജ്ഞാതാസു വണ്ണവസ്ത്രാഭി
കം യഥാഹം പ്രസാദപ്രദാനം ക്രിയതാം |

യതഃ | യഃ കാകിനീമപ്യപഥപ്രപന്നാം സമുദധരേന്നിഷ്ടുസഹസ്രതു
ല്യാം |

കാലേഷു കോടിഷ്ഠപിമുക്തമസ്മസ്മം രാജസിംഹം നജഹാതി ല
ക്ഷ്മീഃ |

അന്യച്ച | കൃതേ വിവാഹേ വ്യസനേ രിപുക്ഷ്യയേ,
യശസ്സേരേ കമ്ബ്നിമിത്രസംഗ്രഹേ |

പ്രിയം സുനാരിഷ്ടനരേഷു ബാസ്യവേഷ്ഠ
തിവൃയോനാസ്മിനരാധിപാഷ്ടസു ||

യതഃ | മൂഢഃ സ്വപ്ലവ്യ യത്രാസാൽ സർവ്വനാശം കരോതി ഹി |

കഃ സുധീഃ സന്ത്രജേൽ ദാസ്യം ശുക്ലസ്യേ വാതി സാധപസാൽ ||

രാജാഹ, കഥമിഹ സമയേ അതിവൃയോ യുജ്യതേ ഉക്തഞ്ച ആപദന്ധ
നം രക്ഷേതിതി | മന്ത്രിബ്രൂതേ, ശ്രീമതഃ കഥമാപദഃ? രാജാഹ, കദാചിച്ഛ
ലതേ ലക്ഷ്മീഃ മന്ത്രിബ്രൂതേ, സഞ്ചിതാത്ഥോ വിനശ്രുതി | തദ്ദേവ കാല്പ
ണ്യം വിമുച്യ ഭവാനാമം പ്രാപ്തം പരസ്ത്രിയന്താം |

തഥാ ചോക്തം | പരസ്തരജ്ഞാഃ സംഘ്യാസ്യ ക്തം പ്രാണാൻ സുനി
ശ്ചിതാഃ |

കുലീനാഃ പുജിതാഃ സമൃക്ഖവിജയനേതരിഷ്ടൻ ബലം ||

അപരഞ്ച | സ്വഭാഃ ശീലസമ്പന്നാഃ സംഹതാഃ കൃതനിശ്ചയാഃ |

അപി പഞ്ചശതം ശ്രോണിപ്ലന്തിരിപവാഹിനീം ||

കിഞ്ച | ശിഷ്യേരപ്രവിശേഷേജ്ജഹ്വശക്തനായകഃ |
 തൃജ്യതേകിംപനന്നാന്നൈയ്യശ്ചാപ്യാത്മംഭരിന്നരഃ ||
 യതഃ | സത്യംശൈത്യംഭയാത്യാഗോന്വപണ്യൈതേമഹാഗുണാഃ |
 ഏഭിമുക്തോമഹീപാലഃപ്രാപ്തോതിവവാച്യതാം ||
 റംഭുശിപ്രസ്മാവരമാത്യാസ്മാവദേവപുരസ്കൃതപ്യാഃ ?
 തഥാചോക്തം | യോയേനപ്രതിബുദ്ധഃസ്യാൽസഹതേനോഭയോപ്യ
 യീ |

സുവിശേഷോനിയോക്തവ്യഃപ്രാണേഷു ചധനേഷുച ||
 യതഃ | ധൃതഃസ്രീവാശിശ്രുയ്സ്മമതിനഃസ്മമഹീപതഃ |
 അനീതിപവനഃക്ഷിപുഃകായ്യാഞ്ചൈസസിമജ്ജതി ||
 ശ്രൗണദേവ |

ഹഷ്ടകോഡൗസമൗയസ്യശാസ്ത്രാന്തേപ്രത്യയസ്യഥാ |
 നിത്യാദൃത്യാനപേക്ഷാചയസ്യസ്യാൽധനദാധരാ ||
 യേഷാംരാജ്ഞാസഹസ്യാതാമുപചയാപചയൗശ്രവം |
 അമാത്യാഇതിതാൻരാജാനാവമന്ത്രേൽകദാചന ||
 യതഃ | മഹീഭജോമദാസസ്യസംകീർണ്ണസ്യവദന്തിനഃ |
 സ്തചതോഹികരാലംബഃസസുഹൃൽചിരചേഷ്ടിതം ||
 അഥാഗത്യപ്രണമ്യമേഘലഭ്യാബ്രൂതേ,ദേവദൃഷ്ടി പ്രസാദംകരു,ഇ
 ഭാനീംവിപക്ഷോദുഗ്ദ്ധദാരിവർത്തതേ,തൽ ദേവപാദാഭേശാൽ വഹി
 ന്നീംസ്യത്യസ്വവിക്രമംഭഗ്യാമിതേന ദേവപാദാനാമാ നൃണ്യമുപഗ
 ഛാമി | ചക്രാബ്രൂതേ,മൈവംയമിവഹിന്നീസ്യത്യയോഡപ്യം തദാദു
 ഗ്ദ്ധാശ്രയണമേവനിഷ്ഠയോജനം |
 അപരഞ്ച | വിഷമോഹിയഥാനക്രഃസലിലാനിഗ്ഗതോ,വശഃ |
 വനാൽവിനിഗ്ഗതഃശ്രുരഃസിംഹോപിസ്യാൽസുഗാലവൽ ||
 ദേവസ്വയംഗതാദൃശ്രതാംയുധം |

യതഃ | പുരസ്കൃത്യബലംരാജായോധയേദവലോകയൻ |
 സ്വാമിനാധിഷ്ഠിതഃശോപികിംനസിംഹായതേശ്രവം ||
 അഥതേസദ്വേദുഗ്ദ്ധദാരംഗതാമഹാഹവംകൃതവന്തഃ അപരേദ്വയ്യി
 ത്രവണ്ണോരാജാഗ്രപ്രമുവാച,താതസ്വപ്രതിജ്ഞാതമധുനാനിദ്വാഹയ
 ഗ്രഹ്യോബ്രൂതേദേവശ്രൗണതാവൽ |

അകാലസഹമത്വപ്ലമുപ്ലവ്യസനിനായകം |
 സുഗുപുംഭീരുയോധഞ്ചദുഗ്ദ്ധവ്യസനമുച്യതേ ||
 തത്താവദത്രനാസ്തി |

ഉപജാപഃചിരാഭോധോ,വസ്തുനസ്മീപ്രപൃശ്ഷഃ |
 ദുഗ്ദ്ധസ്യലംഘനോപായാശ്ചതപാരഃകമിതാഇമേ ||
 അത്രയഥാശക്തികിയതേയതഃകണ്ണേകഥയതി |
 ഏവമേവതതോ,നഭിതഏവദാസ്തുരോചതുഷ്പപി ദുഗ്ദ്ധദാരേഷുവൃത്തേ
 യുദ്ധേദുഗ്ദ്ധാദ്വന്തരഗ്രഹേഷേപകദാകാകൈരഗ്നിന്നീക്ഷിപുഃ തതോഗ്ര
 ഹീതംഗ്രഹീതംദുഗ്ദ്ധമിതികോലാഹലംശ്ര,തപാസദ്വതഃ പ്രഭീഷാഗ്നിമവ

മേകൃതാജമസൈ
 മിഃ | സുമതിനഃ
 കാപ്യകാലേയ
 രാജമാസസ്യഭ
 സോപതിനഃ
 മന്യാസസോ
 സി | മധുനാ
 ക്ഷ,അത്യപു
 രിക്ത്യസി | സ
 യാൽചത്രാക
 ദുഗ്ദ്ധാധികരിമ
 ത്വ | അപരാച
 മന്യാസമേവ
 ദ്വ | സാരസ
 യദിസമ
 ഭയമിതിയ
 അഥമരണ
 കിമിതിധ
 അഗ്ച് | ദേവ
 ജായതേപ
 സ്വാമുമാന
 രാജാഗാ
 ദേവസ്വസ്വ
 യതഃ | പ്രത്യ
 അധ
 അപരഞ്ച | ന
 ഉദേത്യഭി
 അഥകക്കണ്ണ
 തദാസവരമു
 പു | അഥക
 സേനാമേവ
 വിദിദ്വപ്രാപ
 അദ്വ | ഗ്രാഹ
 യാഷഗമ | അ
 വൻസാരസ
 ഉത്തേയന്ത | ദ
 വിഷ്ണോ
 വിഷ്ണുഞ്ചാപ
 വളമാസസ്വ |

ലോകരാജമംസംസൈനികാദൃഗ്വാസിനശ്ചസതപരംഹ്രദം പ്രവി
ഷ്ടാഃ |

യതഃ | സുമന്ത്രിതംസുവിക്രാനംസുധൃഡംസുപലായിതം |

കായ്കാലേയഥാശക്തികയ്യാനതൂവിചാരയെൽ ||

രാജമംസംസ്വഭാവാനന്ദഗതിഃ സാരസംഭിതീയശ്ചചിത്രവണ്ണസ്യ
സേനാപതിനാകുക്കുടേനാഗത്യവേഷ്ടിതഃ | ഹിരണ്യഗർഭഃസാരസമാ
ഹ,സാരസസേനാപതേമമാനരോധാഭാത്മാനംകഥം പ്രാപാദയിഷ്യ
സി? തഥധുനാഗന്തംശക്തഃതൽ കൃതപാജലംപ്രവിശ്യാത്മാനംപരിര
ക്ഷ,അസ്മൽപത്രംചൂഡാമണിനാമാനം സർവ്വജനസമ്മത്യാരാജാനംക
രിഷ്യസി | സാരസോബ്രൂതേ,ദേവനവകവ്യമേവംഭൂഃ സഹംവചഃ
യാവൽചന്ദ്രാക്ഷൈദിവിതിഷ്യാതഃ താവൽവിജയതാംദേവ,അഹംദേവ
ദൃഗ്യാധികാരിമന്ദാംസാ സൃഗ്വിലിപ്തേനചാര വർത്തനാ പ്രവിശതുശ
ത്രഃ | അപരംചഭാതാക്ഷമിഗുണഗ്രാഹീസ്വാമീഭൂഃഖേനലഭ്യതേ | രാജാ
ഹ,സത്യമേവൈതൽ കിംതുശുചിദ്ദക്ഷിണ,നരകശ്ചജാനേദൃത്യാപിദൃ
ല്ലഭഃ | സാരസോബ്രൂതേ,ശ്രൗണദേവ |

യദിസമരമപാസ്യനാസ്തിമൃത്യോ,
ദ്യമിതിയുക്തമിതോ,നൃതഃപ്രയാതും |
അഥമരണമവശ്രമേവജന്തോഃ,
കിമിതിമുധാമലിനംയശഃക്രിയതേ ||

അഗ്രച്ച | ദവേന്ദ്രിൻപവനോൽദ്രാന്തവീചിവിഭ്രമഭംഗുരേ |
ജായതേപുണ്യയോഭഗനപരാത്മജീവിതവ്യയഃ ||
സ്വാമ്യമാത്യശ്ചരാഷ്ട്രഞ്ചദൃഗ്ഭോഭോവേലംസുഹൃൽ |
രാജാംഗാനിപ്രകൃതയഃപൈശ്വരാണാംശ്രൗണയോപിച ||

ദേവതചഞ്ചസ്വാമീസർവ്വമാരക്ഷണീയഃ |
യതഃ | പ്രകൃതിഃസ്വാമിനംത്യക്ത്വാസമൃദ്ധാപിനജീവതി |
അപിധന്തരിവൈദ്യഭൂഃകിംകരോതിഗതായുഷി ||
അപരഞ്ച | നരേശേജീവലോകോ,യംനിമീലതിനിമീലതി |

ഉദേത്യഭീയമാനേചരവാവിവസരോരുഹം ||

അഥകുക്കുടേനാഗത്യരാജമംസസ്യശരീരേവരതരനവാഘാതഃ കൃതഃ |
തദാസതപരമപസ്യത്യസാരസേനസ്വദേഹാന്തരിതോ രാജാജലേക്ഷി
പുഃ | അഥകുക്കുടൈൻപ്രവഹാരജജ്ജ്വരീകൃതേനസാരസേന കക്ഷട
സേനാബഹുശോഹതാഃപശ്ചാൽസാരസോപിചഞ്ച പ്രഹാരേണ
വിഭിദ്യപ്രാപാദിതഃ || അഥചിത്രവണ്ണാദൃഗ്പ്രവിശ്യാദ്ദൃഗ്വാവസ്ഥി
തംപ്രോഹയിതാവന്ദിദിജ്ജ്വയശ്ചൈവരാന്ദിതഃ സ്വസ്സന്ധാ
വാരംജഗാമ | അഥരാജപുത്രൈരുകുതംതസ്തിൻ രാജവേലേസപുണ്യ
വാൻസാരസഹൃവയേനസ്വദേഹത്യാഗേനസ്വാമിരക്ഷിതഃ |

ഉക്തഞ്ചൈതൽ | ജനയന്തിസുതാൻഗാവഃസർവ്വഹൃവഗവാകൃതീൻ |

വിഷ്ണോണോല്ലിഖിതസ്സന്ധംകാചിദേവഗവാംപതിം ||

വിഷ്ണുശമോവാച,സതാവൽവിദ്യാധരീപരിജനഃ സ്വഗ്വസുഖമനഭ
പതുമഹാസതഃ |

തഥാചോക്തം | ആഹവേഷ്ട്യചയേശ്രോശാസ്വാമൃതേമത്വക്രമേണീവിതാഃ |
 ഭതൃദക്താഃ കൃതജ്ഞാശ്ചതൈനരാഃ സ്വഗ്ഗ്യാമിനഃ ||
 യത്രതത്രഹതഃ ശ്രോശശ്രോദിഃ പരിവേഷ്ടിതഃ |
 അക്ഷയാൻപദഭേദോകാൻയദിക്ലൈബ്ബം നഗഹരതി ||

അപരമപ്യേവമസ്മു |
 വിഗ്രഹഃ കരിതരംഗപത്തിദിഃ നോകദാപിഭവതാം മഹീഭജാം |
 നീതിമന്ത്രപവനൈഃ സമാഹതാഃ സംശ്രയന്തുശിരിഗഹപരം ഭവിഷഃ ||
 ഇതിവിതോപദേശേ നീതിശാസ്ത്രേ വിഗ്രഹോനാമതൃതിയഃ പരിഭേദഃ |

അഥചതുർത്ഥാഗഃ സന്ധിഃ |

പുനഃ കഥാരംഭകാലേ രാജപുത്രൈരുകൃതം ആയുവിഗ്രഹഃ ശ്രുതോ, സ്തു
 ദിഃ സന്ധിരധുനാഭിധീയതാം | വിഷ്ണുശമ്നോക്തം ശ്രോയതാം, സന്ധി
 മപികഥയാമിയസ്മായമാദ്യഃ ശ്ലോകഃ ||

പൃത്തേമഹതിസംഗ്രാമേ രാജേണാന്നിഹതസേനയോഃ |
 സേനയാദ്യാം ഗുപ്രചക്രാദ്യാം വാചാസന്ധിഃ കൃതഃ ക്ഷണാൽ ||
 രാജപുത്രാഽഽപഃ കഥമേതൽ ? വിഷ്ണുശമ്നാകഥയതി, തതസ്യേന രാജ
 ഹംസേനോക്തം, കേനാസ്മൽ ദുഗ്ഗേനിക്ഷിപ്യാഗ്നിഃ കിംപാരക്രമനകിം
 ബാസ്മൽ ദുഗ്ഗ്വാസിനാകേനാപിവിപക്ഷപ്രയുക്തേന ? ചക്രാബ്രൂ
 തേ, ഭേദഭവതോനിഷ്ഠാരണബന്ധുരസൗമേഘവർണ്ണഃ സപരിവാ
 രോനദൃശ്യതേതമന്ത്രേതസ്യൈവവിചേഷ്ടിതമിദം | രാജാക്ഷണംവി
 ചിന്ത്യാഹ, അസ്മിതാവഭേദമമദദ്വൈവമേതൽ |

തഥാചോക്തം | അപരാധഃ സഭേവസ്യനപനമന്ത്രിണാമയം |
 കായുഃ സുചരിതം ക്വാപിഭൈവയോഗാൽ വിനശ്രുതി ||
 മന്ത്രിബ്രൂതേ, ഉക്തമേവൈതൽ |
 വിഷ്ണുമാംഹിദശാം പ്രാപ്യഭൈവംഗം യതേനരഃ |
 ആത്മനഃ കമ്ഭോഷാംശ്ചനൈവജാനാത്വപണ്ഡിതഃ ||
 അപരഞ്ച | സുഹൃദാംഹിതകാമാനാം യോവാക്യം നാഭിനദതി |
 സകൃമ്നവദുബ്ധിഃ കാഷ്ടാൽ ഭ്രഷ്ടോ വിനശ്രുതി ||
 അന്വച്ച | രക്ഷിതപുംസദവാക്യം വാക്യാൽ ഭവതിനാശനം |
 ഹംസാദ്യാം നീയമാനാദ്യാം കൃമ്സ്യപതനം യഥാ ||

രാജാഹകഥമേതൽ ? മന്ത്രികഥയതി, അസ്മിമഗധഭേദശേഖരേപ്ലോപ്ലവാഭി
 ധാനംസരഃ തത്രചിരം സങ്കടവികടനാമാനൗഹംസൗനിവസതഃ, ത
 യോമ്മിത്രം കംബുഗ്രീവനാമാകൃമ്സ്യപ്രതിവസതി | അഥാഹകദാധീവ
 ദൈരരാഗത്വതത്രോക്തം, യദത്ര അസ്മാഭിരദ്യാഷിതപ്രാതമ്സ്യകൃമ്നാ
 ദയോപ്യാപാദധിതപ്യാതദാകണ്ഠകൃമ്നോഹംസാവാഹ, സുഹൃദൗ
 ശ്രുതോ, യംധീവരാലാപഃ അധുനാകിം മയാകന്തപ്യം? ഹംസാവാഹതഃ

കഥാശ്ചൈവ
 മൈവയതേ
 മഥമേതൽ | അ
 ചാപൈതേ
 തഥാമൃതം കഥ
 വിവേഷ്ടിതം
 നഗഹരതി
 ചാശ്ചൈവ
 മതിനാമത്വേ
 ഗന്ധം | തദ്
 നോക്തം |
 യദേവിന
 ഇതിവിത
 തതഃ പ്രാപ്യ
 സ്ഥിതം തതോ
 വിഷ്ണുഃ | യദേ
 ബ്രഹ്മി | അ
 മിതമതിയതാം
 ച, സമേഗമ
 മശ്ചൈവ
 യഃ സേവതി
 കഥയാമേ
 സുഖേനഗന്ധ
 ഉപായം
 പശ്യതഃ
 കൃമ്സ്യപ്രതിക
 ന്വപ്യതേ
 സ്യപ്യക്ഷിന്ത്യാ
 ഭോകാശനാ
 തഃ ഹംസരഃ
 ഹംസാവാഹ
 ദൈരരാഗത്വ
 ശ്ചൈവ
 കഥാശ്ചൈവ
 അശ്ചൈവ
 നഗഹരതി
 തതഃ പ്രാപ്യ
 കൃമ്സ്യപ്രതി
 കഥയാമേ

ജ്ഞായതാം,പുനസ്യാവൽപ്രായുദ്ദചിതംതൽ കർത്വംകൃമ്മാബ്രൂതേ
മൈവംയതോദൃഷ്ട്യതികരോഹമത്ര |

തഥാചോക്തം | അനാഗതവിധാതാചപ്രത്യുല്പന്നമതിസ്മഥാ |

ചാവേതൗസുഖമേദേയതേയൽഭവിഷ്യാവിനശ്രുതി ||

താവഹതുഃകഥമേതൽ ? കൃമ്മഃകഥയതി,പുരാസ്സിന്നേവസരസിദ്ധ്യവം
വിധേഷുധീവരേഷു ഉപസ്ഥിതേഷുമത്സ്യത്രയേണാലോചിതം, തത്രാ
നാഗതവിധാതാനാമൈകോമത്സ്യഃ,തേനാലോചിതം, അഹംതാവൽജ
ലാശയാന്തരംഗശാമീത്യക്ഷാഹ്രദാന്തരംഗതഃഅപരേണപ്രത്യുല്പന്ന
മതിനാമ്ലാമത്സ്യനാഭിഹിതംഭവിഷ്യാഭന്മപ്രമാണാഭാവാൽ കത്രമയാ
ഗതവ്യം ? തദുല്പന്നേയഥാകാത്മം തദനുഷ്ഠേയം,തതോയത്ഭവിഷ്യാ
ണോക്തം |

യദഭാവിനതൽഭാവിഭാവിചേന്നതദന്ദ്രഥാ |

ഇതിചിന്താവിഷ്ണുഘോഷായമഗദഃകിംനപീയതേ ||

തതഃപ്രാതജ്ജ്യാലേനവേദഃ പ്രത്യുല്പന്നമതിമൂർത്തവദാന്താനംസന്ദൃ
സ്ഥിതഃ,തതോജാലാഭപസാരിതോയഥാശക്ത്യൻപ്ലത്യഗദീരംനീരം പ്ര
വിഷ്ടഃ | യത്ഭവിഷ്യാശ്ചധീവരൈഃപ്രാപ്തോവ്യാപാദിതഃ | അതോഹം
ബ്രവീമി | അനാഗതവിധാതേത്യാദി || തൽയഥാഹമന്ദ്രഹ്രദംപ്രാപ്തോ
മിതഥാക്രിയതാം | ഹംസാവഹതുഃ ജലാശയാന്തരേപ്രാപ്തേതപകശ
ലം,സ്ഥലേഗശരതസ്യേകോവിധിഃ ? കൃമ്മഃആഹ,യഥാഹംഭവത്യാംസ
ഹആകാശവൽനായാമിതഥാവിധിയതാം | ഹംസൌബ്രൂതഃ കഥമുപാ
യഃസംഭവതി ? കമരേപോവദതി,യുവാദ്യാംചഞ്ചുധൃതംകാഷ്ടുഖണ്ഡമേ
കംമയാമുഖേനാവലംബ്യഗതവ്യം,യുവയോഃ പക്ഷുബലേനമയാപി
സുഖേനഗതവ്യം | ഹംസൌബ്രൂതഃസംഭവത്യേഷ്ഠപായഃകിന്ദ്ര |

ഉപായംചിന്തയൻപ്രാജ്ഞോഹൃപായമപിചിന്തയേൽ |

പശ്രുതോവകമുഖസ്യ,നകലൈർക്ഷിതഃപ്രജാഃ ||

കൃമ്മഃപുരതികഥമേതൽ ? തൌകഥയതഃ,അസ്യുത്തരപഥേമദ്രപ്രകൃട
നാമ്ലിപദ്മേതേമഹാൻപിപ്പലവൃക്ഷഃ തത്രാനേകൈകാനിവസന്തി,ത
സ്യവൃക്ഷസ്രാധസ്ഥവിവരേ സപ്തോബാലാപത്യാനിവാദതി അഥ
ശോകാത്നാനാംബകാനാംവിലാപംശ്രുതപാകേനചിൽബകേനാഭിഹി
തംഹൃവംനകരതയുയംമത്സാനുപാദായനകലവിവരാദാരദ്രസപ്തവി
വരംയാവൽപംക്തികൃമേണവികിരത | തതസ്യഭാഹാരലുണ്ണൈന്നക
ലൈരാഗത്യസപ്തോദൃഷ്ട്യഃ സ്വഭാവദേപ്തോൽ വ്യാപാദയിതവ്യ
ശ്ച,തഥാനുഷ്ഠിതേതദ്യത്തം | തതസ്യത്രവൃക്ഷേനകലൈർകശാബ
കാരാവഃശ്രുതഃപശ്ചാൽതേവൃക്ഷമാരുഹ്യവേകശാബകാൻഖാദന്തിസ്യ
അതആവാംബ്രൂവഃ, ഉപായംചിന്തയന്നിത്യാദിആവാദ്യാം നീയമാനം
ത്ഥാമവലോക്യലോകൈഃകിംചിൽവക്തവ്യമേവ | തദാകണ്ഠയദിതമു
ത്തരംഭാസ്യസിതഭാതപന്മരണംതൽ സമ്വഥാഹ്രൈവസമീയതാം | കൃ
മ്മോവദതി,കിമഹമപ്രാജ്ഞഃ ? നാഹമുത്തരംഭാസ്യാമിക്വിമപിനവക്ത
വ്യം | തഥാനുഷ്ഠിതേതഥാവിധംകൃമ്മമാലോക്യസദ്വേഗോരക്ഷകഃ പ

ശ്വാൽ ധാവന്തിവദന്തിച | കശ്ചിത് വദതിയദ്വയംകൃമഃ പതന്തിതദാ
 ത്രൈവപക്തവാദിതദ്വഃ, കശ്ചിത് വദതിഅത്രൈവദധോവാദിത
 വ്യോ,യംകശ്ചിത് വദതിഗൃഹംനീതപാദക്ഷണീയ ഇതിതദചനംശ്ര
 ത്വാസക്തമഃകോപാവിഷ്ടോവിസ്മൃതപുച്ഛസംസ്കാരഃപ്രാഹ,യഷ്ട്യാദിദ്
 സ്തദക്ഷിതവൃഥിതിവദനേവ പതിക്കസ്യെദ്വാപാദിതശ്ച,അതോ,ഹം
 ബ്രവീമി,സുഹൃദാംഹിതകാമാനാമിത്യാദി | അഥപ്രണിധിബ്കസ്യത്രാ
 ഗത്വഉവാച, ദേവപ്രാഗേവമയാനിഗദിതം, ദുഗ്ഗൃഹോധനം ഹിപ്രതീ
 ക്ഷണംകർത്തവ്യമിതിതച്ചയഷ്ട്യാദിനക്രമം, തദനവധാനസ്യ ഫലമനു
 ഭൂതമിതി ദുഗ്ഗൃദാഹോമേഘവണ്ണേനവായസേന ഗൃഹ്യപ്രയുഷേനക്ര
 തഃ | രാജാനിശ്വസ്യാഹ, |

പ്രണയാദപകാരാൽവായോവിശ്വസിതിശത്രുഷു |
 സസുപുഹവവൃക്ഷാഗ്രാൽപതിതഃപ്രതിവെദ്വ്യതേ ||

പ്രണിധിരവാച,ഇതോദുഗ്ഗൃദാഹംവിധായയദാഗഗതോമേഘവണ്ണ
 സുദാചിത്രവണ്ണേന പ്രസാദിതേനോക്തംഅയംമേഘവണ്ണോ,ത്ര ക
 പ്ലൂരചീപരാജ്യദിഷ്ടിച്ചതാം |

തഥാചോക്തം | കൃതകൃത്യസ്യദൃത്യസ്യകൃതംനൈവപ്രണാശയേൽ |
 ഫലേനമനസാവാചാ ദൃഷ്ട്യാചൈനംപ്രഹഷ്ടയേൽ ||
 ചക്രവാകോബ്രൂതേതലുരപ്രണിധിരവാച,തതഃപ്രധാനമന്ത്രിണാഗൃ
 ഹേപ്രണാദിഹിതംദേവനേദമുചിതംപ്രസാദാനന്ദംകിമപിക്രിയതാം |
 യതഃ | അവിചാരയതോയുക്തികഥനംതുഷഖണ്ഡനം |

നീചേഷുപക്രമംരാജൻവാലുകാസപിവമുക്രിതം ||
 മമതാമാസുദേനീചഃകദാപിനകർത്തവ്യഃ |
 തഥാചോക്തം | നീചഃശ്ലാഘ്യപദംപ്രാപ്യസ്വാമിനംഹന്തുമിഹതി |

മുഷികോപ്യാശ്രതാംപ്രാപ്യമുനിംഹന്തംഗതോയഥാ ||
 ചിത്രവണ്ണഃപുഷതികഥമേതൽ ? മന്ത്രികഥയതി,അസ്മിഗോതമസ്യമ
 ഹഷ്ട് സുപോവനേമഹാതപാനാമമുനിസ്യത്രതേനമുനിനാകാകേന
 നിയമാനോമുഷികശാഖകോദൃഷ്ടഃ | തതഃസ്വഭാവദയാത്മനാനേന
 മുനിനാനീവാദകണഃസംവദിതഃ | തതോവിലാളസുംമുഷികംഖാദി
 തുമനഃധാപതിതമവലോക്യമുഷികസ്യ,മുനേഃക്രോഡേപ്രവിവേശ |
 തതോമുനിനോക്തം,മുഷികതപംമാജ്ജാരോദവതതഃ സവിലാളഃകുക്കരം
 ദൃഷ്ട്യാപലായതേ | തതോമുനിനോക്തംകുക്കരാൽവിദൈഷിതപമേവകു
 ക്കരോദവസചകുക്കരോപ്യാശ്രാൽവിദൈതിതതസ്യേനമുനിനാ കുക്ക
 രോപ്യാശ്രഃകൃതഃ|അഥനംപ്രാശ്രംമുനിമുഷികോ,യമിതിപശ്രുതി | അഥ
 തംമുനിംദൃഷ്ട്യാപ്യാശ്രംചസദ്വേവദന്തി,അനേനമുനിനാ മുഷികോപ്യാ
 ശ്രതാംനീതഃ | ഏതമത്രതാസപ്യാശ്രോ,ചിന്തയൽ,യാവദനേനമുനി
 നാസ്ഥാതപ്തംതാവദിദംമേ സ്വരൂപാഖ്യാനമ കീർത്തികരം നപലായി
 ഷ്ട്തേമുഷികഇത്യാലോച്യതം മുനിംഹന്തംഗതഃ | തതോമുനിനാതൽ
 ജ്ഞാതപാപനമുഷികോദവഇത്യക്തപാമുഷികമുപക്രമഃ | അതോഹം
 ബ്രവീമിനീചഃശ്ലാഘ്യപദമിത്യാദി|അപരഞ്ചസുകരമിദമിതിനമന്തപ്തം

ശ്വാൽ ധാവന്തിവദന്തിച | കശ്ചിത് വദതിയദ്വയംകൃമഃ പതന്തിതദാ
 ത്രൈവപക്തവാദിതദ്വഃ, കശ്ചിത് വദതിഅത്രൈവദധോവാദിത
 വ്യോ,യംകശ്ചിത് വദതിഗൃഹംനീതപാദക്ഷണീയ ഇതിതദചനംശ്ര
 ത്വാസക്തമഃകോപാവിഷ്ടോവിസ്മൃതപുച്ഛസംസ്കാരഃപ്രാഹ,യഷ്ട്യാദിദ്
 സ്തദക്ഷിതവൃഥിതിവദനേവ പതിക്കസ്യെദ്വാപാദിതശ്ച,അതോ,ഹം
 ബ്രവീമി,സുഹൃദാംഹിതകാമാനാമിത്യാദി | അഥപ്രണിധിബ്കസ്യത്രാ
 ഗത്വഉവാച, ദേവപ്രാഗേവമയാനിഗദിതം, ദുഗ്ഗൃഹോധനം ഹിപ്രതീ
 ക്ഷണംകർത്തവ്യമിതിതച്ചയഷ്ട്യാദിനക്രമം, തദനവധാനസ്യ ഫലമനു
 ഭൂതമിതി ദുഗ്ഗൃദാഹോമേഘവണ്ണേനവായസേന ഗൃഹ്യപ്രയുഷേനക്ര
 തഃ | രാജാനിശ്വസ്യാഹ, |

ശ്രൗണ | ഭക്ഷയിതാബഹുനമത്യാൻഉത്തമാധമമധ്യമാൻ |
അതിലോഭാൽവെകുപശ്ചാൽഗുരുഃകക്ഷടകഗ്രഹാൽ ||

ചിത്രവണ്ണഃപൃഷ്ഠതികഥമേതൽ? മന്ത്രികഥയതി,അന്ധിമാളവദേശേ
പത്മഗർഭനാമധേയംസരഃതന്ത്രൈകോവൃദ്ധോബകഃ സാമന്ത്രിഹീനഃ
ഉചിഗമിവാത്മാനംഭവ്യായിതാസ്വിതഃ | സചകേനചിൽകുളീരേണദ
ഷ്ടഃപൃഷ്ഠശ്ചകിമിതിഭവാനത്രാഹാരത്യാഗേനതിഷ്ഠതി? ബകേനോക്തം
മത്യാമമജീവനഹേതവഃതേകൈവശൈർരാഗത്യാപാദിതപ്രാഇതി
വാത്മാനഗരോപാനേമയാശ്രുതാ, അതോ വർത്തനാഭാവോഭവസ്തു
ന്മരണമുപസ്ഥിതമിതിജ്ഞാതപാത്രഹാരേപ്രനാദരഃ കൃതഃ | തതോമ
ശ്വൈരാലോചിതം, ഇഹസമയേതാവഭൂപകാരക ഏവായംലക്ഷ്യതേ
തദയമേവയഥാകർതവ്യംപൃഷ്ഠതാം |

തഥാചോക്തം | ഉപകത്രാരിണാസന്ധിൻമിത്രേണാപകാരിണി |

ഉപകാരാപകാരൗഹിലക്ഷ്യംലക്ഷണമേതയോഃ ||

മത്യാഊഷഃ | ഭോവകകോത്രരക്ഷണോപായഃ? ബകോബ്രൂതേ,അ
ന്ധിരക്ഷണോപായഃ ജലാശയാന്തരാശ്രയണം തത്രാഹമേകൈക
ശോയഷ്ഠാൻനയാമി | മത്യാഊഹരേവമസ്യ, തതോ, സൌഖ്യകന്യാ
ന്മത്യാനേകൈകശാനിതാഖാദതി, അനന്തരം കുളീരസ്യമുവാച, ഭോ
വകമാമപിതത്രനയ, തതോബകോപൃച്ഛ കുളീരമാംസാന്മിസാദരം
തന്നിതാസ്ഥലേപൃതവാൻ | കുളീരോപിമത്യാകണ്ടകാകീണ്ണംതൽസ്ഥ
ലമാലോക്യാചിന്തയൽ, ഹാഹതോസ്തിമദഭാഗ്യഃഭവതു ഇദാനീംസമ
യോചിതംപ്രവഹരിഷ്യാമി |

യതഃ | താവൽഭയാൽവിഭേദപ്യംയാവൽഭയമനാഗതം |

ആഗതന്ത്രഭയംവികൃപ്രഹർഷമദീതവൽ ||

അപരഞ്ച | അഭിയുക്തോയദാപശ്രുൽനകിഞ്ചിഡിതമാത്മനഃ |

യുദ്ധമാനസ്യദാപ്രാജ്ഞേകാശ്രിയതേരിപുണാസഹ, ||

അബ്രൂ | യത്രായുദ്ധേപ്രവോളതുഃയുദ്ധജീവിതസംശയഃ |

തംകാലമേകംയുദ്ധസ്യപ്രവദന്തിമനീഷിണഃ ||

ഇത്യാലോചുക്തീരസ്യസൃഗ്രീവാചിമേദേ, സബകഃ പഞ്ചതപംഗതഃ |
അതോഹംബ്രവീമി, ഭക്ഷയിതാബഹുനമത്യാനിത്യാദി | ശ്രൗണതത
ശ്ചിത്രവണ്ണോവദൽമന്ത്രിൻതാവൽമയൈതദാലോചിതമസ്മി, അത്രാ
വസ്ഥിതേനമേഘവണ്ണേന രാജായാവന്തിവസ്തുനി കപ്ലൂരദീപ
സ്ത്യാത്തമാനിതാവന്ത്രസ്തുക മൂപനേതപ്യാനിതേനാസ്യാദിമഹാ സു
വേനവിസ്യാചലേസ്ഥാതപ്യം | ഭൂരദർഭീവിഹസ്യാഹ, ഭേവ |
അനാഗതവതീംചിന്താംകൃതപായസ്യപ്രഹൃഷ്ഠിതി |

സതിരസ്താരമാപ്ലോതിഭഗഭാസോഭിജോയഥാ ||

രാജാഹ, കഥമേതൽ? മന്ത്രികഥയതി, അന്ധിഭേവീകോടരനാഗ്നിനഗരേ
ഭേവശമാനാമബ്രാഹ്മണഃ, തേനമഹാവിഷ്ണുവസങ്കാന്ത്രാംസക്തപു
ണ്ണശരാവൈകഃപ്രാപ്തഃ, തമാദായാസൌകംഭകാരസ്യദാസ്യപുണ്ണമ
സ്യവൈകഭേദേരൗദ്രേണാകുചിതഃസുപുഃതതഃസക്തരക്ഷാത്മഹ

സ്യേദസൈകംആദയാചിന്തയൽ, യദ്യഥ സകൃശരാവംവിക്രിയ
 ദശകപദ്കാൻപ്രാപ്താമി, തദാത്രൈവതൈഃ കപദ്കൈഃഘടശരാവാദി
 കമുപക്രിയഅനേകയാവുലൈസ്യ, ഡനൈഃപുനഃ പുനഃ പൂഗവസ്രാ
 ദികമുപക്രിയവിക്രിയലക്ഷസംഖ്യാനിധനാനിക്രതാവിവാഹചതുഷ്ട
 യംകരിഷ്യാമി|അനന്തരംതാസുപതീഷ്ണരൂപയൗവനവതിയാതസ്യ
 മധികാനരാഗംകരിഷ്യാമി|സ്വപത്നോയദാദന്ദംകരിഷ്ണന്തിതദാകോ
 പാകലോ, ഹംതാലഗുഭേനതാഡയിഷ്യാമിതുദിധായലഗുഡഃ ക്ഷി
 പൂഃതേനസകൃശരാവശ്യാസ്തേതോദാസോനിച ബഹുനിദഗാനി |
 തതസ്യേനശോചുനാഗതേനകംഭകാരേണതഥാവിധാനിദഃസോന്യാ
 വചോക്യബ്രാഹ്മണസ്മിരസ്യതോ മസേപാൽബഹിഷ്ണതശ്ചഅതോ
 ഹംബ്രവീമിഅനാഗതവതിംചിന്താമിത്വാദി | തതോരാജാരഹസിഗു
 ഡ്രമുവാച, തായഥാകർത്തവ്യംതഥോപദിശഗ്രേപ്രോബ്രൂതേ |

മദോധതസ്യന്ത്രപതേഃസങ്കീർണ്ണസ്യവദന്തിനഃ |

ഗമന്ത്യന്മാഗ്നയാതസ്യനേതാരഃഖലുവാചൃതാം ||

ശുണദേവകിമസ്മാദിബ്ബലഭ്യാൽദുഗ്ഗംഭഗംനകിന്ദ്രതവപ്രതാപാധി
 ഷ്ടിതേനഉപായേനരാജാഹദവതാമുപായേന | ഗുപ്രോബ്രൂതേ. യദ്യ
 സ്മൽവചനംക്രിയതേതദാസ്വദേശോഗമൃതാം, അന്ത്രമാവഷാകാലേ
 പ്രാപ്യേപുനദ്വിഗ്രഹേസത്യസ്മാകംപരഭൂമിഷ്യാനാം സ്വദേശഗമനമ
 പിദൃഷ്ട്വഭംഭവിഷ്ടിതിസുഖശോഭാത്ഥംസന്ധായഗമൃതാം ദുഗ്ഗംഭഗംകീ
 ര്ത്തിശ്ചലബ്ബൈവമമസമ്മതംതാവദേതൽ |

യതഃ | യോഹിധർമ്മംപുരസ്കൃത്യഹിതപാദന്തഃപ്രിയാപ്രിയേ |

അപ്രിയാബ്രാഹ്മണാനിതേനരാജാസഹായാവൻ ||

അന്ത്രച്ച | സുഹൃൽഖലംതഥാരാജ്യമാത്മാനംകീർത്തിമേവച |

യുധിസന്ദേഹഭോലാസ്ഥംകോഹികയ്യാദവാചിശഃ ||

അപരഞ്ചേ | സന്ധിമിമേരൽസമേനാപിസന്ദിശോവിജയോയുധി |

സുന്ദോപസുന്ദാവന്ത്രോന്ത്രംനഷ്ടേതൃലുബ്ബലൗനകിം ||

രാജോവാചകഥമേതൽ? മന്ത്രികഥയതിപുരാദൈത്യേമഹോദാരേസു
 ന്ദോപ സുന്ദനാമാനൌമഹതാക്ലേശേനത്രൈവോക്യ കാമനയാചിരാ
 ചുരദശേഖരമാരാധിതവന്തേ| തതസ്യയോർഗവാൻപരിതൃഷ്ടോവരം
 വൃയേഥാമിത്യവാച | അനന്തരംതയോഃസമാധിഷ്ഠിതയാസരസ്വത്വാ
 താവന്ത്രലക്ഷകാമൌഅന്ത്രഭദ്രിഹിതൌയദ്യാവയോർവാൻ പരിതൃഷ്ട
 സുദാസ്വപ്രിയം പാപ്തീംപരമേവശോഭാതു | അഥഭഗവതാഭൂ
 ഭേനവരദാനസ്യാവശ്യകതയാവിചാരമൂഢയോഃപാപ്തത്വാ ഇവനി
 മ്യായാന്ത്രാസ്ത്രീപ്രദായി | തതസ്യസ്യ അന്ത്രരൂപലാവണ്യലുബ്ധാദ്യാം
 ജഗച്ഛാതിദ്യാമനസോത്സുകാദ്യാം പാപതിമിരാദ്യാംമമേത്യന്ത്രോന്ത്രക
 ലഹാദ്യാംപ്രമാണപുരുഷഃകശ്ചിത്പുഷതാമിതിമതൌകൃതായാം | സ
 ഏവഭദ്രാരകോവുഡാഭിജരൂപഃസമാഗത്യതത്രോപസ്ഥിതഃ | അനന്ത
 രംആവാദ്യാമിധം സ്വബല ലബ്ധാകസ്യേയമവയോർവതിബ്രാഹ്മ
 ണമപുഷതാം | ബ്രാഹ്മണോബ്രൂതേ,

മന്ത്രികൃഷ്ട
 ധാധന്ത്രവ
 ത്തവ്വക്ഷ്യ
 മേന്തിസപു
 മന്ത്രിയോ
 ഭേരസമേന
 ത്രീബ്രൂതേ
 മസമ്മൃതാ
 ന്വഗ്രഹേ
 തഥോപാ
 ലി |
 അനേക
 സന്ത്രോ
 പ്രാണവ
 ധാമിസ
 പ്രജാര
 സന്ധി
 വിനാസ്
 സംഹത
 നദക്ര
 വചിന
 പ്രവിവ
 യമഗേ
 അനേക
 അനേക
 രൽപ്ര
 തന്ത്രവ
 കോവ
 ചക്രപ
 മി | മ
 ബലോ
 ദിതകാ
 വിരക്ര
 അനേ
 ദൈവ
 ദ്ദിക്ഷ
 അശേ
 സ്യംമ
 ഏന്ത

വണ്ണശ്രേഷ്ഠാഭിജഃപൂജ്യഃക്ഷിത്രീയോവെലവാനപി |
ധനധാന്യാധികോവൈശ്വഃശ്രുശ്രുഭിജസേവയാ ||

തത്സ്യവാഃക്ഷിത്രധമ്മാനഗൌയുദ്ധഃപ്രവയുവയോന്നിയമഃ ഇത്യഭിവി
തേസതിസാധുക്രമനേനേതികൃതപരതോന്യായപ്രവൃത്തിയുസമകാല
മന്യോന്യഘാതേനവിനാശമുപഗതൌതോ, ഫം ബ്രവീമിസന്ധിമി
മേൽസമേനാപിത്യാദി | രാജാഹ, പ്രഃഗേവകിംനോക്തംഭവതഃ ? മ
ന്ത്രിബ്രൂതേമദപചനംകിമവസാനപയ്തനംശ്രുതംഭവതഃ ? തഥാപിമ
മസമ്മത്യാനായംവിഗ്രഹാരംഭഃസാധുഗുണയുക്തോയം ഹിരണ്യഗർഭഃ
നവിഗ്രാഹ്യഃ |

തഥാചോക്തം | സത്യാഞ്യുധാമ്മികോ, നായ്യാദ്രാതൃസംഘാതവാൻബ
ലീ |

അനേകയുദ്ധവിജയീസന്ധേയാഃസപുകീർത്തിതാഃ ||
സത്യോനപാലയേൽസത്യംസന്ധികോനൈതിവിക്രിയാം |
പ്രാണബാധേപിസുപ്രകൃതമായോനായാത്യാനായ്തം ||
ധാമ്മികസ്രാഭിമുക്തസ്യസർവ്വഹൃദഹിപൂജ്യതേ |
പ്രജാനരാഗാൽധമ്മാച്ഛദഃഖോമേദ്യോഹിധാമ്മികഃ ||
സന്ധിഃകായോപനായ്തേനവിനാശേമുപസ്ഥിതേ |
വിനാതസ്രാശ്രയേണാന്യഃകയ്യാനകാലയാപനം ||
സംഹതതപാൽയഥാവേണേന്നിബിഡഃകണ്ടകൈവൃതഃ |
നശക്യതേതമമേത്തംദ്രാതൃസംഘാതവാഃസ്യഥാ ||
ബലിനാസഹയോദ്ധ്യമിതിനാസ്മിനിഭഗ്നം |
പ്രതിവാതനഹിഘനഃകദാചിദുപസപ്തി ||
യമദഗ്നഃസുതസ്യേവസർവ്വഃസർവ്വത്രസർവ്വദാ |
അനേകയുദ്ധജയീനഃപ്രതാപാഭേവദ്യുതേ ||
അനേകയുദ്ധവിജയീസന്ധാനംയസ്യഗർഹതി |
തൽപ്രതാപേനതസ്രാശ്രവശമായാൻതിശ്രവഃ ||

തത്രതാവൽബഹുഭിശ്ശ്ചൈതേപേതഃസന്ധേയാഃരാജാ | ചക്രവാ
കോവദൽപ്രണിധേഃസർവ്വത്രവപ്രജ, ഗതപചനരാഗമിഷ്ടസി | രാജാ
ചക്രവാകംപുഷ്പവാൻമന്ത്രിൻഅസന്ധേയാഃകതി ? താൻശ്രോതുമിഹാ
മി | മന്ത്രിബ്രൂതേ, ഭവകഥയാമിശ്രുണ |

ബാലോപ്യഭോഭീഷ്ഠരോഗിതഥാജ്ഞാതിബഹിഷ്ഠതഃ |
ഭിരകോഭിരജനകോലുബ്ധോലുബ്ധജനസ്യഥാ ||
വിരക്തപ്രകൃതിശ്ചൈവവിഷയേഷ്ചതിസക്തിമാൻ |
അനേകചിത്തമന്ത്രസ്യഭേവബ്രോഹണനിദകഃ ||
ദൈവോപഹതകശ്ചൈവതഥാദൈവപരായണഃ |
ഭിക്ഷുപ്രസനോപേതോബഹുപ്രസനസംകലഃ ||
അഭേദശബ്ദോബഹുരിപ്യർകുഃകാലേനയശ്ചന |
സത്യധർമ്മപ്രേതശ്ചവിംശതിഃപുരുഷാരുമി ||
ഏതൈഃസന്ധിനക്ഷർപ്പിതവിഗ്രഹീയാൽ തുകേവലം |

നചപ്രിയംപ്രാണിഷ്ടയോബ്രവീതി,
സസാഗരാന്താംപൃഥിവീംപ്രശാസ്മി ||

കിംതുയദ്യപിമഹാമന്ത്രിണാഗൃഹ്യേണസന്ധാനമുപന്തസ്യം തഥാപി
ഭൂതജയദപ്താനാവമന്തപ്യം | ദേവതദേവംക്രിയതാം സിംഹഭൂമീപ
സ്ത്രമഹാബലോനാമസാരസോരാജാസ്മിന്മിത്രം ജംബൂഭൂമീപേപശ്യാൽ
കോപംജനയതു |

യതഃ | സുഗുഹൃമാധായസുസംഹതേനബലേനവീരോവിചരന്നരാ
തിം |

സന്താപയേൽയേനസമംസുതപുസ്യപുനസന്ധാനമുപൈതിതപുഃ
രാജാഹുവമസ്മുജ്ജ്ഞിനിഗദ്യവിചിത്രനാമബകഃ സുഗുഹൃലേഖംദതാ
സിംഹഭൂമീപംപ്രഹിതഃ | അഥപ്രണിധിരാഗത്വുവാചദേവശ്രൂയ
താംഞരത്രപ്രസ്മാവഃഘവംതത്രഗൃഹ്യേണോക്തം | യൽദേവമേഘവ
സ്തസ്യത്രചിരമുഷിതഃ സദേവത്തികിം സന്ധേയഗുണയുക്തോഹിര
ബ്ധഗദോനവേതി | തദോ,സൌരാജ്ഞാസമാഹ്രയപുഷ്ടഃവായസകീദൃ
ശോ,സൌഹിരബ്ധഗദ്യക്രവാകോമന്ത്രിവാകീദൃശഃ | വായസഉവാച
ദേവഹിരബ്ധഗദ്യരാജായുധിഷ്ഠിരസമോമഹാശയഃ ചക്രവാകസ
മോമന്ത്രിനകാപ്യവലോക്യതേ | രാജാഹ,യദ്യേവംതദാകഥമസൌത്വ
യാവഞ്ചിതഃ ? വിഹസ്യമേഘവസ്തഃപ്രാഹദേവ |

വിശ്വാസപ്രതിപന്നാനാംവഞ്ചനേകാവിദധതാ |
അങ്കമാരുഹ്യസുപുഹിഹതാകിന്നാമപൌരഷം ||

ശ്രൗദേവതേനമന്ത്രിണാഹംപ്രഥമദംനേഘവജ്ഞാതഃ കിന്ദമഹാശ
യോ,സൌരാജ്ഞേനമയാവിപ്രലബ്ധഃ |

തഥാചോക്തം | ആരൌഘപദ്യേനയോവേത്തിദുജ്ജ്ഞംസത്യവാദിനം |
സതഥാവബ്ധുതേധ്യൌൺബ്രോഹ്മണശ്ശരാഗലോയഥാ ||

രാജോവാചകഥമേതത് ? മേഘവസ്തഃകഥയതി | അസ്മിസൌതമസ്യോ
രബ്ധേപ്രസ്യുതയജ്ഞഃ കശ്ചിത്ബ്രോഹ്മണഃസചയജ്ഞാതംഗ്രാമാന്ത
രാജാഗംഉപക്രിയസ്തസ്മനീതഗാഹൻധൃത്ത്ത്രയേണാവലോകിതഃ
തതസ്യേധ്യൗന്തഃയദ്യേഷഃശാഗഃകേനാപ്യപായേനലദ്യതേതദാമതിപ്ര
കഷ്ണോദവതി സമാലോച്യ വൃക്ഷത്രയതലേഭ്യോശാന്തരേണ തസ്യ
ബ്രോഹ്മണസ്യഗമനംപ്രതീക്ഷ്യപഥിസ്ഥിതഃ | തദൈതേകനധ്യൗൺ
നഗഹൻ സബ്രോഹ്മണോഭിഹിതഃദോബ്രോഹ്മണകിമിതികുക്ക്കരഃ സ്ത
സ്മനഃഘൃതേ ? വിപ്രേണോക്തംനായംശ്ചാകിന്ദ്രയജ്ഞശാഗഃ |
അഥാനന്തരംസ്ഥിതേനാഗ്രേനധ്യൗൺനതമൈവോക്തം തദാകബ്ധ
ബ്രോഹ്മണശാഗംഭ്രമൌനിധായമുഹൂർന്നിരീക്ഷ്യപനഃ സ്തസ്മനഃകൃതാ
ഡോളായമാനമതിശ്ചലിതഃ |

യതഃ | മതിഡോളായതേസത്യംസതാമപിവലോകിഭിഃ |
ത്രിഭുവ്വിശ്വാസിതശ്ചാസൌമ്രിയതേചിത്രകസ്തപത് ||

രാജാഹകഥമേതത് ? സകഥയതി,അസ്മികസ്മിംശ്ചിത് വനോദ്ദേശ
മദോക്തോനാമസിംഹഃ, തസ്യസേവകാസ്രയഃ കാരോവ്യല്ലോജം

ചെകശ്ച | അഥതൈദ്രമതഃകശ്ചിദുക്രോദഃ പൃഷ്ടശ്ചകൃതോഭവാനാ
 ഗതഃസാത്മാൽദ്രഃസചാത്മവൃത്താനതമകഥയത് | തതസ്യൈന്നീത്യാ
 സിംഹേ, സൗസമപ്പിതഃ | തേനാഭയവാചംഭതാചിത്രകണ്ഠഇതിനാ
 മകൃതാസ്ഥാപിതഃ | അഥകദാചിത്സിംഹസ്യശരീരവൈകല്യാൽദ്രു
 പ്പഷ്ടികാരണാൽചാഹാരം അലഭമാനാസ്യേപ്രഗ്രാബഭൂഃ | തത
 സ്യൈരാലോചിതം ചിത്രകണ്ഠമേവയഥാസ്ഥാമിപ്യാപാദയതിതഥാ,
 നഷ്ടീയതാംകിമനേനകണ്ടേഃകജാ? പ്രാശ്നോവാചസ്ഥാമിനാഭയവാ
 ചംഭതാഅനുഗ്രഹീതസ്യ, ത്കഥമേവംസംഭവതി | കായോബ്രൂതേ, ഇഹ
 സമയേപരിക്ഷിണംസ്ഥാമിപാപമപികരിഷ്യതി |

യതഃ | തൃജേൽക്ഷുധാത്മാമവിദ്രാസ്യപത്രം,
 ഖാഭേൽക്ഷുധാത്മാജേഗീസ്സമന്ധം |
 ചെകക്ഷിതഃകിംനകരോതിപാപം,
 ക്ഷിണാനരാനിഷ്ടിതണാഭവതി ||

അഗ്രച്ഛ | മതഃപ്രമതശ്ചോന്മതഃ ശ്രാന്തഃക്രൂരോചെകക്ഷിതഃ |
 ലുബ്ധോഭീരുസ്യപരായുകഃകാമകശ്ചനഗമ്ബവിത് ||
 ഇതിസഞ്ചിന്ത്രസദ്വ്സിംഹാന്തികംജഗുഃ | സിംഹേനോക്തംആഹാരാ
 ത്കിഞ്ചിത്പ്രാപ്തം? തൈരക്തംയതാദപിനപ്രാപ്തംകിഞ്ചിത് | സിം
 ഹേനോക്തംകോധുനാജീവനോപായഃ? കായോവദതിദേവ സ്ഥാധീ
 നാഹാരപരിത്യാഗാൽസദ്വ്നാശോയമുപസ്ഥിതഃ | സിംഹേനോക്തംഅ
 ത്രാഹാരഃകഃസ്ഥാധീനഃ? കായഃകണ്ഠകഥയതിചിത്രകണ്ഠഇതി | സിം
 ഹോഭൂമിസ്സുഷ്യാകണ്ഠസ്യശരീരഭയവാചംഭതാപൃതോ, യമസ്മാ
 ദിഃ? തത്കഥമേവംസംഭവതി?

തഥാച | നഭൂപ്രദാനംനസുവണ്ണദാനംനഗോപ്രദാനംനതഥാനദാ
 നം |

യഥാവദന്തിഹമഹാപ്രദാനംസദ്വ്ഷ്ടദാനേഷ്വഭയപ്രദാനം ||
 അഗ്രച്ഛ | സദ്വ്കാമസമൃദ്ധസ്യശേഷമേധസ്യയത്ഫലം |

തത്ഫലംചഭതേസമൃക്തരക്ഷിതേശരണാഗതേ ||
 കായോബ്രൂതേ, നാസൗസ്ഥാമിനാപ്യാപാദയിതപൃഃ കിന്വസ്മാദിരേ
 വതഥാകത്ത്വപ്യംയഥാസൗസ്ഥഭേമദാനമംഗീകരോതി | സിംഹസ്യ
 ത്ശ്രുതാത്മസ്തിംസ്ഥിതഃ | തതോലബ്ധാവകാശഃകൃതാസദ്വ്നാനാദാ
 യസിംഹാന്തികംഗതഃ | അഥകായേനോക്തംഭവയതാദപ്യാഹാരോ
 നപ്രാപ്തഃഅനേകോപവാസവിനഃ സ്ഥാമിതദിദാനീംമദീയമാംസമു
 പഭജ്യതാം |

യതഃ | പ്രകൃതിഃസ്ഥാമിനാത്യാക്രവാസമൃദ്ധാപിനാജീവതി |
 അപിധനപന്തരിദ്വൈദ്യഃകിങ്കരോതിഗതായുഷഃ ||
 കിഞ്ച | സ്ഥാമിമുഖാഭവന്ത്രേവസദ്വ്യാഃപ്രകൃതയഃഖല |
 സമുലേഷ്വപിപുഷേഷ്വപ്രയതഃസഫലോന്തണാം ||
 സിംഹേനോക്തംപരംപ്രാണപരിത്യാഗോന പുനരീദൃശികമ്മണിപ്രപൃ
 ത്തിഃ | ജംബുകേനാപിതദ്രോമകരം | തതഃസിംഹേനോക്തംമൈവം | അ

പൃഷ്ടശ്ചകൃതോഭവാനാ
 ഗതഃസാത്മാൽദ്രഃ
 സചാത്മവൃത്താനതമകഥയത്
 തതസ്യൈന്നീത്യാ
 സിംഹേ, സൗസമപ്പിതഃ
 തേനാഭയവാചംഭതാചിത്രകണ്ഠഇതിനാ
 മകൃതാസ്ഥാപിതഃ
 അഥകദാചിത്സിംഹസ്യശരീരവൈകല്യാൽദ്രു
 പ്പഷ്ടികാരണാൽചാഹാരം അലഭമാനാസ്യേപ്രഗ്രാബഭൂഃ
 തതസ്യൈരാലോചിതം ചിത്രകണ്ഠമേവയഥാസ്ഥാമിപ്യാപാദയതിതഥാ,
 നഷ്ടീയതാംകിമനേനകണ്ടേഃകജാ?
 പ്രാശ്നോവാചസ്ഥാമിനാഭയവാ
 ചംഭതാഅനുഗ്രഹീതസ്യ, ത്കഥമേവംസംഭവതി |
 കായോബ്രൂതേ, ഇഹ
 സമയേപരിക്ഷിണംസ്ഥാമിപാപമപികരിഷ്യതി |
 യതഃ | തൃജേൽക്ഷുധാത്മാമവിദ്രാസ്യപത്രം,
 ഖാഭേൽക്ഷുധാത്മാജേഗീസ്സമന്ധം |
 ചെകക്ഷിതഃകിംനകരോതിപാപം,
 ക്ഷിണാനരാനിഷ്ടിതണാഭവതി ||
 അഗ്രച്ഛ | മതഃപ്രമതശ്ചോന്മതഃ ശ്രാന്തഃക്രൂരോചെകക്ഷിതഃ |
 ലുബ്ധോഭീരുസ്യപരായുകഃകാമകശ്ചനഗമ്ബവിത് ||
 ഇതിസഞ്ചിന്ത്രസദ്വ്സിംഹാന്തികംജഗുഃ | സിംഹേനോക്തംആഹാരാ
 ത്കിഞ്ചിത്പ്രാപ്തം? തൈരക്തംയതാദപിനപ്രാപ്തംകിഞ്ചിത് | സിം
 ഹേനോക്തംകോധുനാജീവനോപായഃ? കായോവദതിദേവ സ്ഥാധീ
 നാഹാരപരിത്യാഗാൽസദ്വ്നാശോയമുപസ്ഥിതഃ | സിംഹേനോക്തംഅ
 ത്രാഹാരഃകഃസ്ഥാധീനഃ? കായഃകണ്ഠകഥയതിചിത്രകണ്ഠഇതി | സിം
 ഹോഭൂമിസ്സുഷ്യാകണ്ഠസ്യശരീരഭയവാചംഭതാപൃതോ, യമസ്മാ
 ദിഃ? തത്കഥമേവംസംഭവതി?
 തഥാച | നഭൂപ്രദാനംനസുവണ്ണദാനംനഗോപ്രദാനംനതഥാനദാ
 നം |
 യഥാവദന്തിഹമഹാപ്രദാനംസദ്വ്ഷ്ടദാനേഷ്വഭയപ്രദാനം ||
 അഗ്രച്ഛ | സദ്വ്കാമസമൃദ്ധസ്യശേഷമേധസ്യയത്ഫലം |
 തത്ഫലംചഭതേസമൃക്തരക്ഷിതേശരണാഗതേ ||
 കായോബ്രൂതേ, നാസൗസ്ഥാമിനാപ്യാപാദയിതപൃഃ കിന്വസ്മാദിരേ
 വതഥാകത്ത്വപ്യംയഥാസൗസ്ഥഭേമദാനമംഗീകരോതി | സിംഹസ്യ
 ത്ശ്രുതാത്മസ്തിംസ്ഥിതഃ | തതോലബ്ധാവകാശഃകൃതാസദ്വ്നാനാദാ
 യസിംഹാന്തികംഗതഃ | അഥകായേനോക്തംഭവയതാദപ്യാഹാരോ
 നപ്രാപ്തഃഅനേകോപവാസവിനഃ സ്ഥാമിതദിദാനീംമദീയമാംസമു
 പഭജ്യതാം |
 യതഃ | പ്രകൃതിഃസ്ഥാമിനാത്യാക്രവാസമൃദ്ധാപിനാജീവതി |
 അപിധനപന്തരിദ്വൈദ്യഃകിങ്കരോതിഗതായുഷഃ ||
 കിഞ്ച | സ്ഥാമിമുഖാഭവന്ത്രേവസദ്വ്യാഃപ്രകൃതയഃഖല |
 സമുലേഷ്വപിപുഷേഷ്വപ്രയതഃസഫലോന്തണാം ||
 സിംഹേനോക്തംപരംപ്രാണപരിത്യാഗോന പുനരീദൃശികമ്മണിപ്രപൃ
 ത്തിഃ | ജംബുകേനാപിതദ്രോമകരം | തതഃസിംഹേനോക്തംമൈവം | അ

ഥ്യാലേണോക്തമദ്ദേഹേനജീവതുസ്ഥാഥി | സിംഹേനോക്തംനക
 ലാചിദേവമുചിതം | അഥചിത്രകണ്ഠോപിജാതവിശ്വാസസ്യദൈവാ
 താനമാഹതതസ്യദചനാൽതേനപ്രാലേണോ,സൌകക്ഷിംവിദായ്
 വ്യാപാദിതഃസഞ്ചെർക്ഷിതശ്ച | അതോഹംബ്രവീമിമതിഡോളായ
 തേസത്യമിത്യാമി | തതഃതുതീയധൂർത്തവചനം ശ്രുത്വാസ്ഥമതിദ്രമേനി
 ശ്ചിത്യാശാഗംത്യശ്ചയാ ബ്രാഹ്മണഃസ്താത്പാഗ്രഹംയയൌ | സമാഗ
 സൈ,ധൂർത്തേർനീത്യാദക്ഷിതഃഅതോഹം ബ്രവീമിആരൈരപശ്യേ
 നയോവേതതീത്യാമി | രാജാഹ,മേഘവണ്ണഃകഥംശരത്രമധ്യേത്വയാചി
 രമുഷിതം? കഥംവാരേഷാമനുനയഃകൃതഃ? മേഘവണ്ണഉവാചദേവ
 സ്ഥാമികായ്യാത്മിനാസ്വപ്രയോജനവശാൽവാകിംനാക്രിയതേ?

പശ്യ | ലോകോവഹതികിംരാജൻശിരസാദധ്യമിന്ധനം |
 ക്ഷാളയനപിവൃക്ഷാംഘ്രിംനദീവേലാനിക്രന്തി ||
 തഥാചോക്തം | സ്തസ്യേനാപിവഹേൽശരൂൻകായ്മാസാദ്യബുദ്ധി
 മാൻ |

യഥാവ്യഭേദസപ്തേണമസ്യുകാവിനിപതിതഃ ||
 രാജാഹ,കഥമേതൽ? മേഘവണ്ണഃ കഥയതി,അസ്മിജീണ്ണോദ്യാനേമ
 ദവിഷ്ണനാമാസപ്തഃ സോതിജീണ്ണതയാആഹാരമപ്യന്വേഷ്ടമക്ഷമഃ
 സരസ്മീരേപതിത്യാസ്ഥിതഃ | തതോദൂരാദേവകേനചിന്ദസ്യുകേനദ
 ഷ്ടഃപുഷ്ട്വചകിമിതിത്ഥാമാഹാരംനാനിമസി?സപ്തോ,വദൽഗമദഭദ്ര
 മമദദഭാഗ്യസ്യപ്രശ്നേനകിഃ? തതഃസംജാതകൌതുകഃസചദേകഃസ
 ദ്വ്യാകഥതാമിത്യാഹ | സപ്തോപ്യാഹദഭദ്രബ്രഹ്മപുരവാസിനഃ ശ്രോ
 ത്രിയസ്യകൌണ്ഡിന്ദ്രസ്യപുത്രോവിംശതിവഷ്ടീയഃ സദ്വ്യാണസമ്പ
 നഃദുദ്ദൈവാൽമമന്ദശംസസ്ഥഭാവാന്മയാദഷ്ടഃ | തപുത്രം സുശീല
 നാമാനംഗുതമാചോക്തമുച്ഛിതഃ കൌണ്ഡിന്ദ്രഃപൃഥിവ്യാംലുലോഃ | അ
 നന്തരംബ്രഹ്മപുരവാസിനഃ സദ്വ്യാബാസവാസ്യത്രാഗത്വ ഉപവി
 ഷ്ടാഃ |

തഥാചോക്തം | ഉത്സവേവ്യസനേയുദ്ധേദുർദ്ദിക്ഷേരാശ്രുവിപ്ലവേ |
 രാജഭാരേശശാണേചയസ്മിഷ്ടതിസഖാസവഃ ||
 തത്രകപിലോനാമസ്താപകോ,വദൽ, അരേകൌണ്ഡിന്ദ്ര മൂഡോസി
 തേനൈവംവിലപസി |

ശുണ | ക്രോഡീകരോതിപ്രഥമംയഥാജാതമനിത്യതാ |
 ധാത്രീവജനനീപശ്ചാൽതഥാശോകസ്യകഃകൃമഃ ||
 തഥാ | കപഗതഃപൃഥിവീപാലഃസാമാത്യബലവാഹനഃ |
 വിയോഗസാക്ഷിണീയേഷാംഭ്രമിരദ്യാപിതിഷ്ടതി ||
 അപരഞ്ച | കായഃസന്നിഹിതാപായഃസമ്പദഃപദമാപദാം |
 സമാഗമാഃസാപഗമാഃസദ്വ്യാമുല്ലാഭിഭംഗരം ||
 പ്രതിക്ഷണമയംകായഃക്ഷീയമാനോനലക്സ്യതേ |
 ആമകംഭുവാംഭസ്മാവിശിണ്ണഃസൻവിദാപ്യതേ ||
 ആസന്നതരതാമേതിദൃത്യജ്ജ്ഞോദ്ദീനേമിനേ |

ആചാരം നീയമാനസ്യ ബദ്ധ്യന്ത്യവപദേപദേ ||
 അനിത്യം യൌവനം രൂപം ജീവിതം ഭൂപ്രസഞ്ചയഃ |
 ഐശ്വര്യം പ്രിയസംഭാസോ മുഹൂർത്തത്ര നപണ്ഡിതഃ ||
 യഥാ കാഷ്ടഞ്ച കാഷ്ടഞ്ച സമേയാതാം മഹോദയൌ |
 സമേത്യ ച പ്രപേയാതാം തപൽ ഭൂതസമാഗമഃ ||
 തഥാ ഹി പഥികഃ കശ്ചിദശായമാശ്രിത്യ തിഷ്ണതി |
 വിശ്രമ്യ ച പുനർദ്ദമേൽ തപൽ ഭൂതസമാഗമഃ ||
അനുച്ച | പഞ്ചദിനീമ്മിതേദേഹേ പഞ്ചതപഞ്ചപുനർദ്ദതേ |
 സ്വാംസ്വാം യോനിമനുപ്രാപ്യേ തത്ര കാപരിവേദനാ ||
 യാവതഃ കൃതേ ജന്തുഃ സംവെന്ധാൻ മനസഃ പ്രിയാൻ |
 താവതോ പി വിചിബ്രന്തേ ഹൃദയേ ശോകശങ്കവഃ ||
 നായമന്ത്രസംവാസോ ലഭ്യതേ യേന കേന ചിത് |
 അപി സ്വേന ശരീരേണ കിമതാ ന്യേന കേന ചിത് ||
അപി ച | സംയോഗോ ഹി വിധോഗസ്യ സംസുചയതി സംഭവം |
 അനതിക്രമണീയസ്യ ജന്മമുത്രോരിവാഗമം ||
 ആപാതരമണീയാണാം സംയോഗാനാം പ്രിയൈഃ സഹ |
 അപഗ്യാനാമിവാന്നാനാം പരിണാമോ തിദാരുണഃ ||
അപരഞ്ച | പ്രജന്തി നനിവർത്തന്തേ സ്രോതാംസി സരിതാം യഥാ |
 ആയുരാഭായമന്ത്യാനാം തഥാ രാത്രിഹനീസഭാ ||
 സുഖാസ്വാദപരോ യസ്മി സംസാരേ സത്സമാഗമഃ |
 സ വിധോഗാവസാനതപൽ ഭുഃഖാനാം ധൂരിയുജ്യതേ ||
 അതഃ ഹൃദവഹിനേ ഹന്തി സാധവഃ സത്സമാഗമം |
 യൽ വിധോഗാ സിദ്ധുനസ്യ മനസോ നാസ്തി ദേഷജം ||
 സുകൃതാന്ത്രപികമ്മാണിരാജഭിഃ സഗരാഭിഃ |
 അഥ താന്ത്രേ പകമ്മാണിതേ ചാപി പ്രളയം ഗതാഃ ||
 സഞ്ചിന്ത്യ സഞ്ചിന്ത്യ തദ്ഗുരൂണ്യം മൃത്യം മനുഷ്യസ്യ വിചക്ഷ്ണ
 നസ്യ |
 വഷാം ബ്രഹ്മസി ക്കാളവചമ്ബെന്ധാഃ സർവ്വപ്രയതാഃ ശിഥിലീഭ
 വന്തി ||
 യാമേവരാത്രിം പ്രഥമാമുപൈതി ഗദേന്ദ്രിവാ സീനരവീരലോകഃ |
 തതഃ പ്രദൃശ്യ സ്സൂചിതപ്രയാസഃ സപ്രത്യഹം മൃത്യുസമീപമേതി ||
 അതഃ സംസാരം വിചാരയശോകോ യമജ്ഞാനസ്യ പ്രപഞ്ചഃ |
പശു | അജ്ഞാനം കാരണം നസ്യാൽ വിധോഗോ യദികാരണം |
 ശോകോ ദിനേ ക്ഷുഗഹസ്യ വർഷതാമപയാതികിം ||
 തദത്രാത്മാനമനുസന്ധേ ഹി ശോകചച്ഛാപരിഹര |
 യതഃ | അകാഞ്ച പാതജാതാനാമസ്രോണാം മമ്ബദേദിനാം |
 ഗാഢശോകപ്രഹാരാണാമചിന്തൈവമഹൌഷധം ||
 തതസ്യ ത്വപനം നീശമുപ്രബുദ്ധാളവകൌണ്ഡിന്യാ ഉത്ഥായാ ബ്രഹ്മ
 ത്തദലമിദാനീം ഗൃഹനരകവാസേന വനമേവ ഗമശമി | കപിലഃ പുന
 രാഹ |

മനോവിദോ
 ദ്രുമവിപദേ
 അകശിതേക
 നിവൃത്തരാഗ
 യഃ | ദുഃഖിതോപ
 സമാസപ്യേ
 ഉക്തഞ്ച | ദൃശ്യമ്ബ
 വകസത്യവ
 തഥാമി | ആമാ
 സത്യോക്താരിച
 തത്രാഭിഷേ
 നവരിണാ
 വിഭക്തരഥ |
 സംസാരമി
 യഃ | ദുഃഖോപ
 ദുഃഖാർത്ഥ
 കൌണ്ഡിന്യാ
 പ്രാമണ്യേന
 കപിലാബ്രൂ
 തേളയം തഥാ
 സംസാ
 സസതിന
 അനുച്ച | കാ
 സ്വദായു
 ഹൃതശ്രമസ
 ന്ചായഥാവി
 ചാബ്ധ്യകൻ
 രാമസ്യകന്ന
 ഗതൃസ്സ്യകന്ന
 സ്യപ്തൃകൃത
 ബ്ധ്യകന്നാ
 ആമാരിരാ
 യബ്ധ്യകൻ
 പെട്ടമോ
 ലാപ്യകന്ന
 സോപി വ
 ചാബ്ധ്യസ
 ത്തിതി | ശ
 ദയസ്യതി

വന്നേപിദോഷാഃപ്രഭവന്തിരാഗിണാം,
ഗൃഹേ,പിപഞ്ചേന്ദ്രിയനിഗ്രഹസുപഃ |
അകസിതേകമ്മണിയഃപ്രവർത്തേ,
നിവൃത്തരാഗസ്യഗൃഹംതപോവനം ||

യതഃ | ദുഃഖിതോപിചരേൽധമംയത്രകുത്രാശ്രമേരതഃ |
സമഃസദ്യേഷ്യഭൂതേഷ്യനലിംഗംധമകാരണം ||

ഉക്തഞ്ച | വൃത്യന്തംദോഷനംയേഷാംസന്താനാന്തഞ്ചമൈലുനം |
വാക്സത്യപചനാന്തായദുഗ്ഗാബ്ധപിതരന്തിതേ ||

തഥാഹി | ആത്മാനഭീസംയമപുണ്യതീർത്ഥാ,
സത്യോദകാശീചതദാദയോമ്മിഃ

തത്രാഭിഷേകംകുരുപാണ്ഡുപുത്ര,
നവാരിണാശുദ്ധ്യതിചാന്തരാത്മാ ||

വിശേഷേതഞ്ച | ജന്മമൃത്യുജരാപ്യാധിവേദനാഭിരപഭൃതം |
സംസാരമിദമല്ലനമസാരംതുജതഃസുഖം ||

യതഃ | ദുഃഖമേവാസ്തിനസുഖംയസ്താൽതദുപലക്ത്യതേ |
ദുഃഖാൽസ്യപ്രതീകാരേസുഖസംജ്ഞാവിധീയതേ ||

കൌണ്ഡിന്യോബ്രൂതേ,ഏവമേവ | തതോ,ഹംതേനശോകാകുലേന
ബ്രാഹ്മണേനശപുഃയദദ്യാരദ്യമസ്യുകാനാംവാഹനംഭവിഷ്യസീതി |
കപിലോബ്രൂതേ, സപ്രത്യപദേശാസമിഷ്ണുദ്വാൻ ശോകാവിഷ്ടം
തേഹൃദയംതഥാപികായുംശൃണു |

സംഗഃസദ്യാത്മനാത്യാജ്യഃസചതുക്തംനശക്യതേ |
സസന്തഃസഹകർത്വഃസതാംസംഗോഹിദേഷജം ||

അത്രച്ച | കാമഃസദ്യാത്മനാഹേയഃസചേഡാതുനശക്യതേ |
സ്വഭായ്യാപ്രതികർത്വഃസൈവതസ്യഹിദേഷജം ||

ഏതശ്ചതാസകൌണ്ഡിന്യഃ കപിലോപദേശാമൃതപ്രശാന്തശോകാ
നചോയഥാവിധിദണ്ഡഗ്രഹണംകൃതവാൻ | അതോബ്രാഹ്മണേശാ
ചാന്മസ്യുകാൻവോഽമത്രതിഷ്ഠാമി | അനന്തരംതേനമസ്യുകേനഗ
ത്വമസ്യുകനാഥസ്യജനപദനാഭ്യോ,ശ്രേതൽ കഥിതം,തതോസാവാ
ഗത്യമസ്യുകനാഥസ്യസ്യസപ്തസ്യപുഷ്ടമാരൂഢവാൻ, സചസപ്ത
സ്യപുഷ്ടേകൃതചിത്രപദകൃമംബദ്രാമ | പരേദ്വൃശ്ചലിതമസമന്തംതം
മസ്യുകനാഥോവദൽ,കിമദ്യദവാൻമദഗതിഃ? സപ്തോബ്രൂതേ,ദേവ
ആഹാരവിരഹാദസമന്തോസ്തി | മസ്യുകനാഥോ,വദൽഅസ്മദാജ്ഞ
യാമസ്യുകാൻദക്ഷയ, തതോഗ്രഹീതോ,യം മഹാപ്രസാദ ഇത്യ
കുവാക്രമശോമസ്യുകാൻഖാദിതവാൻ | അഥനിർമ്മസ്യുകംസരോവി
ലോക്യമസ്യുകനാഥോ,പീതേനഖാദിതഃ | അതോഹം ബ്രവീമിസ്തു
ന്ധേനാപിവഹേമശരൂനിത്യാദി | ദേവയാതപിദാനിംപുരാവൃത്താബ്യാന
കഥനംസദ്യഥാസന്ധേയോ,യം ഹിരബ്ധഗദോരാജാസന്ധീയതാമി
തിമേമതിഃ | രാജോവാച,കോ,യംഭവതോവിചാരഃ? യതോജിതസ്മാവ
ദയമസ്മാദിഃതതോയദ്വസ്തുൽ സേവയാവസതി,തദാസ്മാംനോചേൽ

വിഗൃഹ്യതാം | അത്രാന്തരേജംബുദീപാദാഗത്യശുഭേനോക്തം ദേവ
 സിംഹളചീപന്യസാരസോരാജാ സംപ്രതിജംബുദീപമാകുമാവതി
 ഷ്ടതേ | രാജാസസംഭ്രമംബ്രൂതേകിംകിം? ശ്രുകഃ പൂർവ്വാക്തംകഥയതി |
 ഗൃപ്ര്യഃ സ്വഗതമുചാച, സാധുരേചക്രവാകമന്ത്രിൻ സർവ്വജ്ഞസാധു
 സാധു | രാജാസകോപമാഹത്തൂസാംതാവദയം, ഗതപാതമേവസമൃദ്ധമു
 ന്തുചയാമി | ഭൂരദദീവിഹസ്യാഹ |

നശരന്മേഘവൽകായുംവുമൈവഘനഗജ്ജിതം |
 പരന്യാത്മമനന്തംവാപ്രകാശയതിനോമഹാൻ ||
 അപരഞ്ച | ഏകദാനവിഗൃഹ്ണീയാൽബഹുൻരാജാതിഘാതിനഃ |
 സഭപ്ലോപ്തൃഗഃകീടൈഃബഹുദിനാശ്രുതേശ്രവം ||
 ദേവകിമിതിവിനാസന്ധാനംഗമനമസ്തി? യതസ്യ, ദാസ്തൽപശ്യാൽ
 പ്രകോപോ, നേനകർതവ്യഃ |
 അപരഞ്ച | ദ്രോത്മതപമവിജ്ഞായക്രോധസ്തൈവവശംഗതഃ |

സതഥാതപ്യതേമൂഢോബ്രാഹ്മണോനകലാൽയഥാ ||
 രാജാഹകഥമേതത്? ഭൂരദദീകഥയതി, അസ്യ ജ്ജയന്ത്രാംമാധവോനാ
 മവിപ്രുതന്യബ്രാഹ്മണീപ്രസൂതാവോചാപത്യസ്യ, രക്ഷാതം ബ്രാഹ്മ
 ണമവസ്ഥാപ്യസ്താതുംഗതാ | അഥ ബ്രാഹ്മണായരാജഃ പാർവ്വണ
 ശ്രാദ്ധംചാതുമാ ഘാനമാഗതം, തശ്ചക്രതാബ്രാഹ്മണഃ സഹജദാരിദ്രാദ
 ചിന്തയൽയദിസതരംനഗഹാമിതദാന്യഃ കശ്ചിത് ശ്രുതാ ശ്രാദ്ധംഗ്ര
 ഹീഷ്ടിതി |

യതഃ | ആദാനസ്യപ്രദാനസ്യകർതവ്യസ്യചകർമ്മണഃ |
 ക്ഷിപ്രമക്രിയമാണസ്യകാലഃപിബതിതദസം ||
 കിന്ദുബാലകസ്യാത്രരക്ഷകോനാസ്തിതൽ കിംകരോമിയായുചിരകാല
 പാലിതമിമംനകലംപത്രനിർവ്വിശേഷംബാലകരക്ഷായാം വ്യവസ്ഥാ
 പ്യഗഹാമി, തഥാക്രതാഗതഃ | തതസ്യ, നനകലേനബാലകസമീപമാ
 ഗമൻ കൃഷ്ണസപ്ലോദപ്ലോവ്യാപാദ്യകോപാൽ ഖണ്ഡംഖണ്ഡംക്രതാ
 വാദിതഃ തതോ, സൗമനകഃലോബ്രാഹ്മണമനായാന്തം അവലോക്യരക്ത
 വിലിപു, മുഖപാദഃ സതപരമുപാഗത്യച്ചരണയോല്പ്ലവോം | തതഃസ
 വിപ്രസ്യഥാവിധംതഃദൃഷ്ട്വാബാലകോ, നേനഖാദിതഃ ഇത്യവധായ്ന
 കലംവ്യാപാദിതവാൻ | അനന്തരംയാവദസ്യത്യാപത്വംപശ്രുതിബ്രാഹ്മ
 ണഃ. താവൽബാലകഃ സുസ്ഥഃസപ്പശ്ചവ്യാപാദിതസ്തിഷ്ടിതി | തതസ്യ
 മുപകാരകംനകലംനിരീക്ഷ്യ, ദാവിതചേതാഃസന്തപഃ സപരംവിഷാ
 ദമഗമൽഅതോ, ഹംബ്രവീമിയോത്ഥതപമവിജ്ഞായഇത്യാദി |

അപരഞ്ച | കാമഃക്രോധസ്യ, മഹോഹോലോഭോമനോമദസ്യ,ഥാ |
 ഷഡ്വപ്തമുത്യജേദേനംഅസ്തിംസ്യ കേതസുഖീന്ദ്രപഃ ||
 രാജാഹമന്ത്രിൻഏഷതേനിശ്ചയഃ? മശ്രീബ്രൂതേഘവമേവ |
 യതഃ | സ്മൃതിശ്ചപരമാന്തേഷുവിതക്ഷോജ്ഞാനനിശ്ചയഃ |
 ദൃശതമന്ത്രേഹൃദിശ്ചമന്ത്രിണഃപരമോഹണഃ ||
 തഥാച | സഹസാവിദധീതനക്രിയാമവിവേകഃപരമാപദാപദം |

ശ്രീരാമോ
 വിവേകം
 സഹസാ
 വിദധീത
 നക്രിയാ
 മവിവേക
 പരമാപ
 ദാപദം
 ശ്രീരാമോ
 വിവേകം
 സഹസാ
 വിദധീത
 നക്രിയാ
 മവിവേക
 പരമാപ
 ദാപദം

വൃണതേഹിവിമൃശ്രകാരിണംഗുണലുബ്ധോഃസ്വയമേവസമ്പദഃ ||
തൽദേവയദീദാനീംഭരസ്സുൽപചനംക്രിയതേതദാസന്ധായഗമൃതാം |
യതഃ | യദ്വപ്യാപായാശ്ചതാരോനിദ്രിഷ്ടാഃസാധ്യസാധനേ |

സംഖ്യാമാത്രംഫലംതേഷാംസിദ്ധിഃസാമ്നീവ്യവസ്ഥിതാഃ ||
രാജാഹകഥമേവംസംഭവതി? മന്ത്രിബ്രൂതേദേവസത്പരംഭവിഷ്ടൃതി |
യതഃ | ഉൽഘടവൽസുഖദേദ്രോദസ്സന്ധാനശ്ചദൃഷ്ട്വേനോഭവതി |
സുജനസുകനകഘടവൽദൃദേദ്രശ്ചാശ്രസന്ധേയഃ ||

അപരഞ്ച | അജ്ഞഃസുഖമാരാധ്യഃസുഖതരമാരാധ്യതേവിശേഷജ്ഞഃ |
ജ്ഞാനലവദൃച്ഛിദധംബ്രഹ്മാപിതംനരംനരജേയതി ||
വിശേഷതശ്ചായംധമ്ജ്ഞാരാജാസമൃജ്ജ്ഞാമന്ത്രിച | ജ്ഞാനമതേ
ന്മയാപുച്ഛംമേഘവണ്ണവചനാൽതൽക്രതകായ്സന്ദംനാച |
യതഃ | കർമ്മാനുമേയാഃസമൃത്രപരോക്ഷേഗുണവൃത്തയഃ |

തസ്മാൽപരോക്ഷവൃത്താനാംഫലൈഃകർമ്മാനുഭവ്യതേ ||
രാജാഹഅലമൃതരോത്തരേണയഥാദീപ്രേതമനുഷ്ടീയതാഃഘൃതന്മന്ത്ര
യിതാഗൃഹേപ്രോമഹാമന്ത്രിതത്രയഥാമംകൽപ്യമിത്യക്രവാ ദുഗ്ഗാദ്യന്ത
രംചലിതഃ | തതഃ പ്രണിധിബേകേനാഗത്യരാജ്ഞോ ഹിരണ്യഗർഭസ്യ
നിവേദിതം,ദേവസന്ധിം കർത്തുംമഹാമന്ത്രിഗൃഹേപ്രോ,സ്സുൽ സമീപമാ
ഗമരതി | രാജഹംസോബ്രൂതേമന്ത്രിൻപുനഃ സന്ധിനാകേനചിദത്രാ
ഗന്തവ്യം | സമൃജ്ജ്ഞാവിഹസ്യാഹദേവനശ്ചോസ്തദമേതൽ, യതോ
സൌമവാശയോ ഭൂരഭർഷീഅഥപാസ്ഥിതിരിയംമദമതീനാംകദാചിൻ
ശങ്കൈവനക്രിയതേ |

തഥാഹി | സരസിബഹുശസ്യാരാജായേക്ഷണാൽപരിവഞ്ചിതഃ |
കുമാരവിടപാനേചഷീഹംസോനിശാസുവിചക്ഷണഃ ||
നദശ്ചിപുനസ്യാരാശ്ചിദിവാപിസിതോലലം |
കുമാരചകിതോലോകഃസത്യേപ്യാപായമപേക്ഷതേ ||
ദുഷ്ട്വനദൃഷ്ടിതമനസഃസുജനേഷ്ചപിനാസ്തിവിശ്വാസഃ |
ബാലഃപായസദേശ്യാദപ്യപിഹൃൽക്രതഃഭുജ്ജ്ഞേ ||

തൽദേവയഥാശക്തിതൽ പുജാത്മരതോപഹാരാദിസാമഗ്രീ സുസ
ജ്ജ്ഞിക്രിയതാം,തഥാനുഷ്ടീതേ സതിസഗൃഹേപ്രോമന്ത്രിദുഗ്ഗാദരാചക്രവാ
കേനേഉപഗമ്യസൽക്രത്യാനീയരാജദർണം കാരിതോദത്താസനേചോ
പവിഷ്ടഃ | ചക്രവാകളവാചയുഷ്ടദായത്തംസമ്പ്തംസേഹയോപഭുജ്യതാ
മിദംരാജ്യം | രാജഹംസോബ്രൂതേ,ഘവമേവഭൂരഭർഷീകഥയതിഘവമേ
വൈതൽകിന്തപിദാനീംബഹുപ്രപഞ്ചവചനംനിഷ്ട്രയോജനം |
യതഃ | ലുബ്ധമന്തേനഗൃഹ്ണീയാൽസ്യബ്ധമജ്ജചികമ്മണാ |

മുഖഃശരോനവൃത്തേനയഥാതപ്യേനപണ്ഡിതം ||
അഗ്രാച | സന്മാവേനഹരേന്മിത്രംസംഭ്രമേണതുബാസവാൻ |
സ്രീഭൂവ്യേഷാനമാനാദ്യാംചാക്ഷിണ്യേനതരാജേനാൻ ||
തദിദാനീംസന്ധായഗമൃതാംമഹാപ്രതാപശ്ചിത്രവണ്ണോരാജാ | ചക്ര
വാകോബ്രൂതേയഥാസന്ധാനകായ്തദപ്യചൃതാം | രാജഹംസോബ്രൂ

തേകതിപ്രകാരാഃസന്ധിനാംസംഭവന്തി? ഗൃഹ്യോബ്രൂതേകഥയാമി ശ്രൂയതാം |

ബലിയസാദിയുക്തസ്മൃതപോനാത്രപ്രതിക്രിയഃ |
 ഭൂപനഃസന്ധിമന്വിമരൽകുർച്ചാണഃകാലയാപനം ||
 കപാലഉപഹാരശ്ചസന്താനഃസംഗതസ്മാഥ |
 ഉപന്യാസഃപ്രതീകാരഃസംയോഗഃപുരുഷാന്തരഃ ||
 അദ്വൈതരത്നമിഷ്ടരത്നമാഭിഷ്ടഉപഗ്രഹഃ |
 പരിക്രമസ്യമോമന്നസ്മാഥപരഭൃഷണഃ ||
 സ്തന്ധോപനേയഃസന്ധിശ്ചക്ഷോഡശൈതേപ്രകീർത്തിതാഃ ||
 ഇതിഷ്ഠേഽസംപ്രാഹുഃസന്ധിംസന്ധിവിചക്ഷണാഃ ||
 കപാലസന്ധിർവിജ്ഞേയഃകേവലംസമസന്ധിതഃ |
 സമ്പ്രദാനാൽഭവതിയഉപഹാരഃസഉച്ചതേ ||
 സന്താനസന്ധിർവിജ്ഞേയോദാരികാദാനപുർവ്വകഃ |
 സത്വിസ്യസംഗതഃസന്ധിമൈത്രീപുർവ്വഉദാഹൃതഃ ||
 യാവദായുഃപ്രമാണസ്യസമാനാത്പ്രയോജനം |
 സംപത്തേഽവാപിപത്തേഽവാകാരണൈയോനദിദ്വതേ ||
 സംഗതഃസന്ധിരേവായംപ്രകൃഷ്ടതാൽസുവർ്നവൽ |
 തഥാഹ്വൈഃസന്ധികശലൈഃകാഞ്ചനഃസഉദാഹൃതഃ ||
 ഭൂപ്രാത്മകായ്സിദ്ധിനൃസമുദിശ്രക്രിയേതയഃ |
 സഉപന്യാസകശലൈരപന്യാസഉദാഹൃതഃ ||
 മയാസ്ത്രോപതതംപുർവ്വമമാപ്യേഷകരിഷ്യാതി |
 ഇതിയഃക്രിയതേസന്ധിഃപ്രതീകാരഃസഉച്ചതേ ||
 അന്യച്ഛ | ഉപകാരംകരോമുസ്യമമാപ്യേഷകരിഷ്യാതി |
 അയഞ്ചോപിപ്രതീകാരോരാമസുഗ്രീവയോരിവ ||
 ഏകാത്മാംസമുഗ്ദ്ധിശ്രക്രിയാംയത്രഹിഗമന്തി |
 സമംഹിതപ്രമാണേനസചസംയോഗഉച്ചതേ ||
 ഭൂതവയോയോധമുഖൈസ്മമരത്നഃസാധ്യതാമിതി |
 യസ്മിൻപണസ്യക്രിയതേസസന്ധിഃപുരുഷാന്തരഃ ||
 തപയൈകേനമതീയോ,ത്മഃസംപ്രസാംധ്യസ്യപസാവിതി |
 യത്രശത്രുഃപണംകയ്യാൽസോ,ദ്വിഷ്ടപുരുഷഃസ്മൃതഃ ||
 യത്രഭൃഗുക്വേകദേശേനപണേനരിപുവജ്ജിതഃ |
 സന്ധിയതേസന്ധിവിതഃസചാഭിഷ്ടഉദാഹൃതഃ ||
 സ്വസൈന്യേനതുസന്ധാനമാത്മാഭിഷ്ടഉദാഹൃതഃ |
 ക്രിയതേപ്രാണരക്ഷാത്മംസർവ്വദാനാദുപഗ്രഹഃ ||
 കോശാംശേനാപ്കോശേണസർവ്വകോശേണവാപുനഃ |
 ശിഷ്ടസ്യപ്രതിരക്ഷാത്മംപരിക്രയഉദാഹൃതഃ ||
 ദുഃഖംസാരവതീനാനുഭവാനാദമന്നഉച്ചതേ |
 ഭൃഗുത്ഥമലദാനേനസർവ്വേണപരഭൃഷണഃ ||
 പ്രതിമിന്നംഫലംയത്രപ്രതിസ്തന്ധോനദീയതേ |
 സ്തന്ധോപനേയംപ്രാഹുഃസന്ധിംസന്ധിവിചക്ഷണാഃ ||

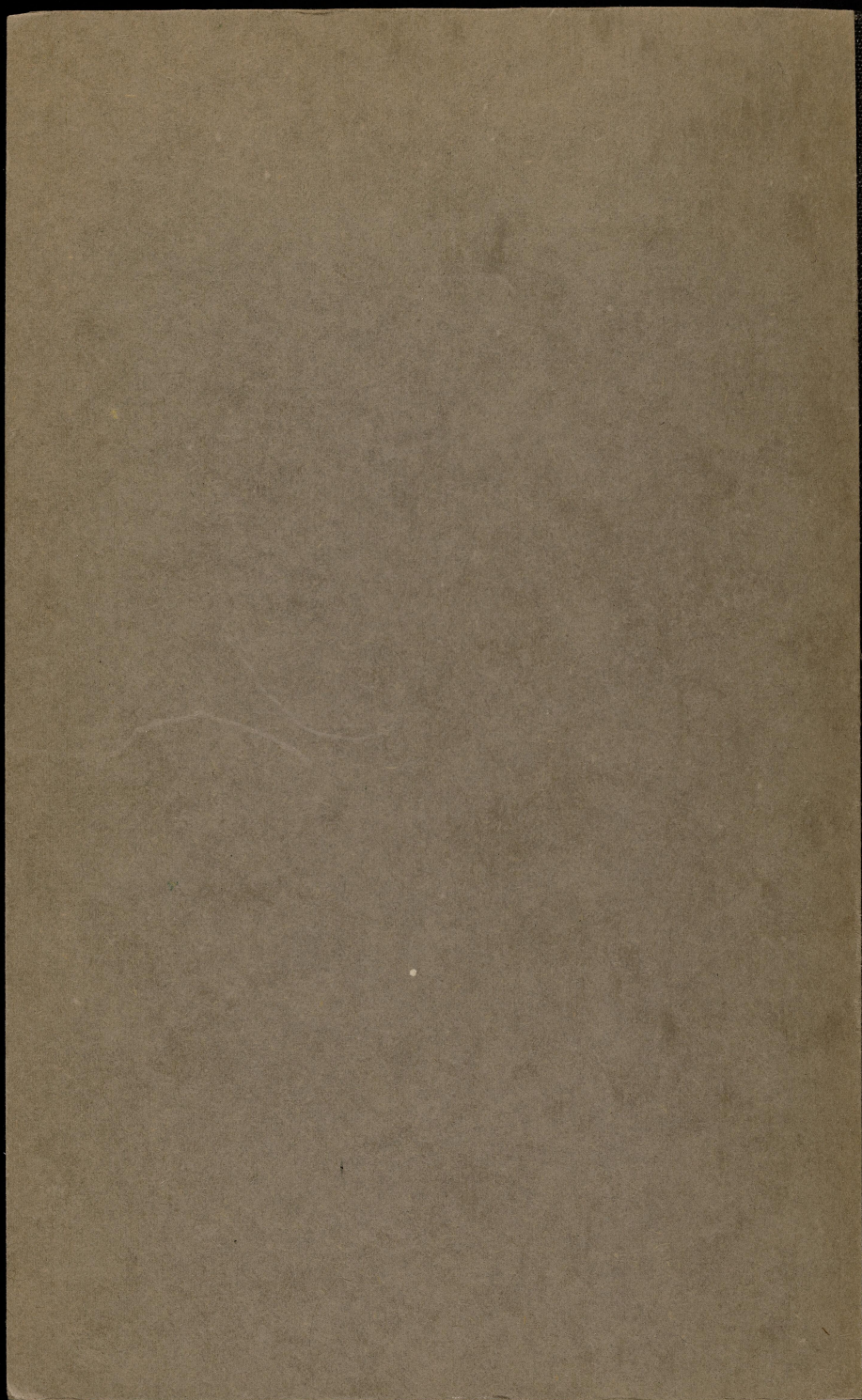
പരസ്മൈകാ
 ഭൂപനഃസന്ധി
 കപാലസന്ധി
 സന്ധിമന്വി
 മരൽകുർച്ചാ
 ണഃകാലയാപ
 നം
 ഗതസ്മാഥ
 പുരുഷാന്തര
 അദ്വൈതര
 ത്നമിഷ്ടരത്ന
 മാഭിഷ്ടഉപഗ
 റഹഃ
 പരിക്രമസ്യ
 മോമന്നസ്മ
 മാഥപരഭൃഷ
 ണഃ
 സ്തന്ധോപന
 ഏയഃസന്ധി
 ശ്ചക്ഷോഡശ
 ഷൈതേപ്രകീ
 ര്ത്തിതാഃ
 ഇതിഷ്ഠേഽസ
 മ്പ്രാഹുഃസന്ധി
 മ്സന്ധിവിചക്
 ഷണാഃ
 കപാലസന്ധി
 റ്വിജ്ഞേയഃ
 കേവലംസമ
 സന്ധിതഃ
 സമ്പ്രദാനാ
 ല്ഭവതിയഉപ
 ഹാരഃസഉച്
 ചതേ
 സന്താനസ
 ണ്ധിർവിജ്ഞ
 ഏയോദാരി
 കാദാനപുർ
 വ്വകഃ
 സത്വിസ്യസ
 മ്ഗതഃസന്ധി
 മൈത്രീപുർ
 വ്വഉദാഹൃതഃ
 യാവദായുഃ
 പ്രമാണസ്യ
 സമാനാത്പ്ര
 യോജനം
 സംപത്തേഽ
 വാപിപത്തേ
 ഽവാകാരണ
 ഞൈയോന
 ദിദ്വതേ
 സംഗതഃസ
 ണ്ധിരേവായ
 മ്പ്രകൃഷ്ടതാ
 ല്സുവർ്നവൽ
 തഥാഹ്വൈ
 ഃസന്ധികശ
 ലൈഃകാഞ്ച
 നഃസഉദാഹൃ
 തഃ
 ഭൂപ്രാത്മകാ
 യ്സിദ്ധിനൃ
 സമുദിശ്രക്രി
 യേതയഃ
 സഉപന്യാ
 സകശലൈ
 രപന്യാസഉ
 ദാഹൃതഃ
 മയാസ്ത്രോ
 പതതംപുർ
 വ്വമമാപ്യേ
 ഷകരിഷ്യാ
 തി
 ഇതിയഃക്രി
 യതേസന്ധി
 ഃപ്രതീകാ
 രഃസഉച്
 ചതേ
 അന്യച്ഛ
 ഉപകാരംക
 രോമുസ്യ
 മമാപ്യേ
 ഷകരിഷ്യാ
 തി
 അയഞ്ചോ
 പിപ്രതീകാ
 രോരാമസു
 ഗ്രീവയോരി
 വ
 ഏകാത്മാം
 സമുഗ്ദ്ധി
 ശ്രക്രിയാം
 യത്രഹിഗ
 മന്തി
 സമംഹിത
 പ്രമാണേ
 നസചസം
 യോഗഉച്
 ചതേ
 ഭൂതവയോ
 യോധമു
 ഖൈസ്മ
 മരത്നഃ
 സാധ്യതാ
 മിതി
 യസ്മിൻ
 പണസ്യ
 ക്രിയതേ
 സസന്ധി
 ഃപുരുഷ
 അന്തരഃ
 തപയൈ
 കേനമ
 തീയോ
 ത്മഃസം
 പ്രസാം
 ധ്യസ്യ
 പസാ
 വിതി
 യത്രശത്
 രുഃപ
 ണംക
 യ്യാ
 ല്സോ
 ദ്വിഷ്ട
 പുരു
 ഷഃ
 സ്മൃ
 തഃ
 യത്ര
 ഭൃഗു
 ക്വേ
 ക
 ദേശേ
 ന
 പ
 ണേ
 ന
 റി
 പ
 വ
 ജ്ജി
 തഃ
 സ
 ണ്ധി
 യ
 തേ
 സ
 ണ്ധി
 വി
 തഃ
 സ
 ച
 അ
 ഭി
 ഷ്ട
 ഉ
 ദാ
 ഹൃ
 തഃ
 സ്വ
 സ
 ഞ്
 ഏ
 ന
 തു
 സ
 ണ്ധ
 അ
 ത്മാ
 അ
 ഭി
 ഷ്ട
 ഉ
 ദാ
 ഹൃ
 തഃ
 ക്രി
 യ
 തേ
 പ്രാ
 ണ
 ര
 ക്ഷാ
 ത്
 മ്
 സ
 റ്വ
 ദാ
 നാ
 ദ
 ഉ
 പ
 ഗ്ര
 ഹഃ
 കോ
 ശാ
 മ്
 ശേ
 നാ
 പ്
 കോ
 ശേ
 ണ
 സ
 റ്വ
 കോ
 ശേ
 ണ
 വാ
 പ
 ണഃ
 ശി
 ഷ്ട
 സ്യ
 പ്ര
 തി
 ര
 ക്ഷാ
 ത്
 മ്
 പ
 റി
 ക്ര
 യ
 ഉ
 ദാ
 ഹൃ
 തഃ
 ദുഃ
 ഖം
 സാ
 ര
 വ
 തീ
 നാ
 നു
 ഭ
 വ
 അ
 നാ
 ദ
 മ
 ന്ന
 ഉ
 ച്ച
 തേ
 ഭൃ
 ഗു
 ത്ഥ
 മ
 ല
 ദാ
 നേ
 ന
 സ
 റ്വ
 ഞ്
 ഏ
 ന
 പ
 ര
 ഭൃ
 ഷ
 ണഃ
 പ്ര
 തി
 മി
 ന്നം
 ഫ
 ലം
 യ
 ത്ര
 പ്ര
 തി
 സ്ത
 ണ്ധ
 ഔ
 ന
 ദീ
 യ
 തേ
 സ്ത
 ണ്ധ
 ഔ
 പ
 നേ
 യം
 പ്രാ
 ഹുഃ
 സ
 ണ്ധി
 മ്
 സ
 ണ്ധി
 വി
 ച
 ക്ഷ
 ണാഃ

പരസ്വരോപകാരസ്മുമൈത്രീസംബന്ധകസ്കമാ |
 ഉപഹാരശ്ചവിജേന്യശ്ചതാദശൈവസന്ധയഃ ||
 ഏകഏവോപഹാരസ്മുസന്ധിരേവമതോമമ |
 ഉപഹാരവിഭേദാസ്മുസദ്യേമൈത്രവിവജ്ജിതാഃ ||
 അഭിയോക്താബലീയസ്സുപാദലസ്സോപാനനിവർത്തേ |
 ഉപഹാരാദതേതസ്സാൽസന്ധിരന്യോനവിദ്യതേ ||
 ചക്രവാകളവാച |
 അയംനിജഃപരോവേതിഗണനാലഘുചേതസാം |
 ഉദാരചരിതാനാശുവസുധൈവകുടുംബകം ||
 അപരഞ്ച | മാതുവൽപരദാരേഷുപരദ്രവ്യേഷുചോക്സുവൽ |
 ആത്മവൽസർപ്പദ്രവ്യേഷുപശ്രുതിസപണ്ഡിതഃ ||
 രാജാഹദവന്തോമഹാനഃ പണ്ഡിതാശ്ചതദത്രാസ്സാകംയഥാകായ്യമുപ
 ദിശ്രുതാം | മന്ത്രിബ്രൂതേആഃകിമേവമുച്യതേ |
 ആധിപ്രാധിപരീതാപാൽആദ്യശോവാവിനാശിനേ |
 കോഹിനാമശരീരായധമോപേതംസമാചരേൽ ||
 ജലാന്തശ്ചന്ദ്രചപലംജീവിതംഖലുദേഹിനാം |
 തഥാവിധമിതിജ്ഞാതപാശശ്ചൽകല്യാണമാചരേൽ ||
 ഗൃഹഗൃഹ്ണാസമംവിക്ഷ്യസംസാരംക്ഷണഭംഗം |
 സജ്ജനൈഃസംഗമംകയാൽധർമ്മായചസുഖായച ||
 തന്മമസമ്മേതനതദേവക്രിയതാം |
 യതഃ | അശ്ചമേധസഹസ്രാണിസത്യഞ്ചതുലയാധൃതം |
 അശ്ചമേധസഹസ്രേഭ്യഃസത്യമേവാതിരിച്യതേ ||
 അതഃസത്യാദിധാനദിപ്രപുരഃസാരയോരപ്യനയോദ്രുപാലയോഃകാഞ്ച
 നാദിധാനസന്ധിദ്വിധീയതാം | സർപ്പജ്ഞോബ്രൂതേ ഏവമസ്മുതതോ
 രാജഹംസേനരാജ്ഞാവസ്രാലംകാരോപഹാരൈഃ സമന്ത്രിഭൂരദർശീപു
 ജിതഃ പ്രജ്ഞാമനാശ്ചക്രവാകംഗൃഹീതപാരാജ്ഞാമയൂരസ്യസന്നിധാ
 നംഗതഃ | തത്രചിത്രവണ്ണേനരാജ്ഞാസർപ്പജ്ഞാഗൃഹപ്രവചനാൽഖ
 ളമാനദാനപുരസ്സരംസംഭാഷിതഃ തഥാവിധംസന്ധിംസപിക്രത്യരാജ
 ഹംസസമീപംപ്രസ്ഥാപിതശ്ച | ഭൂരദർശീബ്രൂതേ, ദേവസിദ്ധംനഃസ
 മീഹിതമിദാനീംസ്വസ്ഥാനമേവവിസ്മയാലംപ്രാപുത്യപ്രതിഗമുതാം |
 അഥസദ്യേസ്വസ്ഥാനം പ്രാപ്യമനോദിലക്ഷിതംഫലംപ്രാപ്തവന്നി
 തി | വിഷ്ണുശമ്നേനോക്തംഅപരംകിംകഥയാമികപ്രതാം ? രാജപുത്രാഽ
 ചുഃതവപ്രസാദാൽരാജ്യപ്രവഹാരാംഗംജ്ഞാതം | തതഃസുഖിനോദ്ര
 താവയം | വിഷ്ണുശമോവാചയദ്യപ്രേവംതഥാപിഅപരമപീദമസ്മു |
 സന്ധിഃസർപ്പമഹീഭജാംവിനയിനാമസ്മുപ്രമോദഃസദാ,
 സന്തഃസന്തുനിരാപദഃസുകൃതിനാംകീർത്തിശ്ചിരംവൽഗതാം |
 നീതിദ്വാരവിചാസിനീവസതതംവക്ഷഃസ്ഥലേസംസ്ഥിതാ,
 വക്ത്രംചുംബതുമന്ത്രിണാമഹരഹോദ്രയാന്മഹാനുത്സവഃ ||
 ഇതിഹിതോപദേശേസന്ധിന്നാമചതുർത്ഥകഥാസംഗ്രഹഃസമാപ്തഃ ||

992

3.-

Handwritten: 1869

പഞ്ചതന്ത്രപ്രതിനീതിശാസ്ത്രാദ്ധ്യായം

മിത്രലാഭ-സുഹൃത്തുക്കൾ-വിഗ്രഹ-സന്ധ്യപയവാഹ

Hitopadesia
ഹിതോപദേശം

പിള്ള ശങ്കരനാസംഗ്രഹിതം

ചൊത്രാനാഹിതാത്ഥം

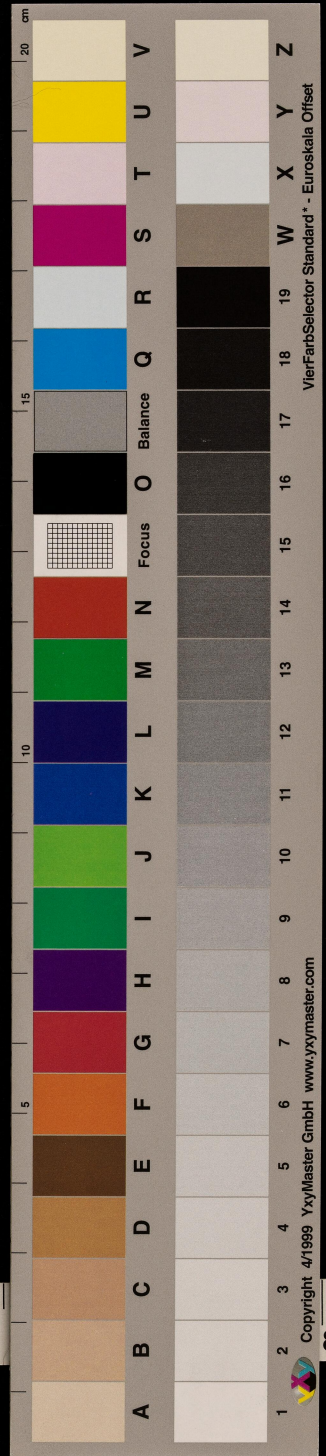
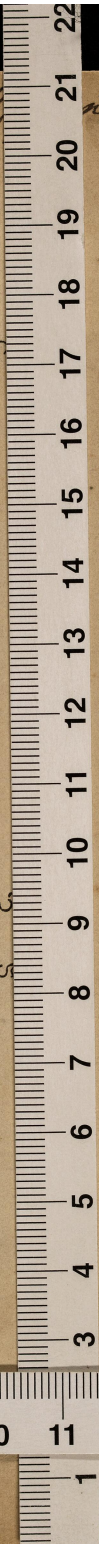
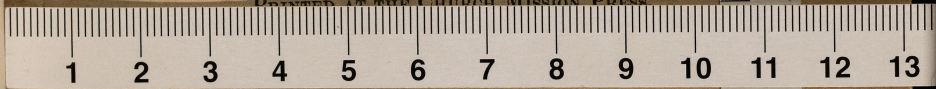
ഇറ്റസീയവളിയകതിപയപണ്ഡിതൈശോധ

കൊട്ടയനാമിനഗരമിശൻയന്ത്രാലയേമുദ്രാക്ഷിതം

കൊല്ലവരകം ൧൦൨൨

COTTAYAM:

Printed and Published by the Government Press

Copyright 4/1999 YxyMaster GmbH www.yxymaster.com